Toni Morrison

Katran Bebek*

Türkçesi: İlknur Özdemir

SEL

KATRAN BEBEK*

TONI MORRISON, (Chloe Anthony Wofford, 1931-2019), Howard ve Cornell üniversitelerinde edebiyat eğitimi aldı. Tezini Virginia Woolf ve William Faulkner'in eserleri üzerine hazırladı. Texas Southern Üniversitesi'nde ve Howard'da İngilizce dersleri verdi. İlk romanının tohumlarını da Howard'da katıldığı bir yazı grubunda attı. Daha sonraki yıllarda editörlüğün yanı sıra akademide ders vermeyi sürdürdü. 1989-2006 yılları arasında Princeton Üniversitesi Beşeri Bilimler kürsüsünde görev yaptı.

National Book Critics Circle Award, American Book Award, Presidential Medal of Freedom, National Humanities Medal ve *Sevilen* adlı kitabıyla Pulitzer gibi pek çok önemli ödüle layık görülen Toni Morrison, 1993 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak, bu ödülün verildiği ilk siyahi kadın oldu. *Aşk, En Mavi Göz, Katran Bebek, Merhamet, Ötekilerin Kökeni, Sevilen, Sula, Süleyman'ın Şarkısı* ve *Tanrı Çocuğu Korusun*'un ardından *Cennet, Home* ve *The Source of Self-Regard* da yayın programımızdadır.

*SEL YAYINCILIK / ROMAN

***SEL** YAYINCILIK
Kuloğlu Mahallesi, Turnacıbaşı Caddesi,
No: 17, Beyoğlu – İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
e-posta: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19/1
Cağaloğlu – İstanbul
e-posta: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL** YAYINCILIK: 1025
ISBN 978-605-772-836-4

KATRAN BEBEK
Toni Morrison
Roman

Türkçesi: İlknur Özdemir

Özgün Adı:
Tar Baby

© Toni Morrison, 1981
© Sel Yayıncılık, 2019

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Ahmet Birsen
Yayına hazırlayan: Mısra Gökyıldız
Kapak tasarımı: Aslı Sezer
Sayfa tasarımı: İklime Nermin Yılmaz

Birinci Baskı: Mart, 2020

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 44865

Toni Morrison

Katran Bebek

Türkçesi: İlknur Özdemir

Roman

Mrs Caroline Smith
Mrs Millie McTyeire
Mrs Ardelia Willis
Mrs Ramah Wofford
Mrs Lois Brooks
– ve onların, hepsi de asıl ve kadim
niteliklerini bilen
kız kardeşlerinin her biri için...

Çünkü, kardeşlerim,
sizin hakkınızda,
Kloi'nin evinde
olanlar tarafından, aranızda
çekişmeler olduğu bana
haber verildi.

PAVLUS'UN KORİNTLİLERE
BİRİNCİ MEKTUBU (İncil, Bab: 1:11)

ÖNSÖZ

Kulağımı radyoya öyle yapıştırmışım ki duyma yetimi geri gelmemek üzere yitirmeyeyim diye bağırıp uzaklaştırıyorlar beni oradan. Ya da muşamba döşemede bağdaş kurup oturuyorum, ağzımdan soluk alıyor, hikâyeyi anlatan yetişkinin gizli şeyleri belli eden gözlerini kendimden geçerek gözlüyorum. Bütün hikâyeler benim için dinlemeyle başlıyor. Okurken dinliyorum. Yazarken dinliyorum – sessizliği, ses tonunun değişmesini, ritmi, ara verişi. İmge sonra geliyor, uyduracağım şeyin resmi: gelinliğini giymiş başsız gelin; ormanın içindeki ağaçsız alan. Gösteri de var: "zızzt diye gidip geldi testere," el kol hareketleri de eşlik ediyor. Ve ritim: "İhtiyar Simon Gillicutty, yakalaaa beni." Hikâyenin tam anlamını verebilmek için her şeyi kullanmalıyım –sesi, imgeyi, performansı– çünkü yetişkinler eğlensin diye onu tekrar anlatmam istenebilir. Nasıl yorumladığıma dair verecekleri karar çok önemli.

Bir zamanlar bir çiftçi varmış. Kendine bir bahçe hazırlamış...

Bekliyorlar. Annem umutla gülümsüyor. Ama ben en çok büyükannemin hoşlanmasını istiyorum.

Lezzetli yemek, benzersiz ilgi, şakacılık ya da sevgi dolu disiplin – bu nitelikler genellikle, büyükannelerimize dair anılarımızı daha hoş hale getirmek için aklımıza gelir. Doğru da olsa, zamanın ve kaybımızın etkisiyle üstü örtülmüş de olsa, büyükanneyle çocuğun arasındaki ilişki genellikle sıcak ve tatmin edici bir ilişki olarak çıkar ortaya. Benimki de çok tatlı, ancak verdiği duygu tatmin edici olmaktan çok daha

derin, bu yüzden onu paylaşmak istemiyorum. Radyoya ne kadar yakın olsa da bunu yeterli bulmayan açgözlü çocuk gibi ben de her şeyi kendime istiyorum. Bize verilen sıkıcı görevleri yaparken –yabani üzüm dolu sepette ezilenleri ayıklamak gibi– aklımız acılara ve suçiçeği hastalığına gitmesin diye, kasvetli dünya aralanıp bize büyülü bir dünya görünsün diye, işimize devam etmemiz için hikâyeler anlatırdı büyükannem.

Büyükannemin gözdesi ben değildim. Olsun, o benim gözdemdi. Kurabiye hamuruna domuz yağı eklerken görüyorum onu. Ellerimi ellerine alıp benimle dans edişini görüyorum. İlkbaharlarda, şeker dolu bir kaşığa damlatılıp bize verilen birkaç damla terebentin yağının kokusu geliyor burnuma. Diktiği okul giysileri, kız kardeşimle bana ikişer tane – beyaz yakalı kareli giysiler; bir keresinde ikimize de tulum dikmişti. En önemlisi, kendisi bahis oynarken benim, bir tek benim düşlerimi yorumlamak istemesiydi. Düşlerimin onun için çok önemli olduğunu hatırlıyorum, onları hikâyelere dönüştürüyordu ve bu hikâyelerin de tıpkı onunkiler gibi yorumlanmaya ihtiyacı vardı.

Bir zamanlar bir çiftçi yaşarmış. Bu çiftçi kendine bir bahçe kurmuş…

Çok komik, sonra ürkütücü, sonra yine komik. Yine de akıl karıştırıcı. Bir noktada katran bebek hikâyesi yalvardı ve "yasadışı köylü hünerli efendiyi zekâsı ve kurnazlığıyla alt eder" in ötesinde anlayış sundu. Tavşanın neden yiyebildiği kadar lahana ve marul yediği belli. Çiftçinin ona neden engel olması gerektiği de. Ama neden bir katran kişi? Ve o kişi neden (bana anlatılan şeklinde) kadın kılığında? Çiftçi tavşanı, onun merakına mutlaka yenileceğini bilecek kadar tanıyor muydu? Oysa tavşan hiç de meraklı değil; katran bebeğin yanından geçerken onun varlığını fark etmesini rastgele bir "Günaydın"la geçiştiriyor. Tavşanı kızdıran, öfkelendiren

kendisinin yok sayılması, kadının da kötü tavırları. Önce tehdit ediyor kadını, sonra vuruyor. Budala bu tavşan: patilerinden biri saplanıp kalıyorsa neden ötekiyle de deniyor? Hünerli çiftçi başarılı oluyor, ama bir tür cezalandırmaya bulaşıyor, motivasyonu önceden çok iyi anlamış olsa da şimdi tamamıyla yanlış anlıyor. Böylece budala tavşan akıllı oluyor ve en korktuğu ceza kendi mahallesine geri gönderilmekmiş gibi yapıyor. Çiftçinin, mahalleye böyle geri gönderilmeyi çok ağır, ölümden beter bir ceza olarak göreceğini biliyor ve dikenli çalıların arasına laubali bir şekilde, neşeyle fırlatılıyor. Görevini tamamlayan katran kişi hikâyenin akışından çıkıyor, yine de onun tuhaf, sessiz merkezi olarak kalmakla yetinmiyor, aynı zamanda efendiyle köylü, büyük çiftlik sahibiyle köle arasındaki gönülsüz arabulucu olarak kalıyor. Çiftçinin engellemek ve tuzağa düşürmek için oluşturduğu o kişi, düzenbazlığın ötesine, sanata geçiyor. Başlıca ilişki tavşan ve çiftçiyle sınırlı değil; tavşanla katran kişi arasında da ilişki var. Katran kişi tavşanı tuzağa düşürüyor; o da bunu biliyor, yine de bir yandan serbest bırakılmak isterken bir yandan da kendi gönül işini yoğunlaştırıyor. Öyleyse bir aşk hikâyesi. Zor, tepkisiz, baştan çıkarıcı bir kadın ve zeki, anarşik bir erkek, ikisinin bağımsızlık ve evcimenlik, güvenlik ve tehlike tanımlamaları birbiriyle çatışıyor. Roman bu uyuşmazlığın işaretini en başında veriyor: "Erkek güvenlikte olduğuna inanıyordu." Kuşkuyu ezmek, huzursuzluğu ima etmek amacıyla, düşünüyordu yerine 'inanıyordu'.

Bununla birlikte, katranın ustaca biçimlendirilmiş, siyah, tedirgin edici, tehditkâr ama davetkâr imgesiydi beni Afrika maskelerine yönelten: eski, canlı, ve soluk alan, yüz hatları abartılmış, gücü gizemli. Halk masalının merkezinde oturan küstah bir heykel anlatının iskeletini oluşturdu. Karakterlerin hepsi birer maske. Ve Afrika maskeleri gibi roman da ilkel ile çağdaşı, töresel bilgiyle gerçeği harmanladı. Bu, çarpıcı, hat-

ta baş döndürücü bir karışımdı, ancak ben olay örgüsünün, okurların başının dönmesini engelleyecek ya da kontrol altına alacak kadar sağlam ve tanıdık olduğuna inanıyordum. Eğer öyleyse özgün hikâye yepyeni bir hayat kazanırdı. Bu da beni yeniden muşamba döşemeye götürüyor, şarkı söyleyen, gömülü bir tarihten geçerek acı veren gerçeğe nasıl gittiklerini anlatan, benim "doğduğum ve yetiştirildiğim" dünyayı büyüleyen kadınları dinliyorum.

Onun ölmek üzere olduğunu söylediler. Kanında albümin gibi bir şey varmış, gelen doktor öyle demiş. Yumurtanın beyazını yememeliymiş. Tarı ve öneri buymuş. Gelişigüzel bir tıbbi ilgi, Tanrının iradesine güvenmek ve hastalıkların çoğunlukla yiyeceklerden kaynaklandığına inanmanın bir karışımı. (Kız evlatlarından biri on sekizinde öldü, ya ıslak çimlere oturduğu ve rahmini üşüttüğü için ya da bir gece önce yediği ahududulu pastadan. Hangisi olursa olsun, büyükannem uyandığında yanı başında yatan tatlı kızının buz gibi olduğunu görmüş.) Sebebi her neyse, büyükannem çok hastalanmış. Boşta olan herkes onunla ilgilenmiş. Bir ara beni de ona kitap okumam için yatak odasına gönderdiler. Sakinleşsin diye İncil'den bir şeyler okumamı söylediler. Tek kelime anlamadan ağırbaşlılıkla okudum. Bense ona masal anlatmak isterdim, onu eğlendirmek, hatta belki de iyileştirmek için. Ya da gördüğüm bir rüyayı anlatmak. Ancak İncil'le kıyaslanınca bu önemsiz sayılırdı. Örtülerin altında huzursuzca dönerek sessizce kıvrandı büyükannem. Onun, verilen görev karşısında saygı duyan, ama o görev için yeterli olmayan bu budala torundan kaçmak, kurtulmak istediğini düşündüm. Ya da sadece gitmek istiyordu belki, hayattan ayrılmak, terk etmek istiyordu. Gelirleri olmadığı için o ve kocası sırayla çocuklarında kalıyorlardı. Her kızı onu seve seve yanına alsa da ve gerçekten büyük bir bağlılıkla ilgilense de, aynı kocası gibi, o da evsizdi. Böyle bir yataktan öteki yatağa geçmek –hiçbiri

onların kendi yatakları değildi– aşağılayıcı olmasa da mutlaka huzursuz etmişti. O sıralarda ben bunun çok hoş bir hayat olduğunu düşünüyordum – kasabadan kasabaya, mahalleden mahalleye geçmenin. İnsanın ailesinin üyelerini "ziyaret" etmesinin. Ama onun yatak örtülerini kımıldattığını, yastığın üzerindeki başının bir oraya bir buraya gittiğini görmek... Bilmiyorum. Hastaydı elbette. Birkaç gün sonra bana onun öldüğünü söyleyeceklerinde, artık kimse bana rüyalarımı sormayacak, diye düşündüm. Kimse bana bir hikâye anlat diye ısrar etmeyecek.

Bir zamanlar, çok uzun zaman önce...

Odada dört kişiydik: Ben, annem, büyükannem ve büyükbüyükannem. En yaşlımız taşkındı, sert, ürkütücü bir bilgelik kaynıyordu içinde. En genci olan ben bir süngerdim. Annem yetenekli, arkadaş canlısıydı, öngörüyle doluydu. Büyükannem gizli bir hazineydi, onun varlığı ürkütücü, büyülü dünyayı güvenli kılıyordu. Üç kadın ve dinlemekten, gözlemekten, onların öğütlerini almaktan, övgülerini beklemekten bıkmayan bir kız çocuğu. Dördümüz birden, Katran Bebek yazılırken onun içine dolduk, meydan okuduk, hikâyelerin nasıl kullanıldıkları, onların ne şekilde anlatıldıkları konusunda titizlik gösteren yargıçlar olduk.

Ama o dört kişiden sadece birinin benim rüyalarıma ihtiyacı vardı.

KATRANBEBEK

Güvende olduğuna emindi. Kraliyet Donanması'na bağlı *Stor Konigsgaarten* gemisinin küpeştesine dayandı, temiz havayı derin derin soludu, limana bakarken yüreği tatlı bir beklentiyle çarpıyordu. "Queen of France" hava kararırken hafifçe kızardı, adamın bakışları karşısında kirpiklerini yere eğdi. Gelinlikleri içindeki genç kızlar gibi bembeyaz yedi kruvazör limanda ansızın ortaya çıkıverdi, ancak aşağılarda, akıntı yönünde, bir mil kadar uzakta, kullanılmayan bir rıhtım vardı. Kayıtsız görünmeye çalışarak, aşağıya, kara iznine çıkmış olanlarla paylaştığı bölüme indi, toplayacağı bir eşyası olmadığından –ne pul albümü, ne tıraş bıçağı ne de herhangi bir kapının anahtarı– battaniyesinin köşelerini ranzasındaki şiltenin altına sokup sıkıştırmakla yetindi. Ayakkabılarını çıkarıp ikisinin de bağcıklarını pantolonunun kemer köprüsüne geçirip düğümledi. Çevresine şöyle bir göz attıktan sonra dar geçitten eğilerek geçti, güverteye döndü. Bir bacağını küpeştenin üstünden aşırdı, durup, acaba balıklama mı, atlasam diye düşündü, ama sonra ellerinin değil, ayaklarının vereceği bilgiye daha çok güvenerek düşüncesini değiştirdi, kendini boşluğa bıraktı. Su öyle yumuşak ve ılıktı ki, suya girdiğini ancak koltuk altlarına kadar battıktan sonra anlayabildi. Hemen dizlerini göğsüne çekti, ileri atıldı. İyi bir yüzücüydü. Kıyıya koşut, ama uzağında yüzdüğüne emin olmak için her dört kulaçta bir yukarı dönüp başını kaldırıyordu. Teninin rengi karanlık

sulara uyum sağlasa da kollarını dalgaların üstüne fazla çıkarmamaya dikkat ediyordu. Rıhtıma yaklaştı, ayakkabıların hâlâ kalçalarına hafifçe dokunuyor olması hoşuna gitti.

Bir süre sonra, artık karaya yönelmenin vakti geldi diye düşündü – rıhtıma doğru yüzmeliydi. Dönmek üzere bacaklarını makasladığında sular bir bilezik gibi bacaklarını kavradı, onu geniş, boş bir tünelin içine doğru sertçe çekti. Tünelden çıkmaya çabaladı, ama tam üç kez geri devrildi. Suyu soluma dürtüsüyle tam baş edemez olmuştu ki fırlatılıp kadifemsi havaya çıktı, yavaşça denizin yüzeyine yatırıldı. Soluklarını düzene sokana kadar birkaç dakika bacaklarını suyun içinde oynattı, sonra yeniden rıhtıma doğru yüzmeye başladı. Ancak sular ayak bileklerini yine bilezik gibi sımsıkı sardı, ıslak gırtlak onu içine çekti. Aşağılara doğru indi, indi, ama kendini sandığı gibi denizin dibinde değil, bir burgacın içinde dönerken buldu. Kafasındaki tek düşünce, "saatin tersi yönünde dönüyorum"du. Düşüncesi tamamlanır tamamlanmaz deniz duruldu, o da kendini suyun üzerinde buldu. Bir kez daha suyun içinde tepindi, öksürdü, tükürdü, kulaklarındaki suyun çıkması için başını salladı. Biraz dinlendikten sonra bu kez kelebek yüzmeye karar verdi, böylece iki kez de sağından gelmiş olan burgaçtan ayaklarını koruyabilecekti. Ne var ki önündeki suları yardığında, göğsünde, karnıyla kalçalarının üzerinde hafif ama sıkı bir basınç hissetti. Israrcı bir kadının eli gibi onu itiyordu. Geçip ilerlemeye çalıştı ama beceremedi. O el onu kıyıdan uzağa itiyordu. Arkasında ne olduğunu görmek için başını çevirdi. Sudan başka bir şey görmedi, al bir yürek gibi batmakta olan güneş suları kan rengine boyuyordu. Sağda, oldukça uzakta *Stor Konigsgaarten* duruyordu, baş ve kıç bölümleri ışıklandırılmıştı.

Gücü tükeniyordu, akıntıya karşı savaşarak onu ziyan etmemesi gerektiğini biliyordu. Bir süre kendini akıntıya bırakmaya karar verdi. Belki de yok olurdu akıntı. Ne olursa olsun, gücünü toplayacak zamanı olacaktı. Amonyak kokulu

havada kabarıp çırpınan ve gitgide kararan suların yüzeyinde elinden geldiğince durmaya çalıştı. Dünyanın, alacakaranlığın ne olduğunu bilmeyen, hiçbir zaman da bilmeyecek bir yerinde olduğunun, çok yakında kapkara bir denizde ufka doğru uzaklaşabileceğinin farkındaydı. Queen of France'ın şurasında burasında, erken doğmuş bir yıldızın sivri ucunun delip ağlattığı bir gökyüzünden dökülen gözyaşlarını andıran ışıklar yanmaya başlamıştı bile. Su-kadın, adamı hâlâ avucunun içinde tutuyor, onu açık denize doğru itiyordu. Ansızın sol yanında yeni ışıklar gördü; dört taneydiler. Ne kadar uzakta olduklarını kestiremiyordu ama az önce ufak bir gemide yakıldıklarını biliyordu. Su-kadın, elini birden geri çekti, adam da yeşil sularda değil, mavi sularda demirlemiş tekneye doğru yüzdü.

Tekneye yaklaşınca çevresinde tur attı. Ne bir şey duydu, ne de kimseyi gördü. Teknenin soluna geçince *Seabird II* yazısını okudu, bir metre uzunluğunda bir ip merdiven pruvaya hafif hafif vuruyordu. Adam basamaklardan birini yakaladı, kendini yukarı çekti, tekneye çıktı. Soluk soluğa güvertede yürüdü. Güneşten eser yoktu, keten ayakkabıları da ayağından çıkmıştı.

Sırtını dümen köşkünün duvarına vererek güverte boyunca yan yan yürüdü, köşkün kavisli camlarından içeri baktı. İçeride kimse yoktu ama aşağıdan müzik sesi duyuluyordu, burnuna körisi fazla kaçmış yemek kokusu geldi. Birdenbire biriyle karşılaşırsa ne söyleyeceğini hiç düşünmemişti. Bir plan yapmamak, hazır bir hikâye sunmamak daha iyiydi, çünkü, ne kadar sağlam olurlarsa olsunlar, önceden hazırlanmış hikâyelerin çoğu kulağa yalan gibi gelirdi. Karşısına çıkacak kişinin cinsiyeti, kilosu ve davranışı, onun anlatacağı masalı biçimlendirecek, belirleyecekti.

Kıça yöneldi, birkaç basamak merdiveni dikkatle indi. Aşağıda müziğin sesi daha yüksek, körinin kokusu daha güç-

lüydü. En sondaki kapı aralıktı; ışık, müzik ve köri kokusu oradan geliyordu. Adamın yakınında iki kapalı kapı vardı. İlkini seçti, kapı karanlık bir dolaba açılıyordu. Dolaba girerek kapıyı arkasından yavaşça kapadı, içeride yoğun bir limon ve yağ kokusu vardı. Hiçbir şey göremiyordu, olduğu yerde çömeldi, radyodan ya da teypten geldiğini sandığı müziğe kulak verdi. Karanlıkta elini yavaşça öne uzattı, kolunun uzandığı yerde hiçbir şeye değmedi. Kolunu sağa doğru uzatınca bir duvara değdi. Çömelmiş durumda badi badi yürüyerek oraya yaklaştı, yere çöktü, sırtını duvara dayadı.

Ne olursa olsun uyanık kalmaya kararlıydı, ancak sukadın ellerini onun gözkapaklarına sürtüyordu. Kendinden geçip sızdı.

Onu uyandıran motor sesi olmadı, yıllardır bundan daha güçlü motorların gürültüsünde uyumuştu. Geminin yan yatması da değildi uyanmasının nedeni. Bir kadın sesinin unutulmuş tınısı motor sesini bastırıyordu; öylesine yeni ve hoş bir şeydi ki düşünü ortadan bölüvermişti. Uyandığında, beyaz kapılı sarı evleri olan kısa bir sokağı düşünür buldu kendini, beyaz kapıları ardına kadar açan kadınlar, "İçeri gelsene tatlım," diye sesleniyorlardı, kahkahaları çağrılarının üzerine bir örtü gibi yayılıyordu. Ancak bu kadının sesinde bir hafif meşreplik yoktu.

"Ben asla yalnız olmam," diyordu ses. "Asla."

Adamın kafa derisi karıncalandı. Dudaklarını yalayınca bıyığında katılaşan tuzun tadını aldı.

"Asla mı?" Konuşan başka bir kadındı; sesi daha inceydi, hem kuşkulu, hem saygılıydı.

"Hiçbir zaman," dedi ilk kadın. Sesinin içi sıcak, dışı soğuk gibiydi. Yoksa tam tersi mi?

"Sana imreniyorum," dedi ikinci ses, ama artık uzaklaşmıştı, ayak sesleri ve kumaş hışırtısı eşliğinde yukarı gidiyordu –kadifenin ya da kaba pamuklu kumaşın sürtünme sesiydi duyulan–, bu sesi yalnızca bir kadının kalçaları çıkarabilirdi.

Yağmurdan kaçıp içeri girmeye ve sobanın yanına kıvrılmaya davet eden nefis bir sonbahar çağrısı gibiydi.

Adam konuşmanın geri kalanını duyamadı; kadınlar artık yukarıdaydılar. Bir süre daha kulak verdikten sonra ağır ağır, dikkatlice ayağa kalktı, elini kapının tokmağına uzattı. Koridor adamakıllı aydınlatılmıştı; müzik sesi ve köri kokusu gelmiyordu. Pervazla kapı arasında kalan aralıktan bakınca bir lumbar gördü, arkasında gecenin karanlığı vardı. Güvertede yere bir şey çarptı, bir dakika sonra da aşağıya, kapının eşiğine yuvarlandı, adamın ayağının dibindeki bir parmak genişliğindeki ışıkta durdu. Bir şişeydi bu, adam etiketin üzerindeki *Bain de Soleil* yazısını güçlükle okudu. Hiç kıpırdamadı. Zihni bomboş, ancak hazırdı. Kimsenin aşağı indiğini duymamıştı, ancak birden gözünün önünde bir kadın eli belirdi. Biçimli, fildişi parmaklı, tırnakları pembe boyalı, alyanslı bir eldi bu. Kadın şişeyi yerden aldı, yere eğilirken hafifçe homurdandığı duyuldu. Doğrulunca eli görünmez oldu. Ayakları tahta döşemede hiç ses çıkarmıyordu, ancak birkaç saniye geçtikten sonra bir kapının –belki de mutfak kapısının– açılıp kapandığı duyuldu.

Teknedeki tek erkek kendisiydi. Bunu seziyordu. Bu eksiklik onu rahatlattı. Tekneyi kullanan iki ya da üç –kaç kişi olduklarını bilmiyordu– kadın çok geçmeden özel bir rıhtıma yanaşacaklar, o rıhtımda pasaportları damgalayan, önemli bir iş yapıyormuşçasına kaşlarını çatan gümrük memurları olmayacaktı.

Koridordan vuran ışık, dolabın içini incelemesine yardımcı oldu. Burası duvarları raflı bir depoydu; şnorkeller, olta takımları ve gemi malzemesi bir arada duruyordu. Kapaksız bir sandık, zeminin büyük bölümünü kaplamıştı. Sandığın içinde, hepsi de meyve vermiş, on iki minyatür portakal ağacı vardı. Adam, irice bir çilekten daha büyük olmayan portakallardan birini koparıp yedi. Portakalın eti yumuşak, lifsiz ve acıydı. Bir tane daha yedi. Bir tane daha. Yedikçe içinden

büyük, içini oyan bir açlık yükseldi. Bir gece öncesinden beri hiçbir şey yememişti, ancak o anda içini yakan açlık apansız olduğu kadar beklenmedikti de.

Tekne yol alıyordu, adamın, Queen of France'a doğru değil de açığa doğru dümen kırmış olduklarını anlaması uzun sürmedi. Ama uzağa da gitmiyoruz, diye düşündü. Güneş yağı kullanan boyalı tırnaklı kadınlar, uzağa gidecek olsalar gece yola çıkmazlardı. Böylece adam dolabın içinde acı portakalları yiyip yerde oturmayı sürdürdü. Sonunda tekne yavaşlayıp motor durduğunda artık açlıktan gözü dönmüştü; dolaptan fırlayıp mutfağa koşmamak için parmaklarını birbirine bastırıp duruyordu. Ama bekledi. Hafif ayak sesleri kesilene kadar bekledi. Sonra, ayışığının iki yerini aydınlattığı koridora çıktı. Bordada durunca iki kişinin sağlam bir el fenerinin ışığıyla ilerlediklerini gördü. Bir arabanın motorunun çalıştığını duyduğunda da aşağı indi. Mutfağı çabucak buldu, ışık yakmak doğru olmayacağından kibrit arayarak tezgâhların üstünü eliyle yokladı. Kibrit yoktu, fırın da elektrikliydi. Ufak soğutucunun kapısını açtı, içinde su şişeleri ve yarım limon vardı. Buzdolabından vuran ışıkta çevresine baktığında da bir kavanoz Dijon hardalı buldu, ancak körili yiyecekten eser yoktu. Bulaşıklar yıkanmıştı, beyaz bir karton kutu da. Kadınlar yemek *pişirmemişlerdi* – dışarıdan getirdikleri hazır yemeği ısıtmışlardı. Adam parmağını beyaz karton kutunun köşelerine soktu, kenarlarında gezdirdi. Bir şey artmışsa da martılara verilmişti. Dolapların içlerine baktı: Bardaklar, fincanlar, tabaklar, bir öğütücü, mumlar; plastik kamışlar, renkli kürdanlar ve sonunda bir kutu yavan Norveç ekmeği. Ekmeğin üzerine hardal sürerek yedi, şişe suyundan da ne kaldıysa içti, sonra da güverteye çıktı. Orada yıldızları gördü, ayla göz göze geldi, ne var ki karayı pek seçemedi, aslında böyle olması daha iyiydi, çünkü baktığı kıyı, üç yüz yıl önce, kendisini gören köleleri anında kör eden bir adanın kıyısıydı.

1

Dünyanın sonu sandıkları şeyin Isle des Chevaliers'deki bir öbek görkemli kışlık evden ibaret olduğu ortaya çıktı. Haiti'den getirtilen işçiler araziyi temizlemeye geldiklerinde, bulutlarla balıklar dünyanın sonunun geldiğine, denizin deniz yeşili yeşilinin ve gökyüzünün gök mavisi maviliğinin artık kalmayacağına inanmışlardı. Queen of France'daki aç çocukların attığı taşlardan kurtulmuş olan vahşi papağanlar da katıldı bu görüşe, bir başka barınak bulmak üzere havalandıklarında kıyameti kopardılar. Yalnızca savaşçı papatya ağaçları serinkanlı kaldı. Ne de olsa, iki bin yıllık ve sonsuza kadar sürecek bir yağmur ormanının bir parçasıydılar, bu yüzden adamlara hiç aldırmadılar, kucaklarında uyuyan çıngıraklı yılanları sallamayı sürdürdüler. Dünyanın gerçekten değişmiş olduğuna onları ırmak inandırdı. Yağmur artık asla eskisi gibi yağmayacaktı, papatya ağaçları bunu kavrayıp köklerini daha derinlere saldıklarında, kayıp çocuklar gibi toprağa tutunduklarında, iş işten geçmişti. Gelen adamlar, toprağın kıvrımlı olmayan yerlerini çoktan kıvrım kıvrım yapmışlar, oyuk olmayan yerleri çoktan oymuşlardı bile; bu da ırmağın başına gelenleri açıklıyor. Irmak yükseldi, sonra akış yönünü yitirdi, en sonunda da kaynağını. Yaşadığı yerden uzaklaştırılıp bilmediği çayırlara dalmaya zorlanınca, gölcüklerini, çağlayanlarını oluşturamaz oldu, dört bir yana yayıldı. Bulutlar kümelendi, sessizce durdular, ırmağın or-

manın çevresinde hızla akmasını, nereye gittiğini bilmeksizin tepelerin yamaçlarına çarpmasını, sonunda kederler içinde yorgun ve bitkin düşmesini, yavaşlayıp denize yüz kilometre kala durmasını izlediler.

Bulutlar bakıştı, sonra şaşkınlık içinde birbirlerinden koptular. Bulutlar, başıbozuk ırmağın haberini dağların doruklarına, savaşçı papatya ağaçlarının tepelerine götürmek için oradan hızla ayrılırken balıklar onların ayak seslerini duydu. Ne var ki iş işten geçmişti. Adamlar papatya ağaçlarını kesmişler, inleyen, haykıran ağaçlar sonunda ikiye bölünüp yere devrilmişlerdi. Bunu izleyen derin sessizlikte orkideler bükülüp yere eğilmiş, ağaçlara katılmışlardı.

Her şey olup bittikten, tepelerde evler yükseldikten sonra, kesilmeden kalan ağaçlar, yıllarca düşlerinde arkadaşlarını gördü, onların karabasan görürken çıkardıkları homurtulardan rahatsız olan çıngıraklı yılanlar, güneşi ilk kez gören yerlerde yeşeren taze bitkilere gitti. Sonra yağmur değişti, artık aynı yağmur değildi. Artık eskisi gibi her gün aynı saatte bir saat boyunca yağmıyordu, yağmur mevsimleri oluşmuştu, bu da ırmağın gördüğü zararı çoğaltıyordu. Zavallı, aşağılanmış, kalbi kırık ırmak. Zavallı bunamış akarsu. Artık büyükanneler gibi yerinde oturuyordu, Haitililerin "Sein de Vieilles"* adını taktıkları bir bataklığa dönüşmüştü. Gerçekten de oraya bir cadının eli değmiş gibiydi: Sivrisineklerin bile yanına yaklaşamadığı koyu, kara bir madde sızdıran, sis basmış, büzülmüş, oval bir oluşum.

Ancak ırmağın yukarısında öyle zengin tepeler ve vadiler vardı ki, ziyaretçiler bunlara bakmaktan yoruluyorlardı; begonviller, avokadolar, poynsetyalar, misket limonları, muzlar, hindistancevizleri ve yağmur ormanından arta kalan savaşçı ağaçlar. Orada kurulan evlerin içinde en eskisi ve et-

* Kocakarı memesi. (ç.n.)

kileyicisi L'Arbe de la Croix* idi. Evi tasarlayan çok zeki bir Meksikalı mimardı, ancak Haitili işçiler arasında bir uyum yoktu, zanaatla sanatı birbirinden ayıracak durumda değillerdi, böylece pencerelerin camları çerçevelerine oturmazken, pencere eşikleriyle kapı eşikleri kusursuz bir biçimde, özenle oyularak yapılmıştı. Adamların, suyun aşağı yöne akma kararlılığını unuttukları ya da umursamadıkları da oluyordu, bu yüzden tuvaletlerle bidelerin suyu her zaman eşit güçte dönerek akmıyordu. Ancak saçaklar öylesine geniş ve derindi ki, pencereleri fırtınada bile açık bıraksanız odalara hiç yağmur girmezdi – giren yalnızca rüzgâr, kokular ve kopmuş yapraklar olurdu. Döşeme parkeleri birbirine geçmeliydi, ama Meksika'dan getirtilen el yapımı fırınlanmış kiremitler, seyretmesi harika olsa da, bir dokunuşta dağılıveriyorlardı. Yine de kapılar dimdik, tokmakları, menteşeleri ve kilitleri de demir gibi sağlamdı.

Harika bir evdi. Geniş, havadar ve ışık doluydu. Sıvanın doğal kabul edildiği günlerde, ayrıca güneş ve hava akımı da düşünülerek yapıldığı için havalandırma düzenine hiç gerek kalmıyordu. Zarif bahçe düzenlemesi, evin güzelliğinin aşırıya kaçmasını biraz olsun engelliyordu. Evin "tasarımlı" görünmemesi için elden gelen çaba harcanmıştı. Hemen hemen hiçbir çarpıklık yoktu, öyle olan birkaç şey de çok sevimliydi: Şurada burada göze çarpan, adaya özgü birkaç ufak çeşni (örneğin çamaşır yıkama odası, mutfağın önünde bir bahçe) çok kullanışlıydı. En azından zevk sahibi olan ziyaretçiler bu görüşteydiler. Hepsinin ortak kanısı, adının seçimindeki isabetsizlik bir yana, o evin "Karayipler'in en güzel hazırlanmış ve Tanrı'ya şükür ki en sade evi" olduğuydu. Bir-iki kişinin, açığa vurmadığı düşünceleri vardı. Evin içindeki o güneş ışığının fazla gelip gelmediğini, ev sahibinin sonradan eklediği

* (Fr.) Haç Ağacı. (ç.n.)

seranın aşırı bir tutkunluğu sergileyip sergilemediğini düşünüyorlardı. Valerian Street, onların bu eleştirilerini dikkate alıyor, ancak kesinlikle kayıtsız kalıyordu. Böylesi konukların yüzlerinde gezinen gri gözleri, alacakaranlığa yol alan saat dört gölgesine benziyordu. Bu insanlar Valerian Street'e Philadelphia'daki dulları anımsatıyorlardı: Emekliliğinin ilk yılının tamamını adadaki evinde geçireceğini duyduklarında, "Geri dönersin," demişlerdi. "Orada altı ay kalınca sıkıntıdan patlarsın." Bu olayın üstünden dört aralık ayı geçmişti, Street'in özlediği tek şey, ortancalarla postacı olmuştu. Yeni kurduğu serada ortanca yetiştirebilmişti ama postacıyı bir daha göremezdi. Sevdiği öteki şeyleri yanında getirmişti: Birkaç plak, bahçe makasları, altmış dört ampullü bir avize, açık mavi bir tenis gömleği ve Maine Güzeli. Gerisiyle Ferrara Kardeşler (Yurtiçi ve Yurtdışı) ilgilendi, sonunda iki hizmetçisini, Maine Güzeli'ni ve bir öbek yazışmayı da yanına alarak o yıl denizi üç taraftan görebilecek kadar yüksek olan bir tepeye yerleşti. Denize ilgi duyuyor değildi. Mektuplarını getiren buharlı gemilerin geliş gidişlerini kolaylaştırması ya da engellemesi dışında denizi aklına bile getirmezdi. Ne düşünürse düşünsün, serasında bir başınayken yapardı bunu. İkindilerde, sıcak iyice bastırdığında, bir de sabah erkenden seraya giderdi. Maine Güzeli uyurken taktığı maskeyi çıkarmadan çok önce Street, seraya "Goldberg Çeşitlemeleri"ni getiren düğmeyi çevirmiş olurdu. Önceleri Chopin'i ve kimi Rus bestecilerini denemişti, ancak bunca tutkuyu fazla bulan Magnum Rex şakayıklar sızlanmış, dudak bükmüşlerdi. Sonunda, filizlenme için Bach'da karar kıldı, daha güçlü sürgünler için de Haydn ve Liszt'i seçti. Bundan sonra bütün bitkiler Rampal'ın Re Majör Rondo'sundan hoşnut göründü. Valerian Street kahvaltıda içtiği kahvesine şeker koyduğu sırada şakayıklar, anemonlar ve o türdeki bütün çiçekler kırk ya da elli dakika müzik dinlemiş oluyordu, bu müzik onları

beslese de, kırk yıl boyunca her gün bu müziğin bir çeşidini dinlemiş olmasına rağmen kâhya Sydney'i sinirlendiriyordu. Durumu katlanılabilir kılan tek şey, müziğin seranın sınırları içinde kalması, Philadelphia'dayken sık sık olduğu gibi bütün evin içini doldurmamasıydı. Sydney şimdi, buzlu su dolu bir bardağın üzerindeki su damlacıklarını beyaz bir peçeteyle silerken müziğin sesini uzaktan uzağa duyuyordu. Bardağı fincanın yanına koyarken, işvereninin elinin üzerindeki kahverengi lekelerin ne kadar solduğuna dikkat etti. Bay Street bu durumun her gece eline sürdüğü losyondan kaynaklandığını düşünüyordu, ancak Sydney üç yıl önce kalkıp geldikleri bu yerde derilerinin güneşten kararmasına bağlıyordu bunu.

Sürekli kullanıldığı izlenimi bırakan mutfak dışında evin geri kalan bölümlerinde bir otel havası vardı – er ya da geç oradan ayrılınacakmış havası: Bir-iki tablonun asılacağı yer iyi seçilmişti, ancak hiçbiri doğru dürüst yerleştirilmemiş ya da gerektiği biçimde ışıklandırılmamıştı; gerçekten zarif olan porselen takımlar hâlâ kutularından çıkarılmamıştı, hiç kimsenin almaya yanaşmadığı bir kararı bekleyip duruyorlardı. Geçicilik içinde düzgün servis yapmak güç oluyordu. Kristal takımlar yoktu (onlar da Philadelphia'da kutularda bırakılmıştı), bu yüzden birkaç gümüş tepsi, meyve servisinden küçük pastalara kadar her işte kullanılıyordu. Güzeller Güzeli, Amerika'ya yaptığı yolculuklardan dönüşünde ara sıra Sydney'in istemiş olduğu şeylerle dolup taşan bir karton kutu daha getiriyordu: Öğütücü, zımpara taşı, iki tane daha masa örtüsü. Getirilecek şeylerin seçiminin çok dikkatle yapılması gerekiyordu, çünkü Maine Güzeli, bunları, Philadelphia'ya geri götürmekte direndiği başka eşyaların yerine getiriyordu. Hâlâ Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşıyorlarmış, kışı da Dominik yakınlarında geçiriyorlarmış minvalindeki hayalini ancak böyle koruyabiliyordu. Kocası, onun hayallerini, bütün sohbetlerini "Biz eve dönene kadar bu iş bekleyebilir,"

diye bağlayarak teşvik ediyordu. Adaya vardıklarından altı ay sonra Sydney karısına, sandıklarda duran eşyaları düzenli aralıklarla güneşe çıkarıp havalandırmanın bir amaçtan çok bir alışkanlığa dönüştüğünü söyledi. Street'i adadan uzaklaştırabilmenin tek yolu, o serayı yerle bir etmekti, çünkü o durduğu sürece Street de orada kalacaktı. Bu adam orada ne haltlar karıştırıyor diye sormuştu Sydney'in karısı.

"Biraz rahatlıyor, hepsi bu. Biraz içiyor, okuyor, plaklarını dinliyor."

"Hiç kimse üç yıl boyunca her gününü bir kulübede geçirip şeytanlık düşünmeden duramaz," dedi karısı.

"Orası bir kulübe değil," dedi Sydney. "Orasının bir sera olduğunu kaç kez söyleyeceğim sana!"

"Adı ne olursa olsun."

"Orada ortanca yetiştiriyor. Bir de yıldızçiçeği."

"Ortanca istiyorsa evine dönsün. Kuzeyin çiçeklerini yetiştirmek için herkesi neden Ekvator'a taşıyor?"

"İşin aslı öyle değil. Evdeki çalışma odasını ne kadar sevdiğini anımsıyor musun? İşte bu da onun gibi. Tek farkı bu çalışma odasının sera biçiminde olması."

"Ekvator'da sera kuranlar utanmalı bence."

"Burası Ekvator değil."

"Beni kandıramazsın."

"Yakınında bile değil."

"Sen şimdi bu dünyada buradan daha sıcak bir yer var mı diyorsun?"

"Senin buradan hoşlandığını sanıyordum."

"Burayı seviyorum."

"Öyleyse sızlanmayı bırak."

"Sevdiğim için sızlanıyorum zaten. Burada sürekli kalıp kalmayacağımızı bilmek istiyorum. Böyle yaşayınca insan hiçbir şeyi kestiremiyor. Her an bavulunu toplayıp başka bir yere gidebilir o."

"Ölene kadar burada kalacak," dedi Sydney. "O sera yanıp kül olmadığı sürece."

"İyi, öyleyse seraya bir şey olmaması için dua edeyim," dedi karısı, ama buna hiç gerek yoktu. Valerian seraya gözü gibi bakıyordu, çünkü burası, bitkilerin saksılarını değiştirirken, onları gübrelerken, havalandırırken, köklendirirken, sularken, kuruturken ve seyreltirken hayaletleriyle huzur içinde konuşabildiği çok hoş bir yerdi. İçi Blanc de Blancs dolu küçük bir soğutucusu vardı orada, şarabını yudumlarken tohum kataloglarını okurdu. Kimi zaman seranın ufak camlarından dışarı, çamaşırlığa dikerdi gözlerini. Kimi zaman da katalogları, broşürleri inceler, Tokyo'dan New York'taki Newburgh'a kadar bir çok fidanlıkla ateşli yazışmalara girişirdi. Artık yalnızca mektup okur olmuştu, dilleri çok değiştiği için kitap okumaktan vazgeçmişti – kitapların dili anlamsızlığa ve karışıklığa bulanmış gibi geliyordu ona. Valerian serayı ve adayı seviyor, ancak komşularından hoşlanmıyordu. Üç yıl önce, tropik yaşama ilk alıştığı günlerde bir gece öyle kudurtucu bir diş ağrısıyla uyanmıştı ki, yataktan firlayıp yere yapışmıştı. Billy Blass marka çarşaflara tutunarak dizlerinin üstüne çökmüş, bana inme indi galiba diye düşünmüştü. Bir diş yüzünden bu hale gelmiş olamam. Dalga dalga giren ağrılar sürerken sol gözünden yaşlar dökülüyor, sağ gözüyse öfkeden kuruyordu. Komodine kadar süründü, Sydney'i çağıran zile bastı. Adam geldiğinde, kendisini hemen Queen of France'a götürmelerinde ısrar etti, ancak oraya ulaşmanın bir yolu yoktu. O saatte balıkçılar henüz kalkmamışlardı bile, gemi de yalnızca haftada iki kez işliyordu. Kendi tekneleri yoktu, olsaydı bile ne Sydney ne de bir başkası kullanabilirdi onu. Valerian'ın zeki kâhyası onun nefret ettiği komşulara telefon etti, hem *Seabird II* adlı, on altı metrelik bir Palaos'u kullanmak için izin aldı, hem de o evde çalışan Filipinli çocuğun yardımını sağladı. Karanlıkta, oldukça cesaret isteyen bir jip

yolculuğundan, bitmek bilmeyen bir tekne yolculuğundan ve kendisi başlı başına bir olay olan taksi yolculuğundan sonra sabahın saat ikisinde Doktor Michelin'in kapısına vardılar. Filipinli çocuk taksi sürücüsüyle gevezelik ederken, Sydney kapıyı yumrukladı. Dişçi, ikinci katın penceresinden onlara kükredi. Cezayir'den sınırdışı edilmiş biriydi, yerli Siyahların gelip evine saldırdıklarını sanmıştı. Onların dişini tedavi etmek istemezdi. Eli ayağı gevşemiş korkak bir Valerian, sonunda dişçi koltuğuna oturdu, kendini Fransızın ellerine teslim etti. Dr. Michelin bir iğne alarak Valerian'ın damağına doğrulttu, ama galiba son anda düşüncesini değiştirdi ki, Valerian iğnenin burun deliğinden girerek yukarıya, gözbebeğine saplandığını, sol şakağından dışarı çıktığını hissetti. Elini doktorun pantolonuna doğru uzattı, ölürken avucunda – ölülerin avuçlarını hep açarlardı– tuttuğu şeyin bir dişçinin ezilmiş hayaları olacağını umuyordu. Ne var ki elini ekose bornozun altına atamadan ağrısı geçiverdi; Valerian'ın gözlerinden yaşlar boşaldı, bütün duyguları uyuştuğu için şükrediyordu. Dr. Michelin başka bir şey yapmadı. Oturup kendine bir içki koydu, sessizce hastasına baktı.

Ayaklanmış kin duyguları içinde başlayan bu karşılaşma, sonunda hoşlanmaya dönüştü. O iyi yürekli doktor, doğru bulmasa da, Valerian'ın konyağından kamışla biraz içmesine izin verdi, Valerian karşısındaki adamın doktorluk yeminini ciddiye alan biri olduğunu anlamıştı. İyi anlaştılar ve o gece birlikte kafa çektiler, Novocain'le konyak birleşince Valerian yıllardır olmadığı kadar coştu. Ara sıra birbirlerini ziyaret eder oldular, Valerian ne zaman o ilk karşılaşmayı düşünse, apsenin olduğu yere dokunur, gülümserdi. Komik çizgi romanlara benziyordu halleri. Yaşını başını almış iki adam sarhoş olmuşlar, Pershing konusunda tartışıyorlardı (Valerian gerçekten de görmüştü Pershing'i), ama ikisi de, sürgüne gitme ya da ilerlemiş yaşlar konusunda tek söz bile etmiyorlardı,

oysa ikisinin ortak özelliği bunlardı. Her ikisi de kendilerini evlerinden kovulmuş gibi duyumsuyorlardı. Robert Michelin Cezayir'den kovulmuştu, Valerian Street'se Philadelphia'dan kendi isteğiyle sürgüne gelmişti.

Her ikisi de daha önce evlenmişti, ikinci evliliklerinde geçirdikleri uzun yıllar her ikisine de ilk evliliklerini unutturmamıştı. Şirret bir kadınla olan birlikteliği izleyen o acılı yılların anısı hâlâ gücünü koruyordu. Michelin boşandıktan bir yıl sonra yeniden evlenmişti, ama Valerian isteyerek, uzun süre bekâr kalmıştı; ta ki Maine'de bir kış günü öğle yemeğinden sonra gezinmek üzere sokağa çıkana kadar; bu gezintinin, bütün o yiyecek sanayii cihazları temsilcilerinin arasındayken üstüne çöken cansıkıntısından kurtulmasına yardımcı olabileceğini umuyordu. Lokantadan çıkıp yürümüştü, ana caddeye iki sokak kalmışken kendini o yöreye özgü Kar Karnavalı Geçit Töreni'nin ortasında bulmuştu. Önce kutup ayısını, sonra da kızı görmüştü. Ayı arka ayaklarının üstünde durmuş, ön ayaklarını da dua eder gibi havaya kaldırmıştı. Pembe yanaklı bir genç kız, ayının ön ayaklarından birine gelin gibi tutunmuştu. Kızın kırmızı kadife mantosu ve kalabalığa doğru salladığı kürk manşonu, arkasında duran plastik Eskimo evinin üstündeki göz alıcı bir kabartmaya benziyordu. Valerian kızı gördüğü anda içinden bir şeyler kopmuştu.

Şimdi Aralık güneşinde oturmuş, uşağının fincanına kahve koymasını izliyordu.

"Geldi mi?"

"Efendim?"

"Merhem."

"Henüz gelmedi." Sydney ufak bir sakarin kutusunun kapağını açtı, kutuyu işverenine doğru itti.

"Oldukça ağırdan alıyorlar."

"Size söylediğim gibi, posta da haftada ikiye indirildi."

"Bir ay oldu."

"İki hafta. Hâlâ acı veriyor mu?"

"Şu anda değil ama, yakında başlar." Valerian kesme şekere uzandı.

"O ayakkabılar konusunda biraz daha sağduyulu davranabilirsiniz. Gün boyunca sandalet ya da güzel bir çift huarache* giyseniz, o iltihaplı şişliklerin hepsi geçerdi."

"Onlar iltihaplı şişlik değil, nasır." Valerian kesme şekerleri fincanına attı.

"Nasırlar da geçerdi."

"Doktorluk diplomanı alınca bana haber ver. Bunları Ondine mi pişirdi?"

"Hayır, onları dün Bayan Street getirdi."

"O tekneyi bisiklete çevirdi. Durmadan gidip geliyor."

"Neden kendinize bir tekne almıyorsunuz? O tekne Bayan Street için çok büyük. Onunla su kayağı yapamıyor. Kente gidince rıhtıma bile yanaşamıyor. Tekneyi bir yerde bırakıp, kıyıya çıkmak için başka bir kayığa geçiyorlar."

"Neden karıma bir tekne alıp sonra da yılda on ay kullanmadan tutayım? O kuş beyinliler karımın onların teknesini kullanmasına aldırmıyorlarsa benim için hava hoş."

"Karınızın teknesi olsaydı belki de bütün yıl burada kalırdı."

"Hiç sanmam. Hem ben kocası burada olduğu için burada kalmasını yeğlerim, teknesi olduğu için değil. Her neyse, Ondine'e söyle, bana artık böyle şeyler vermesin."

"Dokunuyor mu?"

"Yaşlanmanın en kötü yanlarından biri yemek yemektir. Önce yiyebileceğin bir şey bulman, sonra da yediğin şeyi üstüne dökmemeye çaba göstermen gerekir."

"Bunu hiç bilmiyordum."

"Elbette bilmezsin. Sen benden on beş dakika daha gençsin. Her neyse, Ondine'e söyle, artık bunlardan vermesin. Pul pul oluyor bunlar. Ne yaparsan yap çevreye saçılıyorlar."

---

* Bir tür Meksika takunyası. (ç.n.)

"Kruvasanın pul pul olması gerekir. Hamurunu olabildiğince ince açarlar."

"Lütfen ona söyle Sydney."

"Peki efendim."

"Sor bakalım, o çocuk şu tuğlaları düzeltebilir mi? Hepsi yerlerinden fırlamış."

"Çimentoya ihtiyacı olduğunu söylüyordu."

"Hayır. Çimento olmaz. Onları doğru dürüst sıkıştırması gerekir. İşini iyi yaparsa toprak da tutar onları."

"Evet efendim."

"Bayan Street kalktı mı?"

"Kalktığını sanıyorum efendim. Tatil için özel bir isteğiniz olacak mı?"

"Hayır. Yalnızca kaz eti. Bir lokma bile yiyemeyeceğim ama yine de masanın üstünde görmek istiyorum. Biraz daha *thalomide** de istiyorum."

"Kalfa'nın size thalomide getirmesini mi istiyorsunuz? Adını bile söyleyemez onun."

"Öyleyse bir kâğıda yaz. Kâğıdı Doktor Michelin'e vermesini söyle."

"Tamam."

"Ondine'e de söyle, kahvenin içine yarı yarıya Postum karıştırınca iğrenç bir şey oluyor. Postum'u tek başına içmekten daha beter."

"Tamam. Tamam. Yararı olacağını düşünmüştü."

"Onun ne düşündüğünü biliyorum, ama sağlayacağı yarar derdimin kendisinden daha kötü."

"Biliyorsunuz, sizin derdiniz başka bir şey de olabilir."

"Sen beni ülserli yapmaya kararlısın. Benim ülserim yok. Ülseri olan sensin. Benimkisi, zaman zaman ortaya çıkan bir düzensizlik."

---

* Karınca ilacı. (ç.n.)

"Benim ülserim vardı. Artık geçti, geçmesinde Postum'un yararı oldu."

"Çok sevindim. Karım uyandı mı demiştin?"

"Uyanmıştı. Ama yeniden uykuya dalmış olabilir."

"Peki ne istemişti?"

"İstemek mi?"

"Evet. İstemek. Onun uyandığını anlamanın tek yolu seni telefonla aramasıdır. Ne istemişti?"

"Havlu, temiz havlu."

"Sydney."

"Havlu istedi. Ondine unutmuş da..."

"Havluların arasında ne vardı?"

"Neden durmadan bunu düşünüyorsunuz? Ne içerse sizin önünüzde içiyor. Yemekte biraz şarap, hepsi bu; onu da bir bardaktan fazla içmiyor. O asla içki düşkünü olmadı, ama siz öylesiniz. Neden onu içki düşkünü yapmak istiyorsunuz?"

"Jade'le konuşacağım."

"Jade benim bilmediğim neyi bilebilir?"

"Hiçbir şeyi, ama o dürüst davranır."

"Yapmayın Bay Street. Doğruyu söylüyorum."

Valerian dörde bölünmüş bir ananasa çatalını batırıp ufak, düzgün parçalar kesmeye başladı.

"Pekâlâ," dedi Sydney. "Size anlatacağım. Kalfa'nın perşembe günü buraya gelmeden önce havaalanına uğramasını istedi."

"Hangi nedenle, söyler misin?"

"Bir sandık. Bir sandık bekliyormuş. Yüklenmiş olduğunu ve bugünlerde gelmesi gerektiğini söyledi."

"Ne budala."

"Efendim?"

"Budala. Budala."

"Bayan Street mi efendim?"

"Bayan Street, Bay Street, sen, Ondine, herkes. Otuz yıldır ilk kez bu evin tadını çıkarabiliyorum. Gerçekten yaşıyorum

burada. Bir ay ya da bir hafta sonu boyunca değil, belli bir süre için, ama herkes benim keyfimi kaçırmak için elbirliği ediyor. Geliyorlar-gidiyorlar, gidiyorlar-geliyorlar. Burası Otuzuncu Cadde'deki durağa dönmeye başladı. Neden herkes oturmuyor, gevşemiyor, kendi halinde bir Noel geçirmiyor? Kalabalık olmadan, kendi halinde bir Noel yemeği yemiyor?"

"Sanırım eşinizin biraz canı sıkılıyor. Harcayacağından fazla zamanı oluyor."

"Saçma. Jade burada. Bana kalırsa öğrenciler gibi iyi anlaşıyorlar. Haksız mıyım?"

"Hayır, haklısınız. İyi geçiniyorlar, birbirlerinin arkadaşlığından hoşlanıyorlar, her ikisi de."

"Bununla yetinecek kadar hoşlanmıyorlar anlaşılan. Görünüşe göre başka konuklarımız da olacak, ben bu otelin yalnızca sahibi ve işletmecisi olduğum için bana haber vermeye gerek görülmemiş."

"Size biraz kızarmış ekmek getireyim mi?"

"Ve sen. En sonunda beni şaşırtmayı başardın. Başka neler saklıyorsun benden?"

"Ananasınızı yiyin."

"Yiyorum zaten."

"Bütün sabah burada duramam. Sizin nasırlarınız var – benim de iltihaplı şişliklerim."

"Öğütlerimi dinlemezsen ayaklarında böyle şişlikler olur."

"Ben işimi biliyorum. Birinci sınıf bir kâhyayım, terlik konusunda birinci sınıf biri olmam gerekmez."

"Sen işini biliyorsun ama ben de senin ayaklarını biliyorum. Thom McAn senin sonun olacak."

"Hayatımda hiç Thom McAn giymedim ben. Asla. Bin dokuz yüz yirmi dokuzda bile giymedim."

"Sana en azından dört çift düzgün ayakkabı verdiğimi anımsar gibiyim."

"Ben ayağımdaki şişlikleri sizin nasırlarınıza yeğlerim."

"Bally ayakkabılar nasır yapmaz. Hiçbir şey yapmasalar bile nasıra neden olmazlar. Ayak terleyince nasır olur. Eğer..."

"Gördünüz mü? Yakaladım sizi. Ben de size zaten bunu söylüyordum. Philadelphia'da yapılan ayakkabılar tropikal bölgede işe yaramaz. Ayaklarınızı terletirler. Güzel bir çift huarache giymelisiniz. Ayaklarınızı rahatlatır. Açıkta bırakır, böylece ayaklarınız hava alır."

"Ancak deli gömleği giyeceğim gün huarache giyerim ben."

"Ayak parmaklarınızı jiletle yontmayı sürdürürseniz zaten deli gömleği giyersiniz."

"Giysem de sen bunu öğrenemeyeceksin, çünkü şu Thom McAn ayakkabıların yüzünden hayatının sonuna kadar sallanan sandalyede oturmaya mahkûm olacaksın."

"İtirazım olmaz."

"Benim de olmaz. Belki de o zaman benden bir şey saklamayan birini işe alabilirim. Mis gibi kahvenin içine Postum katmak, limonlu pastanın içine sakarin koymak. O sahte tuzu bilmediğimi de sanmayasın."

"Sizin yaşınızda biri için sağlık en önemli şeydir, Bay Street."

"Hiç de değil. En az önemli olan şeydir. Sırf sabahları uyanıp bir fincan Postum içmek üzere merdivenden atlaya zıplaya inmek için hayatta kalmaya niyetli değilim. Git dolaba bak, bu zıkkımın içine koyabileceğim bir damla ilaç bul."

"Konyak ilaç değildir." Sydney büfeye gitti, kapaklarından birini açmak üzere eğildi.

"Yetmiş yaşına gelince her şey ilaç olur. Ondine'e söyle bundan vazgeçsin. Hiç işime yaramıyor."

"Sizin huylarınıza yararı olmadığı kesin."

"Kesinlikle. Şimdi. Bu konuğun kim olduğunu bana sessizce ve çabucak söyle bakalım."

"Konuk yok, Bay Street."

"Postum'a kadar düşmüş yaşlı bir adama zıt gitme."

"Oğlunuz. Michael konuk sayılmaz."

Valerian fincanını yavaşça tabağına bıraktı. "Karım sana öyle mi dedi? Michael'ın geleceğini mi söyledi?"

"Hayır. Tam olarak değil. Ama Kalfa alanda ne arayacağını bilsin diye bana sandığın nereden geldiğini, ne renk olduğunu söyledi."

"Öyleyse Kalifornia'dan geliyor."

"Kaliforniya'dan geliyor."

"Ve kırmızı."

"Ve kırmızı. Kan kırmızısı."

"Yan taraflarında 'Başkanlığa Dick Gregory'i seçin' yazılı etiketler var."

"Kapağına da bir boğa gözü çizilmiş."

"Kilidi de ancak tekmelersen kapanıyor, ama firketeyle açılıyor, anahtarı..." Valerian durdu, Sydney'e baktı. Sydney de Valerian'a baktı. İkisi birden, "... Kilimanjaro'nun tepesinde," dediler.

"Ne şaka," dedi Valerian.

"Yedi yaşında biri için oldukça iyi."

Bir süre konuşmadılar, Valerian ananasını çiğniyordu, Sydney de büfeye dayanmıştı. Sonra Valerian konuştu: "Michael bu sandığa neden bu kadar bağlı dersin? Erkek çocukların kamplarda kullandıkları türden ufak bir sandık o."

"Giysilerini onun içinde saklıyor."

"Saçma. Tamamı. Sandık, Michael ve bu ziyaret. Hem gelmez zaten."

"Karınız bu kez geleceğini düşünüyor."

"Düşünmüyor. Hayal kuruyor, zavallı bebeğim. O havluların içinde bir şey olmadığına emin misin?"

"İşte eşiniz geliyor. Kendiniz sorun."

Meksika tarzı taşların üstünde hafifçe tıkırdayan topuklar gittikçe yaklaşıyordu.

"O çocuk havaalanına gittiğinde," diye fısıldadı Valerian, "söyle de dönerken biraz Maalox alsın." "Pekâlâ," dedi karısına dönerek, "Kimler gelmiş bakalım, Harika Kadın mı?"

"Lütfen," dedi karısı. "Çok sıcak zaten. Günaydın Sydney."

"Günaydın Bayan Street."

"Kaşlarının arasındaki ne öyle?"

"Kaş çatmalık."

"Anlayamadım?"

"Kaş çatmalık."

Sydney masanın çevresinden dolaştı, kahve kabını eğerek Bayan Street'in fincanını sessizce doldurdu.

"Kaşlarını çatmakta güçlük mü çekiyorsun?" diye sordu Valerian karısına.

"Evet."

"Peki bu işe yarıyor mu?"

"Yaramalı." Karısı fincanını dudaklarına götürdü, gözlerini kapadı. Yüzünü kaplayan buharı içine çekti.

"Kafam karıştı. Bunadığımı sanma. Yalnızca kafam karıştı. Neden kaşlarını çatmak isteyesin ki?"

Margaret kahvesinin buharından bir soluk daha çekti, gözlerini ağır ağır açtı. Oldum olası geç kalkmayı seven birinin, erkenden keyifle kalkan birine karşı duyduğu kesin hoşlanmazlıkla baktı kocasına.

"Kaşlarımı çatmak istemiyorum. Kaş çatmalıklar insanın kaşlarını çatmasına yaramaz. Kaş çatmanın neden olduğu şeyleri giderirler."

Valerian ağzını açtı, ama bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra da, "Peki öyleyse neden kaşlarını çatmaktan vazgeçmiyorsun?" dedi. "O zaman yüzüne böyle küçük küçük bantlar yapıştırmana gerek kalmaz."

Margaret kahvesinden birkaç yudum daha aldı, sonra fincanı tabağa bıraktı. Giysisinin yakasını tutup kaldırdı, göğsü-

ne hafifçe üfledi, Sydney'in önüne koyduğu soluk renkli, dikenli meyveye baktı. Ondine meyvenin dikenli zarını kasten çıkarmamıştı – canı acısın, ne yapacağını şaşırsın diye. "Mango yiyeceğimizi sanıyordum." Sydney meyveyi önünden aldı, açılır kapanır kapıya doğru seğirtti. "Herkese ne oluyor? Her sabah aynı şey."

"Ben ananas istedim. Sen istemiyorsan, bir gece önceden Sydney'e sabah kahvaltısında ne istediğini söylersin. Böylece o da..."

"Ondine taze ananastan nefret ettiğimi bilir. Lifleri dişlerimin arasına giriyor. Konservesini seviyorum. Bu o kadar korkunç bir şey mi?"

"Evet. Korkunç."

"Ne yiyeceğimizi onlar söylüyor bize. Kim kime çalışıyor burada?"

"Kime çalışıyor değil, kimin için çalışıyor. Ondine'e bütün bir haftanın yemek listesini verirsen o da söylediğin şeyleri hazırlar."

"Öyle mi? Sen otuz yıldır öyle yapıyorsun ama kendine bir fincan kahve bile hazırlatamıyorsun. Seni Postum içmeye zorluyor."

"O başka şey."

"Elbette."

Sydney, içinde bir mango olan kırılmış buz dolu bir kapla döndü. Parlak meyvenin kabuğu soyulmuş, kıvrım kıvrım açılmıştı. Meyvenin eti boyunca uzayan çizikler belli belirsizdi. Valerian yumruk yaptığı elinin arkasından esnedi, sonra da, "Sydney, bir fincan kahve istediğimde kahvemi alabilir miyim alamaz mıyım?" diye sordu.

"Evet efendim. Elbette alabilirsiniz." Mangoyu masaya bırakarak Valerian'ın fincanını doldurdu.

"Gördün mü Margaret? Senin mangon da orada işte. Dört yüz yirmi beş kalori."

"Ya senin çöreğin?"

"Yüz yirmi yedi."

"Tanrım." Margaret gözlerini, o masmavi gözlerini kapadı, çatalını masaya bıraktı.

"Greyfurt al."

"Greyfurt istemiyorum. Mango istiyorum."

Valerian omuzlarını silkti. "Ye gitsin. Dün akşam tatlıdan tam üç kez aldın."

"İki, iki kez aldım. Üç kez alan Jade'di."

"Eh, demek iki kezcik..."

"Neden aşçımız var sanıyorsun? Greyfurtu ben bile dilimleyebilirim."

"Bulaşıkları yıkasın diye aşçımız var."

"Tabak çanağı kim istiyor ki? Sana kalırsa bana yalnızca çay kaşığı gerekli."

"Olsun, çay kaşığını da birisinin yıkaması gerekir."

"Senin küreğini de."

"Gülünç. Çok gülünç."

"Gerçek bu." Margaret soluğunu tuttu, çatalını mangoya sapladı. Kopardığı parça çatalın dişlerine takılınca yavaşça soluğunu bıraktı. Mango dilimini ağzına koymadan önce Valerian'a bir göz attı. "Hayatımda hiç senin kadar yiyip de bir gram bile kilo almayan insan görmedim – asla. Sanırım Ondine benim yiyeceklerime bir şeyler katıyor. Buğday tohumu ya da öyle bir şey. Geceleri, damarın içine verilen o şeylerden birini alıp odama süzülüyor, damarıma malt dolduruyor."

"Hiç kimse hiçbir şey doldurmuyor senin içine."

"Belki de çırpılmış krema dolduruyordur."

Onlar kaloriler üzerinde tartışırken yanlarından ayrılmış olan Sydney, gümüş bir tepsiyle geri döndü, tepside ince kesilip küçük sepetlere yerleştirilmiş jambon dilimlerinin üstünde poşe yumurtalar vardı. Büfeye gitti, tepsidekileri tabaklara geçirdi. Her tabağın sağ kenarına birkaç dal maydanoz, sol kenarına da iki dilim domates koydu. Buzlu suyu sıçratma-

maya dikkat ederek meyve kâselerini çabucak kaldırdı, sonra yiyecek dolu tabakları uzattı. Margaret kaşlarını çatarak baktı tabağa ve eliyle itti. Sydney geri çevrilen tabağı aldı, büfeye götürdü, öteki tabağı aldı. Valerian sevinçle karşıladı tabağını, Sydney tuzlukla biberliği onun elinin erişebileceğinden üç-beş santim uzağa itti.

"Sanırım Noel onuruna evi konuklarla dolduruyorsun. Şu tuzu uzatır mısın lütfen?"

"Neden böyle sanıyorsun?" Margaret elini uzattı, çok bakımlı bir eldi bu, tuzlukla biberliği Valerian'a verdi. Mango konusundaki ufak çaplı yengisi, dikkatini kocasının söylediklerinde toplayacak kadar güçlendirmişti onu.

"Çünkü ben sana öyle yapmamanı söylemiştim. Bu durumda bana meydan okumuş oluyorsun."

"Nasıl istersen öyle olsun. İstersen tatili tek başımıza bodrumda geçirelim."

"Bodrumumuz yok Margaret. Bu eve bir göz atsan iyi olur. Belki hoşuna gider. Aklıma gelmişken, henüz mutfağı gördüğünü hiç sanmıyorum, gördün mü? İki mutfağımız var, iki tane. Birincisi..."

"Valerian. Kes artık."

"Ama çok heyecanlı bu. Buraya geleli henüz otuz yıl oldu, sen yemek odasını anca keşfettin. Böylece üç oda oldu. Her on yıla bir oda. Önce yatak odasını bulmuştun. Yani bulduğunu varsayıyorum. Bir kadın kocasından ayrı yatınca bunu anlamak zor oluyor. Sonra, sanırım bin dokuz yüz altmış beş yılında, salonun nerede olduğunu keşfettin. Bunu anımsadın mı? O kokteyl partileri? Ne güzel günlerdi onlar. En iyi zamanımızdı diyebilirim. Sen havaalanını, rıhtımı ve yatak odasını bilmekle kalmıyor, salonu da biliyordun."

"Evet. Noel'de konuklarım olacak."

"Sonra da yemek odası. Ne keşif ama! On, yirmi, otuz kişilik akşam yemekleri! Bırak iki mutfağı, bir tek mutfakta bile

önünde neler olacağını bir düşünsene! Yüzlerce, binlerce kişiyi ağırlayabilirdik!"

"Michael geliyor."

"Senin yerinde olsam bu işi fazla ertelemezdim. Elimizi çabuk tutarsak, seksen yaşına geldiğimde bütün Philadelphia'yı çağırabiliriz."

"Bir de arkadaşını getirecek. Hepsi bu."

"Michael gelmez."

"Bu eve hiçbir zaman aynı günde on iki kişiden fazlasını davet etmedim."

"Arkadaşı gelir, Michael gelmez. Her zamanki gibi."

"Ben aşçı değilim, hiçbir zaman da olmadım. Mutfağı görmek istemiyorum, mutfaklardan hoşlanmam."

"Neden her yıl kendini böyle heyecana kaptırıyorsun? Seni hayal kırıklığına uğratacağını biliyorsun."

"Ben evlendiğimde çocuk sayılırdım, anımsıyor musun? Sen beni aşçısı olan, mutfağı da sokak kapısının elli mil uzağında bulunan bir eve tıkmadan önce yemek pişirmesini öğrenmeye vaktim olmamıştı."

"Bana kalırsa bir ara vakit bulmuştun. Hiç unutmadığım ve en hoşuma giden anılarımdan biri. Ondine'le senin mutfakta kıkır kıkır gülmenizdir."

"Neden böyle söylüyorsun? Hep bunu söylersin."

"Doğru bu. Ben eve geldiğimde siz..."

"Onu kastetmemiştim. Michael'ı söylüyorum. Gelmeyecek, diyorsun."

"Çünkü hiçbir zaman gelmedi."

"*Buraya* hiçbir zaman gelmedi. Buraya, yapılacak hiçbir şey olmayan bu ormana. Hiç genç yok. Eğlence yok. Müzik yok..."

"*Müzik* mi yok?"

"Onun hoşlandığı türden müzik yok."

"Beni şaşırtıyorsun."

"Hem sıkıntıdan patlamaz. Bir arkadaşını da davet ettim..." Durdu, parmağını kaşlarının arasındaki banda bastırdı. "Yıllardır senin yüzünden buraya hiç kimseyi davet etmedim. Herkesten nefret ediyorsun."

"Hiç kimseden nefret etmem ben."

"Üç yıl oldu. Senin neyin var? Artık oğlunu görmek istemiyor musun? Başka kimseleri görmek istemediğini biliyorum – ama kendi oğlunu. Şu şişko dişçiyle, Michael'la ilgilendiğinden daha fazla ilgileniyorsun. Sen burada neyi kanıtlamak istiyorsun? Neden kendini herkesten, her şeyden soyutluyorsun?"

"Çünkü ölüm denen o çok büyük değişikliği yaşıyorum şimdi."

"Emekli olmak ölmek demek değildir."

"Aralarında hiçbir fark yok."

"Eh, ben ölmüyorum, ben yaşıyorum."

"Bence fark yok."

"Ve onunla birlikte geri döneceğim."

"Kesin kararlısın gibi."

"Olabilir."

"Böyle kararlar almak için Noel iyi bir zaman değil Margaret. İnsanı duygulandıran bir tatil o, birçok aptalca..."

"Bak. Ben gidiyorum."

"Tavsiye etmem."

"Umurumda değil."

"O artık küçük bir çocuk değil. Biliyorum, sırt çantası insanın aklını karıştırıyor, ama Margaret, o yakında otuzuna basacak."

"Ne olmuş?"

"Seninle birlikte oturmak isteyeceğini nereden biliyorsun?"

"Oturur."

"Onunla yolculuklara mı çıkacaksın? Yılan dansına mı gideceksin?"

"Ona yakın bir yerde oturacağım. Onunla değil, ona yakın oturacağım."

"Yürümez bu."

"Neden yürümesin?"

Valerian avuçlarını tabağının iki yanına dayadı. "O bizimle sandığın kadar ilgilenmiyor, Margaret."

"Seninle," dedi Margaret, "Seninle ilgilenmiyor."

"Nasıl istersen öyle olsun."

"Öyleyse gidebilirim?"

"Bakarız. Buraya geldiğinde ona sorarsın. Sor bakalım, annesinin o apartmanda Kızılderili kampının yakınında oturmasını istiyor mu?"

"O iş bitti. Okul kapanmış. Artık onlarla birlikte değil."

"Ya! Hopi'lerle işi bitti mi? Sanırım şimdi Choctaw'lara geçti. Yo, dur bir dakika. *C* harfi *H*'dan önce gelir. Dur bakayım, Navajo'lar, değil mi?"

"Hiçbir kabileyle birlikte değil. Okula gidiyor."

"Ne okuyor acaba?"

"Çevre bir şeyi;, çevre hukukçusu olmak istiyor."

"Demek öyle?"

"Evet."

"Eh, neden olmasın? Bir bando şefinin, çobanın, ozanın, film yapımcısının, cankurtaranın hukuk okuması gerekir, ne kadar çevreci olursa o kadar iyi. Gerçekten de üstünlük sağlar bu, içinden seçim yapabileceği yeterli sayıda çevre tanımış olduğu kesin. Peki sen ne yapacaksın? 'Atom bombasına hayır' yazan etiketler mi tasarlayacaksın?"

"Fikrimi değiştirtemezsin."

"Sorun senin fikrini değiştirmen değil. Sorun, kafanı kullanmanda. Onu yalnız bırak Margaret. Kendi haline bırak. Baştan yapamazsın. Senin istediğin çılgınca bir şey."

"Hayır. *Çılgınca* olan bu. Artık uçaklarda yaşıyorum. Hiçbir yerde değilim. Hiç değilse arkadaşlarımın olduğu

Philadelphia'da bile değilim. Konuşacak kimse olmadan bir palmiye ağacının altında piştiğim bu yerde bile değilim. Gelecek ay, gelecek ay, gelecek ay deyip duruyorsun. Ama asla yapmıyorsun. Buradan hiç ayrılmıyorsun."

"Ama sen gidiyorsun – canın ne zaman isterse. İki yerde yaşayan birçok insan var."

"Ben tek bir yerde yaşamak istiyorum – tek bir. Ekimde, yılbaşından sonra gelirim demiştin. Yılbaşı olunca da karnaval bitince gelirim diyeceksin. Seninle birlikte yaşamak istiyorsam sana uymam gerekiyor – yani burada kalmam. Durmadan okyanusun bir o yakasına bir bu yakasına uçarken Kotex'i nerede bırakmıştım diye merak edemem. Her neyse. Michael'la birlikte dönüyorum. Bir süre için. Onun evini hazırlayacağım."

"Mısır pastası yemen gerekecek. Her bir porsiyonda üç yüz yirmi beş kalori var."

"Sana söyledim, artık orada değil Michael. Sanırım Berkeley'de Kaliforniya Üniversitesi'ne başvurmuş."

"Öyleyse marihuanalı çörekler. İki yüz..."

"Beni dinlemiyorsun."

"Margaret, bana söz ver."

"Ne?"

"O razı olmadıkça gitmeyeceğine söz ver."

"Ama..."

"Söz ver."

Margaret bir süre kocasının yüzünü inceledi, onun kendisini kızdırdığını mı, koruduğunu mu, yoksa yalnızca yalan mı söylediğini hiçbir zaman anlayamazdı. Ama o anda çok ciddi görünüyordu, bu yüzden Margaret başını olur anlamında salladı. "Tamam. Tamam. Öyle bir tehlike yok."

"O zaman Jade ne olacak?" diye sordu Valerian.

"Ne mi olacak? Canı ne kadar isterse kalabilir."

"Senin için çalıştığını düşünüyor."

"Ben yokken kendin için çalıştır."

"Vay canına."

"Ya da bırak dinlensin. Kışı burada geçirmek istiyordu. Nedenini hiç anlamadım."

"Ben bir gönül işini unutmak için olduğunu sanmıştım."

"Onun yaşında bu üç gün sürer, üç ay değil."

"Artık ondan hoşlanmıyor musun?"

"Onu seviyorum. Ama bir-iki ay daha onun yatışmasını bekleyeceğim diye Michael'la birlikte geri dönmekten vazgeçecek değilim. Hem baksana, dönünce neler bekliyor Jadine'i."

"Neler?"

"Her şey. Avrupa. Gelecek. Dünya. Neden kaşlarını çatıyorsun? Paraya mı ihtiyacı var?"

"Hayır. Hayır. Bu konuda bir şey bilmiyorum. New York'ta bir ajansla ya da öyle bir şeyle anlaşma imzalamış ya da imzalamak üzereymiş."

"İşte. Benim için çalıştığını bahane etmesine gerek yokmuş."

Valerian yumurtalı jambonun son lokmasını yuttu, kızarmış ekmeğin durduğu sepete çatalıyla vurdu. "Akıllı. Çok akıllı."

"Jade mi?"

"Hayır, Ondine. Bu gerçekten iyi. Galiba Amerika'dayken de buna benzer bir şey hazırlamıştı."

"Bir de kalorilerden söz ediyorsun. Daha şimdiden kurt gibi yiyorsun, oysa gün yeni başladı."

"Canım sıkıldı."

"Canın mı sıkıldı? Neden?"

"Amerika'daki fidanlık bozuk mal göndermiş. Adamakıllı bozuk."

"Ne ayıp." Margaret elini bir çöreğe uzattı, fikrini değiştirip geri çekti.

"Yesene," dedi kocası. "O mango dört yüz yirmi beş kalori değildi. Yüz bile değildi."

"Seni yalancı. Bilmeliydim. Jade'e bu konuyu soracaktım."

"Küçük bir dükkân açmak istiyormuş."

"Ağzının içinden konuşuyorsun."

"Dükkân. Bir süre daha manken olarak çalışmak, sonra da bir dükkân açmak istiyormuş."

"Harika. Kafalı kız. Sen de ona yardım edersin, öyle değil mi? Değil mi?"

"Elbette."

"Öyleyse neden surat asıyorsun?"

"Sydney'le Ondine'i düşünüyordum."

"Her zamanki gibi. Ne olmuş onlara?"

"Jade'in burada olmasından hoşlanıyorlar."

"Hepimiz hoşlanıyoruz."

"Jade onların ailesi. Bir aileden ellerinde bir tek o kaldı."

"Bir de sen. Sen de Jade kadar onların ailesisin. Seni tanımaları ona sahip olmalarından daha eskiye dayanıyor."

"İkisi aynı şey değil."

"Peki ne? Kafandan neler geçiyor?"

"Hiçbir şey."

"Bir şey var."

"Bu dükkân fikri Sydney'i pek heyecanlandırdı," dedi Valerian. "Ondine'i de."

"Öyle mi?"

"Kesin bir şey yok. Henüz hayal kurma aşamasındalar."

"Peki kim ortaya çıkardı bunu?"

"Bir olasılık bu, hepsi o kadar. Sanırım onlar için çekici bir olasılık."

"Bu çok bencilce, Valerian."

"Belki de, ama ben öyle düşünmüyorum. Öyle düşünmüyorum."

"Boş yere kaygılanıyorsun. Perakendeciliğe başlamak için ne seni ne de buradaki konumlarını bırakırlar. Bu yaşa gelmişlerken böyle bir şey asla yapmazlar."

"Sahi mi?"

"Elbette sahi. Şu haline bak." Güldü. "Korkuyorsun. Sana bakmazlar diye korkuyorsun."

"Ben onlara her zaman baktım."

"Onlar da sana bakacaklar. Tanrı bilir ki bakarlar. Onlar buradan bir yere kımıldamazlar. Ne Jade'le ne de Jade'siz. Ölene kadar seninleler."

"Sinirlenme. Kaşlarındaki bant düşecek."

"Sinirlenmiyorum. Onlar sadık insanlar, öyle de olmalılar."

"Senin kıskançlığını hiç anlamamışımdır."

"Buna kıskançlık demek tam senden beklenen bir şey."

"Biz yeni evliyken seni Ondine'in yanından zor ayırırdım. Evin içi konuk dolu olurdu, sense mutfakta onunla laflamayı yeğlerdin."

"Eh, bunun önüne geçtin, öyle değil mi?"

"Konuklarını ihmal eden bir ev sahibesine engel oldum. Benim engellediğim..."

"O zamanlar utangaç biriydim."

"Ama ben senin yüz seksen derece değişip ondan bütün bütün nefret etmeni de istemedim. Ben olmasaydım Ondine çoktan işten ayrılırdı."

"Biliyorum. Biliyorum, o ayrılırsa Değerli Sydney de ayrılırdı. At bunları kafandan. Şimdi buradalar, her zaman da burada olacaklar. Sana bu konuda güvence verebilirim."

"Ama sen olmayacaksın."

"Bir süre için gideceğim, dedim."

"Michael gelirse."

"Gelecek."

"Görürüz."

"Öyleyse her şey tamam mı? Gidebilir miyim?"

"Beni öleceğim saate böyle koşturma Margaret, bırak da ona ağır ağır gideyim."

"Çok tatlısın."

"Tatlı değil, umarsızım."

"Sen mi? Valerian Street, Şekerleme Kralı ha? Sen hayatında hiç bundan daha güçlü ya da daha güzel olmadın."

"Yeter. İstediğini kopardın."

"*Sen* güzelsin. İnceciksin. Şıksın. Distingue'sin."*

"Larousse,** karımı bağışla."

"Distingue'i mi yanlış söyledim?"

"Distingué olacak."

"Joueaux Noel."

"Ulu Tanrım!"

"Joyoux Noel,*** Sydney."

"Madam?"

"Çocuğa sandığı söyledin mi?"

"Henüz gelmedi Madam. Gelir gelmez..."

"Bir de hindi. Ondine hindi mi pişirecek, Sydney?"

"Ah, evet, Madam, isterseniz pişirir."

"İstiyorum. Gerçekten istiyorum."

"Ben kaz pişirmelerini istemiştim, Margaret."

"Kaz mı?" Margaret, Valerian'a bakakaldı, çünkü böyle bir şeyin nasıl olacağını kafasında birden canlandıramamıştı. Tıpkı bir film rulosundaki boş kare gibi, o sözcüğe eşlik etmesi gereken fotoğrafı bulamıyordu. Hindiyi görebiliyordu, ama kaz... "Noel'de hindi yenir. Bu, aile arasında geçirilecek bir Noel, eski tip bir aile Noel'i, Michael'a hindi pişirmeliyiz."

"Minik Tim kaz eti yiyebiliyorsa Margaret, Michael da yiyebilir."

---

* (Fr.) Kibar, soylu, seçkin. (ç.n.)

** Fransızca sözlük. (ç.n.)

*** (Fr.) "Neşeli Noel" anlamına gelen "Joyeux Noel"i ikisi de yanlış söylüyor. (ç.n.)

"Hindi!" dedi karısı. "Ayakları havaya dikilmiş, üstü nar gibi kızarmış bir hindi." Hindinin nasıl olacağını onlara göstermek için ellerini oynatıp duruyordu. "Ayaklarına da küçük beyaz çoraplar geçirilecek."

"Bundan Ondine'e söz ederim, Madam."

"Söz etmeyeceksin. Yapmasını söyleyeceksin!"

"Peki, Madam."

"Elmalı pasta da olacak."

"Elmalı mı, Madam?"

"Elmalı. Ve de balkabağı."

"Margaret, Karayipler'deyiz."

"Hayır! Hayır dedim! Noel'de hindiyle elmalı pasta yiyemeyeceksek belki de burada olmamamız gerekir!"

"Sydney, bana ilacımdan verir misin?"

"Peki efendim."

"Sydney?"

"Buyrun Madam?"

"Noel yemeğinde hindiyle elmalı pasta olacak mı?"

"Evet, Madam. Bunu sağlayacağım."

"Teşekkürler. Jade aşağı indi mi?"

"Henüz inmedi, Madam."

"İndiği zaman ona benim saat onda hazır olacağımı söyle."

"Tabii, Madam."

Margaret Lenore öyle apansız ayağa kalktı ki, iskemlesi bir an yan yattı, sonra düzeldi. Margaret çıkıp gitti.

"Her şey yolunda mı Bay Street?"

"Seni öldüreceğim; Sydney."

"Evet efendim."

Sydney'in bütün sabah boyunca arasından süzülüp geçtiği kapıların arkasında birinci mutfak vardı. Burası güneş alan, kocaman bir odaydı, içinde iki soğutucu, iki çelik evye, bir fırın, sıra sıra raflar ve altı kişilik sağlam bir meşe masa bu-

lunuyordu. Sydney masaya oturur oturmaz, yuvarlak masanın onun oturduğu tarafı masanın başı oluverdi. Sydney önce pencereden dışarı, sonra karısının koluna baktı. Bir kâse içinde telle yumurta çırpan kadının etleri titriyordu.

"Mangoyu beğendi mi?" diye sordu başını çevirmeden.

"Bir lokma aldı," dedi Sydney.

"İnatçı," diye mırıldandı karısı. Yumurtaları, içi yağlanmış bir tavaya boşaltarak tahta bir kaşıkla ağır ağır karıştırdı.

"Sorun yok Ondine. İyi ki bir tane vardı."

"Bana bak, buradaki karaderililer bile mango yemez."

"Elbette yerler." Sydney bir peçeteyi halkasından çıkardı. Ellerinin maun rengiyle ketenin mavisi birbirini tamamlıyordu.

"İşçiler," dedi Ondine. "Bir de dilenciler." Yumurtaları içinde tavuk ciğeri kızaran bir tavaya boşalttı. Ondine kocasından on yedi yaş küçüktü, ama örüp tepesine doladığı saçları adamakıllı ağarmıştı. Sydney'in saçı göründüğü kadar siyah olmasa da Ondine'inki gibi bembeyaz da değildi. Ondine fırında pişirdiği bisküvilere bakmak için eğildi.

"Güzeller Güzeli'nin derdi neymiş?"

"Hindi."

Ondine omzunun üstünden kocasına baktı. "Bu sabah benimle dalga geçme!"

"Ve de elmalı pasta."

"Buradan gitmem için bana bir uçak bileti alsan iyi olacak." Ondine doğruldu.

"Kızma kızım."

"Bunları istiyorsa buraya gelip kendisi pişirir. Elbette önce sırtüstü New York'a yüzüp yemeğe konulacak malzemeleri alıp getirmesi koşuluyla. Nerede olduğunu sanıyor o?"

"Oğlu için istiyor."

"Tanrı yardımcımız olsun."

"Eski tip bir Noel olsun istiyor."

"Öyleyse eski tip poposunu buraya getirir ve pişirir."

"Bir de balkabağı tatlısı istiyor."

"Bu söylediklerinde ciddi misin?"

"Söyledim ya. Oğlu geliyor."

"Hep gelir o. Ama buraya ulaştığı olmadı."

"Sen de benim kadar biliyorsun bu işi. Her yıl aynı şey. Michael gelemeyeceğini bildiren bir telgraf gönderene kadar Bayan Street burnundan solur. Dikkat et!"

"Elma konusunda ciddi olamazsın. Gerçekten."

"Emin olamıyorum Ondine. Bu sefer gelecek gibi görünüyor. Sandığını gemiye vermiş bile. O eski, küçük, kırmızı sandığı anımsadın mı? Kalfa'nın onu perşembe günü rıhtımdan alması gerekiyormuş."

"Bayan Street nereden bilecek bunu? Oğlu telefon edip mi söylemiş? Ondan hiç mektup da gelmedi, öyle değil mi?"

"Sanırım oğluna telefon etmiş. Bu sabah. Aradaki saat farkını hesapladıktan sonra."

"Seni bunun için mi çağırmıştı?"

"Sana söyleyecek vakit bulamadım."

"Michael ne zaman geliyormuş?"

"Yakında sanırım." Sydney, Postum'una iki şeker attı.

"Ben Michael'ın bugünlerde ayçiçeğiyle melastan başka bir şey yemediğini sanıyordum."

Sydney omuz silkti. "Ben onu son gördüğümde koca bir parça biftek yiyordu."

"Bir de taze hindistancevizi pastası. Yanlış anımsamıyorsam koca pastayı bitirmişti."

"O senin suçundu. İyice şımartmıştın onu."

"Bir çocuğu şımartamazsın. Sevgiden ve iyi yemekten şımaran çocuk görülmemiştir."

"Öyleyse belki de biraz daha yemek için bu kez gerçekten gelir buraya."

"Mümkün değil. Buraya gelmez o. Buradan nefret eder, bütün bu hindistancevizlerinden falan. Hep nefret etmiştir."

"Ama küçükken hoşlanırdı."

"Eh, ama şimdi büyüdü, o da benim gibi artık her şeye büyüklerin gözüyle bakıyor."

"Ben yine de senin o çocuğa zarar verdiğine inanıyorum. Aklını hiçbir şeye veremiyor."

"Ben ona zarar vermedim. Her çocuğun hak ettiği şeyi verdim."

"Hı-hı."

"Gerçekten inanıyor musun buna? Yani ona zarar verdiğime?"

"Ah, bilmiyorum kızım. Öylesine söyledim. Ama seninle Güzeller Güzeli arasında sevgi eksikliği çekmediği kesin."

"Kahpe."

"Buna bir son vermelisin Ondine. Kadın ne zaman buraya gelse böyle davranıyorsun. Aranızda hakemlik yapmaktan bıkmaya başlıyorum."

"Güzeller Güzeli, prensin başkahpesidir."

"Beni kaygılandırıyorsun. O tavanın altını kapat da kahvaltımı getir."

"Şunu iyi bil ki, bu hindiler, elmalı pastalar benim gözümü boyayamaz. Gerçek şu ki, Michael buranın yakınından bile geçmek istemiyor. O kadının onun annesi olduğunu düşünürsek, Michael'ı gelmiyor diye kınayamam."

"Onlar için neler de uyduruyorsun. Kadın, Amerika'ya gittiğinde hep onunla görüşüyor, Michael da bundan yakınmıyor."

"Ziyaretler. Ziyaret konusunda elinden bir şey gelmez Michael'ın, ama o, buraya annesini görmeye hiç gelmiyor."

"Ona tatlı mektuplar yazıyor."

"Okulda öğrendi bunu."

"Mektup yazmayı mı?"

"Şiir yazmayı."

"Michael'ın annesini sevmediğini sanma. Seviyor."

"Ben onun annesini sevmediğini söylemedim; onun yanında olmak istemediğini söyledim. Elbette sever onu. Bu çok doğal. Doğal olmayan Michael değil, annesi."

"Sen de tıpkı Bay Street gibisin. O kız için hep kötü şeyler düşünüyorsunuz."

"Ne zamandan beri kız o?"

"Ben onu ilk gördüğümde genç kızdı. On yedisindeydi."

"Ben de öyleydim."

"Lanet olsun, yahu. Bu evde herkes aklını kaçırıyor. Herkes. Bay Street, Postum yüzünden söyleniyor, fincanına konyak koyuyor; karısı mangolar yüzünden söyleniyor, senin de neden kalkıp o kadından kendi oğlunu esirgediğini hiç anlamıyorum."

"Ben o kadından bir şey esirgemiyorum. Alsın oğlunu. Michael bütün o okullara gittikten sonra başka cins biri olup çıktı zaten. Tatlı bir çocuktu o. Şimdi korkarım o da kalkıp mango yemek ister. Eh, mutfağa gelip yerimi almaktan vazgeçsin de istediği kadar yesin."

"Niyeti kötü değil Ondine."

"Şu Postum meselesi de ne?"

"Bay Street artık perhiz yapmak istemiyor. Doğru dürüst kahve, gerçek tuz falan istiyor."

"Pişman olur."

"Bana göre hava hoş. Birbirine uymayan onca şeyi karıştırarak yemek pişirmek çok sıkıcı oluyor zaten. Şunu uydur. Bunu uydur. Bana sorarsan bunlar yemekleri berbat ediyor. Üstelik her şey de böyle uydurma. Sanki yemek pişirirken kullanacağım her şey Philadelphia'da kalmış gibi geliyor bana. Ben yalnızca doktorun ona üç yıl önce söylediklerine uyuyordum. İçkiyi bir kenara bıraksa herkes gibi yemek yiyebilir. Hâlâ kabız mı?"

"Hayır. Başka insanlar kabız olur. Onunkisi ara sıra düzensizlik çekmekmiş. Ama her ihtimale karşı biraz Maalox istiyor. Kalfa'ya söyle de bir dahaki gidişinde bir şişe alsın."

"Asıl Bay Street'in mango yemesi gerek. Hemen yumuşatır. Bunun dışında, sabah kahvaltısında mango yiyecek bir insan olduğunu düşünemiyorum."

"Ben düşünüyorum."

Kızın geldiğini ikisi de duymamıştı. Sallanır kapıların önünde durmuş, ellerini beline dayamış, ayaklarını içe kıvırmıştı, gülümsüyordu. Sydney'le Ondine ona döndüler, gözleri keyifle parladı.

"İşte geldi!" dedi Sydney, onun beline sarılmak için elini uzattı. Kız yaklaştı, Sydney'i alnından öptü. Sonra da Ondine'i.

"İyi uyudun mu tatlım?"

"Hem iyi, hem de çok." Oturdu, esnerken kollarını da başının üstünde birbirine doladı. "Havadan. Gece havası inanılmaz. Besin gibi."

"Ciddi değildin, değil mi?" diye sordu Ondine. "Mango isterken yani."

"Hayır. Evet. Bilmiyorum." Jadine parmaklarını saçlarına daldırdı, başını kaşıdı.

"Çok güzel ciğer var. Az önce sote yaptım. Yumurtalı."

"Ne ciğeri?"

"Tavuk."

"Tavuk yumurtasıyla ciğeri mi? Tavuğun içinde yemediğimiz bir şey kaldı mı?"

"Jadine, hâlâ sofradayız," dedi Sydney. "Böyle konuşma." Kızın dizine dokundu.

"Ananas," dedi Jadine. "Biraz ananas alayım."

"Peki," dedi Ondine. "Çok şükür bu evde aklı başında olanlar da var. O aşüftenin olmadığı kesin."

"Sakin ol, kadın. Onun kafası dolu."

"Adamın da dolu."

"Eh, evet, onu neredeyse doğduğundan beri tanıyorum, sana şunu söyleyebilirim: İstediğini yaptırıyor o. Küçücük bir çocukken bile istediğini yaptırırdı."

Jadine başını kaldırdı. "Valerian hiç küçük oldu mu? Eminmisin?"

"Sussana." Sydney açık mavi peçeteyle ağzını sildi. "Bugün buralarda mısın?"

"Hemen hemen. Ama tekneyi kente geri götürmem gerekebilir."

"Ne diye? Yine Noel alışverişi mi?"

"Evet."

"Ciğer istemediğine emin misin?"

"Yo, sağol Nanadine, ama bir fincan sıcak çikolata verebilir misin?"

"Bu sıcakta mı?" diye sordu Sydney. Kaşlarını kaldırdı, ama Ondine gülümsedi. Yeğeninin kendisine Nanadine demesi hoşuna gidiyordu – Ondine teyze demeye çalışan bir çocuğun konuşmasıydı bu. "Elbette veririm," diyerek koridora açılan nikel kaplamalı kapıya yöneldi. Koridorun sonunda dört basamakla, erzağın durduğu ve bir lokanta mutfağı gibi donatılmış ikinci mutfağa iniliyordu.

Birinci mutfakta kalan Sydney söylenip duruyordu: "Kulübede klima var, ama evde yok. Terliyorum. Bunca para varken."

Jadine parmak uçlarına bulaşan tatlı, sulu özü yaladı. "Ben seviyorum. Geceleri daha iyi oluyor. Zaten güneş batar batmaz ortalık serinliyor."

"Ben gündüz çalışıyorum kızım."

"Ben de."

"Sen ona iş mi diyorsun?"

"Yaptığım şey iş."

Sydney dişlerini emer gibi yaptı. "Seninkisi idman. Dergilerden resim kesiyorsun. Mağazaya gidiyorsun."

"Daktilo yazıyorum," dedi Jadine. "Mağazaya gitmekse yirmi üç millik bir tekne yolculuğu demektir, hem de cangılda, bataklıkta araba kullandıktan *sonra*..."

"Bu adada sağa sola cangıl dediğini Bay Street duymasa iyi olur."

"Peki ne diyor buraya? Tuileries Bahçeleri mi?"

"Ne dediğini biliyorsun," dedi Sydney, bir kürdan bulmak üzere yeleğinin cebini karıştırırken. "L'Arbe de la Croix diyor."

"Umarım yanılıyordur," diyerek güldü Jadine.

Ondine geldi, birkaç basamak merdiven yüzünden topallayarak yürüyordu, kaşlarını da çatmıştı. "Bu evde bitter çikolatadan hoşlanan birileri var. Altı tane iki yüz elli gramlık kutu vardı, şimdi iki tane kalmış."

"Fare mi?" diye sordu Sydney. Kaygılanmışa benziyordu. Bay Street'le öteki aileler, yılanlarla farelerden kurtulmak için çuvalla para harcayıp firavun fareleri getirtmişlerdi.

"Fareler paket kâğıtlarını katlayabiliyorlarsa onlardır."

"Peki öyleyse kim? Bu adada olsa olsa on beş kişi var. Watt'lar gitti, Broughton'lar da," dedi Sydney.

"Belki de Deauville'deki yeni işçilerden biridir. Hepsinin Filipinli olduğunu duydum. Dört kişiymişler."

"Boşversene Nanadine. Bir parça çikolata çalmak için bunca yolu gelirler mi?" Jadine parmağına geçirdiği bir peçete halkasını çeviriyordu.

Ondine uzun saplı bir kaba biraz su koydu, içine bir parça çikolata attı. "Eh, çalan biri var. Hem yalnızca çikolata da değil. Evian'dan* da çalmış. Yarım koli."

"Kalfa olmalı," dedi Sydney, "ya da Mary'lerden biri."

"Olamaz. Ben arkasında olmadan bu eve adımını atamaz o, Mary'leriyse telli kapıdan beriye bırakmıyorum."

"Bunu bilemezsin Ondine," dedi Sydney. "Her dakika burada değilsin ki."

"Bunu biliyorum, mutfaklarımı da biliyorum. Kendi suratımı bildiğimden daha iyi hem de."

---

* Maden suyu markası. (ç.n.)

Jadine bluzunun askılarını gevşetti, boynunu yelpazeledi. "Yüzünün mutfaklarından daha hoş olduğunu söyleyebilirim."

Ondine gülümsedi. "Konuşana bak. Karen'e modellik yapan kız konuşuyor."

"Caron, Nanadine, Karen değil."

"Her neyse. Paris'teki bütün dergilerde yer alan yüz benimkisi değildi. Seninkiydi. Gördüğüm en güzel şeydi. O beyaz kızların hepsini sildi. Sayfadan silinip gittiler." Çikolatalı bulamaca süt eklerken kıkır kıkır gülüyordu. "Bunu görmek annenin hoşuna giderdi."

"Yine böyle bir iş yapacağını sanıyor musun?" diye sordu Sydney.

"Belki, ama bir kez yeter. Artık kendi işimi kurmak istiyorum."

Yüzleri keyifle parlayarak kıza bir kez daha baktılar. Ondine çikolatayı getirip masaya koydu. Jadine'in saçına dokunarak yumuşak bir sesle, "Bizi bırakma bebeğim," dedi. "Senden başka kimsemiz yok."

"Krema var mı?" diye sordu Jadine, gülümsüyordu. "Hiç krema var mı?"

Ondine soğutucunun içinde krema ararken Sydney'le Jadine de pencereye döndüler, çakıltaşlı yolda ayak sesleri duymuşlardı. Cumartesi günleri Kalfa yalnız gelirdi, baş tarafındaki mavi *Prix de France* yazısı artık okunmayan çamur rengi teknesiyle, kendisi kürek çekerek gelirdi. Bugün cumartesi olduğundan, ne bir yemekli davet ne de yapılacak özel bir iş vardı, bu yüzden yanında bir Mary getirmemişti, Sydney'e göre bu Mary, Kalfa'nın karısı da olabilirdi, annesi, kızı, kız kardeşi, kadını, teyzesi, hatta komşusu da. Başındaki Greta Garbo tarzı şapkası dışında, L'Arbe de la Croix'da oturanlar onu her seferinde daha değişik buluyorlardı. Hepsi de ona Mary diyordu, yanılmış da sayılmazlardı, çünkü adadaki vaftizli kadınların tümünün adlarının içinde mutlaka Mary de

bulunurdu. Kalfa'nın zaman zaman minyon bir kız getirdiği de olurdu. Gözlerini boyayıp boyamadığına bakarak kızın on dört yaşında olduğu da anlaşılırdı, yirmisinde de.

Sydney, Willys marka jipiyle küçük iskeleye iner, işçileri yanına alarak geri gelirdi; önce güzel bir araziden, sonra da Sein de Veilles'den geçerlerken Sydney hiç konuşmazdı, onlara karısının talimat vermesini yeğlerdi. Kalfa ara sıra üçbeş laf etmeye cesaret eder, ancak Mary ile ufak tefek kız asla ağızlarını açmazlardı. Jipin içinde sessizce otururlar, saçlarını kötü niyetli yabancıların gözlerinden saklarlardı. Sydney ağırlığını koruyup suskun kalsa da Ondine sürekli konuşurdu onlarla. Kalfa Ondine'i yanıtlardı, ama Mary alçak sesli bir "Evet Madam"dan başka bir şey söylemezdi, o da ancak sıkışırsa. Ondine, Mary'yi içeride çalıştırmak için aylarca boşu boşuna uğraştı. Her Mary, açıkça karşı gelmeden ya da bir açıklama yapmadan, patatesleri, tencereyi, kâğıt torbayı ve patates soyacağını alıp dışarı çıkıyor, avlunun mutfak tarafına gidiyordu. Ondine buna kızıyordu, çünkü orası kirli, basit bir görünüm alıyordu. Ancak Ondine'in ısrarı üzerine Kalfa bir başka Mary getirdiyse de, o da karides dolu kovayı aldı, kabukları ayıklayıp damarları temizlemek için dışarı götürdü. Hatta içlerinden biri ütü masasıyla Vera marka çarşafların olduğu sepeti bile dışarı taşıdı. Ondine hepsini içeri getirtti, o günden sonra keten çamaşırlarla birlikte çarşaflar da Queen of France'da ütülenir oldu.

Bununla birlikte Kalfa çok yardımcı oluyordu. Yalnız kasabadaki işleri yapmakla kalmıyor, evi temizliyor, çimleri biçiyor, çiçekleri buduyor, kesiyor, saksıları değiştiriyor, taşları ayıklıyor, dallarla yaprakları kaldırıyor, ilaçlama yapıyor, kazıkları çakıyor, ayrıca camları siliyor, kiremitleri yeniden diziyor, giriş yolunun zeminini yeniliyor, kilitleri onarıyor, fareleri yakalıyordu – akla gelen her türlü tuhaf iş. Yılda iki kez profesyonel bir bakım ekibi geliyordu. Dört genç adam,

bir de yaşlıca biri, hepsi de beyazdı, ellerinde makineleriyle kocaman bir sandaldan inerlerdi. Perdeleri temizler, döşemeleri cilalayıp parlatır, duvarlarla fayansları siler, boruları ve elektrik donanımını elden geçirir, panjurları vernikleyip aralıklarını doldurur, olukları, yağmur borularını temizlerlerdi. Yalnızca adada yaşayan on beş aileden aldıkları para sayesinde bile işleri iyi gidiyordu, ama yıl boyunca diğer özel ve yarı özel adalara da hizmet vererek Queen of France'da Mercedesler, Yamahalar kullanabiliyorlardı.

Mutfaktaki üç kişi, çikolataya ve şişe suya duyulan gizlenemez bir arzuyu bakışlarıyla ortaya çıkarabilirlermiş gibi gözlerini yaşlı adama dikmişlerdi. Kalfa'nın pek de hoşlanılacak bir yüzü yoktu ama dişlerine bakmak zevkliydi. Bembeyazdılar, bir mağazanın vitrininde sergilenen örnek dişler gibi düzgündüler.

Ondine anlamlı anlamlı iç çekti, kapıya doğru yürüdü. Keşke okuma yazması olsaydı bu adamın, diye düşündü, öyle olsaydı günlük işlerin ve gidilecek yerlerin listesini unutmasın diye ona tam üç kez söylemek zorunda kalmazdı: Kırmızı, ufak bir sandık, bir şişe Maalox, Noel çamı, Thalomide, tuğlaları indirmek – ama hindiyi söylerse ne olsundu.

2

İçinde insanların uyuduğu bir ev hem kapalıdır hem de ardına kadar açık. Tıpkı bir kulak gibi içine bir şey girmesine kolay kolay izin vermez, ancak saldırılara karşı koyamaz. Çok şükür ki Karayipler'de korkacak bir şey yoktur. Uyuyanları gözleyen ve göz çukuru olmayan göz kimseyi tehdit etmez – yalnızca tetiktedir, bunu herkes anlayabilir, çünkü o gözün gözkapağı yoktur, ne küçülebilir ne de büyüyebilir. Karayipler'de hiç kimse hilalden ya da yarımaydan söz etmez. Hep dolunay vardır. Her zaman başıboş ve meraklıdır. Gördüğü şeyler onu şaşırtmaz, ama asla sıkmaz da: Sırt sırta vermiş uyuyan evli bir hizmetçi çift. Erkek, sıcağa uyarak pijamasının üstünü giymemiş, karısıysa sıcağa meydan okumak için boğazına kadar pamuklular içinde. O sırtlar güvenlik dolu. İkisi de karşısındakinden yayılan bu güveni hissediyor, eşinin sağlam, güçlü sırtının bir kalça dönümü uzakta olduğunu biliyor. Uykuları da dingin, hak edilmiş bir uyku; üst katta, keten pijamaları içinde uyuyan yaşlı adamınkine hiç benzemiyor. Gündüzleri serada öyle çok uyukluyor ki, geceleri uykusu gelmiyor. Kimi zaman uyku gelsin diye yarım şişe konyak içtiği oluyor, o zaman bile geceyi konuşarak geçiriyor, önce bileğine sonra da tavana, aldığı ve aktarılması gereken duyumları fısıldıyor. Bu işi becerince –doğru sözcükleri kullanarak, en zor sözcüklerin yazımını bile doğru bilerek– mutlu oluyor, sevimli bir çocuk gibi keyifle gülüyor. Bir başka odada

yatan karısıysa uykuya çıkan basamakları dikkatle tırmanmış, derleyip topladığı malı mülküyle –cilalı tırnaklar, hafifçe yağlanmış cilt, firketelerle toplanmış saçlar, fırçalanmış dişler– uykunun kapısına varmış bile; her tarafı pırıl pırıl, düzenli. Soluk alıp vermesi hâlâ hızlı, çünkü az önce tam on iki dakika Kanada Hava Kuvvetleri jimnastiği yapmış. Solukları yavaşlıyor, yüzündeki uyku maskesinin altında, büyücüotu merhemine batırılmış iki pamuk tampon huzurlu gözkapaklarına yerleşmiş. Umutla uyuyor, belki de bu gece görmesi gereken düşü görecek. Odasının yanındaki, kendisininkiyle arasında bir kapı bulunan odada yirmi beş yaşından büyük olmayan genç bir kadın var, uyanık. Yine. Yatağa yattığında hemen uykuya dalmıştı, ancak düşünde gördüğü kocaman şapkalar yüzünden bir saat sonra kaskatı kesilmiş, ürkmüş bir halde uyanmıştı. Norma Shearer, Mae West ya da Jeanette MacDonald'ın giydiği türden kocaman, çok güzel şapkalardı bunlar, öte yandan bu düşü gören kadın bu sanatçıların filmlerini izlemiş olamayacak, olsa da anımsayamayacak bir yaştaydı. Tüyler. Tüller. Çiçekler. Kenarları yassı, aşağı kıvrık, yukarı katlanmış, yuvarlatılmış şapkalar. Kadının çevresini denizci şapkaları alıyor, sonunda dürtülmüş gibi uyanıyor. Orada, ayın bakışları altında yatarken o şapkaların kendisini neden utandırdığını, neden tiksindirdiğini merak etti. Korkusunun kaynağını aramaktan vazgeçtiği anda, düş olmayan bir başka tablo geldi aklına. İki ay önce, Paris'te yiyecek alışverişine çıktığı gündü. Hayatının en mutlu günlerinden biriydi – hava öyle güzel ve aldığı haberler de öyle iyiydi ki, bunu kutlamak için bir parti verme kararı almıştı. Sevdiği herkese ve sevmediği birkaç kişiye telefon etmiş, sonra da arabasıyla ta 19. Bölge'deki Supra Market'e gitmişti. Listesindeki her şey orada mutlaka bulunurdu, bulamadığının yerine başka bir şey almasına ya da bulduğuyla yetinmesine gerek olmazdı: Major Grey marka turşu, gerçek esmer pirinç, tatlı taze kırmızı biber, soyulmuş demirhindi, hindistancevizi ve iki kuzu

göğsü. Çin mantarları ve *arugula*,* palmiye özü ve Bertolli'nin Toskano Vadisi zeytinyağı. Az önce *Elle* dergisine kapak kızı olmak üzere seçilmişseniz, tam üç yakışıklı ve şamatacı adam sizi telefonla arıyor ya da Yugoslav plakalı üstü açık arabalarını kapınızın önünde patinaj çekerek durdurup ellerinde beyaz Bordo şarabı, sandviçler ve biraz da kokain ile geliyorlarsa, sevimli bir yaşlı adam size mektup yazıp komisyonun sözlü sınavında başarılı bulunduğunuzu bildiriyorsa, eh, o zaman yemeğinize katacağınız malzemeleri almak için Supra Market'e gidersiniz, Batılıların sağlığını bozmak için Doğuluların ortaya attığı, ancak *Vogue* ve *Elle* dergilerinde yayınlanınca yirmi beş yaşındaki birini etkileyen çeşidi bol, besini bol bir yemek listesi tasarlarsınız. O yirmi beş yaşındaki kadın, istediği zaman olduğundan çok daha genç görünebiliyordu, öyle ki ajanslara yalan söylemesine bile gerek kalmıyordu, onlar da on dokuzunda sandıkları bir yüze otuzundaki bir kadının ağzıyla gözlerini oturtuyorlardı.

Bu kadar olumlu koşullar altında, zeki ve şanslı biri olduğunu da bilince, listesindeki her şeyi bulması çok doğal geliyordu ona. Jadine gözlerini diktiği şeyin sarı bir giysi biçimini aldığını görünce onun listesinin bir parçası olup olmadığına emin olamadı – hindistanceviziyle demirhindiye eklenecek, misket limonu ve kırmızı biberlerin yanına katılacak bir şey miydi? Karşısındaki, şansının bir parçasıydı. Gördüğü şey çok uzun boylu bir kadındı. Jadine, kadının üzerindeki kanarya sarısı, uzun giysinin koca bir popoyu, iri göğüsleri gizlediğini anlamıştı. Ajans böyle birinin yüzüne gülüp dışarı atardı, öyleyse neden hem kendisi hem de mağazadaki herkes büyülenmiş gibi bakıyordu bu kadına? Bunun nedeni, kanarya sarısı giysinin yanında katran karası kalan teni miydi? Kadın tezgâh aralarından geçerken rengârenk sandaletleri sanki döşemede yaldızlı izler bırakıyordu. İki yanağında da

* Hardal türünden bir bitki. (ç.n.)

ters dönmüş *V* biçiminde birer çizik vardı, saçlarına elbisenin renginde bir örtü örtmüştü. Mağazanın içindekiler kadına utanıp sıkılarak değil, gözlerini kaçırmadan, gizlemeden bakıyorlardı. Kadının elinde alışveriş sepeti de yoktu, alışveriş arabası da. Rengârenk sandaletleri ve sarı elbisesinden başka bir şeyi yoktu. Jadine alışveriş arabasını çevirdi, mağazanın içindeki arayolun aşağısına yöneldi; kendi kendine, sebzelere bir daha göz atmak istiyorum, diyordu. Kadın süt ürünlerinin olduğu bölüme eğildi, bir kutu açarak içinden üç yumurta seçti. Sonra sağ dirseğini sol avcuna dayadı, yumurtaları yukarı kaldırarak kulak memesiyle omzu arasında tuttu. Bakışlarını yukarı kaldırdığında, gözlerinde, kirpiklerini yakacak kadar güçlü bir şeyin olduğu görüldü.

Kadın arayoldan yürüdü, yumurtaları havada tutuyordu, kasiyerin önüne geldi; kasiyer kız kadına yumurtaların birer-ikişer-üçer ya da dörder dörder değil de düzineyle ya da yarım düzine olarak satıldığını açıklamaya çalıştı, ancak bunu söylemek için kirpiği gereksiz kılacak güzellikteki o gözlere bakması gerekti. Yutkundu, tam yeniden denemek üzereydi ki kadın elini sarı elbisesinin cebine soktu, tezgâha on *louis** değerinde bir para bıraktı ve yürüyüp gitti, yerde yaldızlı izler bırakarak gitti, herkes kalakalmıştı. Kadın sol kolunu belinin yukarısında kıvırmıştı, sağ eliyle üç bembeyaz yumurta tutuyordu, kapıya gelince ellerini ne yapacak diye düşündü herkes. Dirseğini avcundan çekip kapıyı itecek miydi? Arkasına dönüp bir kâğıt torba mı isteyecekti? Yumurtaları cebine mi koyacaktı? Herkes bunların olmamasını yürekten diliyordu. Kadının tıpkı bir hayal gibi camların içinden geçmesini umuyorlardı. Geçti elbette, kimsenin tasalanmasına gerek yoktu – cam kapı, önünde duran paspasa bastığınızda açılan türdendi, ama bunu herkes unutmuştu ya da uzun süredir öylesine doğal karşılar olmuşlardı ki, o kadın doğaüstü güzelliğinin ver-

* 20 frank değerinde eski Fransız parası. (ç.n.)

diği güvenle kapıya yaklaştığında kapı sessizce boyun eğerek onun önünde açılana kadar hatırlamamışlardı bile.

Şimdi bunu yadsır ama o anda, mağazadaki herkesle birlikte Jadine'in de soluğu kesildi. Bir süre. Yalnızca bir an soluğunu tuttu. O kadınlar kadını –o anne/kızkardeş/o kadın, fotoğraflara sığmayacak o güzel– soluğunu bütün bütüne kesene kadar Jadine çabucak, kısa bir soluk alabildi.

Kadın mağazanın vitrininin önünden geçerken Jadine onu önce yandan sonra arkadan gördü. Dünyanın ucuna, camlı kapıların bittiği yere kadar gözleriyle izledi onu. Ve orada, tam orada –dünyadaki bütün güzelliklerin, yaşamın ve soluk almanın biteceği kıyamet ânından hemen önce– kadın başını birden sola çevirdi, Jadine'in gözlerinin içine baktı. Kirpik gerektirmeyecek güzellikteki gözlerini Jadine'e çevirdi, dudaklarını hafifçe aralayarak dişlerinin arasından kaldırıma ve oradan da aşağıdaki gönüllere tükürdü. Aslında hiç önemi yoktu. İnsan âşıksa öfke gereksiz, hakaret olanaksızdır. Dudaklarının arasından "Kahpe" dersin ama duyduğun açlık asla dinmez, asla sona ermez. O açlık yerleşir, açılır, bir başka kanarya sarısı elbiseyi, üç beyaz yumurta taşıyan başka katran karası parmakları ya da gücüyle kirpiklerini yakıp yok eden gözleri yutmaya hep hazırdır.

Jadine'in talihi sürüyordu. Unutulmaz bir yemek daveti vermişti, hiçbir yerde hiçbir şey ters gitmiyordu. Hayat, tıpkı arugula yaprağı gibi yeşil ve güzel kıvrımlıydı. Hiçbir şey aksamıyordu. Ne bir yırtık ne de lekeler vardı. Alışveriş listesinde yazılı olanları hep buluyordu. Yakışıklı, şamatacı adamlar onunla evlenmek, birlikte yaşamak, onu desteklemek, para yardımında bulunmak, onu yükseltmek istiyorlardı. Zeki, güzel kadınlar onun arkadaşı, sırdaşı, sevgilisi, komşusu, konuğu, oyun arkadaşı, ev sahibi, hizmetçisi, öğrencisi olmak ya da yalnızca yanında bulunmak istiyorlardı. Şanslı bir kızdı. Öyleyse her şeyi bırakmak niye? Yaşlı akrabalarına telgraf çekmek niye? Zengin, yaşlı budalaya bir şey ister, bir şey öne-

rir gibi neşeli bir mektup yazmak ve Air France'ın hangi uçağı varsa ona atlayıp Dominik'e gitmek niye? Üstelik alışveriş listesindeki her şeyi Paris'te bulabilirken? Paris'te yok yoktu, hatta gözleri kirpiklerini kavurmuş olan Afrikalı kadının tükürüğü bile vardı.

Jadine yatağından kalktı, pencereye gitti. Yere diz çöktü, kollarını pervaza dayadı, başını cama yasladı. Elinin tersini ağzına götürdü, dişlerini yumuşak ete bastırdı. O kadının hakaret dolu hareketinin kendisinin dengesini neden bozduğunu anlayamıyordu; neden bu olay karşısında gereğinden fazla etkilendiğini de. Neden o kadının kendisinden hoşlanmasını, saygı duymasını istemişti? Bu olayın dergi kapağının ve diplomasının sağladığı gücü sıfıra indirdiği kesindi. Pencereden bakınca, adanın karşı yakasındaki tepeleri gördü, parlak ayın aydınlığına kazınmış resimler gibiydiler; Valerian'ın söylediğine göre orada yüz süvari yüz ata binermiş. Adanın adı da buradan geliyormuş. Valerian, Jadine'e tepelerin oluşturduğu üç yükseltiyi göstermişti, ancak Jadine ilk geldiğinde araziyi dolaşırlarken onlara katılan Margaret böyle bir şeyden hiç söz etmemişti. Tek bir süvari vardı. Yalnızca bir. Bu yüzden adanın adı *Süvari Adası*'ydı. At üstünde bir tek Fransız askeri, yüz değil. Margaret bu öyküyü bir komşusundan öğrenmişti; Valerian'ın satış yaptığı ilk aileden. Ancak Valerian kendi öyküsünden vazgeçmedi, kentte oturan ve her şeyi bilen Doktor Michelin'den duyduğu için onun daha doğru olduğuna inanıyordu. "O atlılar hâlâ oradalar," diyordu. "Geceleyin oraya gidersen onları görebilisin. Ama onlarla karşılaşabileceğimizi hiç sanmıyorum. Onlar bu öykünün başladığı günden beri at sürüyorlarsa benim kadar yorgun olmalılar, ben de benden daha yaşlı ya da daha yorgun biriyle karşılaşmak istemem."

Pencereden bakarken, belki de yaşlı değildirler, diye düşündü Jadine. Belki hâlâ gençtirler, hâlâ at biniyorlardır. Yüz ata binen yüz adam. Onları, dalga dalga gelen o süvarileri gözünde canlandırmaya çalıştı, ne var ki böyle yaparken, ken-

disinin Paris'ten kaçmasına neden olan o sarılı kadın geldi aklına. Yatağına döndü, kendisini kaygılandıran duygunun ne olduğunu bulmaya çalıştı.

Bir bakıma, kadın Jadine'in kendisini yalnız hissetmesine neden olmuştu. Yalnız ve gerçekdışı. Belki de gereğinden fazla tepki gösteriyordu. Kadın, Jadine önemli bir karar almak üzereyken çıkmıştı karşısına: O üç şamatacı adam arasında Jadine'in en çok evlenmek istediği ve Jadine'le evlenmek için yanıp tutuşan genç, heyecan verici, zeki, neşeli ve cinsel açıdan çekiciydi... öyleyse? Onun evlenmek istediğim kişi olduğunu sanıyorum, ama acaba onun evlenmek istediği ben miyim yoksa karaderili bir kız mı? Peki ya istediği ben değilsem, bana benzeyen, benim gibi konuşan ve davranan herhangi bir siyah kızsa, benim kulaklarıma halka takmaktan nefret ettiğimi, saçımı düzleştirmem gerekmediğini, *Mingus*'un* beni uyuttuğunu, zaman zaman kabuğumdan sıyrılıp yalnızca içimdeki insan olmak istediğimi – Amerikalı değil – kara derili değil – yalnızca ben olmak istediğimi öğrendiğinde ne olacak? Ya biz evlendikten sonra bir başkasıyla yatarsa? Nina Fong'u alıp haftasonu tatilini geçirmeye gittiğinde hissettiklerimi mi hissedeceğim?

Söylediğine göre benim tepkim onu şaşırtmış. Birbirimize karşı hep dürüst olmayacak mıymışız? Yalanı dolanı olan bir ilişki istemiyormuş. Ben istiyor muymuşum? Sonra barıştık, gün saptadık –düğün değil, yalnız nikah– o, eski yatağını atıp yenisini aldı, üstünde yaşlanacağımız yeni bir yatak, dedi.

Sonra dergi kapağı, sonra kesinleşen diploması, sonra da sarı elbiseli kadın. Sonra da kaçmıştı Jadine, çünkü Ryk bir beyazdı, çünkü kadın ona tükürmüştü, ne hissettiklerini, ne düşündüklerini ve söyleyeceklerini öğrenmek için teyzesiyle eniştesini ziyaret etmesi gerekmişti. Beyaz ve Avrupalı olmak beyaz ve Amerikalı olmak kadar kötü değildi; bunu anlayabi-

* 1979'da ölen ünlü Amerikalı caz bestecisi. (ç.n.)

lirlerdi, yoksa anlamazlar mıydı? Hiç söylemişler miydi? Kızın Paris'te olmasından, gittiği okullardan, oradaki arkadaşlarından hoşlanıyorlardı. Hep övünürlerdi bununla. Aslında Jadine'in onların görüşünü alması pek de gerekmiyordu da. Annesi öldükten sonra onları benimsemişti; ancak küçükken yazları Valerian'ın evinde kalmak dışında onlarla birlikte oturmamıştı. Yanlarında gitgide daha az kalır olmuştu, üniversiteyi bitirdikten sonraysa hiç kalmamıştı. Bir aileydiler; Valerian'ın Jadine'in okul ücretini ödemesini sağlamışlar, gerisini de kendileri yollamışlardı, zaten paralarını harcayacakları başka kimseleri yoktu. Jadine, Nanadine'le Sydney'e çok bağlıydı, ama düşüncelerini benimsemiyordu. Bir şey, herhangi bir şey yapmadan önce zemin yoklamak için, işleri yoluna sokmak için onları aramıştı. Şimdiye kadar onlarla hep şakalaşmış, planları konusunda kesin bir şey söylememişti. Telefon eden, her hafta mektup yollayan bu Ryk denen adam konusunda ciddi olup olmadığını sorduklarında aralarında önemli bir şey yokmuş gibi yapmıştı. Eşyalarını almak üzere Paris'e gitmeyi düşünüyor gibi davranmıştı. New York'ta ufak bir iş var demişti; o işi alacak, sonra da kendi işini kurmaya çalışacaktı, öyle demişti onlara, bir galeri, bir butik ya da bir... onların yüzüne bakmıştı... eh işte, hep birlikte yapabilecekleri ve böylece sonunda bir aile gibi birlikte oturabilmelerini sağlayacak bir iş. Hoşgörüyle gülümsemişlerdi, ama gözleri Jadine'e onunla bu oyunu oynamaktan mutlu olduklarını, ancak hiçbir gücün onları otuz yılı aşkın bir süredir yaptıkları görevlerinden ayıramayacağını anlatmıştı.

Jadine çarşafı üstünden attı, gözlerine ayışığı, aklına da sarılı kadın gelmesin diye başını yastığının altına soktu.

Jadine, tepelere bakmak için yatağından çıktığı sırada Valerian uyandı. Tavana ve bileğine mesajı tam olarak, harf harf söylemeyi bitirmişti: *Bu soğutucular kırık kahverengi perspektiflerdir, v-i-o-l-i-a-k-s bunun ötesindedir ve kömür kanıtı olamaz.*

O gün olanlara sinirlendiğinden konyağını oldukça hızlı içmişti, yattığı yerde bir süre, başkalarının tersine kendisinin başkan olmaya zorlandığını ama emekli olmak için savaşım vermek zorunda kaldığını düşündü.

Otuz dokuz yaşına geldiğinde, tam altmış beş yaşında, günlerimi müdürler tuvaletiyle içleri kurumuş tükenmez kalemlerin mermer altlığa takılı durduğu ve kurşunkalemlerinin hep uzun ve uçlarının sivriltilmiş olduğu çalışma masası arasında geçirmeye başlamadan emekli olacağım diye yemin etti. Amcaları gibi sanayinin başında başbelası olmayacağına yemin etti; inatçı, her şeye karışan, masalarına tırnaklarıyla yapışan insanlardı onlar; eski bir müşteriyle ilgili bir sorun çıktığında ya da Gıda ve İlaç Komisyonuna yeni bir görevli atandığında onların bu işlerdeki bilgilerine ya da üsluplarına ya da firmada artık kullanılmayan birtakım çekici şeylere gerek duyulduğunda yılda bir ya da iki kez rağbet görürlerdi. Amcaları Valerian'a iyi davranmışlardı. Annelerinin (Valerian'ın büyükannesi) dört oğlu vardı, her biri kendilerine yalnız kız evlatlar veren kadınlarla evlenmişti. Valerian'ın annesininse bir kızı bir de oğlu olmuştu, ailenin geleceği bu oğlana bağlanmıştı. Valerian yedi yaşındayken babası öldüğünde amcaları toplanıp herkesi yatıştırmış, ölen kardeşlerinin oğlunun eğitimini üstlenmişlerdi, çünkü, söyledikleri gibi, şekerleme fabrikasının ona kalması "en doğal şeydi" Çocuğu ne kadar sevdiklerini, aralarına almak istediklerini göstermek için de şekerlerden birine onun adını vermişlerdi: *Valerians.* Kırmızılı beyazlı bir kutunun içinde kırmızı ve beyaz, sakızlı bonbonlar (beyazlar naneli, kırmızılar çilekli). Valerians şekerlemeleri yavaş da olsa tam bir fiyaskoyla sonuçlandı, ama parasal açıdan pek zarar getirmedi, çünkü fabrikanın ana şekerlemesi olan Teddy Boys'dan artan şekerli bulamaçtan yapılıyordu.

"Bu bonbonların nesi var?" diye sormuşlardı amcalar.

"Odun gibiler," demişti satış temsilcisi.

"Odun gibi mi?"

"Evet. Siz hiç kaldırımın kenarına oturup o uyduruk şekerleri ağzına atan bir çocuk gördünüz mü? Belirli dönemlerde satabiliyoruz ancak. Âşıklar gününde. Bize neden fındıklı şeker vermiyorsunuz?"

Ne Uzak Batı'da ne de Orta Batı'da ağzına o bonbonlardan koyan vardı. Bonbonlar sinema büfelerinin vitrinlerinde, şekerci dükkânlarının raflarında taş gibi olana, kuru üzüm gibi birbirine yapışana kadar kalıyordu.

"Ama onları alan birileri var," dediler amcalar.

"Zenciler," dedi satıcı. "Zenciler alıyor. Maryland, Florida, Mississippi. Bu çeşide son verin. Hiç kimse zencilere bu odun gibi şekerlemeyi satarak para kazanamaz."

"Ama onlar Kuzey'e gidince Mississippi'de yedikleri şeyi aramazlar mı?"

"Elbette aramazlar. Onlar Güney'i *terk ediyorlar.* Oradan giderken her şeyi geride bırakmak isterler. Anımsamak istemezler. New York'ta Alaga şurubuna hayat hakkı olmaz. Altın Tozu Sabunu ve Valerians'a da. Üretmeyin şunu."

Ama bonbon üretimini durdurmadılar. En azından hemen yapmadılar bunu. Amcalar kırklı yılların başındaki şeker sıkıntısına kadar o bonbonun Güney'de satışını sürdürdü, hatta o günlerde bile onun üretimini sürdürmek için oldukça çaba harcadılar: Tuvalete gittiler, yemeğe çıktılar, gıda sanayii konusundaki dergileri okudular ve pancar şekeriyle işçiliğin neredeyse bedava olduğu Mississippi'de nikel kutuda Valerians üretip üretmeme konusunda kendi aralarında toplantılar yaptılar. Kutunun üstünde "Oooh. Valerian!" yazıyordu. Hepsi bu. Ne şekerin resmi vardı ne de o şekeri yiyen birinin mutlu yüzü. Valerian, amcalarının çabalarını takdir etse de onların duygusal olduklarını, profesyonelce davranmadıklarını düşünüyordu, altmış beşinde, mümkünse daha önce mutlaka emekliye ayrılacağına, fabrikanın sahibi olduğu için işinin başında kalıp kendisini budala yerine koydurmayaca-

ğına bir kez daha yemin etti. Ne de olsa üniversite bitirmiş, başka şeylere de ilgi duyan ilk ortak oydu. Kendisinden hoşlanmayan bir kadınla –çocukları da olmamasına karşın– dokuz yıl süren evliliğine; nefret dolu, bayağı, bitmek bilmeyen bir boşanmaya; bütün askerlik yaşamına işte bu başka şeyler –müzik, kitaplar– sayesinde katlandı, ayakta kaldı. Savaştan sonra Maine'de düzenlenen bir endüstriyel gıda araçları toplantısına katıldığında temiz kış havasını ciğerlerine çekmek için dışarı çıktı. Orada, geçit törenine katılan süslü bir arabanın üzerinde kutup ayısının yanında duran Maine Güzeli'ni gördü. Kız öyle genç, öyle beklenmedik güzellikteydi ki, Valerian'ın ağzı açık kaldı, hava yutunca bir öksürük krizine tutuldu. Kız baştan aşağı kırmızılar ve beyazlar içindeydi, tıpkı Valerians gibi. Otuz dokuz yaşına gelmişti ve o da tıpkı amcaları gibi aynı duyarlılığın belirtilerini göstermeye başlamıştı. Buysa onun kararlılığını pekiştirmeye yaradı: Şirketine ve sanayiye duyduğu saygıdan dolayı yanlarında çalışan İsveçlilerden ve Almanlardan istedikleri şeyi o da yapacaktı; altmış beş yaşında emekliye ayrılacaktı. Ne de olsa onunkisi bir aile şirketiydi. Bir parça şekerle bir parça kakao sayesinde rahat bir hayata kavuşmuşlardı; hem kendileri hem de diğer doksan kişi; fabrikanın yakınında yaşayan insanlar oradan ayrılmamışlardı, orada yaşamaktan hoşlanmalarının başlıca nedeni, sabahları kendilerini karşılayan geceleri de uğurlayan o mis gibi şeker kokusuydu. O kokuyu koklamak demek neredeyse onu tatmak demekti, eskiden onlara şeker de verilirdi, Teddy Boy'ların ıskartaları düzenli olarak çocuklara ve yersiz yurtsuzlara dağıtılırdı. Bu yersiz yurtsuzlar kendilerini Oregon'da bir trende ya da Boulder / Colorado'da bir kampta bulduklarında, Philadelphia'nın o nefis kokusunu oranın kadınlarını anımsadıklarından çok daha büyük bir zevkle anımsarlardı. O şekerli havada büyüyen çocuklar hiçbir zaman çocukluklarından tam olarak kurtulamazlardı, belki de bu yüzden asla tam büyüyemezlerdi. Dallas'a, Altoona'ya taşın-

dıklarında başkalarının çocukluk anılarını kibarca, ama hiç imrenmeden dinlerlerdi. Kendilerininkini anlatmaya kalkışmazlardı pek, çünkü bir başkasına her şeyin nasıl olduğunu nasıl açıklayabilirlerdi ki? Söylenecek tek şey, "Yakınımızda bir şeker fabrikası vardı, ortalık nefis kokardı"dan başka bir şey olamazdı. Böylece bu konudan hiç söz etmezler, Dallas'a, Altoona'ya, Newport News'a taşındıklarında çocukluklarını gereğinden uzun hatırlarlardı.

Street Kardeşler Şeker Şirketi o mahalleden hiç ayrılmadı, işçilerini de unutmadı. Büyüdü, ama olduğu yerde, ilk binasının arkasında yaptı bunu; daha fazla satıcıyı işe aldı; İsveçli ve Alman kadınların gördükleri işi görecek makineler aldıktan sonra bu işçilere gerek kalmadığı ortaya çıktıysa da, Büyükanne Stadt'a ve sanayiye duydukları saygıdan dolayı, onları başka yerlerde kullandılar. Valerian işi devraldığında altı iyi çeşitleri vardı, kadınların hepsi ölmüştü, amcalarıysa hayattaydı; Valerian, şirketine, onun mahalledeki efsanevi konumuna, orada yaşayanların duygularına olan saygıdan ötürü altmış beş yaşına gelince –yani henüz aklı başındayken– emekliye ayrılmaya kararlıydı.

Maine Güzeli'yle evlendi, bir erkek çocukları olduğunda amcaları da, o da derin bir soluk aldılar, ama Valerian piyasaya yeni bir ürün çıkarıp ona oğlunun adını vermek dürtüsüne karşı koydu. O sıralarda, artık kimsenin Theodore Roosevelt'le arasında bir bağlantı kuramadığı *Teddy** *Boy* Şekerlemeleri'nin şapkalarını küçültmüşlerdi. (Amcalarının göz yumdukları bir yanlışlıktı bu, çünkü işkolik anneleri bu şekeri ilk olarak en küçük oğlu Theodore sevinsin diye hazırlamıştı, sonra da düşük bir fiyatla satışa sunulmuştu. Annelerinin yaptığı büyük, çikolatalı şekerlerdi, çocuk biçimindeki zencefilli çöreklere benziyorlardı, ama satışa daha ufak boyutta sunuldular) Artık Teddy Boy'un düğmeleri bile

* Teddy, Theodore'un kısaltılmışı. (ç.n.)

görülmüyordu. Bütün bu zaman içinde Valerian altmış beş yaş programından bir an bile sapmadı. Kendini ona hazırladı. Karayipler'de çok ucuza bir ada satın aldı; tepelerin birinde, sivrisineklerin uzağında bir ev yaptırdı, fırsat buldukça, karısı başka bir yere gidelim diye tutturmadıkça orada tatil yaptı. Aradan geçen yıllar içinde adanın bazı bölümlerini sattı, ama parselleri büyük tutmak ve alıcıların da sağduyulu kişiler olması koşuluyla; bununla birlikte onlarla fazla yakınlaşmadı, altmış beş yaşında işten çekilme, yerini oğluna bırakma kararından da dönmedi. Ne var ki ne Teddy Boy'lar ne de adadaki inziva, oğlunu çeken şeyler değildi. Valerian gerçekten hayal kırıklığına uğramıştı, şirketin, şeker piyasasının devlerinden birine satılmasına razı oldu, alıcı firma işleri büyütecek güçteydi, gerçekten de iki yıl içinde iş hacmi üçe katlandı. Valerian dikkatini, evi ve araziyi güzelleştirmeye, adaya posta servisi koydurmaya, Fransız sömürge vergilerini Amerikan emlak vergileriyle karşılaştırmaya, fareleri, yılanları ve başka zararlı hayvanları öldürmeye, araziyi rahat bir yaşama uygun biçime getirmeye verdi. Michael'la hiçbir zaman yakınlaşamayacaklarına – onun kendisine hep yabancı kalacağına emin olunca, serayı yaptırdı, ölümü orada, kendi denetimi altında her mevsim çiçek açan o yaşamın içinde karşılayacaktı. Kendisi bunun basit, mütevazı bir dilek olduğunu düşünüyordu. Normal ve düzgündü – tıpkı hayatı gibi. Dürüst ve soyluydu – tıpkı hayatı gibi. Sydney'le Ondine'in dışında bu yaptığını anlayan yok gibiydi. Kendine kötü davranmamıştı, ancak sağlıklı bir bedene sahip olmak hoş değilmiş gibi, hatta gösterişmiş gibi geliyordu ona. Dürüstlük konusundaki düşüncesi çok insancaydı: Hiç kimseyi dolandırmamıştı. İki seçeneği olduğunda hep iyi yolu seçmiş, seçeneği olmasa bile iyiyi yapmıştı. Ne pinti olmuştu ne de savurgan, her zaman akılcı ve çoğunlukla da insancıl bir yol izlemişti. Golf de oynamıştı, tenis de; ancak bunlar zevk için olmaktan çok iş nedeniyleydi. Dostlarıyla ve müşterileriyle, Karayipler'de

yaptırdığı ev, arazi fiyatları, vergi borcu, mimarlar, tasarımcılar, evren, çizgi, renk, meltem, demirhindi ağaçları, kasırgalar, kakao, muz ve *fleur de fuego** konusunda sayısız tartışma yapmıştı. Ellili yaşlarına girmesine yardımcı olan iki-üç kız tanımıştı (güzel, güzel). Margaret öğrenmiş olsaydı da kaygılanmasına sebep yoktu. Elli-sonrası denizinde birer can simidiydi onlar, karaya ulaşmasına yardımcı olmuşlardı. Savaş sırasında bir ara kendisini büyük bir olayın beklediğini düşünmüştü, ama böyle bir şey hiç olmamıştı. Dünyanın beklediği mesaj kendisine verilip ulaştırması istenmemişti hiç. Mesajın kendisine ait olmadığını, onu kendisinin düşünüp bulmadığını biliyordu, ancak onu ulaştırmaya layık olduğuna inanıyordu. Başına hiç böyle bir şey gelmedi, o da sivil hayata el sürülmemiş bir bekâr olarak döndü. Valerian'ın adını taşıyan şekerlemeye benzeyen Maine Güzeli'ni (finalistlerden birinin kıskanç büyükbabasının çıkardığı bir gazetede kıza "Maine'in Güzeller Güzeli" demişti) görene kadar da bekâr kaldı. Valerian gençliğini o kızın kırmızı-beyazlığında bulmuştu, kar gibi beyaz bir Âşıklar Günü Valerian'ıydı o kız. Böylece kutupayısının gelini, Valerian'ın karısı oldu. Yengeleri onun beş para etmez bir aileden gelme gencecik bir kızla evlenmesinden hiç hoşlanmadılarsa da çok geçmeden doğan oğlu onları yumuşattı. Valerian'ın gençliğe gereksinimi yoktu, gençliği oğluydu. Oğlu artık büyümüştü ama hep çocuk kalmıştı, bu yüzden Valerian kendi gençliğine yeniden kavuşmak, o gençliği geçireceği bir yer bulmak istiyordu. Babası öldüğünde annesiyle yengeleri şakadan hoşlanan, cana yakın büyük ablalar olmaktan çıkıp babasının ölümünün yasını tutmasını engellemekle işe başlayan ağırbaşlı, *serioso mamma*'lara** dönüşmüşler, gençliğini elinden almışlardı. Bereket evlerinde çamaşırlarını yıkayan bir ayyaş kadın vardı. Valerian, altmış beş yaşını doldurduktan sonra bir yıl birta-

* Ateş çiçeği. (ç.n.)
** Ciddi anne. (ç.n.)

kım değişiklikler yapmak üzere, bir yıl da o değişikliklerin oturup oturmadığına emin olmak için işinin başında kalmış olsa da, sonunda altmış sekiz yaşında emekliye ayrılmayı, L'Arbe de la Croix'ya gitmeyi, hak etmiş olduğu gibi, konyak içerek derin uykulara dalmayı başardı.

Margaret'in yüzüne bakan ay onun uyuduğunu sansa da, o uykuya dalmamıştı, düş de görmüyordu. Uykusuzluk çekenlerin en korktukları şey gelmişti başına; uyanık değildi ama uykunun olması gereken boşluğu gereksiz düşünceler dolduruyordu. Paçavralar ve kumaş parçaları, kurulama bezleri ve buruşturulmuş kâğıt mendiller. Eski acılar ve sıkıntılar, kıskançlıklar ve dargınlıklar. Düşte görülecek kadar önemli, gözardı edilecek kadar da basit olmayan sıradan, bayağı kalıntılar. Margaret yine de uykusunun geleceğini, görmesi gereken düşü göreceğini umuyordu, zaman zaman nesnelerin adlarıyla neye yaradıklarını unutmasının verdiği sıkıntıyı belki de bu düş aracılığıyla giderebilirdi. Bu unutkanlığı çoğunlukla yemek sırasında ortaya çıkıyordu, yıllar önce bir gün araba anahtarları ve adres defteriyle birlikte Prenses telefonunu da alıp çantasına tıkmak istemesiyle baş göstermişti. Pek sık yaşamadığı, ama etkisini sürdürecek kadar çapraşık ve çarpıcı anlardı bunlar. Arkadaşlarıyla öğle yemeği yedikten sonra kadınlar tuvaletine gider, rujunun kapağını açar, sonra da o ruju yalamalı mıyım, yoksa onunla adımı mı yazmalıyım diye ne yapacağını bilemeden kalırdı. Bunun başına bir daha ne zaman geleceğini asla kestiremediğinden her zaman belli belirsiz bir dehşet duygusu içinde dolaşırdı – uyku hariç. Sıradan görünümlü iki insanın, Joseph ve Leonora Lorde'nin çocuğu olarak dünyaya gelen bu çok güzel kadının yüzü şimdi dingin ve umut doluydu; çocukları doğduğunda Lordi'ler o kızıl saçlı güzel kızın yüzüne dehşet ve şaşkınlık içinde bakakalmışlardı. Leonora'nın zina yapmış olması elbette düşünülemezdi (altmış yaşına gelmeden çorapsız ola-

rak insan içine çıkmamıştı), ama kızın saçları Joe'yu kaygılandırmıştı; yemek yerken gözü o saçlara takılıyor, yediği zehir oluyordu. Margarette'nin bir ardıçkuşu yumurtası kadar narin ve mavimsi olan tenine bakıp başparmağını ovalıyordu. Leonora'ysa omuz silkiyor, başına en az Maine kadar eski bir dantel örtüyordu. O da kocası kadar şaşırmıştı bu duruma, ama onun kadar dehşete düşmemişti; sabahları dokuz otuz ayininde çok tuhaf bir görüntü oluyordu: Kuzguni siyah saçlı öteki çocuklarının arasında Margarette'nin başı kor gibi parlıyordu. Leonora bu durumu açıklayacak bir şey bulamıyordu, zaten buna çalışmıyordu da, ne var ki Joe parmağını ovalamayı ve küçük kızının masmavi gözlerine bakmayı sürdürdü. Ansızın Buffalo'yu anımsayıp şakağına bir yumruk indirene kadar başparmağını ovaladı da ovaladı. Buffalolu büyük teyzeleri Celestina ile Alici: Bu ikizlerin safran rengi saçları, kuzeylilere özgü bembeyaz tenleri vardı. Joe aslan gibi kükredi, altı yaşından beri görmediği Buffalolu teyzelerini önüne gelene anlatmaya başladı. Joe kendilerine teyzelerini anımsattığında erkek kardeşleri evet, evet diye bağırmış olsalar da, Joe'ya kalırsa dostlarının gözlerinde kuşku vardı. Böylece Buffalo'ya, ikizleri Güney Suzanne'a davet eden mektuplar yağmaya başladı. Mektuplar ikizlerin gururunu okşamış olsa da, hiç anımsamadıkları bir kuzen çocuğunun kendilerine neden birdenbire böylesine ilgi gösterdiğini anlayamamışlardı. İlerlemiş yaşlarını bahane ederek tam bir yıl bu ziyaretten kaçındılar, sonunda Joe onların otobüs biletlerini ödemeyi önerdi. "Nerede?" diye sordu Leonora, "nerede yatacaklar?" Joe da parmaklarıyla saydı: Adolphe, Campi, Estella, Cesare, Nick, Nuzio, Mickelena ya da dört bir yana dağılmış öteki Lordi'lerden birinin yanında. Leonora gözlerini tavana dikti, Maine'den daha eski olan dantelini başına örttü, ayine katıldığında evinde huzur olmasa da, *Madre de Dio,** bari sağduyu olsun diye dua etti.

* Kutsal Meryem. (ç.n.)

Teyzeler geldiler, Joe onları almak üzere otobüs terminaline gittiğinde safran rengi saçların sarımsak rengine dönüştüğünü görünce yumruğunu yine şakağına indirdi. Ama yine de hiç yoktan iyiydi, çünkü alev rengi saçlarını yitirmeleri konusunu başkalarının yanında açıp teyzelerini eğlendiriyor, onlar da gülümsüyor, evet gerçekten de yitirdik diyorlardı; böylece böylesi saçların ve böylesi tenin bir zamanlar var olduğu, bu yüzden dört kuşak sonra Margarette Lenore'nin minik başında yeniden ortaya çıkabileceği herkese kanıtlanmış oluyordu. Yine de bu durum, yani *öyle* bir görünüşe ve öyle bir güzelliğe sahip olmak, Margarette'te iz bıraktı. Buffalolu teyzeler evlerine döndükten sonra Joe ile Leonora, Margarette'i rahat bıraktılar. Belki kızın güzelliği onları biraz ürkütüyordu; belki de hiç değilse güzelliği var diye düşünüyorlardı. Tasalanmasına gerek olmayacaktı. Böylece annesiyle babası geri çekilip kızı rahat bıraktılar. Ona özen gösterdiler, ancak ilgilerini esirgediler. Ellerindeki gücü, güzellikten yoksun öteki çocuklarına yönelttiler; bildiklerini, öğrendiklerini bu yalnız güzele aktarmadılar. Bildiklerini sakladılar, kişilikleri gelişmesi gereken öteki çocuklara dağıttılar. Güçlerinin geri kalanını da, istenmedikleri bir ülkede hayatta kalma sorunuyla baş etmeye ayırdılar. Toprağın elverişli olduğu aylarda Joe ile kardeşleri yerde bir çukur kazıyorlardı. Çukurun çevresine cüruf briketiyle duvar ördüler, üstünü kapattılar, içine de bir tuvalet, bir de gaz borusu yerleştirdiler. Lordi'ler yavaş yavaş avlunun karşı tarafındaki karavanlarından çıkıp cüruf briketinden yapılma zemin kata taşındılar. O evde birbirlerine sokulup, sıcacık oturdular. Maine'de kış aylarının nasıl geçtiğini unutmamak gerek. Sonra Joe birinci katın duvarlarını örmeye başladı. 1935 geldiğinde o altı kişi artık Lordi Kardeşlerin elleriyle yaptıkları yedi odalı bir evde oturuyorlardı. Leonora karavanı kiraya verdi, ama avluyu elinde tutarak orada biber, mısır, kabak ve deli gibi sevdiği hasekiküpesi yetiştirdi. Ancak Margarette karavanı daha çok seviyordu,

çünkü orada ötekilerden ayrı olduğunu hissedebileceği fazla yer yoktu. Elle yapılmış olan evde, daha sonra da Chester Sokağı'ndaki büyük taş evde otururlarken, babasıyla amcaları iki kamyon alıp Lordi Kardeşler Şirketi'ni kurduktan sonra, Margarette'nin duyduğu yalnızlığın ancak ufak bir bölümü amcalarının ve rahibelerin gözlerindeki bakıştan kaynaklıydı. Yalnızlığının büyük bölümü, Leonora'yla Joseph Lordi'nin zihinlerine (yüreklerine değil) ulaşamamasından kaynaklanıyordu. Böylece, liseyi bitirdikten sekiz ay sonra evlendiğinde evden ayrılmasına gerek kalmadı, zaten ayrılmıştı bile; onun evdekileri terk etmesine gerek yoktu, onlar Margarette'yi zaten terk etmişlerdi. Onlara gönderdiği para ve kısa telefon görüşmeleri dışında onlar için yoktu Margarette. Hep böyle olurdu zaten: O giderdi, başkalarıysa ait oldukları yerde kalırlardı. Kendisi basamaklardan iner, çıkar, başkalarıysa bir yere yerleşmiş olurlardı. Margarette karavanın iki taş basamağında, elle yapılan evin altı tahta basamağında, taç giydiğinde stadyumun otuz yedi basamağında, Valerian Street'in evinin bir milyon tane geniş basamağındaydı. Gittiği ilkokuldan daha büyük bir evi olan bir adama âşık olup onunla evlenmesi de Margarette'nin şansıydı. Her tarafında inci grisi *S*'ler olan üç katlı bir evdi bu; fincanlarda, fincan altlıklarında, bardaklarda, gümüşlerde, hatta yataklarında bile vardı *S*'ler. Valerian'la Margarette yataklarında yüzleri birbirlerine dönük, ayak parmaklarını değdirerek sıcacık yatarlarken, çarşafların kenarlarındaki, yastık yüzlerindeki inci grisi *S*'ler Margarette'ye sarılırlar, o da *Rebecca* filmindeki Joan Fontaine gibi kaskatı kesilirdi; sonunda kocasından eski karısının bu işle bir ilgisi olmadığını öğrendi. Monogramların bir bölümünü Valerian'ın büyükannesi, geri kalanını da annesi yaptırmıştı. Margaret gerçekten de ferahladı, ama yine de kocası o kocaman evde olmadığı zamanlar boğuluyor gibi olurdu, hiç de dostça bakmayan bir zenci çift dışında kendisini boğulmaktan kurtaracak kimse de yoktu. Evde yalnızken odaların

içine bakar, her şey yolundaymış gibi gelirdi ona, ama arkasını döner dönmez bir uğultu başlardı, bunu kime anlatabilirdi ki? Zencilere değil elbette. Daha on yedi yaşındaydı, onlara gerektiği gibi emir vermesini bile bilmiyordu. Oda servisi gibi olmalı diye düşünür, onlardan bazı şeyler isterdi, onlar da getirirlerdi; ama teşekkür edip Coca-Cola'sını yudumladığında, nefret ettiği gizli bir gülümseme görürdü onların yüzünde. Ondine denen kadın yemek pişirip evi temizlerdi; adam da temizlik yapardı, ayrıca Valerian'la sabahları sohbet eder, onun takım elbiselerini fırçalar, bazılarını yıkanmaya, bazılarını kuru temizleyiciye gönderirdi, bazıları da toptan yok olurdu. Margaret'in o konuda yapacağı bir şey yoktu, ancak kendi kendisini eğlendirebilirdi; bu durum ne kadar kötü olursa olsun, Valerian'ın arkadaşlarıyla yedikleri akşam yemekleri daha da kötüydü. O yemeklerde erkekler müzikten, paradan ve Marshall Planı'ndan söz ederlerdi. Margaret bunların hiçbirinden anlamazdı, ama anlıyor gibi gözükecek ya da konuşmaya katılmaya çalışacak kadar aptal da değildi. Kadınlarsa bu konulara kıyısından köşesinden değinirler ya da konuşmalara eğlendirici kinayeler saplarlardı, tıpkı kumaşa batırılan toplu iğneler gibi. Bir keresinde, kendisine alt kattaki tuvaleti gösterdiği bir kadın, nerede okula gitmiş olduğunu sordu Margaret'e, o da Güney Suzanne'da dedi. Hangi okul var orada, diye sordu kadın. Güney Suzanne Lisesi, dedi Margaret. Kadın yüzünde geniş bir gülümsemeyle Margaret'e uzun uzun baktıktan sonra onun karnına eliyle hafifçe vurdu, "Elini çabuk tut, tatlım," dedi.

Margaret'i hayata bağlayan, Valerian'ın kendisini götürdüğü konserler ve lokantalar, hatta evde başbaşa yediği yemeklerdi. Bunun dışında evin içinde gizemli bir biçimde oraya buraya süzülen zenci çiftle birlikte yalnızdı. Dört aylık evliyken bir gün perdeli verandada oturmuş, "Yarını Ararken" adlı programı izliyordu ki, elinde bir kova beziryağıyla yanından geçen Ondine, "Özür dilerim. Joan Barron'u tutuk-

ladılar mı?" diye sordu. Margaret, hayır, dedi, ama tutuklamak üzere olmalılar. "Oo," diyen Ondine, Margaret'e oyunun kadrosu konusunda bilgi vermeye başladı. Margaret düzenli dinlemezdi, ama Ondine'le bir oldu, ikisinin arasında taze bir dostluk doğdu. Margaret artık korkmuyordu (aslında Sydney'den çekinmemeyi öğrenmesi de oldukça zaman aldı). Ondine'le gevezelik etmeye bayılıyordu, o sıralarda Ondine'in saçı henüz siyahtı ve kendi ifadesiyle ayda bir kez "biçim veriliyordu" Margaret'le Ondine, Valerian'ın ailesinden, Güney Suzanne'dan ve Ondine'in memleketi Baltimore'dan konuşuyorlardı. Tam Ondine ona çörek pişirmeyi öğretmek üzereydi ki (Margaret bu öneriyi almanın bir onur olduğunu biliyordu artık, çünkü Ondine yemek tariflerini ve mutfağını başkalarıyla paylaşmaktan hiç hoşlanmazdı) Valerian bu duruma bir son verdi, Margaret'in hizmetçilerle arkadaş olması değil, onları yönetmesi gerektiğini söyledi. Bir de bakarsın kalkmış birlikte sinemaya gidiyorsunuz, dedi. Margaret bu sözlere çok kırıldı, çünkü kendisi de Ondine'le birlikte sinemaya gitmeyi kafasına koymuştu. Kocasıyla bu konuda tartıştılar. Aslında Margaret, Valerian'ın haksız olduğunu düşünmüyordu; asla düşünmemişti, onun herhangi bir konuda yanlış yapabileceğini de hiç sanmıyordu. O yapmazdı, hem güven veren hem de alay eden o dingin bakışlı, gevrek, alçak sesli adam yanlış yapmazdı. Margaret, tartışmalarında savunmasını, (bütün siyahiler olmasa da) Ondine'in kendileri kadar işe yarar biri olduğu tezine oturttuysa da, buna kendisi de inanmıyordu, hem zaten anlaşmazlıklarının nedeni bu değildi. Valerian, Ondine'e de Sydney'e de kaba davranmazdı, aslında şımartırdı onları. Hayır. Konu, zencilerle arkadaşlık edilmesi değildi, konu Margaret'in cahilliğiydi, kökleriydi. Berbat bir kavgaydı, hem de birbirlerine pişman olacakları şeyler söyledikleri ilk kavgalarıydı, bunun sonucunda o gece ayak parmaklarını birbirlerine değdirmediler. Margaret korkmuştu; kocasını yitirmekten korkmuştu. Sinema düşün-

cesinden vazgeçse de, öğleden sonraları Ondine'in mutfağına gizlice süzülse de, tuvaletteki kadının sözünü dinledi ve "elini çabuk tuttu" Bebek doğduğunda, uğultu dışında her şey değişti, uğultu gitgide şiddetleniyordu, bebeğiyle odalarda dolaşırken bile, arkasını döner dönmez uğultuyu duyuyordu. Küçük Michael'ı piyano tuşları gibi bembeyaz parlayan o geniş merdivenden çıkararak sayı saymasını öğretmek hem korkunç bir şey, hem de büyük bir zevk olmuştu. Bir, iki, üç... küçücük eli annesinin elinde her basamağı çıkışlarında rakamları yineliyordu. Margaret'in onu sevdiğine, *National Enquirer*'daki kadınlardan biri olmadığına kimse inanamazdı. Gerçekleşmemiş düşleri olan aşırı korumacı ya da düşünceli bir anne olmadığına kimse inanamazdı. Michael artık yetişkin biriydi. Margaret onun yeryüzünde tanıdığı insanlar arasında en iyisi olduğuna inanıyordu. En akıllısı ve en sevimlisi olduğuna da. Margaret onunla dostluk etmekten, konuşmaktan, onun yakınında olmaktan hoşlanıyordu. Oğlum olduğu için, tek çocuğum olduğu için değil, diyordu kendi kendine, ilginç biri olduğu için ve benim de ilginç olduğumu düşündüğü için. Ben onun için özel biriyim. Bir anne olarak değil, bir insan olarak. Tıpkı onun benim için olduğu gibi.

Oğlunun yanında olmayı istemesi, kuluçkaya yatmış bir tavuk gibi davranmasına yol açmıyordu. Tam tersine. İkisini birbirlerine bağlayan göbek bağına makası vurmuştu, oğlunu bir birey olarak seviyordu. Oğluyla birlikte olmak, kadın arkadaşlarıyla birlikte olmaktan çok daha iyiydi. Daha genç, daha özgür, daha neşeliydi o. Tanıdığı erkeklerden de daha iyi bir arkadaştı, o erkekler kendisini ya baştan çıkarmak ya ders vermek isterlerdi ya da onların yanında sıkıntıdan patlardı. Michael'ın yanında kendini doğal, rahat ve korkusuz hissediyordu. Onunla yarışması gerekmiyordu, kazanması, kendiyle övünmesi, olduğundan başka biri olmak zorunda kalması da gerekmiyordu, onun yanındayken nesnelerin adlarını, nerede kullanıldıklarını da unutmuyordu. Ama her za-

man böyle olmamıştı. Michael bebekken annesinden her şeyi bekler gibiydi, Margaret'se ne vereceğini bilemezdi. O zaman bile severdi oğlunu. Ama buna kimse inanmazdı. Onun *National Enquirer*'daki annelerden biri olduğunu düşünürlerdi. Margaret o annelere benzemediği için sonunda uykuya daldı, ama görmesi gereken düşü görmedi.

Aşağıda, ayışığının erişemediği yerde, hizmetçilerin bölümünde, Sydney'le Ondine sırayla banyoya gittiler, sonra da yeniden uyudular. Ondine düşünde denize kaydığını, şişman bacakları ve şişmiş ayak bilekleri yüzünden batmaktan korktuğunu görüyordu. Uykusunun arasında yan dönüyor, kocasının sırtına dokunuyor – o anda düşü de sona eriyordu, korkusu da. Sydney her zaman olduğu gibi yine Baltimore'daydı, burası Sydney'in aklında hep kırmızı bir kent olarak kaldığından –kırmızı tuğlalar, kırmızı güneş, kırmızı enseler, kırmızı ispinozlar– o kente ilişkin düşü de pas rengindeydi. Yük arabaları, meyve tezgâhları, hepsi pas rengindeydi. Philadelphia'ya gitmek üzere kentten ayrılmış, orada o çalışkan Philadelphia zencilerinden biri olmuştu; ırklarının en gururlu insanlarıydılar. Bütün bunlar elli yıl önce olmuştu, ama en canlı düşleri hâlâ 1921'in o kırmızı, pas renkli Baltimore'unu gördüğü düşlerdi. Balıklar, ağaçlar, müzik, atların koşumları. Her gece bu kısacık düşü görüyor, ama sabah olunca asla ne gördüğünü anımsamıyordu. Bu yüzden de kendisini keyiflendiren şeyin ne olduğunu hiçbir zaman bilemiyordu.

Artık herkes uykudaydı. Onları rahatsız eden hiçbir şey yoktu. Ayın da, karanlıktaki ayak seslerinin de onları rahatsız etmediği kesindi.

3

Sis oralara kimi zaman, yaşlı kızların saçları gibi, tutam tutam gelirdi. Bu saç öyle ince ve renksizdi ki, evin çevresinde öbek öbek birikmedikçe, kendi yansımanız camlardan geri dönmedikçe onu fark edemezdiniz. Yemek odasındaki avizenin altmış dört ampulü, yaşlı kızların saçlarına taktıkları sahte elmaslı tokadan başka bir şey olmazdı. O saçın grisi, kiri, kıvrımları odayı kaplıyor, yemek örtülerini nemlendirip şarabı donuklaştırıyordu. Tuzun kristalleri birbirlerine sokuluyordu. Midyeler püsküllerini çözüyor, çorba kâsesinin dibine çöküyorlardı. O tüylü cenin zarının içinde sabırlı olmak zor, soluk almak daha da zordu, işte "ada" sözcüğü ancak o zaman anlam kazanıyordu.

Jadine'le Margaret yanaklarına, şakaklarına dokunarak yaşlı kızların öptükleri yerleri kuruladılar. (Çağrılmış olmasa da tam zamanında gelmiş) Sydney, karatahta silgisi kadar sessiz adımlarla masanın çevresinden dolandı. Gözlerini tepsiye, sofra takımlarına, kendi ayaklarına, servis yaptığı kişilerin ellerine dikiyor, masadakilerin hiçbiriyle göz göze gelmiyordu, kendi yeğeniyle bile. Görevinin verdiği alışkanlıkla yan tarafa göz attığında Valerian'ın başparmağını çorba tabağının kenarına dayayarak tabağı iki-üç santim kadar ileri ittiğini gördü. Sydney bir sonraki yemeği vermek üzere aynı yumuşak adımlarla çorba tabaklarını toplamaya başladı. Tam Margaret'in yanına geliyordu ki, hiçbir şeye el sürmemiş olan

kadın kaşığını çorbasına daldırarak içmeye başladı. Bir an duraksayan Sydney geri çekildi.

"Çok oyalanıyorsun Margaret," dedi Valerian.

"Özür dilerim," dedi kadın. Yaşlı kızlar yanaklarını okşuyorlar, o da onların parmaklarının bıraktığı ıslaklığı siliyordu.

"Her yemeğin bir düzeni vardır. Sana bunu daha önce de söyledim."

"Özür diledim ya. Ben yemeğimi hızlı yiyemem."

"Bunun hızla ilgisi yok. Ayak uydurman gerek," dedi Valerian.

"Demek ki ben sana ayak uyduramıyorum."

"Sufle var da," diye araya girdi Jadine. "Valerian bu gece sufle olduğunu biliyor."

Margaret kaşığını masaya bıraktı. Kaşık, tabağına çarpıp ses çıkardı. Sydney yanıbaşına süzüldü.

Genellikle çorba içerken, kaşık kullanmasını gerektiren herhangi yumuşak ya da sulu bir şey yerken kendini güvende hissederdi Margaret, ancak kafasının ne zaman karışacağını hiç bilemezdi: Tabağının ortasındaki çiçek desenlerini çatalına takmak için çatalının dişlerini ne zaman tabağına sürteceği ya da tabağının yanında duran paketli bisküvinin kâğıdını ne zaman açmayı unutarak olduğu gibi ağzına atacağı hiç belli olmazdı. Böyle durumlarda Valerian ona gözlerini kısarak bakar, ama sarhoş olduğuna inandığından hiçbir şey söylemezdi. Istakoz, koçanlı mısır – bunların hepsi sorun yaratırdı. Bir bozulur, bir düzelirdi Margaret. Kimi zaman bir yıl hiçbir vukuat çıkmaz, Margaret de bütün bunların ne kadar saçma olduğunu düşünürdü. Yine de dikkatli davranırdı sofrada, başkalarının yemeklerini nasıl yediklerine bakardı – kerevizin sapı yerine bıçağa el atmayacağına ya da pirzolasına etin kendi sosu yerine bardağındaki suyu boşaltmayacağına emin olmak isterdi. İşte şimdi yeniden başlıyordu. Ondine kendisini kandırmak için zarını olduğu gibi bırakmış ve buza oturt-

muş olsa da mangosunun doğru yerini yemeyi becermiş, çatalını sertçe batırarak bir dilim koparmıştı. Hemen arkasından Sydney önüne içinde karton kutuya benzer bir şey bulunan bir tabak koymuştu. Tabağın içinde yüzüp duran küçük beyaz çakıl taşlarının yenip yenmeyeceğini anlayamadığı için duraksamıştı. Sonra birden kafasında bir ışık çakmıştı –küçük midyeler–, bunu anladığında kaşığını keyifle çorbaya daldırmış, ama daha ağzına atmadan Valerian homurdanmıştı. Şimdi de Jade kalkmış yeni bir engelden söz ediyordu: Sufle. Margaret, sufleyi tanıyabilmek için dua etti.

"Mantarlı mı?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Jadine. "Öyle sanırım."

"Mantardan nefret ederim."

"Emin değilim, belki de sadedir."

"Ben sufleyi sıcak, sade ve kabarık severim."

"Eh, umarım öyledir. Bu havada omlet daha iyi gider." Valerian oturduğu yerde kıpırdayıp duruyordu, şarap getirilmesi için işaret etti. "Bu adada hoşuma gitmeyen tek şey, sis."

"Belki yumurtalara zararlıdır, ama baksana benim saçımı nasıl kabartıyor," dedi Jadine. "Keşke seninki gibi kestirseydim Margaret." İki eliyle saçını aşağı doğru bastırdı, ama ellerini çeker çekmez saçı yeniden yağmur yüklü bir buluta benzeyiverdi.

"Ah, hayır. Benimkisi tel tel oldu."

"Ama hâlâ güzel duruyor. İşte bu saç biçimi bu yüzden çok tutuldu. Öyle bir biçim ki, saç taranmadan, hatta ıslakken bile insanın yüzüne yakışıyor. Benim bu pöstekiye benzeyen saçımın üstünde çalışılması gerek, gerçekten *çalışılması* gerek."

Margaret güldü. "Sana çok yakışıyor Jade. *Siyah Orfe*'deki, adı neydi, Eurydice'ye benziyorsun."

"Çe, Margaret, çe," dedi Valerian, "Euridi-çe."

"Kız tramvay garajında tellerden sarkarken saçı nasıldı anımsıyor musun?" diye Jadine'le konuşmayı sürdürdü Margaret.

"Koltukaltlarındaki tüyleri mi söylüyorsun?" diye sordu Jadine. Margaret'in Jadine'in ırksal nitelikler olduğuna inandığı şeyleri ima ederek ya da ortaya çıkararak kendisini zencileşmeye ya da evrensellikten uzaklaşmaya doğru itmesi kızı huzursuz ediyordu. Her ikisine de karşı koydu Jadine, ancak tetikte olmak istemediği şeyler konusunda tetikte olmak durumunda kaldı.

Margaret'in masmavi gözleri gülmekten kısıldı. "Hayır, saçlarını söylüyorum. Çok hoştu. Koltukaltlarına kim bakar?"

"Tatlı bitene kadar iştahımın kaçmasını istemiyorum, hanımlar, başka bir konu bulabilir miyiz?"

"Valerian bir kez olsun, bir kez..."

"Bakın," diye araya girdi Jadine, "Noel'de ne yapıyoruz? Bunu konuşmalıyız. Daha üzerinde düşünmedik bile. Fikri olan var mı?" Sydney'in uzattığı, içinde çeşitli renkte yeşillikler olan kâseden salata tutacaklarını aldı. "Ah, size söylemeyi unuttum, von Brandt'lar bir pusula yollamış..."

"Brandt, Jade. Yalnızca Brandt. 'Von' uydurma bir şey," dedi Valerian.

Margaret, Sydney'in uzattığı salata kâsesinin içinden uçları görünen uzun tahta kaşıkları eline aldı. Yeşil yaprakları dikkatlice tabağına aktardı. Hiçbir şey dökmedi. Bir kez daha aldı, onu da dökmeden koydu. İçini çekti, tam Jade'e Brandt'ların davetini kabul etmemesini söyleyecekti ki Valerian bağırdı: "Senin neyin var Tanrı aşkına?"

Ürken Margaret çevresine bakındı. Valerian kendisine dik dik bakıyordu. Jade gözlerini tabağına dikmişti, Sydney'se Margaret'in bileğine doğru eğilmişti. "Ne?" dedi Margaret, tabağına bakarak, "ne?" Her şey düzgündü, hiçbir şey dökmemişti, hiçbir şey kırmamıştı; havuç, domates, salatalık – hepsi tabağındaydı. Sydney salata kâsesini masaya bıraktı, salata kaşığıyla çatalını aldı. Margaret onları masanın üstüne koymuştu.

"Ah, çok özür dilerim," diye fısıldadı, ama kızmıştı. Bunda bu kadar büyütülecek ne vardı? Sanki altını ıslatmış gibi bakmışlardı kendisine. Sonra da sanki hiçbir şey olmamış gibi yapmışlardı; Jadine yeniden şakımaya başlamıştı:

"Her neyse, ikinizi yemeğe çağırıyorlar. Ufak bir davet olduğunu yazmış. Ama Hatcher'ler hafta sonunda büyük bir davet veriyorlar. Diyorlar ki..." Durup soluk aldı. Karşısındakilerin yüzleri ifadesizdi, mücevher kutularının kapakları gibi sımsıkı kapalıydı. "Bütün hafta sonunu orada geçirmek üzere gitmekten hoşlanacağınızı düşünmüşler. Noel akşamı, bir yemekli parti, sonra kahvaltı, öğleden sonra bir tekne gezintisi, sonra da danslı bir kokteyl. Queen of France'dan *The Journeymen* orkestrası gelip çalacakmış. Aslında *oralı* değil bu adamlar. Sanırım New Jersey'den gelmeler, ama Chez Martin'de çalıyorlar..." O sessizlikte daha fazla konuşamadı. "Neyin var Margaret?"

"Haydi yine koltukaltlarına dönelim," dedi Margaret.

Yaşlı kızlar gülümsediler, yaşlı kız saçlarını savurdular.

"Böyle bir şey yapmayacağız. Ne diyordun Jade?" Valerian bardağındaki şarabı içip bitirdi.

Jadine omuzlarını silkti. "Noel'i burada mı geçireceksiniz, başka yerde mi?"

"Burada. Sessizce. Ama belki bir-iki konuğumuz olur."

"Öyle mi? Kim?"

"Ona anlatsana, Margaret."

"Michael gelecek. Noel için." Margaret utangaçça gülümsedi.

"Ama bu harika bir şey," dedi Jadine.

"Valerian, Michael'ın gelmeyeceğini düşünüyor. Ama gelecek, çünkü ona müthiş bir armağan vermeyi vaat ettim."

"Ne bu? Bana söyler misin?"

"Bir ozan," dedi Valerian, "Margaret ona Noel'de en sevdiği ozanı armağan edecek. Öyle değil mi sevgilim?"

"Yaptığım her şeyi budalalıkmış gibi gösteriyorsun."

"Doğru tanımladığımı sanıyordum."

"Kullandığın sözcüklerden değil, sesinin tonundan."

Margaret, Jadine'e döndü. "B.J. Bridges'i Noel tatili için bize çağırdım, o da geleceğini söyledi. Michael'ın öğretmeniydi."

"Michael bunu bilmiyor mu?"

"Tam olarak değil. Ama tahmin edecektir. Ona bir ipucu verdim –büyük bir ipucu–, bu yüzden anlar. Mektubuma, Bridges'in şiirlerinden birinden alıntı koydum: 'Yürürken ışıltılar saçardı.'"

"O zaman sinir krizini şimdiden geçirebilirsin," dedi Valerian. "Michael gelmeyecek. Onu yanlış yola yöneltmişsin."

"Sen neden söz ediyorsun? Michael yola çıktı. Sandığı gemiye yüklenmiş bile."

"O söylediğin dize, Bridges'in yazdığı şeylerin hiçbirinde yok. Michael senin budala olduğunu düşünecek."

"Var. Şiir yukarda. O satırın altını kendi elimle çizdim. Michael'ın ezbere okuduğu şiir o."

"Öyleyse Bridges yalnızca bayağı biri değil, bir hırsız da."

"Belki de Bridges o satırı alıntı olarak ya da sözgelimi kullanmıştı..." Jadine saçlarıyla oynayıp duruyordu.

"Michael senin çatlak olduğunu düşünecek ve..."

"Valerian, lütfen."

"...ve yılan dansı yapmaya gidecek."

"Öyleyse ben de onunla giderim."

"Biz bunları daha önce de konuştuk Margaret."

"Geleceğini ne zaman kesin olarak bileceksin?" Jadine'in sesinde bariz biçimde yapmacık bir neşe vardı.

"Margaret kesin olarak biliyor zaten. Geriye yalnızca umut etmek kalıyor, bir de beni sinirlendirme yolundaki kararlılığı."

"Seni sinirlendirmek için karar almak gerekmez. Sinirlenmen için birinin kalkıp senin soluduğun havanın bir dilimini soluması yeter."

"Konuşurken hep yiyecek ölçülerini kullanman gerekli mi? Durgunluk dönemi geçti artık. Artık tabağında yemek bırakabilirsin. Fazla yiyeceğimiz var. Gerçekten var."

"Burada oturup bu sözleri dinlemek zorunda değilim. Her şeyi berbat etmeye çalışıyorsun, ama bunu yapamayacaksın. Hayatımı altüst edip kışı geçirmek üzere buraya geliyorum, karşılığında beklediğim tek şey, oğlumun da katıldığı sıradan bir Noel. Sen bize gelmiyorsun – bizim sana gelmemiz gerekiyor; haksızlık bu. Haksızlık olduğunu biliyorsun. Bütün bunlar artık bana çok fazla geliyor!"

"Bu senin için bir sorun mu? Çok fazla olması?"

"Onu demek istemedim."

"Ne demek istediğini biliyorum, ama senin için bir sorun mu? Çünkü, sorun oluyorsa, sorunu azaltabilirim. Kendim de kesinlikle daha azıyla yetinebilirim. Daha az isteri, daha az bağırıp çağırma, daha az tiyatro..."

Ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemeyen Jadine, bir yandan gözlerini salatanın sosuna gömülen domates çekirdeklerine dikmiş, bir yandan da ruhbilim araştırma derslerinden birinde öğrenmiş olduğu ilkeleri uygulamaya koyulmuştu. Adada bulunduğu iki ay boyunca Valerian'la Margaret sık sık birbirlerine saldırmışlardı, ikisinin de ötekiyle ilgili bir yakınmalar listesi vardı, bu listedeki kayıtlar, Jadine'e, zaman zaman, onların ne durumda olduklarını gösteriyordu. En can alıcı evresinde olan bir Mayıs-Aralık evliliğinden başka bir şey değil, diye düşündü. Valerian yetmişindeydi. Margaret de ellisine yakındı. Valerian azalıyor, dışa kapanıyor, içine dönüyordu. Margaret'se pek yakında batacak olan bir güneş gibi alev alev parlıyordu. Doğal olarak birbirleriyle çekişiyor, dalaşıyorlardı. Doğaldı bu. Hatta normaldi. Çünkü her ikisi de iyi insanlardı. Jadine'e kişisel olarak gösterdikleri eli açıklıktan öte, Jadine'in teyzesiyle eniştesine gösterdikleri ilgiden öte, iyi insanlara benziyorlardı. Tıpkı Sydney'le

Nanadine gibi iyiydiler. Jadine'in o anda bulunmak istediği tek yer, tertemiz deniz havasının ortasında kurulu olan, içi de iyi insanlarla dolu bu evdi. Kendisini toparlaması için böyle hafif ama ücretli bir işte çalışacağı bir tatil ona iyi geliyordu. Margaret'le Valerian'ın tartışmalarını dinlemekten de, Sydney'le Nanadine'in kızı rolünü oynamaktan da hoşlanıyordu, böylece dikkatini başka taraflara yöneltiyordu.

Ne var ki bir süredir (birkaç gün önce, dün gece, ayrıca bu gece) bu kavgalarda yer yer tehdit belirtileri görünmeye başlamıştı. Bu kavgalar artık, ilişkilerinin yapısını kendilerinden başka kimsenin bilmediği ve uzun süredir evli olan çiftlerin tatlı çekişmeleri olmaktan çıkmış gibiydi. İki yaşlı kedi gibi birbirlerine pençe atıyorlar, ikisinin de ciddiye almadığı bir kavgacılık sergilemek için birbirlerini kullanıyorlardı, öyle yapmalarının beklendiğini sandıkları için, zaman zaman da salt kendi kendilerini eğlendirmek, rolleri değişmek için kavga ediyorlardı: Ağırbaşlı olanı, insanların içinde onuru kırılmış gibi davranıyor, saldırgan ve bencil olanıysa izleyicilerin karşısında kendini tutuyormuş gibi görünüyordu. Çoğu kez, şimdi olduğu gibi, onların savaş alanları bir çocuk olurdu, silahları da insanın kırılganlığının herkes tarafından tanınmasıydı. Jadine'in bu gördükleri yine de eskiden beri onlardan beklediğinden daha kötüydü. O aşınmış pençelerin ucuna kan damlaları, öbek öbek saçlar yapışmış gibiydi. Belki de Jadine onların kurallarını yanlış anlamıştı. Ya da (bu daha olasıydı) kendisi artık seyirci sayılmıyordu. Belki de artık aileden sayıyorlardı onu – ya da hiç kimse değildi artık. Hayır, diye düşündü, nedeni burası olmalı. Adada her şey abartılıyordu. Çok fazla ışık. Çok fazla gölge. Çok fazla yağmur. Çok fazla yeşillik ve çok fazla uyku. Hayatında hiç bu kadar derin uykulara daldığı olmamıştı. Uyanık olduğu saatlerdeki çılgınlığını bu dingin uykuyla dengeliyordu. İşin aslı buydu işte: Çılgınlık, Valerian'la Margaret'in alışılmış, düzenli tar-

tışmalarına sızıyor, kuralları yıkıyordu, karı koca birbirlerine, Valerian'ın babasının karısının ilk gebeliği onuruna aldığı yetmiş yıllık bir avizeden yayılan yumuşak ışıkta bakıyorlar, dudaklarını gerip dişlerini gösteriyorlardı.

o kadın benden hiç hoşlanmadı," diyordu Margaret. "Baştan beri benden nefret etti."

"Baştan beri nasıl nefret edebilir senden? Seni tanımıyordu bile." Valerian sesini alçaltarak karısını yatıştırmaya çalıştı.

"Ben de bunu bilmek istiyorum zaten."

"Başlangıçta sana karşı pekâlâ da kibar ve canayakın davrandı."

"Çok kötü davrandı bana Valerian, çok kötü."

"O daha sonraydı, sen Michael'ın onu ziyaret etmesine izin vermeyince."

"Vermedim mi? Michael gitmek istemiyordu. Ondan nefret ediyordu, büzülüp kalıyordu..."

"Margaret, gerçekleri saptırma, Michael o zaman iki ya da üç yaşındaydı. Hiç kimseden nefret edemezdi, hele halasından."

"Ederdi, sen de duygulu biri olsaydın sen de nefret ederdin ondan."

"Kendi öz kardeşimden mi?"

"Ya da hiç değilse fikrinden caydırdın."

"Tanrı aşkına, neden? Düğünü sirke çevirmeyip kendi aralarında yaptığı için mi? Sen onları hiçbir zaman evine davet etmezsin, o da herhalde üzülüyor buna, hepsi bu. Belki bu yolla..."

"Ulu Tanrım! Çok insan davet ediyorum diye yıllarca bana bağırıp durdun. Şimdi de Cissy ile Frank'ı buraya çağırmamı istiyorsun. İnanamıyorum..."

"Ben öyle *söylemedim.* Ben de en az senin kadar onu burada görmek istemiyorum. Yalnızca düğünü bize neden bildirmediklerini açıklamaya çalışıyorum. Anladığım kadarıyla..."

"*Biz* de ne demek? Michael'ı davet etti! Ama beni etmedi."

"Bu Stacey'nin fikri."

"Michael evlenirse Stacey'i davet edip annesiyle babasını çağırmayacağımı mı düşünüyorsun?"

"Margaret, umurumda bile değil."

"O bana her zaman böyle davrandı. Onunla ilk karşılaştığımızda bana ne yaptığını biliyorsun."

"Sanırım bilmem gerek, ama bilmiyorum."

"Bilmiyor musun?"

"Hayır. Kusura bakma."

"İlk karşılaştığımız gün bana ne söylediğini bilmiyor musun?"

"Uzun zaman oldu."

"Haçım konusunda."

"Neyin konusunda?"

"Haçım. Boynumdaki haç. Komünyonumda aldığım ilk armağan. Onu çıkarmamı istedi. Yalnızca fahişelerin haç taktığını söyledi."

Valerian güldü. "Tam ona göre bir laf."

"Bunu gülünç mü buluyorsun?"

"Bir bakıma."

"Kendi kızkardeşinin... Ah Tanrım."

"Margaret, bunu yapman gerekmezdi – yani haçı çıkarman. Neden ona cehenneme kadar yolun var demedin?"

"Sen neden demedin?"

"Anımsamıyorum."

"Çünkü onunla aynı görüşteydin, hepsi bu."

"Karımın bir fahişe olduğu konusunda mı?"

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Bütün bildiğim onun seni sinirlendirmesine izin vermiş olduğun, otuz yıl geçmiş olsa da yine sinirleniyorsun. Düğün umurunda bile değil. Senin derdin Michael neredeyse orada olmak. Senin bulunmadığın yerlerde olmasına dayanamıyorsun."

"Bu doğru değil."

"Michael orada diye aptal bir düğüne davet edilmeden katılmak istedin. Yaşayamayacak kadar budalasın sen."

"Burada oturup bana sövüp saymanı dinleyecek değilim."

"Ahmak. Bir ahmakla evlenmişim ben."

"Ben de bir bunakla!"

"Elbette öyle. Bir bunaktan başka kim bir kamyondan kaptığı lise kaçkını biriyle evlenirdi ki!"

"Bir *tören arabasıydı!*" diye haykırdı Margaret, zambakların ortasında duran şarap bardağı yerinden fırlayıp kendisine doğru yuvarlandığında Valerian bardağa bakmadı bile. Gözlerini karısının kırışan yüzüne, yaşlarla dolan masmavi gözlerine dikmişti.

"Ah," dedi Jadine. "Bu... belki... Margaret? İstersen..." Ama Margaret gitmişti bile, meşe kapı arkasından gidip geliyor, yaşlı kızlar salonun köşelerine siniyorlardı.

(Çağrılmamış olsa da tam zamanında gelen) Sydney bardağı kaldırdı, şarap lekesinin olduğu yere temiz beyaz bir peçete yerleştirdi. Sonra salata tabaklarını topladı, onların yerine kenarında yaldızlı bir çizgi olan ısıtılmış beyaz porselen tabaklar koydu. Her bir tabağı lekesiz bembeyaz bir peçetenin yardımıyla mavi örtülü ısıtıcıdan usulca alırken hiç ses çıkarmamaya özen gösteriyordu. Tabakları masaya yerleştirince birkaç saniye ortadan kayboldu, sonra da dumanları tüten bir sufleyle geri geldi. Valerian'ın bakması için bir an ona doğru tuttu, sonra sufleyi düzgün, köpüklü üçgenlere bölmek üzere büfeye götürdü.

Valerian biraz daha şarap getirilmesi için işaret ederken Jadine de gözlerini suflesine dikmişti. Oldukça uzun gibi gelen bir süre sonra Valerian, "Üzgünüm," dedi.

Jadine gülümsedi ya da gülümsemeye çalıştı. "Onu böyle kızdırmamalısın," dedi.

"Evet, sanırım kızdırmamalıyım," diye yanıtladı, ancak söylediğine inanmıyor gibiydi, yarı karanlık bakışları bir şey belli etmiyordu.

"Gitmek istediği için mi böyle yapıyorsun?"

"Elbette ki hayır. Hiç de değil."

"Michael mı?"

"Evet. Michael."

Valerian başka bir şey söylemeyince Jadine odayı olabildiğince çabuk terk etmeye karar verdi. Tam peçetesini katlıyordu ki Valerian konuştu: "Margaret sinirli. Michael'ın gelmemesinden korkuyor. Ben de sinirliyim. Gelmesinden korkuyorum."

Bir sessizlik daha oldu, Jadine işe yarar –hatta uygun – bir şeyler bulup söylemek için kendini zorladı. Ama aklına hiçbir şey gelmeyince vazgeçti, sıradan bir şey söyledi: "Michael'ı anımsıyorum. O... hoş biri." Jadine'in aklında kalan, paçaları kesilmiş blucinler giyen, kızıl saçlı, on sekiz yaşında bir çocuktu.

"Oldukça," dedi Valerian, "oldukça hoş."

"Gelecek olursa, arkadaşı da gelirse, bunun ne zararı olur?"

"Bilmiyorum. Bazı şeylere bağlı."

"Neye?"

"Benim denetimim dışında olan şeylere. Denetimim dışında olan şeylerin sorumluluğu bana ait olamaz." Tabağını öne itti, şarabını içti.

Jadine içini çekti. Masadan kalkmak istiyor, ama bunu nasıl yapacağını bilemiyordu. Acaba kalmamı mı istiyor, kalmamamı mı, diye düşündü. Konuşmamı mı istiyor konuşmamamı mı? Yapabileceğim tek şey ona kibarca soru sormak ve içinden konuşmak geliyorsa bunu kolaylaştırmak. Belki de Margaret'in yanına gitmeliyim ya da konuyu değiştirmeliyim ya da buraya geldiğim için aklımı kontrol ettirmeliyim. "Kimse senden böyle bir şey beklemiyor," dedi tatlı bir sesle.

"Önemli olan, benden böyle bir şey beklenip beklenmemesi değil. Hayatın büyük bir bölümü *dışarıdadır*, genellikle de denetime en çok ihtiyaç duyulan yer o alandır." Peçetesini bir süre dudaklarına bastırdı, sonra çekti. "Margaret burada kalmamın benim için bir tür uzun ve tembelce geçirilen tatil olduğunu düşünüyor, kendisini incitmek için tasarladığımı sanıyor. Oysa ben tam tersini yapıyorum. Zamanı gelince geri

dönmeyi düşünüyorum. Geri döneceğim, ama aslında burada Michael için kalıyorum. Onu korumak için."

"Sen böyle söyleyince Michael'ın zayıf biri olduğunu düşünüyor insan. Benim aklımdaysa hiç de öyle biri gibi kalmamış."

"Sen onunla tanışmıştın, öyle değil mi?" Valerian ona şaşırarak baktı.

"Eh, pek *tanıdım* sayılmaz. İki kez karşılaştık. Sonuncusu, sen beni yaz tatilini geçirmek üzere Orange County'ye çağırdığın zamandı. Anımsadın mı?" Jadine bunları hatırlayınca canlanmış, keyiflenmişti. "Üniversitede ilk yılımdı. Michael da oradaydı, onunla konuşurduk. O... ah... kafası çalışan biriydi – bağımsız biri gibi görünmüştü bana. Aslında yaptığımız konuşma değil, kavgaydı. O beş para etmez okulda sanat tarihi okuyacağına neden başka bir şey yapmıyorsun, diye kavga ederdi benimle. Örgütleme ya da öyle bir şey. Geçmişimi terk ettiğimi söylerdi. Halkımı."

"Tam ona göre bir laf," dedi Valerian. "Onun ırkların gelişmesi konusundaki düşünceleri kara büyü yapmak gibi bir şey."

"Sanırım Michael benim deniz kabuklarını ipe dizmemi ya da Afrika tarakları satmamı istiyordu. Bu sistemin berbat bir şey olduğunu, bunu değiştirmenin tek yolunun el sanatlarına ve takas ticaretine dönmek olduğunu söylüyordu. Bakacak kimsesi olmayan küçük çocuklu kadınların, tıpkı Belçika'nın dantelci kadınları gibi, evlerinde el işleri, çanak çömlek yapıp, dikiş dikebileceklerini söyler ve buyrun işte onur! derdi, yoksulluk yardımına artık gerek yok." Jadine gülümsedi.

"Bütün dünya da işte bunu bekliyor: İki milyar Afrika çanağını," dedi Valerian.

"Michael'ın niyeti iyiydi."

"İyi falan değildi. Michael, sağa sola zıplayıp duran, gözüne hoş gelen bir yabancı ırk istiyordu. O yardıma muhtaç anneler yaptıkları çanakların içine ne koyacaklardı peki? Bu konuda da bir önerisi var mıydı?"

"Başka mallarla değiş tokuş edeceklerdi."

"Gerçekten mi? Bir haftalık elektriğe karşı sukabağından oyulmuş iki bin sürahi mı? Bu denendi. O dönemin adı ortaçağdı."

"Eh, çanak çömleğin işe yaraması gerekmiyordu." Jadine gülüyordu. "Sanat yapıtı olacaktı."

"Ah, anlıyorum. Ortaçağ değil, Rönesans."

"Bunlar çok eskidendi Valerian. Sekiz yıl önce miydi? Dokuz mu? O zamanlar Michael henüz çocuktu. Ben de öyleydim."

"Sen büyüdün, ama o büyümedi. Kullandığı dil olgunlaştı belki, ama aklı değil. Michael'ın aklına hâlâ o vatan haini *Küçük Prens* hükmediyor. Onu biliyor musun?"

"Neyi biliyor muyum?"

"O kitabı. Küçük Prens'i."

"Hayır. Hiç okumadım."

"Saint-Exupéry'nin. Bir ara oku. Okurken de ne yazdığına değil, ne anlama geldiğine dikkat et."

Jadine başını salladı. Dışarı çıkmanın tam sırası diye düşünüyordu, Valerian'ın neden söz ettiğini bilmiyor, düşünceleri de gözlerinin şu anki haline benziyorsa onları izlemek istemiyordu... Valerian'ın gözlerinde renk yoktu, salt yansımaydılar, tıpkı aynalar gibi, oda oda, koridor koridor aynalar, her biri biçimini ötekinden alıyor, kendi biçimiymiş gibi geri yansıtıyordu; sonunda hiç renk olmayan bir yerde renk görünüyordu. Jadine masadan kalkmak üzere tekrar kıpırdandı, Valerian da onu bir kez daha durdurdu; ama bu kez sinirli değil, sevecendi.

"Seni rahatsız etti mi Michael'ın o yaz söyledikleri?"

"Bir süre."

"Onu dinlemedin değil mi?"

"Geride bıraktığım hayatı biliyordum. Onun düşündüğü gibi değildi: Cesaret ve doğal beceriden başka bir şey yoktu. Ancak Michael'ın sözleri yaptıklarımdan, hissettiklerimden dolayı bağışlanmayı istememe yol açtı. Örneğin Ave Maria'yı, siyahların gospellerine yeğlediğim için."

Her ikisinin de suflelerini bitirmemeleri Sydney'i hayal kırıklığına uğratmıştı, ama duygularını hiç belli etmedi. Çevik ve serinkanlı hareketlerle tabakları topladı, hafif ve sessiz adımlarla yaşlı kızların saçlarının arasından geçti. Yeğeni işverenleriyle bir sofrada otururken, tıpkı Bay Street'in arkadaşlarına servis yaparken olduğu kadar kusursuzdu. Gümüş ceviz tepsisini, gümüş şeftali kabını getirdi, hemen arkasından da kahveyi – hepsini masanın üstüne sessizce dizdi. Odadan çıkmış mıydı, yoksa karanlık bir köşesinde mi duruyordu, anlamak olanaksızdı.

Jadine yanağını yumruk yaptığı eline dayadı. "Picasso bir Itumba maskesinden *daha* iyidir. O maskelerin, ressamı büyülemiş olması ressamın kendi dehasını kanıtlar, maskeyi yapanınkini değil. Böyle olmamasını çok isterdim, ama..." Omuz silkti. Amerika'da zencilerin yılda iki ya da üç kez kurdukları o sanat sergilerini düşündüğünde şimdi bile yüzünde utanç kıvılcımları çakıyordu. Ortaokul öğrencilerinin yaptıklarına benzeyen heykeller, resimli kitaplardakine benzeyen resimler. Sergilenenlerin yüzde sekseni gülünç, yüzde onu da taklitçiliğe varan türetilmiş şeylerdi. Ama Amerikalı zencilerin sergilediği bu korkunç şeylerin onurlu bir yanı vardı; Avrupa'daki kara derili sanatçılar ise tam bir rezalettiler. Yeteneklerinden daha acınası durumda olan tek şey gösterişçilikleriydi. Aralarında kural dışı bir tek kişi vardı: Amerikalı bir zenci; onun yapıtları, yabanotlarının arasından yükselen bir *sekoya** ağacı gibiydi. Ama onun yapıtlarını bulmak hiç de kolay değildi.

"Üzgün görünüyorsun," dedi Valerian, "Galiba sana gerçekten acı çektirtmiş. Bana bundan söz etmeliydin. Ben senin o yazdan gerçekten de zevk almanı istemiştim."

---

* Yüz metre uzunluğa ulaşan bir çam türü. (ç.n.)

"Aldım da. Aslına bakarsan, Michael'ın beni orada, kendimle ilgili olarak o biçimde düşünmeye yöneltmesi iyi oldu. O konuşmayı Morgan Sokağı'nda yapmış olsaydık beni ikna edebilirdi. Ama Orange County'de elli dönümlük yeşil bir kadifenin üzerinde?" Sessizce güldü. "İnanabiliyor musun? Bizim Morgan Sokağı'na gidip işe girişmemizi istemişti."

"Biz mi? Seninle mi gidecekti?"

"Salt bizi işe başlatmak için. Biz siyahları kastediyordu: Sydney'i, Ondine'i ve beni."

"*Sydney* mi? *Çömlekçi* mi olacaktı?" Valerian bakışlarını kâhyasına çevirdi, güldü.

Jadine gülümsedi, ama eniştesine bakmadı.

"Onun Sydney'i ne kadar tanıdığını görüyorsun. Ben sana Michael'a verdiklerimin, sağladıklarımın binde birini bile vermedim. Buna karşılık, sana açıkça söylemekten çekinmiyorum, sen ondan elli kat daha sağduyulusun." Valerian cümlelerinin temposu değişmişti. Daha ağır konuşuyordu, gözlerini de uzun aralıklarla kırpıştırıyordu. "Bunu Margaret yaptı. Onu, şiirle mal-mülkün bir arada olamayacağına inandırdı. Ülkenin en zeki çocuğunu, en güzel gençlerinden birini, 'hayatta hep kaybedenler' sınıfına sokmayı başardı." Bir an elini alnına dayadı. Jadine'e kalırsa ağlamak üzereydi, onun son sözlerini yinelediğini duymak kızı rahatlattı. "Ülkenin en güzel, en zeki çocuğuydu."

"Michael senin istediğin gibi biri olmadı mı?"

"Hayır."

"Başka türlü biri olmasını mı isterdin?"

"Ben onun herhangi bir şey olmasını istiyorum."

"Belki de öyledir."

"Evet. Bir delikanlı. Bir yavru kedi. Ama oynamayı sevmiyor. Yakınıyor. Yakınan bir kedicik. Hep miyavlıyor. Miyav. Miyav. Miyav."

"Ondan nefret etmemelisin. O senin oğlun."

Valerian elini alnından çekti, gümüş kasenin içine gömülmüş olan şeftalilere dikti gözlerini. "Ondan nefret etmiyorum. Onu seviyorum. Margaret sevmediğimi sanıyor. Ama seviyorum. Hep onu düşünüyorum. Bak.. pek aklı başında bir laf gibi değil ama... ben Margaret'in onu sevdiğinden hiç emin olamadım. Belki seviyordu. Kendi usulünde. Bilmiyorum. Ama, Margaret Michael'a hazır değildi. Hiç hazır değildi. Şimdi, şimdiyse hazır. Her şey bittikten sonra. Şimdi Michael'a bisküvi pişirmek istiyor. Sabahları okula göndermek istiyor. Ayakkabılarını bağlamak istiyor. Ona bakmak istiyor. Şimdi. Çok anlamsız. Buna inanmıyorum. Margaret'e inanmıyorum. Michael minicikken bir gün eve geldim, banyoya girdim. Orada bir mırıltı, bir şarkı duydum, banyonun bir yerinden geliyordu. Sağa sola bakındım, sonra nereden geldiğini buldum. Lavabonun altındaki dolaptan geliyordu. Oraya sığınmış şarkı söylüyordu. Bu ilk oluyordu, ama sonuncusu olmadı. Eve geldiğimde ara sıra onu musluğun altında buluyordum. Kendi kendine mırıldanıyordu. Onu dışarı çıkarıp orada ne yaptığını sorduğumda bana yumuşağı seviyorum diyordu. İki yaşındaydı, sanırım iki yaşındaydı, karanlıkta bir şey arıyordu; yumuşak bir şey. Bir düşün, odasında sarılabileceği ne kadar çok yumuşak şey vardı. Tavşanlar, terlikler, pandalar. O yumuşak şey ben olayım istedim ama gündüzleri evde değildim. Margaret ise evdeydi. Bazen Margaret'in Michael'la fazla konuşmadığı duygusuna kapılırdım, sonra geçerdi. Bu duygu geçerdi demek istiyorum. Margaret değişir, çocukla ilgilenmeye başlar, ona kitap okur, onu gösterilere, parklara götürürdü. Aradan aylar geçerdi. Sonra bir gün eve geldiğimde bir de bakardım ki Michael yeniden lavabonun altında, o küçük şarkıyı söylüyor, o şarkıda nasıl, nasıl bir *yalnızlık* olduğunu sana anlatamam. Uydurmuyordum bunu, gerçekten yalnızlık vardı. Sonunda Michael büyüdü, Margaret bir öyle bir böyle davranıyor, saati saatine uymuyordu. Ama Michael onu çok arıyordu, öyle arıyordu ki

Margaret ona ilgi gösterdiğinde çocuk onun kölesi oluyordu. Sonra Margaret yine ilgisizleşiyordu. Michael on iki yaşına geldiğinde yatılı okula gitti, her şey daha iyi oldu. Ama bu, Michael'ın bizi ziyaretine kadar sürdü. Margaret, Michael'ın dikkatini çekmek için birtakım şeyler – tuhaf şeyler yapıyordu. Michael'ın gözlerini başka yere çevirmemesi için elinden geleni yapıyordu. Bir sürü şey uyduruyordu, güya tehdit ediliyordu, saldırıya uğruyordu, hakaret görüyordu – Michael'ı öfkeden kudurtacak ve annesini korumayı ne kadar istediğini göstertecek şeyler. Bense bunları izliyor, önemsememeye ya da Margaret'in bunları uydurduğunu kanıtlamaya, *kanıtlamaya* çalışıyordum. Bir çocuğumuz daha olsun istedim, ama Margaret kabul etmedi. Beni reddetti. Onun bu tutumunu bugüne kadar anlamış değilim: Michael üniversiteye başlamak üzere evden ayrıldığında ferahladım. Aslında geç kalmıştık, ama ben yine de onun Margaret'in etkisinden çıkacağını umuyordum. Sanırım bir bakıma çıktı da. Hiç ziyarete gelmiyor, çok seyrek mektup gönderiyor. Ara sıra telefon ediyor. Yakınıyor. Kızılderililer konusunda. Su konusunda. Kimyasal maddeler konusunda. Miyav. Miyav. Miyav. Ama sanırım artık kendini kurtardı. Kendini kurtardı. Ama şimdi–" Valerian, Jadine'e döndü, gözlerini kızın çenesine dikti. "Şimdi Margaret yeniden ona sahip olmak istiyor. Uydurma bir ozanla onu buraya çekmeye çalışıyor. Michael'la birlikte geri dönüp onun yakınında yaşamak istiyor. Bir süre için olduğunu söylüyor. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun? Bir 'süre'? Michael, yine Margaret'e güvenir güvenmez, yine ona ihtiyaç duyar duymaz, ona inanır inanmaz Margaret fikrini değiştirecek ve Michael'ı terk edecek. Ben Michael'ı üç yıldır görmedim, son görüşmelerimizde ondan hiç hoşlanmadım, hatta onu tanıyamadım bile. Ama onu sevdim. Tıpkı lavabonun altına girip şarkı mırıldanan çocuğu sevdiğim gibi. O güzel çocuğu. Tıpkı... tıpkı pazar günü gibi gülümseyen o çocuğu."

Odanın köşelerine sinmiş yaşlı kızlar, uykularında gülümsüyorlardı. Jadine esnemesini bastırmak için burun deliklerini iki yana yaydı. Bir fincan daha kahve, bir bardak daha şarap – bunların hiçbiri yaşlı bir adamın anılarının onu heyecanlandırmasına yetmiyordu. Bir şeyler söylemem gerek, diye düşündü. Gülümseyip başımı kukla gibi sallayacağıma soru sormalıyım, düşüncemi söylemeliyim. Umarım gözlerimde bir parçacık olsun ilgi kalmıştır diye düşünerek çenesini Valerian'a çevirdi, gülümsemeye devam etti; ama sırıtmadı, adamın anlattıkları belki de dokunaklıydı ama mutsuz şeylerdi, ilgi duymadığı, kendisini heyecanlandırmayan insanların yanındayken becerikli, bilgili ya da herhangi bir şeymiş gibi görünmeye çalışmaktan vazgeçeli çok olmuştu. Gözlerini kristal bardağın sapına dikmiş bakarken Valerian ne söylerse söylesin, vereceği yanıtın sorunun özüne uygun düşmeyeceğini biliyordu. Jadine'in zihni otomatiğe bağlanmıştı. Bardağının dibindeki şarapla oynuyor, onu kuyu içinde su döndürür gibi döndürüyordu. "Pazar günü," diyordu Valerian, "bütün ülke" ya da "bütün Londra" ya da "tout Paris" derken olduğu gibi, sesinde çın çın öten bir sahiplenmeyle. Gülümsemesi Pazar günü gibiydi. Valerian'ın Pazar'ı. Jadine Pazar gününün, gözleri akşam karanlığına benzeyen bu ince, uzun boylu adam için ne ifade ettiğini merak etti. Işık mı? Sıcaklık mı? Çiçek dolu bir salon mu? Valerian şarap bardağını beşinci kez dolduruyordu, ama öyle somurtkandı ve kafası Pazar günleriyle öylesine doluydu ki, Jadine'e şarap ikram etmek aklına bile gelmedi. Şeftalilerle cevizler gümüş kaplarının içinde sessizce yatıyordu. Jadine kristal sigaralıktan bir sigara aldı. Sigaralığın yanında, üzerinde Kızılderili halılarının desenlerini andıran motifler olan yuvarlak bir kibrit kutusu duruyordu. Kibrit kutusunun içinde çakıldığı zaman tıslayarak parlayan, kafaları benekli, yaldızlı küçücük beyaz kibritler vardı. Üç ay, hayır iki ay olmuştu, yine de evin

geceleri sessizliğe gömülmesi Jadine'i hâlâ rahatsız ediyordu. Güneş batıyor, ortalık üç dakika süren bir Titian maviliğine bürünüyor, sonra gece çöküyordu. Geceyle birlikte de deliksiz, somut bir sessizlik. Burada ne cırcırböcekleri ne kurbağalar ne de sivrisinekler vardı. Yalnızca insanların çıkardıkları ya da çıkardıkları sanılan sesler. Tepesi yaldızlı bir kibritin tıslaması, kadehe akan şarabın küçük bir çağlayan gibi dökülmesi, temizlenen mutfaktan gelen hafif, çok hafif tıkırtılar ve birdenbire, odanın köşelerinde uyuyan yaşlı kızları uyandıracak kadar tiz perdeden, dehşet dolu bir çığlık. O masmavi gözlerin korkudan bembeyaz kesildiğini gören teyzeler saçlarını sürüyerek kaçıştılar.

Margaret kapının eşiğinde durmuş çığlık çığlığa bağırıyordu, önce Valerian'a sonra da yanına koşan Jadine'e.

"Ne? Ne? Ne oldu?"

Margaret susmadı. O güzelim ellerini yumruk yapmış şakaklarına indiriyor, sesi gitgide yükseliyordu. Valerian şaraptan kaymış gözleriyle karısına bakıyordu, sanki acı çeken karısı değil de kendisiydi.

"Ne oldu Margaret?" Jadine Margaret'in omzuna sarıldı. Sydney'le Ondine öteki kapıdan içeri daldılar.

"Ne oldu?"

"Bilmiyorum."

"Bir yerine bir şey mi oldu?"

"*Bilmiyorum.*"

"Ellerini tut, yoksa bir yerine bir şey yapacak."

"Ne var? Ne oldu?"

Artık bıkan Ondine, "Konuşsana kadın!" diye bağırınca Margaret dizlerinin üstüne çöktü, konuşabilmek için soluk almaya çalışarak fısıldadı: "Dolabımda. Dolabımda."

"Nesinde?"

"Dolabında. Dolabında bir şey varmış."

"Dolabında ne var?"

"Kara," diye fısıldadı, Margaret, gözlerini sımsıkı yumarak.

Jadine dizüstü çöktü, Margaret'in yüzüne yanaştı. "Dolabının içinin karanlık olduğunu mu söylüyorsun?"

Margaret başını hayır anlamında salladı, yumruğunun tersini ağzına soktu.

Margaret çığlık çığlığa odaya geldiğinden beri Valerian ilk kez ağzını açtı. "Margaret, burası büyükkent değil. Burası basit bir adadaki basit bir ev. Michael daha gelmedi bile..."

Ama Margaret yeniden haykırmaya başlamıştı, Jadine de bağırmak zorunda kaldı: "Söylesene! Söylesene!"

"Eşyalarımın içinde!" dedi Margaret. "Bütün eşyalarımın içinde!"

"Ne diyor bu?"

"Git dolabına bak. "

"Silahı da al Sydney." Ondine sağa sola emir yağdıran üst rütbeli bir subaydı sanki...

"Tamam!" diyen Sydney kapıdan çıkarak mutfağa koştu.

"Dikkatli ol!" Ondine, Sydney'in arkasından bağırıyordu.

"Limana haber versem daha iyi olmaz mı, Valerian?" diye sordu Jadine.

"Beni bırakma!" diye haykırdı Margaret.

"Tamam, tamam. Nanadine, ona şu şaraptan ver biraz."

"Belki de içkiyi fazla kaçırmıştır."

"Hayır. Pek bir şey içmemişti."

"Ben yemeğimin ortasındayken onun merdivenden paldır küldür yukarı fırladığını duydum," dedi Ondine. "O saatten bu saate bir litre dikmiştir kafasına." Ondine dudaklarını hiç kıpırdatmadan konuşuyor, böylece Valerian'ın kendisini duymayacağını umuyordu.

"O adam benim eşyalarımın arasında Jade." Margaret sessizce ağlıyordu.

"Tamam. Tamam."

"Bana inanmalısın."

"Ağzı içki kokmuyor, belki de hafif bir şey içti." Ondine yine mırıldanmaya başlamıştı.

"Onu bir koltuğa oturtamaz mısınız?" diye sordu Valerian. Karısını yerde öyle iki büklüm görmekten nefret ediyordu.

"Gel tatlım. Buraya oturalım," dedi Jadine.

"Ne yapıyorsun sen?" Margaret yeniden çığlık atmaya başlamıştı, ayakta durmaya çalışıyordu. "Neden böyle davranıyorsun? O adam orada. Onu gördüm. Valerian lütfen. Biri gidip... limanı arasa iyi olacak!"

"Polisi çağırmadan önce Sydney'in dönmesini bekleyelim," dedi Ondine.

"Bu kadın sarhoş," dedi Valerian, sarhoşlara özgü bilgelikle, "üstelik bir saattir kimse onunla ilgilenmedi."

"Neden bana inanmıyorsunuz?" Margaret tek tek hepsine baktı. Onlar da ona baktılar, ama iki kadın da Valerian'ın neden karısına bakmadığını düşünüyordu. Sonra Sydney'in ve yanındakinin ayak sesleri duyuldu, Sydney rustik ampullü avizenin ışığına girdi, elindeki 32 kalibrelik tabancayı kıvırcık saçları birbirine girmiş siyah derili bir adamın kürek kemiklerine dayamıştı.

"İşte bu o!" diye çığlığı bastı Margaret.

"Ulu Tanrım!" dedi Ondine.

"Artık limana telefon edebilirsiniz Bay Street," dedi Sydney.

"Ben ederim," dedi Ondine.

Jadine hiçbir şey söylemedi. Söylemeyi göze alamadı.

Valerian'ın ağzı açık kalmıştı, kapamadan önce adama, şarabın gürleştirdiği sesiyle, "İyi akşamlar beyefendi," dedi. "Bir içki alır mıydınız?"

Kara derili adam Valerian'a baktı, Jadine'e adamın gözlerinin çevresinde büyükçe bir boşluk varmış gibi geldi.

4

Isle des Chevaliers'deki arıların iğneleri yoktur, bal da vermezler. Şişman ve tembeldirler, hiçbir şeyi merak etmezler. Özellikle de öğle vakti. Öğlen olduğunda, papağanlar uykuya dalar, zehirli yılanlar ağaçlardan aşağı kayar, daha serin olan dipteki çalılara doğru inerler. Kahvaltı vakti yağan yağmurun orkidelerin ağzında bıraktığı su, öğlen olduğunda artık ısınmıştır. Çocuklar ellerini o suya batırır, sonra da yanmış gibi çığlığı basarlar. Öğle vakti hava çok sıkıntılı olduğundan kasabada yaşayanlar evlerine girerler. Bol biberli sıcak yemekler yerler ki bu yedikleriyle karşılaştırıldığında hava onlara serin gelsin. İç organlarının dikkatini sıcaktan ve sıkıntılı havadan uzaklaştırmak için tatlı içecekler içip şekersiz kahve yudumlarlar. Ancak Isle des Chevaliers'deki evin saçakları çok enliydi, perdeler de inceydi, ışığı süzüyorlardı. Bu yüzden, o evde oturanların gökyüzüne bakıp dikkatlerini başta tarafa çekecek şeyler aramalarına gerek yoktu. Hangi kişisel sorunlarıyla ilgilenmek isterlerse dikkatlerini onun üzerinde yoğunlaştırmakta özgürdüler: Sarıp sarmalanıp raflara dizilmiş olanlarla –günün birinde onları aşağı indirip açmayı tasarlarlardı hep– ya da her saat okşayıp durduklarıyla. Bütün dünyada turistlerin deniz kenarlarında, yazlık evlerde, kaplıcalarda, gözlerine güneş gözlüklerini takıp hafifçe esen rüzgâr altında yatarken derin düşüncelere dalmaları gibi, L'Arbe de la Croix'da oturanlar da, o diri saçlı adamın yemeğe kaldığı akşamın ertesi günü, öğle vakti işte öyle

düşünüyorlardı. Dışardan bakılınca hiçbir şey değişmemiş gibiydi. Yalnızca iri, mor kelebekler bir şeyden heyecanlanmışa benziyorlardı, onların bu yakıcı sıcakta böylesine güçlü kanat çırpmaları alışılmış şey değildi. Yatak odalarının pencerelerinin yakınında dolaştılar, ancak pancurlar bütün sabah kapalı kaldığı için hiçbiri bir şey göremedi. Ancak kelebekler kadının içeride olduğunu biliyordu. Masmavi gözlerinin çevresi, hasekiküpelerinin güzelleştirdiği karavana ve annesine duyduğu özlemden kıpkırmızı olmuştu. Leonora'yla her gün konuşuyordu Margaret; ayine gittiğinde başına Maine'den bile eski olan dantel bir örtü örten, altmış yaşına geldiğinde uzun çoraplarını çıkaran, erkek ayakkabısına benzeyen siyah ayakkabılarıyla beyaz kısa çoraplar giyen Leonora'yla. O tatlı, sevimli çorapların içinden yükselen güçlü, kalın bacaklar asla üstüste atılmamıştı.

Dönüp dolaşıp aynı yere geldim anne, diye düşündü Margaret. Kahvaltı sırasında yağan yağmur kesilmişti, pancurlardan içeri temizlenmiş günışığı sızıyordu, bulunduğu yerin karavana ne kadar benzediğini görmek Margaret'i şaşırtmıştı. Aynı yere geldim, diye düşündü. Dönüp dolaşıp aynı yere geldim. Karavan da bu odaya benziyordu. Her taraftan yararlanılmıştı, her şey birbirine koşuttu. Her yer gizli bölmelerle, kıvır zıvır bulunmayan yüzeylerle doluydu. Eskiden Güney Suzanne'da lüks denince akla, eski Bangor ailelerinin içi antikalarla dolu evleri gelirdi: mavi şişeler ve beyaz kornişler, uçuk sarı duvar kâğıdı ve kumaşı yenilenmiş, geleneksel koltuklar. Ama Margaret en çok karavanı severdi, ailesinin karşı çıkmasına aldırmadan Katolik olmayan biriyle evlenip Philadelphia'ya taşınınca, bu hızlı değişimin etkilerinden kurtulması yıllar almıştı, tam alışmışken kocası orayı bırakmış, Margaret'i döşenmiş değil, 'tasarlanmış' dediği bu odaya koymuştu, odadaki bütün o Mies van der Rohe ve Max bilmemneler, yine de Margaret'e Güney Suzan-

ne'daki karavanı anımsatıyordu, orada yaşamının ilk on iki yılı boyunca bütün kız arkadaşları kendisini kıskanmıştı, on dördüne gelince de Güney Suzanne'da herkesin bu kıskançlığı paylaşmadığını anlamıştı. Herkes küçük tuvaletin şirin olduğunu, ya da bebek evinde olduğu gibi masaların katlanmasının, yatakların kanepeye dönüştürülmesinin gerçekten hoş olduğunu düşünmüyordu. Çoğu kişinin, bir karavanda yaşamayı sefillik saydığını keşfettiğinde bütün dünyası başına yıkılabilirdi, ama çok şükür, şaşırtıcı güzelliğinin Güney Suzanne'da yaşayan herkesi etkisi altına aldığını da o sıralarda keşfetti. Güzelliği konusundaki bu değerlendirmeyi kendisi de kabul ettiyse de bu güzelliğin ona pek bir yararı olmadı, çünkü artık öteki kızların öfkesini çekmemek için onlara fazlasıyla iyi davranması gerekiyordu. Güzelliği yüzünden öğretmenler onun yanında sönük kalıyorlardı (erkekler keyifle, kadınlar güvensizlikle), arabalarda kuzenleriyle, dişçi koltuklarında dişçilerle boğuşması gerekiyordu, otuz yaşının üstündeki her kadından özür dilemek zorunda olduğunu düşünüyordu. Kendi açısından, ne değer veriyordu güzelliğine, ne de onun tadını çıkarıyordu; güzelliğini doğru dürüst kullanmasını öğrenemeden kendisinden yaşça büyük ve yanında asla silikleşmeyen bir adamla tanıştı. Bundan emindi, çünkü adamın kendisine söylediği ilk söz, "Sen gerçekten de *güzelsin*," olmuştu, sanki güzelliği geçit töreni arabası gibi uydurma olabilirmiş gibi; ama öyle değildi. Adamın şaşkınlığı Margaret'i gülümsetmişti. "Bu yeterli mi?" diye sormuştu adama; bu sözler, bir erkeğin yaptığı iltifata verdiği ilk dürüst yanıt olmuştu. "Güzellik asla yeterli değildir," demişti adam. "Ama sen öylesin." Adamın sesindeki güven vericilik, köşeli, düzgün tırnaklarında da vardı. Margaret'i rahatlatan, güzelliğinin altında kendini önemli biri olarak görmesine yol açan, para değil de bu güven vericilik olmuştu; o güzelliğin derinlerinde, Margaretliği her zamanki çerçevesinde duru-

yordu: Niteliksiz, sessiz, başkalarını hoşnut etmek için kendini parçalayan biriydi. Şimdi Philadelphia'dan ve L'Arbe de la Croix'dan çok uzakta olan annesinin karavanını özlüyordu, ancak belki de çok uzakta değildi, çünkü Margaret'in kendisini içine kilitlediği yatak odası karavanın daha nitelikli bir benzeriydi, tek eksiği ilkinin sıcaklığının olmamasıydı.

Margaret Lenore gözlerini boşluğa dikmişti, canı çok kahve çekiyordu, yine de Sydney'i ya da Ondine'i çağırmak istemiyordu, öyle yapsaydı gün başlamış olacaktı, oysa o günün bir parçası olmayı isteyip istemediğini bilmiyordu. Pek uyumamıştı, artık panik duymuyor, öfkeyle acı arasında gidip gelerek yatakta yatıyordu. Hiçbir şey iyiye gitmiyordu. Kendisi de iyiye gitmiyordu. Bunu sezebiliyordu, tam Michael gelirken *böyle* bir şey tokat gibi patlayıvermişti, kelimenin tam anlamıyla, pişmiş aşa soğuk su katılmıştı. Valerian da elbette herkesi dehşete düşürecek bir şey bulmak zorundaydı, kalktı adamı akşam yemeğine davet etti. Karısı yerde bir yaprak gibi titrerken o adamı, kendi karısının dolabında saklanırken yakalanan bir yabancıyı, Sydney'in bile vurmak istediği bir serseriyi yemeğe davet etti. Margaret'in dolabında. Bitmişti, kesinkes bitmişti, ancak bu durum ne kadar tiksindirici olsa da, en kötüsü Valerian'ın adamın orada bulunmasının sorun olmadığı biçimindeki hakaretiydi. Michael geliyor olmasaydı, Margaret o saat eşyasını toplar ve bu kez Valerian'ı gerçekten terk ederdi. Valerian da farkındaydı bunun, yaptığının yanına kalacağını biliyordu, çünkü Michael'ın Noel ziyareti Margaret için çok önemliydi, gitmesini engellerdi. Valerian şimdi de kalkmış, sanki hiçbir şey olmamış gibi, serada o cansıkıcı müziği çalıyordu. Margaret çok acıkmıştı, canı kahve çekiyordu, ama daha bu saatte her şeyin başlamasını istemiyordu. Jade de gelip kapıyı tıklatmamıştı.

Margaret uyuyakaldığı zamanlar, Jade genellikle yüzünde bir gülümseyişle, elinde eğlenceli bir mektupla ya da heyecan

verici bir ilanla gelip onu uyandırırdı. Jade sıcak çikolata dolu fincanını Margaret'in odasındaki halının üzerine bırakırdı (o az eşyalı, şık yontuda sehpa yoktu), sonra da ikisi güne genç kızlar gibi cıvıl cıvıl, saçma sapan bir konuşmayla başlardı.

"Baksana, Chloë'nin dört yeni parfümü çıkmış. Dört."

"Sanırım Bay Broughton'un âşığı gitmiş, akşam yemeğine davetlisin. Gitsen iyi olur, çünkü kadının *kadın* sevgilisinin de yakında onları ziyaret edeceğini sanıyorum. Onların üçünü birlikte yemek yerken gördün mü hiç? Ondine diyor ki, onların aşçısı bunu gördüğünde midesi bulanıyormuş." Çok önceleri, Jade tatillerde geldiğinde, Margaret onu hantal ve somurtuk bulurdu, büyüdüğünde ise hoş ve neşeli bir kız olmuştu. Gittiği bütün o okullar onun kibirli biri olmasına yol açmamıştı, Ondine gibi başrahibelik de taslamıyordu.

Margaret akşam yemeğinin nasıl geçtiğini bilmiyordu. Jade kalmış mıydı? Adam ne zaman gitmişti? Zile basmak üzere elini kaldırdı. Sonra fikrini değiştirdi. Belki adam herkesi öldürmüştü, odasına koşup kendini içeri kilitlediği için belki de yalnız kendisi kurtulmuştu. Hayır. Öyle olsaydı, o cansıkıcı müzik duyulmazdı. Tanrım. Belki adam sonradan gelip herkesi öldürürdü. Onu nasıl durdurabilirlerdi? Kara derili bir adamın çevrede dolaştığı, yine ortaya çıkabileceği bütün komşulara bildirilmeliydi. Ortak güvenlik önlemleri almaları, birbirleriyle bağlantıda kalmaları gerekecekti. Her ev, yardımcılarından birini görevlendirir, böylece yirmi dört saat nöbetçi bulundurulabilirdi. Valerian'ın adama yemek verdiğinden, karısını da bırakmayıp adamın yemek yemesini izlettirmeye çalıştığından hiç söz etmeyecekti. Komşular Valerian'ın delirdiğini sanabilirler, hırsızın yaptıklarından onu sorumlu tutabilirlerdi. Belki adam hapse atılmıştı bile. Adadan dün gece ayrılmış olamazdı, ama Margaret sabah erkenden jipin bir yere gidip döndüğünü duymuştu. Büyük olasılıkla Sydney adamı tekneye götürmüş, liman polisi de

ona kelepçe vurmuştu. Her ne olursa olsun, Valerian'ın yaptığını onaylıyormuş gibi davranmayacaktı. Valerian zahmet edip ona durumu açıklamamıştı bile, nerede kaldı özür dilemek. Tıpkı Amerika'ya neden dönmek istemediğini açıklamaya hiç yanaşmaması gibi. Sıcağın, güneşin ve rüzgârın Margaret'in cildini nasıl etkilediğini bilmesine karşın, onun o cangılda kalıp buharlaşmasını istiyordu. Maine'den sonra Philadelphia'nın Margaret için Sıcak Kuşak sayılacağını bilmesine karşın. Bir parçacık bile güneşte kalsa, kollarının kırmızı biber gibi kızaracağını, sırtının kabaracağını bilmesine karşın. Bütün bunları bilmesine karşın, Michael'ın küçüklüğünde hep birlikte tatil yaptıkları dönemler dışında Margaret'in asla hoşlanmamış olduğu bu yerde kalıyordu. Şimdi fokur fokur kaynayan bir mezarlık olan bu yeri dayanılabilir –ancak dayanılabilir– kılan şeyler, Jade'in arkadaşlığı, Queen of France'da alışveriş yapmak ve komşularıyla yediği öğle yemekleriydi. Michael olmadan burada Noel'i asla geçiremezdi. Asla. Kafası yeniden karışmaya başlamıştı bile, örneğin dün geceki salata tutacakları, sabah kahvaltısında yaptıkları. Oysa Michael yanındayken eşyaların adlarını da ne işe yaradıklarını da unutmuyordu.

Margaret Street gözlerini kapadı, yüzüstü döndü, ama yeniden uyuyamayacağını biliyordu. Valerian'ın kendisiyle eğlendiğine, Bridges'in Michael'a ithaf ettiği şiirde "yürürken ışıltılar saçardı" dizesinin bulunduğuna emin olmak için o şiiri bulmak amacıyla açtığı bölmenin kapısı bütün gece varlığını hissettirmişti. Bölme, gardroptan ayrı, giyinme bölümü bulunan ve içine girilebilen bir dolaptı, en arkada Margaret'in ıvır zıvırını koyduğu ufak bir depo vardı, işte orada, en kişisel eşyalarının tam ortasında adamı otururken görmüştü, oldukça sakin, fazlasıyla pisti. Adam Margaret'e bakmışsa da hiç kıpırdamamıştı. Margaret geri çekilene, açık kalan ağzından bir ses çıkarana kadar sanki saatler geçmişti, merdivenlerden

nasıl indiğini hiç bilmiyordu, inmeyi başardığında sanki düş görüyordu, salondakiler ona bakıyorlardı, ama inanmazlıkla bakıyorlardı, içlerinde en kötüsü de Valerian'dı, orada öyle bir hükümdar gibi ya da kendisinin itiraflarından, her şeyi söylediğinden kuşku duyan bir rahip gibi oturuyor, Margaret'in örneğin salata tutacakları gibi önemli bir şeyi söylemeyi ihmal ettiğini gözleriyle söylüyordu. Margaret odasında bütün gece ışıkları yanık tutmuş, orada öylece yatarken dolabın, için pis şeylerle dolu bir tuvalet olduğunu düşünmüştü. Ancak gün ışırken derin olmayan, dinlendirmeyen bir uykuya dalmış, görmesi gereken düşü görmemişti. Uyandığında bitkin durumdaydı, ama gece bitince korkusu da geçmişti. Birçok şey hissediyordu, bunların en kalıcısı öfkeydi, bununla birlikte dizgininden boşanan, hüzün dolu düşünceleri dörtnala Leonora'ya, hasekiküpesine boğulmuş bir karavana yönelirken öfkesi bile silindi.

Sıcak dayanılmaz oluyordu, ama Margaret üstündeki çarşafı kenara itmeyecekti. Kapısı kilitliydi. Az sonra Jade onu yoklamak için gelirdi. Valerian canı ne istiyorsa onu yapabilirdi. Kendisi yerinden kımıldamayacaktı. Eşyalarının içinde. Gerçekten de eşyalarının içindeydi adam. Herhalde otuzbir çekiyordu. Margaret'in Fransız malı blucininin üstünde ya da Anne Klein marka ayakkabılarının içinde pıhtılaşmış kara sperm olmalıydı. Erkekler kimi zaman kadınların ayakkabılarının içine boşalmazlar mıydı? Dolabın içindeki her şeyi temizletmesi gerekecekti. Ya da daha iyisi, hepsini atıp yenilerini almalıydı; sıfırdan başlamalıydı. Şu Valerian ne aşağılık bir herifti. Hem de ne aşağılık. Bekle bakalım, Michael duyunca ne olacak. Bekle bakalım. Margaret, güzellik yarışmasını kazandığı geceyi düşünüp ağlamaya başladı; annesinin Adolph Amca'dan ödünç aldığı parayla satın aldığı askısız bir giysi vardı üzerinde, boynunda da, görümcesi fahişelerden başka kimsenin haç takmadığını söyleyene kadar hep taktığı altın haç. Kahpe.

Margaret gözyaşlarıyla ıslanmış yanaklarını Vera marka çarşafının ucuyla siliyordu. İçinde bulunduğu o biçimli, serin odanın unutturamayacağı bir gerçek varsa o da, neredeyse elli yaşında olduğu, sıcaktan kavrulan bir okyanusun göbeğindeki bir cangılın ortasındaki bir tepede bulunduğu, anlayabileceği herhangi bir şey oynatan bir televizyonun bile bulunmadığı, salata tutacaklarını yerine koymayı unuttuğu için kocası tarafından cezalandırıldığı, Jade'den başka konuşacak kimsenin olmadığı, cinsel yaşamının ilginç sayılacak derecede çöküntüye uğradığı bir yerde bulunduğuydu. Bütün bunlar yetmezmiş gibi, Michael'ın yakınında yaşamak istediği için Valerian'ın kendisinden öç almak amacıyla eve aldığı bu zenci çıkmıştı ortaya, gerçek bir uyuşturucu müptelası olan bu maymun. "Görürüz bakalım," dedi Margaret. "Michael gelene kadar bekle." Kimse duymasın diye fısıldayarak konuşuyordu, kimse duymadı da, iri, mor kelebekler bile. Kelebekler bir başka odanın pencerelerine tutunmuş, meleklerin borazanlarının anlattıkları şeyi kendi gözleriyle görmeye çalışıyorlardı: Doksan yavru fokbalığının derisini; bunlar birbirleriyle öyle güzel birleştirilmişlerdi ki, neresinin onların küçücük yüreklerini, neresinin kafataslarını örtmüş olduğu anlaşılmıyordu. Kelebekler mantoyu görmemişlerdi ama birkaç gün önce, bir küme kelebek, Jade denen kadının Margaret denen kadına ondan söz ettiğini işitmişlerdi. Kelebekler duyduklarına inanmamışlar, kendi gözleriyle görmek istemişlerdi. Duydukları doğruydu, işte orada, Jade denen kadının çıplak bedenine sarılmış duruyordu; Jade yere kadar camlı kapıları açıp mor kelebekleri gülümseyerek selamlamıştı, Ondine denen iri yarı kadınsa, "Kışşt! Kışşt!" demişti.

"Onları rahat bırak Nanadine. Zararları dokunmaz."

"Ölürler, onları süpürüp atmak gerekir. Üstüne bir şey geçirip örtünsen iyi olur. Beni odana çağırdığında mantonu göstereceğini sanmıştım, mahrem yerlerini değil."

"Mantomu en iyi böyle hissedebiliyorum. İşte. Ellesene."

"Eh, güzel olduğuna kuşku yok. Bay Street gördü mü bunu?"

"Hayır. Yalnızca sen ve Margaret."

"O ne dedi?"

"Bayıldı. Kendisininkinden daha güzel olduğunu söyledi."

"Bu, o adamla evleneceğin anlamına mı geliyor?"

Jadine ellerini ceplerine daldırdı, olduğu yerde döndü. Saçları da mantosu kadar siyah ve parlaktı. "Kimbilir?"

"Bunu ta Paris'ten uçakla gönderdiğine göre bu işi ciddiye alıyor olmalı. Hem de senin geri dönmeni bekliyordur. Tanrı bilir ya, burada fok derisinden mantoya hiç ihtiyacın yok."

"Bu yalnızca bir Noel armağanı Nanadine."

"Bu hiç de *yalnızca* bir şey değil, tatlım. Buna verilen parayla ben kendime bir ev alırdım."

"Hayır, alamazdın."

"Senin yerinde olsaydım, bu mantoyu bir yerlere kilitlerdim."

"Onu serin bir yere koymam gerek. Belki de Valerian serasının klimalı bölümüne koymama izin verir."

"Çıldırdın mı? O mantoyu sakın orada bırakma."

"İşte yine başladın. Sana söyledim, bir şey olmaz. Gece çökene kadar o adam buradan gitmiş olacak."

"Gitse iyi olur. Onunla aynı çatı altında bir gece daha geçirecek değilim."

"Görünüşe bakılırsa birkaç gece geçirmişsin zaten. Hepimiz geçirmişiz."

"Olsun, bunu bilmiyordum. Aslında neden bilmediğimi de anlıyor değilim. Haftalardır bir şeyler eksilip duruyordu: çikolatalarım, Evian şişeleri. Başka ne eksildi bilmem. Bir döküm yapacağım. Sydney'le ben..."

"Ne amaçla? Onun yediklerinin yerine yenisini koy. Yarın buradan gitmiş olacak zaten."

"Bu gece gidecek demiştin."

"Burası benim evim değil Nanadine. Valerian onu akşam yemeğine davet etti."

"Delilik bu."

"Buradan gitmesini de ancak Valerian söyleyebilir."

"Ama neden misafir odasını verdi ona? Bay Valerian adamı oraya götürmesini söylediğinde Sydney'e inme inecekti."

"Eh, adama 'Selam' dediğinde inme inmediyse, bundan sonra hiç inmez."

"'Selam' mı dedi? Sydney bana bundan hiç söz etmedi."

"İnanılmaz."

"Haydi bakalım, burada durup bu mantoya ağzım açık bakamam ben. Kahvaltıdan kalan bulaşıkları yıkamalıyım. Solange'a telefon ettin mi?"

"Hayır. Şimdi ederim. Ben gelmeden sipariş vermeyi nasıl becerdin?"

"İnan bana, tam bir karmaşaydı. Bunların konuşmasına dilim dönmüyor bir türlü."

"Üç kaz istiyorsun değil mi? Bir de bir litre ahududu daha?"

"Bu yeter sanırım. Bana ne yapacağımı söyleseler ne iyi olurdu. Kaç kişinin yemek yiyeceğini bilmezsem nasıl yemek pişiririm ben?" Ondine, Jadine'in yatağına giderek örtüleri düzeltti. "Ne zaman gelecek?"

"Sanırım Noel öncesinde. Michael geldikten hemen sonra."

"Emin misin?"

"Değilim ama kendisi bir Noel armağanıysa Noel'e kadar buraya gelmesi gerek, öyle değil mi?"

"Buna inanamıyorum. İnsan oğluna Noel armağanı olarak koca bir insan verir mi?"

"Michael ona tapar. Üniversitedeyken onun verdiği bütün dersleri almıştı."

"Demek şimdi de adamın kendisine sahip olacak. Para her şeyi satın alıyor. Gideyim artık. Sydney'e güzel bir öğle yemeği hazırlamak istiyorum. Hâlâ kendine gelemedi."

"Tasalanmamasını söyle ona."

"Denerim ama kahvaltıdaki halini gördün. Kuyruğu kıstırmış bir enik gibiydi."

"Her şey *düzelecek*. Beni dinle."

Ondine eliyle ensesini tutarak odadan çıktı, Jadine'in haklı çıkmasını, Bay Street'in artık tuhaf davranmamasını, çok geç olmadan o hırsız zenciyi başından atmasını diliyordu. Çılgın bir beyaz adamla çılgın bir zenci bir araya gelince ikisine birden katlanılmaz diye düşündü. Koridorun sonuna, adama verilen odanın kapısına bir göz attı. Kapı kapalıydı. Onun uyuduğunu tahmin etti. Gece kuşu, bütün gün uyuyor, geceleri dolanıyor.

Jadine, fok derisi mantoyu sırtından çıkardı, ensesinin terini kuruladı. Giyinmeden önce çabucak bir duş daha alsam mı, diye düşündüyse de bundan vazgeçti. Hava ne kadar sıcak olsa da fok derisinin tenine değmesinden vazgeçemiyordu. Mantoyu yine sırtına geçirdi, oturup Solange'ın numarasını çevirdi. Hafif, uzayan bir zil sesinden başka yanıt alamadı. Isle des Chevaliers'de oturan herkes, düzgün bir telefon hizmeti olmadan da oldukça iyi yaşıyor gibiydiler. Margaret'le ikisi telefonu bütün ailelerin toplamından daha çok kullanıyordu. Jade geldiğinden bu yana Margaret'in yaşamını dolduran en önemli şey alışveriş olmuştu, Jade içinse zaten öyleydi. Doksan yavru fokun derisini okşadı, hediyelerimi paketlemeye başlasam iyi olur, diye düşünerek dolaba gitti.

Sydney'e bir düzine gömlek almıştı, iyi kumaştan hoşlanırdı o. Ondine için de siyah şifondan çok güzel bir elbise. Biraz fazla gösterişliyse de Ondine böylesinden hoşlanırdı. Giysinin üst tarafıyla belinde *zirkonlar** vardı, eteklerinde de kıvrım kıvrım şifon kumaş. Ayrıca (en iyisi de buydu) topuklarına zirkonlar çivilenmiş siyah süet ayakkabılar. Fahişe ayak-

* Elmas benzeri değerli bir taş. (ç.n.)

kabıları. Ondine onlarla uzun uzadıya yürüyemezdi elbette, ama oturduğu yerden nasıl da hükmederdi çevresine. Jade, Ondine'e bir de taç almayı düşünmüştü ama, bu biraz ileri gitmek sayılabilirdi. Giysiyi bir kutuya, kat kat ince kâğıdın arasına yerleştirdi. Zirkon taşlı ayakkabılar kırmızı satenden bir ayakkabı torbasına girdi. İşini bitirdiğinde alnı terlemişti, mantosunu hiç çıkarmadan terini sildi. Hem Sydney'in hem de Ondine'in hediyesi, elindeki paket kâğıdına sığmayacak kadar büyüktü, bu yüzden onları bir kenara bırakarak Valerian'a aldığı plakları paketledi. Boğulur gibi olduğunu en sonunda kabul ederek mantosunu çıkardı. Çırılçıplak pencereye gitti. İri, mor kelebekler gitmişti. Hiçbiri ölüp yere düşmemişti. Çenesinin altındaki yumuşak bölge, esen meltemi olabildiğince alsın diye başını geriye atarak pencerenin önünde dururken onu yalnızca begonviller gördü. İşim bitti sayılır, diye düşündü, bir tek Margaret'in altın zincirli takısını bitirmem için yarım saat kadar zaman gerekecek bana. Tabii Michael'a bir şey alması gerekmiyorsa. Almalı mıydı? Jadine –kim?– sosyal hizmetler sekreteri, işvereninin/patronunun oğluna için bir hediye almalı mıydı? Street'lerle hediye değiş tokuşu yapabilirdi, çünkü onları çok uzun süredir tanıyordu, neredeyse kendi ailesi gibiydiler, Jadine'e çok şey vermişlerdi. Ancak Jadine onların oğluna bir hediye vermenin haddini bilmezlik sayılmayacağına emin değildi. Ryk'le evlenmiş olsaydı (manto falan) hediye vermek sorun olmazdı. O zaman tartışılmaz bir konumda olurdu. Ama şimdi? Michael'ı yalnızca iki kez görmüştü. Jadine daha önceleri Street'lere ne zaman gelse Michael ya hazırlık okulunda olurdu, ya kampta ya da bir sağlık merkezinde. Michael'a vereceği hediye onu sıkıntılı bir duruma sokabilirdi, çünkü kendisi Jadine'e armağan almamış olacaktı. Yoksa alır mıydı? Margaret oğluna evdekilerle ilgili neler söylemişti? Bir şeyler söylediyse bile, Jadine'in vereceği hediye ne kadar küçük olursa olsun Micha-

el buna kızar mıydı? Hayır, elbette ki hayır. Michael bir şairdi, galiba öyleydi, ayrıca bir sosyalistti, bu yüzden toplum içinde yakışıksız kaçan bir davranış babasını olduğu kadar rahatsız etmezdi onu. Ancak ona hediye alsa da mütevazı, maddi değeri düşük bir şey olmalıydı. Gülümsedi. Bir somun ekmek olur muydu?

Çakıltaşlı yolda duyduğu ayak sesleri Jadine'in düşüncelerini böldü. Noel ağacını yerleştirmeye gelen Kalfa olmalıydı. Kalfa'ya çıplak yakalanmamak için pencereden geri çekilen Jadine, adamın konuk odasındaki kara derili adam konusunda ne düşüneceğini merak etti. Doksan yavru fokun derisinin yayılmış durduğu yatağa gitti. Üstüne yattı, parmaklarını kürkün arasından geçirdi. Ne kadar da siyahtı. Ne kadar parlaktı. Pürüzsüz. Kalçalarını o yumuşacık siyahlığa bastırdı. Sonra biraz doğruldu, göğüs uçlarını siyah tüylere sürttü, bir ileri bir geri, bir ileri bir geri. Manto Ondine'i korkutmuştu. Bu evliliği kabul eder gibi konuşmuştu ama Jadine, Ondine'in kalbinin kırılacağını biliyordu. Ondine'le Sydney sorunlarının çözümü için Jadine'i gitgide daha çok arar olmuşlardı. On iki yaşından beri Jadine'e anne ve babalık etmişlerdi, şimdi de Jadine'in onlara aynı şeyi yapmasını bekliyorlardı – onlara yol göstermesini, dış dünyayla bağlantılarını sağlayan ufak tefek işleri halletmesini, onları avutmasını, korkularını gidermesini. Koridorun öteki ucundaki odada uyuyan o çılgın adama karşı duydukları korku gibi. Jadine'in teyzesiyle eniştesini yatıştırması, Valerian'ın neden böyle saçma bir arzuya kapıldığını anlatması gerekmişti. Stil. Hep stil. Valerian böyleydi. Bir gün, Miami'ye yaptığı bir yolculuk sırasında saldırıya uğrayıp soyulmuştu. Kollarını başının üstüne kaldırmış dururken, kafalarına çaput bağlamış birkaç siyah soyguncu genç parmaklarıyla Valerian'ın ceplerini yoklamışlardı. İçlerinden biri Valerian'a bakmıştı, onun gözlerindeki tepeden bakan ifadeyi görmüş olmalı ki, "Bizden

hoşlanmıyorsun, değil mi?" demişti. "Beyler," diye karşılık vermişti Valerian, "Sizleri *tanımıyorum*." Karısının dolabında saklanan (ve de ırza geçmeyi, hırsızlık etmeyi ya da adam öldürmeyi tasarlayan) sefil bir siyahiye bakıp "İyi Akşamlar" demesinin, ona içki ikram etmesinin nedeni yine o köklü zarafeti olmalıydı. Üstelik bir de Sydney'e "konuğumuza" bir yer hazırla demişti. Jadine göğüs uçlarını yavru fokların derisine sürterken gülümsüyordu. Valerian'ın hakkını vermek gerekti. Harikaydı. Zenci, pörsümüş salatayı, sönmüş sufleyi, şeftalileri yiyip kahve içerken Valerian bu olay sanki dünyanın en sıradan olayıymış gibi davranmıştı. Margaret'se bir türlü titremesini önleyememiş, Valerian'ın onca ısrarına karşın masada oturmamıştı. (Yatak odasının kapısını kilitlemiş, Sydney'in söylediğine göre kahvaltıya da inmemişti – kahvaltıda yalnızca o güçlü sabah iştahını sergileyen Valerian vardı.) Jadine'le Valerian konuşmaya devam etmişler, Jadine, Sydney'le Ondine'e uyaran bakışlar yönelterek serinkanlılıklarını bozmadan servisi tamamlamalarına yardımcı olmuştu. Adam yerine oturduktan sonra Sydney tam salata kâsesini ona tutmuştu ki, adam başını kaldırıp "Selam," demişti. Sydney hayatında ilk kez elinden bir şey düşürmüştü. Salata yapraklarını toplamış, kâseyi de ustaca düzeltse de öfkesi ve siniri saklayamayacağı kadar büyüktü. İşvereni kadar ağırbaşlı davranmak için elinden geleni yapmıştı, ama adama kabalık etmemek için kendini güç tutmuştu. Valerian ise harikaydı. Adam masaya oturur oturmaz Valerian'ın bütün sarhoşluğu geçmişti. Jadine, belki de bana öyle geliyor ama sanırım benim de masada bulunmam Valerian'ı rahatlattı, kendinden emin olmasını sağladı, diye düşünmüştü. Jadine'in varlığı adamı biraz olsun sınırlayacak, söz dinlemesine yardımcı olacaktı. Valerian, sanki adam hiç kokmuyormuş gibi konyağını yudumlamıştı. Adam küçük fincanındaki kahveyi fincan altlığına boşaltıp içine çekerek içmeden önce

yavaşça üflediğinde de gözünü bile kırpmamıştı. Zarafetten de öte, Valerian'ın oldukça yürekli biri olduğunu düşündü Jadine. O zencinin amacının ne olduğunu daha önce de bilmiyordu, şimdi de. Gerçek adını bile bilmiyordu.

"Ne kadar zamandır evimizdesiniz Bay?.. Bağışlayın, adınızı bilmiyorum."

Adam bakışlarını tabağından çekmişti. Ağzı doluydu, Valerian'ı yanıtlamadan önce lokmasını sessizce çiğneyip yutmuştu. "Beş gün. Belki de bir hafta."

"Ya ondan önce?"

Adam ağzındaki siyah zeytinin çekirdeğini çıkarmıştı. "Bataklıkta."

"Ah, evet, Sein de Vieilles. Orada pek rahat etmemişsinizdir. Bura halkı oraya hiç gitmez. Ruhlar var diyorlar."

Adam yanıt vermemişti.

"Oradayken hiç hayalet gördünüz mü?" diye sormuştu Jadine.

Adam kafasını sallamış, ama kıza bakmamıştı. "Hayır, ama sanırım onlar beni gördüler."

Valerian içtenlikle gülmüştü. "Hayaletlere inanıyor musunuz?"

"Bazen," demişti adam.

"Bazen mi? Ne zaman inanıp ne zaman inanmayacağınızı siz mi seçiyorsunuz?"

"Bataklıkta öyle oluyor sanırım," demişti adam.

"Kusursuz bir çözüm. Kusursuz." Valerian kıkır kıkır gülmüştü. İyice keyiflenmişe benziyordu. "Buranın yerlilerinden değilsiniz, değil mi? Amerikan aksanıyla konuşuyorsunuz. Haksız mıyım?"

"Haklısınız."

"Amerika'dan yeni mi geldiniz?"

"Hayır." Adam bir dilim beyaz ekmeği tabağındaki salata sosuna bandırıp ağzına atmıştı. Sonra elinin tersiyle ağzını silmişti. "Gemiden atladım, kıyıya yüzmeye çalıştım. Becerememeyince, rıhtıma yanaşacağını sandığım bu tekneye tırmandım,

ama tekne beni buraya getirdi. Bir yolunu bulup geri döneyim diye birkaç gün bekledim. Bir şey yapamadım. Böylece ben de gördüğüm ilk eve geldim. Geldiğimde..." Jadine'e bir göz atmıştı "açlıktan ölüyordum." Bu kadar çok konuşmaktan yorulmuşa benziyordu.

"Akla yatkın," demişti Valerian. "Ama kafam karıştı. Karımın odasında bir kiler mi var?" Adama yandan bakmıştı.

"Ha?"

Valerian gülümsediyse de sorusunu yinelememişti.

"Yatak odasında ne aradığını bilmek istiyor," demişti Jadine. "Yani yalnızca karnını doyurduysan demek istiyorum."

"Ah, bütün gün aynı yerde oturmaktan yorulmuştum. Etrafa bakınıyordum. Ayak sesleri duyunca gizlendim." Verdiği yanıt sonunda her şeyi çözümlemiş gibi, sanki artık sohbete başlayabilirmiş gibi onlara bakmıştı. Gülümseyerek, "Eviniz çok güzel," dediğinde Jadine yüreğine korkunun ilk okunun saplandığını duymuştu. Adam bir hayvan gibi tabağına kapandığı, kafasını kaldırmaya cesaret edemeden tek heceli sözcükler homurdandığı sürece Jadine korkmamıştı. Ama adam gülümsediğinde sanki üstüne gümüş ayaklı ufak kara köpekler koşuyor gibi olmuştu.

Bir şey öğrenmekten ziyade özgüvenini kazanmak amacıyla, "Neden gemiye binmediniz?" diye sormuştu.

"Ne?" Adam Jadine'e kısaca bakmış, sonra aynı hızla gözlerini kaçırmıştı.

"Dominik'e gitmek üzere beklediğinizi söylemiştiniz. *Seabird* gemisi rıhtımda. Denizdeyken ona binebilirdiniz."

Adam tabağına bakmış, hiçbir şey söylememişti.

"Gemiler kolayca görülürler canım," demişti Valerian Jadine'e, "üstelik çok da dikkat çekerler." Adama gülümsemiş, sonra devam etmişti: "Bağışlayın ama adınızı bilmiyorum."

"O zaman eşit sayılırız," demişti adam sırıtarak. "Ben de sizinkini bilmiyorum."

Adamın adını hâlâ öğrenememişlerdi ama Valerian yine de onun konuk odasına yerleştirilmesi için talimat vermişti. Ertesi sabah, Sydney karısıyla yeğenine adama ipek pijama vermiş olduğunu söylerken çenesi hâlâ sinirden titriyordu. Jadine adamın yataktan pijamasıyla kayarak çıkacağını söyleyerek güldü, ama Sydney bunda gülünecek bir yan bulmadı; Ondine ise kocası için tasalandığından, o kaygısız güzel kızın kahkahalarına katılmadı.

Ondine eline aldığı soğanın yumuşak yeri var mı diye bastırdı. O adada her şey çabucak olağan hale dönüyordu. Soğanın en üstteki kaygan zarı Ondine'in parmağının altında ezildi, ama gerisi sağlamdı. Tam o sırada Kalfa telli kapıyı tırmaladı, Ondine arkasına döndüğünde önce onun kanlı gömleğini, sonra da dudaklarındaki budalaca gülümsemeyi gördü.

"Oraya bırak." Yine masaya döndü Ondine, omzunun üstünden konuşarak, "Yere bir gazete kâğıdı ser," dedi.

Adam sırıttı, başını olur anlamında kuvvetlice salladı. Ondine bunu görmediyse de adamın ne yapacağını biliyordu; sonra da kendisinin kaba biri olduğunu düşünmesin diye, "Teşekkürler," dedi. Elindeki soğanı bıraktı, üstte duran fırınlı ocağın düğmesini çevirdi. Aslında içtenlikle teşekkür etmişti, çünkü bir zamanlar kendisinin özel becerileri arasında bulunan bir şeyi adama yaptırdığı için suçluluk duyuyordu.

Artık yapamıyorum, diye düşündü. Ortalıkta çok koşuşturmam gerekiyor. Kalfa'dan bunu kendi yerine yapmasını istemek hiç hoşuna gitmiyordu, fakat hem ayakları çok çabuk etkilenir olmuştu, hem de ayak bilekleri rahatça oynatamayacağı kadar şişmişti. Kalfa bir sandığın içine kapattığı dört-beş tavuğu getirince, birer birer pişireceğini söyledi ona. "Bırak ötekiler çamaşırhanenin arkasında yerleri gagalasınlar, elin değmişken sen de bana tavuklardan birini kesiver."

"Peki, hanımefendi," dedi Kalfa, hep öyle derdi.

"Tavuklar taze mi, körpe mi?"

"Evet, hanımefendi."

"Öyleye benzemiyorlar. Kuluçkaya yatacaklar gibi."

"Hayır, hanımefendi. Hepsi de piliç."

"Göreceğiz," dedi Ondine. "Yalnız dikkatli ol. Bütün öğleden sonramı yerdeki kanı temizlemekle geçirmek istemem." Ama adamın üstü başı zaten kan içindeydi, bu yüzden Ondine, "Bırak," dedi, onun tavuğu yanlış kestiğini anlatmak, kendisini mutfağına sokmak istemediğini anımsatmak istiyordu. Tavuk dışarıda, gazete kâğıdının üstünde yatıyordu, üstelik bir tek tüyü bile yolunmamıştı, Ulu Tanrım! Bu beni çok uğraştıracak.

Adamı geri çağırmak üzere başını kaldırdı, çabuk geri dön diyecekti, ama ansızın üstüne bir ağırlık çöktü. Tartışamayacak kadar, adamın dikkatsizliğini yüzüne vuramayacak kadar yorgundu. İç çekti, pilici alarak mutfağa getirdi.

Ocağın yanan gözünün üstüne içi su dolu koca bir tencere yerleştirdi, Kalfa'nın tavuğun başıyla ayaklarını ne yaptığını merak ediyordu. Su yeteri kadar ısınınca tavuğu tencereye koydu, tahta bir kepçeyle bastırarak yeni biten ince tüyler yumuşayana kadar bekledi. Sonra tavuğu sıcak suyun içinden çıkardı, yaydığı gazete kâğıdının üstünde tüylerini yolmaya başladı. Bu iş hâlâ elinden geliyordu, tüylerin nereye gittiğine dikkat etmeyecek olsaydı daha hızlı çalışabilirdi. Bu işin kendisine kalması canını çok sıkmıştı, Sydney'in öğle yemeğini vaktinde hazırlayamayacaktı, ne var ki içinden Kalfa'yı bir kez daha görmek ya da ona öfkeyle, sertçe, hatta tatlılıkla emir vermek bile gelmiyordu. Bir gün önce her şey yolundaydı. Her şey olabileceği kadar iyiydi, tam umduğu gibiydi: Güvendiği iyi bir kocası, elinden gelenin en iyisini yaptığı, patronunun da yaptıklarının değerini bildiği iyi ve sürekli bir işi vardı; çok

güzel bir ortamda, yalnız kendisine ait olan, kendi sözünün geçtiği bir yere sahipti; artık Jadine de buradaydı, tadını çıkarabileceği, üstüne düşebileceği, koruyabileceği bir "çocuk" vardı, bu "çocuk" yeğeni olduğundan, aralarında bir anne-kız gerilimi de olmuyordu. Adada geçici olarak kalması biraz huzursuzluk veriyordu ona, Margaret her geldiğinde Ondine öfkeleniyordu, ama şu da vardı ki, Jade'in onların yanında uzunca bir süre kalması adada olmaları yüzündendi. Yoksa yeğenleri Philadelphia'dan başka her yere giderdi. Ondine, Bay Street'in o kokuşmuş karısına karşın adada kalmayı sürdürmesini diliyordu. Ama şimdi, yukarıda konuk odasında uyuyan bu adam çıkmıştı ortaya. Belki de Jadine haklıdır, diye düşündü, bugün gitmiş olur bu adam, yoksa yarın kesinlikle gider, belki de her şeyi fazla büyütüyoruzdur. Ondine tüyleri yolmaya ara verdi, gözlerini ağır ağır pencerede pancurun aralık kaldığı yere çevirdi. Yeşillikler gökyüzünün bir bölümünü açıkta bırakmıştı. Kulağına hafif, tatlı bir ses gelir gibi oldu, sanki iyi yağlanmış bir vites kutusunda vites değiştiriliyordu. Aslında bir gürültü bile değildi duyduğu; daha çok hayali bir izlenimdi, sanki Ondine karşısındaki gözün kırpılmasını bekleyen bir toz tanesiydi. Kirpikler havada bir fırtına estirerek inecek, gözkapakları büyük bir çatırtıyla kapanacaktı.

Ondine ağır ağır elindeki beyaz tavuğa döndü. Sydney elinde ufak bir sepet dolusu mektupla geldiğinde yeni biten, ufak tüyleri yolmaya gelmişti sıra.

"Vakit geldi mi?" diye sordu Ondine.

"Hayır. İşimi burada bitiririm diye düşünmüştüm."

"Daha bir saat sürer. Belki de iki."

"Bunu ne diye yapıyorsun?" Sydney eliyle yerdeki tavuk tüyü öbeğini işaret etti.

"Böyle getirdi."

"Çağır onu. Benim çağırmamı ister misin?"

"Hayır. Neredeyse bitirdim."

"Böyle yapmamalıydı. Nerede o?" Sydney kapıya gitti.

"Otur yerine Sydney. Kendini üzme."

"Üzüldüm bile. Herkes aklına eseni yaparsa ben bu evi nasıl yönetirim?"

"Otur dedim sana. Tavuğun işi bitti."

Sydney masanın başına oturdu; mektupları, sirkülerleri, dergileri ayırıp kümelemeye başladı.

"Belki de başkasını bulmalıyız. Bay Street'le konuşacağım."

"Uğraşmaya değmez Sydney. Bir sonrakinin daha da kötü çıkmayacağından emin olmadıkça değmez. Öte yandan Kalfa hâlâ güvenilir biri, işimizi de görüyor, hakkını vermelisin."

"Tuhaf konuşuyorsun Ondine." Sydney karısına baktı, bembeyaz saçlarının kalın örgüleri başını bir taç gibi süslüyordu.

"Ah, iyiyim sanırım," dedi ama sesi çok durgun çıkmıştı, tıpkı dip akıntısı olmayan geniş bir ırmak gibi.

"Kalfa senin söylediğinin tersine bir şey yaptığında ona arka çıktığını daha önce hiç görmemiştim."

"Ona arka çıkmıyorum. Hiç kimse olmamasındansa onun varlığının çok daha iyi olduğunu, çoğu kişiden de daha iyi olduğunu düşünüyorum."

"Tüyleri yolan sensin. Ben senin işini kolaylaştırmaya çalışıyorum, kendiminkini değil."

"Kalfa benim için kolaylık. Eskiden avludaki tavukları yakalamayı nasıl becerdiğimi düşünüyordum. Artık yapamıyorum. Elimden kaçtıkları anda kurtuluyorlar. Peşlerinden gidemiyorum. Boyunlarını kıracak gücümün kalıp kalmadığını bile bilemiyorum."

"Eh, senin gücünün yetmediği şeyleri Kalfa yapmalı. Avluda piliçlerin peşinden koşmanı istemiyorum. Öldürmeni de. Bunlar bizim için artık geride kaldı Ondine. Çoktan geride kaldı." Ellerini bir an mektuplardan birinin üzerinde tuttu, aklına Televettie Tavuk Evi'nin arka tarafında gördüğü, üstü başı kan içindeki o uzun bacaklı kız gelmişti; üç kadının yanında oturuyordu, ayakları bileklerine kadar sandıkların içinde gıdaklayıp

duran tavukların arasında, tüylere gömülmüştü. Ayaklarının dibinde içi ölü tavuk dolu iki tekne duruyordu, birinde tüylü olanlar, ötekinde tüyleri yolunmuşlar.

"Biliyorum, zaten öyle de kalacak."

"Ama sen böyle değişik davranırsan olmaz. İnsanların seni böyle ezmesine izin verirsen olmaz. Irmağı geçerken kural değiştirirsen olmaz." Dergi öbeğini bir kenara itti.

Ondine hafifçe güldü. "At demek istiyorsun."

"Ne?"

"At. Irmağın ortasında at değiştirilmez. Boşver. Sen de herkes gibi biliyorsun ki, ben Kalfa'yla başa çıkabilirim, sana karşı değişmediğimi de bilirsin. Senin derdin bu değil. Huzursuzsun, seni anlıyorum. Böylece iki huzursuz oluyoruz. Hatta üç bile olabilir, çünkü Güzeller Güzeli kendini odasına kilitlemiş. Senden bir şey istedi mi?"

"Hayır. Hiçbir şey."

"Benden de."

"Niye üç kişiyiz dedin? Jadine kaygılanmıyor mu?"

"Gördüğüm kadarıyla hayır. O mantoyu giymiş gülüyor, ortalıkta dolanıyor."

"Lanet olsun!"

"Bizim olayı büyüttüğümüzü söylüyor. Bay Street'in, adamı bugün buradan göndereceğini söylüyor."

"Bay Street bunu neden yaptı? Jadine bu konuda bir şey söyledi mi? Ben Bay Street'i elli bir yıldır tanırım, böyle bir şey yapacağını asla, bir milyon yıl bile yaşasam düşünmezdim. Nerede olduğunu sanıyor? Kentte mi? Burada polis falan yok. İnsan bile yok. O zencinin yalnızca yemek yemek için mi buraya gelip karısının yatak odasında saklandığını sanıyor? İsteseydi arka kapıya gelip yiyecek alabilirdi. Hiç kimse bir eve girip de orada günlerce, haftalarca saklanmaz..."

Ondine kocasına baktı. Karısının değiştiğini söylüyordu ama, Ondine onun da evlenmelerinden bu yana bu kadar si-

nirlendiğini görmemişti. "Biliyorum," dedi, "biliyorum, ama Jadine bu olanların bir şaka olduğunu söylüyor; Bay Street çok fazla içmişti, karısıyla da tartışmıştı ve..." durdu.

"...ve ne? Bitiremiyorsun değil mi? Hayır, çünkü en ufak bir anlamı bile yok. En ufak."

"Köpeğin kemiği kemirmesi gibi bu konuyu evirip çevirmenin hiç yararı yok Sydney. Ya yutarsın ya atarsın."

"İkisini de yapamıyorum."

"Yapmalısın. Kemik senin değil."

"Sen aklını kaçırmışsın kadın. Kemik benim kemiğim, üstelik de şu anda kursağıma takılı kalmış durumda. Ben de burada yaşıyorum. Sen de burada yaşıyorsun, Jadine de. Burada benim ailem de yaşıyor, yalnız Bay Street'inki değil. O zenci parçası bir şey çalmak ya da birisini öldürmek isterse bu evin sahibi biz değiliz diye bizi bırakacağını mı sanıyorsun? Lanet olsun, bırakmaz. Bütün gece o koltukta uyumadan oturdum, öyle değil mi? Bay Street'se kütük gibi uyudu. Bu sabah yanına gittiğimde köpek gibi horluyordu."

"Jadine'in söylediğine göre çok içmiş." Ondine fırının içine uzandı, pişen bir patatesi dürtükledi.

"İnsan dünyanın viskisini de içse koridorun ucunda bir ırz düşmanı varken uyuyamaz."

"O adam kimsenin ırzına geçmedi. Denemedi bile."

"Ya? Adamın kafasından geçenleri biliyorsun demek?"

"Onun burada ırza geçecek, öldürecek, çalacak kadar uzun zamandır bulunduğunu, yeteri kadar sessiz davrandığını biliyorum. İstediğini yapabilirdi, oysa yalnızca yemek yedi."

"Beni şaşırtıyorsun. Gerçekten şaşırtıyorsun. Bunca yıldır seni tanıdığımı sanırdım."

"Yorgunsun tatlım. Kucağında o silahla hiç uyumadın sayılır, onu ceketinin altında oraya buraya taşımanın da yararı yok. Yerine koysan gerçekten iyi olacak."

"O adam bu evin içinde oldukça silahın yeri benim yanımdır."

"Haydi ama. Daha öğlen bile olmadı. Jadine'in dediği gibi, Bay Street onu buradan gönderecektir. Sonra da her şey yine eskisi gibi olacaktır."

"Eskisi gibi mi? Eskisi gibi öyle mi? Bahse girerim ki bu olmayacak. Bay Street'e kahvesiyle ekmeğini götürdüğümde tek söz bile etmedi. Yalnızca, 'Biraz daha kahve lütfen,' dedi. Ondine, biliyorsun, sorun adamın yalnızca burada olması değil. Yani, Bay Street onu konuk odasında yatırdı. Konuk odası. Beni anlıyor musun?"

"Ne olmuş?"

"Ne demek 'ne olmuş'?"

"Nereye varmak istediğini bilmiyorum."

"Biz nerede yatıyoruz Ondine?"

"Senle ben mi?"

"Beni duydun."

"Yatmamız gereken yerde yatıyoruz."

"Orası neresi?"

"Orası çok hoş bir yer Sydney. Bunu sen de biliyorsun: Oturma odası, *iki* yatak odası, teras, banyo..."

"İyi ama nerede?"

"Orada."

"Orada nerede?"

"Aşağıdaki mutfağın üstünde."

"Doğru. Aşağıdaki mutfağın üstünde."

"Jadine yukarıda yatıyor. Onların yanında."

"Jadine mi? Şimdi anladın işte. Sen Jadine'i bir... bir... pis kokulu, cahil, bataklık zencisiyle bir mi tutuyorsun? Kadınların dolaplarında gizlenen vahşi bakışlı bir sapıkla? O adamın bana ne dediğini biliyor musun?"

"'Selam' mı?"

"Ondan önce. Silahımın namlusunu dayayarak merdivenden aşağı getirdiğimde?"

"Bilmiyorum. Ne demişti?"

"İşeyebilir miyim?" dedi.

"İşemek mi?"

"İşemek! Ben silahımın emniyetini açmış, adamın ellerini yukarı kaldırtmıştım, o bana durup, işeyebilir miyim, diye soruyor."

"Sinirleri sağlammış."

"Sinir mi? Adam delinin teki. Beni anlıyor musun? Deli. Her şeyi yapabilir. Ama benden onu konuk odasına götürmem ve temiz pijama vermem isteniyor. Konuk odası, tam Jadine'in yanında. Ona odasının kapısını kilitlemesini ve hiç kimseye açmamasını söyledim."

"Bununla yetinseydin ya. Emin olmak için bütün gece sürüne sürüne oraya çıkman gerekmezdi. Kızın ödünü patlatmışsın."

"Bir dakika. Sen kimin yanındasın?"

"Elbette senin yanında. Bizdenim. Bizim tarafımızdan. Ben onu savunmuyorum. Bu konuda neler düşündüğümü sana dün gece söylemiştim. Ben seni sakinleştirmek istiyorum. O gidiyor Sydney. Ama biz kalıyoruz, seninle Bay Street'in arasının o zencinin nerede yattığı, neden yattığı gibi şeyler yüzünden açılmasını istemiyorum. Burada kalmamızı istiyorum. Şimdiye dek olduğu gibi. O yaşlı adam seni seviyor. İkimizi de seviyor. Noel'de bize verdiklerine bak."

"Bunları ben de biliyorum."

"Hisse senedi. Terlik değil. Önlük değil. Hisse senedi! Jadine için yaptıklarına bir bak, hem de sırf sen istedin diye. Sarhoş olup deli bir serserinin geceyi burada geçirmesine izin verdi diye onu bırakacak mısın, bütün bunları yitirecek misin? Geçmişimiz de burada bizim, geleceğimiz de, sana şunu söyleyeyim, bu yaşımda kalkıp, tanımadığım yeni birtakım beyaz insanların yanına giremem. Yapamam bunu."

"Gitmekten söz eden yok."

"Böyle heyecanlanmaya devam edersen onu sinirlendireceksin ya da düşüncesizce bir şey yapacaksın, bilmiyorum işte."

"Eğer burada kalacaksam, bilmem gerekir ki..."

"Görüyor musun? Eğer. Eğer demeye başladın bile. Böyle yapmaya devam et de kendimizi Queen of France'daki barakalarda bulalım. O Mary'ler gibi bir verandada kerevit kabuğu soymamı mı istiyorsun? Söylesene."

"İstemediğimi biliyorsun."

"Öyleyse şu kemiği bırak. Boğazına kaçıp seni boğmadan bırak onu. İşini biliyorsun. Yalnızca üstüne düşeni yap sen. Al, bu patatesi ona götür. Postanın geri kalanını sonra bitirirsin. Bay Street'e mektuplarını ver. Yemek yerken mektuplarını okumayı seviyor, buna yemek yemek denirse. Hem Sydney, kendini üzme. Unutma, Jadine burada. O burada oldukça, başımıza bir şey gelmez."

Sydney tepsiyi alıp çıktı, tepsinin üstünde, boş bir şarap kadehi, bir peçete ve bir mektup yığınının sol tarafında kapaklı bir kapta dumanları tüten bir patates duruyordu. Mutfağın kapısı menteşelerinden sallanmaya başladığında Ondine derin bir soluk aldı. Kendine şaşırmıştı. Sydney yanına gelmeden önce o da onun kadar sinirliydi. Ağzında hâlâ kahvaltı tadı vardı, tavuğun tüylerini yolmadığı için Kalfa'yla tartışamayacak kadar kafası karışıktı. Jadine'in verdiği güvenceye inanmamıştı ama Sydney'i öyle yıkılmış görünce kendini toparlamış ve akıllıca konuşmuştu. Sağduyulu. İşte onu şaşırtan da buydu. Kendisini hem korkutan hem de zihnini karıştıran bir durum konusunda, daha önce varlığını bilmediği bir sağduyuyla konuşmuştu. Ama Sydney'le konuşurken durumun ne olduğunu anlamıştı. Adam kara deriliydi. Bayan Street'in dolabında yakalanan serseri bir beyaz olsaydı Ondine farklı hissedecekti. Sydney haklıydı. Bu kemik Sydney'in kemiğiydi. Hoşlarına gitsin gitmesin. Ama kendisi de haklıydı. Sydney kemiği bırakmalıydı. Yukarıdaki adam bir zenci değildi – yani onlardan biri değildi. O bir yabancıydı. (Ondine, Sydney'in bunu anlamasını sağlamıştı.) Bay Street canı

isterse adamı iki gün de tutabilirdi, üç gün de. Adam hırsızlık yapmamış olsa da iğrenç, cahil biriydi, ancak Bay Street isterse o adama yine de hizmet edeceklerdi. Banyo küvetini temizleyecekler, çarşaflarını değiştirecekler, isterse kahvaltısını yatağına götürecekler, iç çamaşırlarını toplayacaklar (Tanrım), ona efendim diye hitap edecekler, koridorda karşılaşırlarsa kenara çekilecekler, sigarasını yakacaklar, geçeceği kapıyı açacaklar, odasında taze çiçekler, kitaplar, bir tabak naneli şeker bulunmasını sağlayacaklardı.

"Lanet olsun," dedi yüksek sesle. "O zenci parçasının bir yere gideceği yok. Ne derlerse desinler." Ondine pilici eline aldı, yokladı, aradığı eklemleri çabucak buldu, birer birer kırdı. Kanatlarını kopardı. Tavuğun küçücük dirsekleri, koltuk altlarını soğuğa karşı korumak istermiş gibi V biçiminde hafifçe kıvrılmıştı, oysa öğle vaktiydi, sabah yağan yağmurun orkidelerin ağızlarında bıraktığı su öyle ısınmıştı ki çocukların parmaklarını yakıyordu –ya da yakardı– eğer L'Arbe de la Croix'da çocuk olsaydı. Ama yoktu. Böylece orkidelerin stamenleri gıdıklanmadı, içinde mükemmel eğimli raflı dolaplar bulunan o sevimli, havadar evde oturanlar ne çocuk çığlığı duydular ne de on yedi Billy Blass havlusundan birine ayaklarını silen bir kadının oturduğu çamaşırhanenin önünden geçerek seraya doğru yürüyen kırmızı işçi karıncaların ağır adımlarını. Geri kalan on altı havlu, kadının önündeki iki sepetin içinde, gündelik masa örtüleri ve peçetelerle, çeşitli iç çamaşırları ve tişörtlerle, dört beyaz üniforma, dört beyaz gömlek, bir korse, siyah naylondan altı çift kısa çorap ve ince pamuklu iki gecelikle birlikte duruyordu. Orada oturmuş nasırlarını temizleyen kadın büyük mutluluk duyuyordu. Yıkayacağı çamaşır yığını her hafta küçülüyor, temizlenmek üzere motorla Queen of France'daki Cecile'e giden giysi torbası da büyüdükçe büyüyordu. Bu durumu onur kırıcı olarak görmesi gerektiğini çok iyi biliyordu, bir fırsat doğduğunda surat da asıyordu, ama ta derinlerde mutluluk duyuyordu.

Kısa siyah çorapları bir kovanın içinde suya bastırdı, korseyi de içi sabunlu su ve sirke dolu bir leğene batırdı. Çamaşır makinesine ilk olarak Billy Blass havlularını koydu, çünkü en geç kuruyan onlardı. Makine çalışmaya başladığında, Gideon'un gelmesini beklerken bir süre oturup kendi düşüncelerine dalabilirdi. Giysisinin cebinden iki buruşmuş avokadoyla bir parça tütsülenmiş balık çıkardı, bir gazete kâğıdının üstüne koydu, sinek gelmesin diye de üzerlerine lekeli bir Dior peçetesi örttü. Sonra kurutucuyu prizden çıkardı, yerine kendi ısıtıcısını taktı, kahve pişireceği kabı üstüne yerleştirdi. Belirlenmiş bir yemek saati yoktu, bu yüzden çamaşır yıkanırken yedi yemeğini. Öyle büyük bir zevkti ki. Place de Vent'da nasıl çamaşır yıkadığı düşünülecek olursa, bu insanların çamaşırını yıkamak bunun yanında çocuk oyuncağıydı. Ama orada hiç değilse teknelerin başında dedikodu yapabiliyordu; burasıysa çoğunlukla sessizdi *(serre chaude'*dan* gelen müziği saymazsanız elbette), işte bu yüzden işçi karıncaların sesini böyle berrak duyabiliyordu, işte bu yüzden Gideon'un tavukların işini bitirip, şu ya da bu bahaneyle kendisine katılmasını arzuluyordu; örgülü saçları kafasının üstünde iki gümüş pala gibi üst üste atılmış o iriyarı kadın onları çamaşırhanede ya da arkasındaki bahçede gevezelik ederken yakalarsa, öfkeden kudurur, kafasındaki palalar da pırıl pırıl parlar, başına tangır tungur çarparlardı. Alma'yı sık sık yanında getirmesi de bu sessizlik yüzündendi, kızın çocukça konuşması başını ağrıtsa da, seraya girmeye çalıştıkça zehre batırılıp kapı eşiğine yapıştırılmış muslin beze takılan işçi karıncaları dinlemekten iyiydi.

Alma'nın bugün gelememesine üzülmüştü. Gideon'la, çikolata yiyen adamın ne kadar dayanacağı konusunda bahse girmişti. Gideon, "İstediği kadar dayanır, yeni yıla kadar

* (Fr.) Sera. (ç.n.)

dayanır," demişti. Kendisiyse, "Hayır. Çikolata yiyen adamın kalbi ona ihanet edecektir, aklı ya da midesi değil," demişti. Queen of France'a doğru kürek çekerlerken de bahse girdiği yüz bin frankı yüz elliye çıkarmıştı. Gülmüş, bahsi artırırken denize tükürmüştü, öylesine güveniyordu kendisine. Çünkü çikolata yiyen adamın izlerini görmüştü (çamaşırlıkta, ağaçların arasında, çardakta, aşağıdaki gölde, alet deposunda, seranın yakınında). Karıncaların bayıldığı, deli gibi aradığı çikolata kalıntıları olan kalaylı kâğıtları yere atıyor, işçi karıncaları oralara getiriyordu. Kadın onu düşünde kendisine gülümserken görmüştü, çıplak ve ıslak olarak bir ata binmiş gidiyordu. Bu yüzden adamın kendi düşündüğü gibi davranacağını, her an yakalanabileceğini ya da kendini belli edeceğini biliyordu. O sabah jipten iner inmez, beklediği günün geldiğini anlamıştı. İlk önce büyük bir kelebek sürüsü görmüştü, sonra, avluda durmuş pala saçlı kadının çamaşır sepetini getirmesini beklerken palaların çın çın ötmediğini hemen fark etmişti. Tıpkı sahibeleri gibi onlar da baskı altında diye düşünmüştü – herhalde korkudan. Bunun nedeni çikolatacı adam olmalıydı. O çın çın öten kıvrık palaları susturabilecek başka hiçbir şey gelmiyordu aklına – ne kasırga ne büyülü bebek ne de zehirli yılan ya da maymun dişi. Bunu yapan, geceleri çikolata yiyen, yiyecek peşinde koşan bir hayvan gibi yaşayan, bir yıldız kadar sessiz o adamdan başkası olamazdı.

Kadın balığı ve avokadolardan birini yemişti ama Gideon hâlâ gelmemişti. Kahveye başlamak istemiyordu, çünkü içince, yakında tuvalet olmadığından (mutfakta bile istenmediğini seziyordu) doğru aşağıya koşuyordu, Gideon'un ziyaretinin tam ortasında bahçenin gerisindeki çalılıklara koşmak istemiyordu. Adamı Gideon'dan önce kendisinin fark etmiş olduğunda ısrarlıydı. Gerçekteyse adamı ilk gören Gideon'du. Adamın orada olduğunu on iki gün önce anlamıştı, kalaylı çikolata kâğıdını yerde bırakmasından çok önce

fark etmişti onu (pala saçlı kadının bir şey uydurup kendisine saldırmak istediğini sanmıştı, kadın ona açık açık, çikolataları sen mi alıyorsun, diye sormuştu, o da her sorgulandığında kadına hiç bakmadan, omzunun üstünden "Hayır hanımefendi" diye karşılık vermişti). Kalaylı kâğıt yanıltıcı olabilirse de, adamın arkasında bıraktığı koku hiç de yanıltıcı değildi. Ev yemeğiyle uzun süre beslenen bir hayvan nasıl hayvansı kokusunu yitirirse, oruç tutan birinin kokusu da değişir. Kadın o kokuyu on iki gün önce duymuştu: oruç tutan ya da duruma göre açlıktan ölen bir insanın kokusu. Yalnızca insanın üretebileceği insan plasentasının kokusuydu bu. İnsanın yiyeceksiz kaldığı zaman yeniden salgıladığı bir koku. Demek ki oralarda aç bir adam vardı, ya da, Gideon'a dediği gibi, "Buralarda açlıktan ölen biri var"dı. Gideon da ona, "Ölen benim, Thérèse," demişti. Kadınsa, "Hayır sen değilsin. Gerçekten açlıktan ölen biri," demişti. O gün, daha geç bir saatte, mutfak balkonunun yakınındaki ıhlamur ağacının altındayken Gideon öfkeden irileşmiş gözlerle yanına gelmiş, bir bataklık kadınını gölün yanındaki ağaçların arkasından fırlarken gördüğünü fısıldamıştı. Thérèse elindeki *hani* balığının pullarını ayıklarken durmuş, Gideon'un gördüğü şeyin o kişinin kokusu olduğunu, onun bir bataklık kadını olamayacağını, çünkü onların zift gibi koktuğunu söylemişti. Gideon'un gördüğü her kimse bir süvari olmalıydı. Thérèse bundan sonra bir yerine iki avokado getirmeye başlamıştı, ikincisini çamaşırlıkta bırakıyordu. Ancak üç günde bir geri geldiğinde avokadoyu hep yerinde buluyordu, üzerine konan meyve sineklerinden başka ona ilişen olmuyordu. Çözüm bulan Gideon oldu: Kendisinden istendiği gibi kilerin penceresinin çerçevesini onaracak yerde, küçük camlarından birini yerinden çıkardı, pala saçlı kadına cam bulmakta güçlük çektiğini söyledi. Şişko buna çok kızdı, kolay bozulabilir yiyeceklerle sinekleri çekebilecek olanları, cam onarılana ka-

dar öteki mutfağa taşıdı. Thérèse'le Gideon süvarinin kilerde bıraktıkları yiyeceğe o arada ulaşmış olacağını umuyorlardı. Çok geçmeden tuhaf yerlerde katlanmış kalaylı kâğıt parçaları bulmaya başlayınca adamın en azından kilerdeki çikolatalardan aldığını anladılar. Gideon bir keresinde de çardakta boş bir Evian şişesi buldu. O zaman adamın içecek suya ulaştığını da anladılar.

Thérèse, Gideon'un ayak seslerini duyana kadar kahve kabını ocaktan tam beş kez aldı ve tam beş kez yeniden oraya oturttu. Kafasını kapıdan uzattı, sırıtarak konuşmaya başladı.

"Şişt!" dedi Gideon, "Şişt!" Parmağını dudaklarına götürmüştü. Ama Thérèse kendini tutamadı.

"Bir şeyler oluyor. Anlıyorum ben." Gideon içeri girip yaklaşınca Thérèse onun gömleğini gördü. "Sen mi tavuğu kestin, o mu seni?"

Gideon kadının susması için bir elini kaldırırken öteki eliyle de kapıyı kapadı.

"Açsana şu kapıyı," diye sızlandı kadın. "Burası çok sıcak."

Gideon ona aldırmadı. "Dinle," dedi. "Adam evde. Evin içinde! Ortaya çıkmış! Onu gördüm!"

"Biliyordum! Biliyordum!" Thérèse haykırırcasına fısıldamıştı. Gideon kahve kabına gitti. Açılır kapanır masanın üstünde iki fincan duruyordu, Gideon ikisini de doldurdu.

"Burada küçük bir soğutucu olsa hiç de fena olmaz," dedi. "Şu ufaklardan, seradaki gibi bir tane. Şurada prize takarız..."

"Anlatsana be adam. Soğutucuyu bırak şimdi."

"Arada sırada bir soğuk bira ya da buz gibi bir şarap istemez miydin?"

"Soğuk bira mı?" Kadın ona şaşkınlıkla baktı. "Bu memleket senin ahlakını bozmuş be adam. Benimle dalga geçmesene. Adamı nerde gördün?"

"Pencerede. Kızın penceresinde." Gömleğinin içinde duran piliç kafasıyla ayaklarını çıkardı, bir gazete kâğıdına sardı.

"N'apıyordu?"

"Bakıyordu. Durmuş bakıyordu. Bir çarşafa ya da onun gibi bir şeye sarınmıştı, ama belden yukarısı çıplaktı."

"Senin onu gördüğünü gördü mü?"

"Hayır. Sanmam. Kafamı kaşımak için kasketimi çıkarmış, ağaçların tepelerine bakıyormuş gibi yaptım."

"Hiçbir şey yapmadı mı? Kıpırdamadı mı?"

"I-ıh. Yalnızca bakındı. Sonra ben arkamı döndüm, oradan uzaklaştım."

"Yalnız mıydı? Kız yanında mıydı?"

"Bilemem. Ama adam kızın odasındaydı. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Üstelik daha önce kızı da orada anadan doğma çırılçıplak gördüm, Noel ağacını kurmak için hazırlık yaparken. Geriye kaçtı ama yararı olmadı. Kafamın tepesinde gözlerim olduğunu bilmiyor. Sonra, bir saat falan sonra adamı gördüm orada. O da neredeyse çıplaktı. Bir tek beline beyaz bir bez dolamıştı. İşi pişirdiler mi dersin?" İlgisizmiş gibi görünmekten vazgeçmişti, neler olabileceğini düşünüp keyiflendiği belliydi.

"Sana demiştim!" dedi Thérèse. "O adam bir süvari, kızı alıp götürmek için geldi buraya. Bir fırsat kolluyordu."

"Belki de. Belki de." Gideon kadının donuk bakışlı gözlerine baktı. "Neredeyse körsün," dedi, "ama hakkını vermem gerek. Bazı şeyleri benden daha iyi görüyorsun. Güçlü kuvvetli bir adam ne diye buralarda böyle gizlensin? Neden bu eve gelsin? Neden öteki taraflara gitmedi ya da yolun yukarısındaki Filipinlilerin olduğu yere? Belli ki birini arıyordu mutlaka."

"O fahişeyi. O kıç kıvıran karıyı," dedi Thérèse. "İşte bu yüzden doğruca onun odasına gitti. Onun orada olduğunu biliyordu, tepelerden bakınca görmüştü onu. Belki de onu alıp buradan kaçırır."

"Amerika'ya ha?"

"Belki de Fransa'ya. Şu koca kutunun geldiği yere. Belki de adam bir süvari değildir. Belki kızın eski bir erkek arkadaşıdır, kıza kutuyu gönderen de odur Gideon."

"Dur bakalım. Abartıyorsun."

"Pala saçlı da hoşlanmadı bundan. Onları ayırmaya çalıştı, ama başaramadı. Adam kızı buldu, koca okyanusu yüzerek geçti, gelip onu buldu, di mi? Pala saçlı delirdi. Papyonlu kocasına diyo ki..." Thérèse tahta iskemleye oturdu, anlatırken sallanmaya başladı, hikâyesine yeni bölümler ekledikçe parmaklarını Gideon'un omuzlarına bastırıyordu. "Papyon kravat çok kızdı. Çünkü pala saçlı ne derse o olur..." Uydurdukça daha da çok sallandı, sallandıkça İngilizcesi iyice dökülmeye başladı, sonunda ağzının içinde unufak oldu, hayalgücünün akışını engelledi, bunun üzerine Thérèse o İngilizceyi tükürüp attı, hikâyesini Dominik Fransızcasının berrak çağlayanında ışıl ışıl akıttı.

Gideon kadını durduramıyordu, bu yüzden bir yandan kahvesini yudumluyor, bir yandan da omuzlarına saplanan parmakları itmeye çalışıyordu. Thérèse İngilizceden vazgeçince Gideon da onu dinlemekten vazgeçti, çünkü yirmi yıl sonra Amerika'dan ayrılması, ailelerine ait malmülkle ilgilenmek üzere Dominik'e geri gelmesi için kendisini kandıran şey, Thérèse'in o Fransızca konuşmaları olmuştu. Bu yüzden kulaklarını tıkadı, salt Thérèse'e duyduğu saygıdan onun omuzlarını dürtüklemesine karşı koymadı, çünkü o annesinin küçük kızkardeşiydi, çünkü Gideon, Thérèse'in iri memelerine istemeden de olsa saygı duyuyordu, çünkü o kendisini (hem de kendisini) on beş yıl boyunca yolladığı otuz dört mektupla kandırmış, eve dönmesini, malmülklerinin başına geçmesini istemişti, malmülk derken kendisini kastetmiş olmalıydı, çünkü Gideon oraya vardığında malmülk dediği şeyden geriye kalan yalnızca Thérèse'di: Ne tarla ne de kahve ağacı dolu tepeler. Kendisinden iki yaş büyük Thérèse'den ve

her kasırgadan sonra, yani yılda dört kez, damının yenilenmesi gereken beton bir evden başka bir şey yoktu ortada. Gideon eve baktığında –zümrüt yeşili tepeye yayılmış on iki evden biriydi o–, çocukluğundan anımsadığı 500 dönümden fazla arazinin de, tıpkı zümrüt tepeler gibi, Guadelup'ta oturan o Fransıza ait olduğunu, mutfağın önündeki bahçeyle ırmağın kıyısındaki köy bahçesi dışında işlenecek başka bir toprak kalmadığını, ortada yalnızca bu gülüp duran, yalancı, elma düşkünü kocakarının olduğunu keşfettiğinde kızamamıştı bile. Şaşırdığı şey, kusursuz bir Fransızcayla kaleme alınmış o otuz dört mektuba kanmış olmasıydı, mektupları önceleri rahip yazmıştı, sonra da yardımcısı; mektuplarda bunca malmülkü yönetmenin ağır bir yük olduğu, yaşlı bir kadının bu yükü taşıyamayacağı anlatılıyordu, ama aynı yaşlı kadın her nasılsa bir yolunu bulup kendisinden on dolarlık bir posta havalesi koparmayı başarıyordu; ayrıca geldiği zaman mutlaka elma getirmesini ya da yollamasını ısrarla istiyordu, elmaları ne zaman göndereceğini söylerse gümrükte çalışan bir arkadaşını uyaracaktı, çünkü limana Fransa'da yetiştirilmiş sebze ve meyve dışında bir şey gelemeyeceğini, dükkânlarda da satılamayacağını, Dominik'e elma sokmanın yasak olduğunu yazmıştı. Her ay gelen gemiler pörsümüş marullar, kararmış cılız fasulyeler, yumuşamış havuçlar getiriyorlardı. Mutfaklarının önündeki bahçede çalışmayı akıllarına bile getirmeyen, çarşıya bağımlı varlıklı ya da orta sınıftan insanlar için büyük bir sıkıntıydı bu (elbette bahçede çalışmayı bir hobi olarak gören Amerikalılar hariç), oysa bahçelerinde yetiştirdikleri, denizden çıkardıkları, yolun kenarında yetişen avokado ağaçlarından topladıklarıyla mükemmel beslenen yoksullar için bu durum hiç de sorun değildi. Thérèse ise bir kez yedi yaşındayken, bir kez de otuz beş yaşındayken elma yemiş ve elma için çıldırır olmuştu. 1973 yılında Gideon, elektrik mavisi spor kıyafetinin astarının içine gizlediği

on iki elmayla geldiğinde Thérèse'in gümrükteki dostları elmaları fark etmiş, ama iki dolar karşılığında görmezden gelmişlerdi, Gideon bir sonraki uçakla geri dönme tehdidinde bulunmasına rağmen kadın elmaları görünce öyle bir minnet duymuştu ki Gideon düşündüğünü yapamamıştı. Ne de olsa geride pek fazla bir şey bırakmış sayılmazdı; bıraktığı yalnızca Amerikan vatandaşlığıydı; onun da yararı, ara sıra on dolarlık bir posta havalesi gönderebilmek, spor bir kıyafet alabilmek ve televizyon izleyebilmekti. Gençlik arkadaşlarının çoğu Fransa'ya göç etmişti, ancak oradaki yaşamlarıyla ilgili anlattıkları o kadar üzücüydü ki, Quebec'e gitmeyi yeğlemişti Gideon; ancak vize alabilmek için yirmi iki yaşına kadar beklemesi, sonra da, deyim yerindeyse, Kanadalı bir çiftçinin ceket cebinde yolculuk etmesi gerekmişti. İki yıl sonra da, bir sürü numara çevirdikten sonra (bunlara Amerikalı bir zenciyle evlenmek de dahildi), posta havalelerinin, spor kıyafetleri ve televizyonun bolca bulunduğu Amerika'ya geçmişti. Şimdi artık buraya geri geldiğine göre, her kasırganın ardından damı yenilemekten, şurada burada iş bulmaktan ve karnaval zamanını beklemekten başka yapacak ne vardı? Önceleri ailesinden ve dostlarından utanıyordu. Thérèse'in ona yalan söylemesi gibi, o da Amerika'da edindiği servet konusunda yalan söylemişti. Şimdi damları yenilediğini, turistlerden bahşiş beklediğini, barlarda kadınları dikizlediğini herkes görüyordu; tıpkı eskisi gibi. İçi Amerikan doları dolu bir bavulla gelmemişti oraya. Yalnızca on iki elma ve spor bir kıyafetle. Çok aşağılayıcı. Yanında götürdüğünden fazlasını getirmeden Dominik'e bir eşekten başka kim dönerdi? Mutlaka dönmek isteyenler (Fransa'dan, Quebec'ten, New York'tan ya da başka bir yerden), yanlarında üniversite diploması ya da kazanmayı amaçladıkları para olmadıkça geri dönmezlerdi, dönemezlerdi. Bununla birlikte Gideon çok iyi İngilizce konuşuyordu, adada bu oldukça büyük bir üstünlük sayıla-

bilirdi, ama o yaşta, elinde diploma olmadan, başarıya ulaşmasında yardımcı olabilecek arkadaşlarının uzağındayken, havaalanında bavul taşıyamaz, Old Queen lokantasında masalara hizmet edemezdi. Böylece günübirlik iş bulmak üzere doklara gitmeye başladı ya da bir taksicinin biletlerini topladı, sonunda göçmen olarak kırk yıl yerdiği emeğin karşılığını aldı: Isle des Chevaliers'de evi olan ve oraya yerleşen bir Amerikalının, sürekli iş vermek üzere tekneden anlayan, İngilizce bilen, elinden her iş gelen bir yardımcı/bahçıvana gereksinimi olduğunu öğrendi; bu kişinin yerli siyahlardan daha az kendini beğenmiş olması gerekiyordu, çünkü Dominik'in yerlileri yılda dört kez evlerinin damını yeniden yapsalar da, yüreklerinin kendilerinden başka herkese karşı nefretle dolu olduğunu saklamazlardı.

Gideon utanmayı bir yana bıraktı: Isle des Chevaliers'de bir mevsimlik olarak başlayan, ancak üç yıldır süren iş yararlıydı, ayrıca Amerikan vatandaşı olmanın hiçbir şey fark ettirmediği göçmen yaşamında katlandığı aşağılanmaların yanında, ailesinin takılmalarıyla hakaretleri hiç kalırdı. Üstelik, Amerika'da kimsesiz olarak ölmektense, kahve yetişen o tepelerde ölebileceği düşüncesi de onu öylesine mutlu ediyordu ki, kininin ya da öfkesinin bir saatten fazla sürdüğü görülmüş değildi. Thérèse'e benzemiyordu, karmaşık ve tutkulu nefretler besleyen Thérèse Amerikalı zencilerle konuşmayı reddediyor, beyaz Amerikalılarıysa tümden yok sayıyordu. Bunu yapmak için de onlara bakmamanın yeterli olacağını sanıyordu (ya da daha doğrusu, onlar kendisine bakarken o onlara bakmıyordu), böylece onlar kendisine bir şey söylediklerinde yüzünü hep başka yöne çeviriyor, gözlerini de (elindeki işe dikmemişse) ufukta uzak bir noktaya dikiyordu, aslında hayatın buna bağlı deseler bile, o noktayı görecek durumda olmuyordu. İnsanların dikkatsizlik sandıkları şey, bir "dikkati yoğunlaştırma" mucizesiydi.

"Sus Thérèse," dedi Gideon. "Sesini limandan duyacaklar. Kafandan romans uydurmayı bırak artık. Gidiyorum ben." Ayağa kalktı, hırpalanmış omzunu ovuşturdu. "Ama hikâyende bir eksik var. Çok önemli bir şey. Ben adamı evde gördüğümü söyledim, açıkta. Açıkta. Anladın mı? Şimdi o evde beş kişi yaşıyor. Üç değil. İçlerinden ikisi beyaz, bu beyazlar aynı zamanda her şeyin sahibi. Sen masalında şu şöyle düşünüyor, bu böyle hissediyor derken, beyaz patronları hiç işin içine katmadın. Onlar bu konuda ne düşünüyor? Bunun kimi sevdiği, şunun kimden nefret ettiği, papyon kravatın ne yaptığı ya da pala saçlının ne yapmadığı hiç önemli değil; beyazların ne yapacağını, bu konuda neler düşündüklerini bilmen gerek." Thérèse'in göğüs kemiğine dokundu, onu orada dilinin ucunda yarım kalmış masalıyla bırakıp çıktı.

Thérèse ısıtıcıyı prizden çıkardı, Billy Blass marka havluların kalanını da kurutucuya koydu. Sonra beyaz gömleklerle üniformaları çamaşır makinesine yerleştirdi. Çamaşırlar makineyi fazla doldurmuş, iyice sıkışmışlardı; ama Gideon'la dedikodu yaparken vakit kaybettiği için onları öylece bıraktı. Yeniden iskemleye oturdu, papyon kravatlı kocanın siyah çoraplarını çitilemeye başladı.

Doğru, diye düşündü. Beyaz Amerikalıları unutmuştu. Onları hikâyesine nasıl yerleştirecekti? Onları gözünde canlandıramıyordu. Hikâyede, ötekilerin kim olduklarını biliyordu: Çikolata yiyen adam bir âşıktı, "kıç kıvıran" da onu reddeden bir koket; öteki ikisiyse geleneksel düşman tavırlı aile. Bunları anlıyordu, ancak şimdi işin içine serada oyun oynayan, kendisinin doğru dürüst görmemiş ve kesinlikle de konuşmamış olduğu o ince uzun Amerikalıyı katması gerekiyordu. Ayrıca saçları günbatımı rengi, süt gibi beyaz tenli karısını da. Onların duyguları neydi acaba? İşte o anda, hayatı boyunca onların hiçbir şey hissetmediklerini düşünmüş olduğunu fark etti. Ah, tabii ki onların konuştuklarını, güldük-

lerini, öldüklerini, çocuk doğurduklarını biliyordu. Ancak bütün bu olayların duyguyla bir ilişkisi olacağını hiç düşünmemişti. Rahibi düşündü, esnafları, jandarmaları, Alma'nın sözünü ettiği öğretmenleri, dadıları kaçtığında bir günlüğüne baktığı iki küçük Fransız kızı, iri memeleriyle emzirdiği yüzlerce Fransız bebeği düşündü. Onların içinden neler geçiyordu acaba? İçlerinden.

Thérèse böyle bir sorun çıktığına, hikâyesinin devamını getirebilmek için bu sorunu çözmesi gerektiğine çok içerlemişti. "Ne fark eder ki?" diye mırıldandı. "O adam için ne düşündüklerini bilemem ama ona ne yapacaklarını kesinlikle biliyorum. Öldürecekler. Çikolata yiyen kara adamı öldürecekler. Canını alacaklar. Ah. Zavallı adam. Zavallıcık, zavallı adam. Ölecek, 'kıç kıvıran' da yıkılıp kalacak. Çok geç kahpe, o adamın mükemmel olduğunu çok geç anlayacaksın. Ne kadar nazik, ne kadar kibar. Yüreğin pişmanlıkla dolacak, ama çok geç, inek kadın, çok geç; artık o asla senin olamaz. Ve sen pala saçlı kadın ve sen papyon kravat, artık o öldüğüne göre her şey yolunda sanacaksınız, ama hayır! Siz de acı çekeceksiniz, çünkü 'kıç kıvıran' çok kederli, adamın vakitsiz ölümü için sizi suçlayacak, sizden ölene kadar nefret edecek. Bu yüzden topunuz birden Amerika'ya geri dönün ve o kocaman kırmızı elmalarınızı yerken boğulup kalın."

Yavru fokların derisi, kendi bedeninin terini emiyordu. Jadine gözlerini yumdu, içine çöktüğü karanlığı hayal etti. Kürkün üstünde kollarını bacaklarını açmış yatıyor, içine gömülüyordu. Titredi. Dudaklarını araladı, kürkü yaladı. Titremesi daha da arttı. Ondine haklıydı: Bu mantonun ürkütücü bir yanı vardı. Hayır, ürkütücü değil, baştan çıkarıcı. Kürkün içine birkaç dakika daha gömüldükten sonra ayağa kalktı, tekrar alıp giyinmeye hazırlandı. Saat on iki otuzu gösteriyordu, daha Solange'a telefon etmesi, mektupları yanıtlaması,

gidip Margaret'e bakması gerekiyordu. Kadının avutulmaya gereksinimi olacaktı. Belki de meyveleriyle soğuk et suyunu alıp aşağıya, balıklı göle ya da tepedeki çardağa giderlerdi. Margaret odasından çıkmamakta direndiği için zaten günlük egzersizlerini ve kas güçlendirici hareketlerini yapamamışlardı. Öğle yemeği saatinde Valerian serada olurdu, orada ya fırında pişmiş patates ya da tek çeşit yemek yerdi. Bol çeşitli yemek yiyen yalnızca Ondine ile Sydney'di. İkisi de günde üç öğün yerlerdi, yemek listelerinin de Valerian'ın sofrasına gelenlerle hiçbir ilgisi yoktu.

Jadine duştan çıktı, girdiği kadar nemliydi yine, daha fazla terlememek için elinden geldiğince yavaş giyindi.

İri mor kelebekler geri gelmiş, havayı dalgalandırıyorlardı. Jadine saçlarını fırçalayıp başının tepesinde toplarken onlara isteksizce baktı. Kulaklarının üstünden ve şakaklarından birkaç tel saç çekerek yüzüne yumuşak bir hava vermeye çalıştı. İçindeki dürtüye uyarak mantosunu yeniden giydi, nasıl göründüğünü anlamak için boy aynasına bakıyordu ki birden burnuna o koku çarptı. Arkasından aynaya yansıyan şeyin ne olduğunu anlamak için bir parça sola kaydı. Leylak rengi pijamaları içinde adam orada duruyordu, derisi bir ırmak yatağı kadar kara, gözleri bir hırsızınkiler kadar ısrarlı ve keskin bakışlıydı.

"Günaydın," dedi; gülümsediğinde gümüş ayakları üstünde dörtnala koşan küçük, kara köpekler yine görünür gibi oldu. Jadine'in dili tutulmuştu. Aynadan adamın saçına bakıyordu. Bir önceki gece, Valerian'la birlikte yemek odasının loş ışığında otururlarken, adamın saçları yalnızca uzun ve dağınıkmış gibi gelmişti gözüne. Burada, gölgelerin düşmediği yatak odasında, sürekli ışıldayan güneş ışığının altında tek başına dururken adamın saçı büyük bir güce sahipmiş gibi duruyordu –fiziksel açıdan güçlü– Jadine'i yakalayıp pelteye çevirecek bir demet uzun kamçı ya da kırbaç gibiydi. Bunu

yapabilirdi de. Hapse konması gereken vahşi, saldırgan, kötü amaçlı saçlardı onlar. Uygarlık dışı, ıslahevine yaraşır saçlardı. Mau Mau, Attica, prangalı mahkûm saçlarıydı.

"Günaydın." İkinci kez söylüyordu.

Jadine adamın aynadaki yansımasından uzaklaşmaya çalıştı, dili damağına yapışmıştı. Artık aklı başındaydı, bir gece önce tam anlamıyla kavrayamadığı düşünce, içlerinde yalnızca Margaret'in açık seçik görebilmiş olduğu tablo şimdi aynanın çerçevesinin içine oturmuştu: Bu adam günlerdir aralarında (eşyalarının arasında) yaşıyordu. Kendileri de bunun farkında olmamışlardı. Neler görmüş, neler duymuştu acaba? Orada ne yapıyordu?

"Hey! Sana günaydın deyip duruyorum."

Jadine döndü, en sonunda aynadaki hayalden kurtulmuştu.

"Kapıyı vurabilirdin."

"Kapı açıktı." Arkasındaki kapıyı gösterdi.

"Ama yine de bir kapı ve vurulabilir."

Adamın gözkapakları açık olsa da gözlerini kapamış gibi geldi Jadine'e, gülümsemesi de sakalının ve ırmak yatağına benzeyen karanlık suratının içinde görünmez oldu.

Yanlış yaptım, diye düşündü Jadine, onu kızdırmamalıyım.

"Kusura bakma ama beni korkuttun. İyi uyudun mu?"

Adam başıyla evet dedi, ancak Jadine'in dudaklarındaki zoraki gülümsemeye karşılık vermedi.

"Duş bozuk," dedi, gözlerini odanın içinde gezdirerek.

"Bak sen." Jadine güldü, şaşkınlığını gizlemek için fok derisinden mantosunu çıkarıp yatağın üstüne fırlattı. "Sapı yok. Ortadaki düğmeye basman yeter. Duş çalışır. İlk başta ben de çalıştıramamıştım."

Adam yatağın üzerinde serili duran fok derisi mantoya baktı. Jadine kıpkırmızı oldu, sanki adam göğüs uçlarının ve kalçalarının kürkte bıraktığı izleri görmüştü. Adam mantonun durduğu yatağa doğru yürüdü. Ona verdikleri pijama çok küçük

gelmişti; yenleri bilekleriyle dirsekleri arasında bir yere kadar geliyor, paçalarıysa ancak baldırlarının üstüne kadar iniyordu. Orada durmuş mantoya bakarken, Jadine onun mu yoksa mantonun mu daha siyah, daha parlak olduğunu bilemedi, bildiği tek şey, adamın mantoya dokunmasını istemediğiydi.

"İstersen Sydney'e söyleyeyim, sana giyecek bir şeyler bulsun." Sydney'in bu giysi bulma konusuna vereceği yanıtı düşününce ekledi: "Ya da Kalfa'ya. Kalfa sana giyecek bir şeyler bulabilir."

"Kim?" Mantoya arkasını döndü.

"Kalfa. Bahçıvan."

"Adı öyle mi?"

"Hayır." Gülümsedi Jadine, küçük kara köpeklerin kayışlarını arıyordu. "Ama Kalfa diye seslenince gelir. Bu da hiç yoktan iyidir. Kimi insanların hiçbir adı yoktur."

Adam da gülümsedi, yatağın yanından ayrılıp Jadine'e yaklaştı. "Ne olsun isterdiniz? Billy mi? Paul mü? Rastus'a ne dersiniz?"

"Saçmalama. Adın *ne?*"

"Seninki ne?"

"Jade."

Adam daha iyi bir yanıt beklermiş gibi başını salladı.

"Pekâlâ. Jadine. Jadine Childs." Uzanıp bir sigara aldı Jadine.

"Ben de alabilir miyim?"

"Elbette." Sigara alması için eliyle yazı masasını gösterdi. Adam bir tane filtreli Gauloise aldı, yaktı, öksürmeye başladı.

"Uzun zamandır içmedim," dedi, ilk kez savunmasız görünüyordu. Jadine kayışları yakaladı.

"Paket sende kalsın," dedi. "İstersen daha da çok var."

Adam başını salladı, sigaradan bir nefes daha çekti, bu kez daha başarılıydı.

"Bakır Venüs kim?" diye sordu adam.

Kayışlar Jadine'in elinden düştü. "Nerede gördün?"

"Görmedim. Duydum."

"Nerede?" Kayışları bulamıyordu, kaybolmuşlardı.

"Buraya çalışmaya gelen kadından. Çamaşırlıktayken kendi kendine konuşuyor."

Kayışlar yine eline geçmişti, parmaklarının arasında sıkıca tuttu. "Mary, Mary olmalı." Jadine güldü. "O bir reklam sloganıydı. Ben mankenlik yaparken beni öyle çağırırlardı. Mary'nin bunu nereden bildiğini merak ettim. Okuma yazması olduğunu bile sanmıyorum."

"Manken miydiniz?" Gözlerini kıstı, ilgilenmişti.

Jadine kocaman bir hasır kutuya gitti. Halının dışına basınca sim işlemeli terlikleri döşemede tıkırdadı. Kutunun içini bir süre karıştırdıktan sonra kapağında kendi resmi bulunan bir moda dergisi çıkardı. Dergiyi adama verince adam yazı masasına oturdu, dişlerinin arasından ıslık çaldı. Gözleri kızın başının tepesinden aşağı, gümüş lameyle (az da olsa) desteklenmiş on beş santimetrelik göğüs dekoltesine kayınca bir ıslık daha çaldı. Jadine'in saçı fotoğrafta kafasına yapıştırılmış, düzgün bir çizgiyle ayrılarak alnından geriye çekilmişti. Gözleri vizon rengi, dudakları nemli ve aralıktı. Adam ıslık sesi çıkarmaya devam ederek dergiyi açtı. Birkaç saniye sayfaları çevirdikten sonra, Jadine'in başka pozlarda, başka giysilerle, değişik saç biçimleriyle ama hep o nemli ve aralık dudaklarla göründüğü dört sayfalık bir bölüme geldi.

"Lanet olsun," diye fısıldadı adam, "Laaa-net olsun!"

Jadine hiçbir şey söylemediyse de kayışlara sıkı sıkı asıldı. Adamın yüzündeki ifadeyi görünce gülümsedi. Adam resimleri alıcı gözle inceliyor, ara sıra da alçak sesle "Yuh, lanet olsun" gibi şeyler söylüyordu.

"Burada ne yazıyor?" Dergiyi masanın üzerine açtı, Jadine'in okuyup İngilizceye çevirebilmesi için ona doğru döndürdü.

"Ah, benim hakkımda bir şeyler yazıyor." Masanın kenarına yaslanmış, yüzünü adama ve dergiye doğru çevirmişti. "Nerede okula gittiğim falan gibi şeyler."

"Oku bana."

Jadine öne eğildi, yazının önemli bölümlerini çabucak İngilizceye çevirdi. "Matmazel Childs... Sorbonne mezunu... yetenekli bir sanat tarihi öğrencisi... diploması... *cloisonne** konusunda uzmandır, Nape Ustanın yanında çalışmıştır... şu anda Paris ve Roma'da yaşayan bir Amerikalıdır..., ...'nın yönettiği filmde ufak ama harika bir rol oynadı..." Jadine durdu. Adam parmağını fotoğraftaki bluzunun üstünde gezdiriyordu.

"Burada," dedi adam, parmağını fotoğraftan çekti, fotoğrafın altındaki yazıyı gösterdi. "Burada ne yazıyor?"

"Orada giysi tanımlanıyor. Doğal ham ipek... bal rengi..."

"Şurada 'hızlı şerit' yazıyor. Bu ne demek?"

"Ah, çağa uygun olmaya çalışıyorlar. Orada, Siz de Jade gibi, yani Amerikalıların 'hızlı şerit' dedikleri yoldan gidiyorsanız, giysileriniz şık olduğu kadar bavula girmesi kolay da olmalı' diye yazıyor. Sonra da takılardan söz ediliyor."

"Takılar için ne yazıyor?" Adam şimdi de parmağını bal rengi ipek giysinin üst tarafındaki bir yığın altın kolyenin üstünde gezdiriyordu.

"Kolyelerin tamamının değeri–" Jadine çabucak franktan dolara çevirdi: "Otuz iki bin dolar."

"Otuz iki bin mi?"

"Hı-hı."

"Yuh! Ya küpeler? Küpeler hakkında da bir şey yazıyor mu?" Adam Jadine'in yakın plandan çekilmiş bir resmine bakıyordu, resim Jadine'in burnundan göğüs kabarıklığının başlangıcına kadar olan kısmını almıştı: Küpelerini, boynundaki el yapımı parçayı ve yine o nemli ve aralık dudakları.

"Güzel değil mi? Antika. Büyük Katerina'ya aitmişler."

"Büyük Katerina. Bir kraliçe, ha?"

---

* Bir tür mine süsleme sanatı. (ç.n.)

"Çariçe. Rus Çariçesi."

"O mu verdi bunları sana?"

"Saçmalama! O öleli neredeyse iki yüz yıl oldu."

"Öyle mi?"

"Öyle." Jadine bu sözcüğü alabildiğine uzattı, elinden geldiğince Amerikalı gibi söylemeye çalıştı. Bir yandan gülümsüyordu.

"Öyleyse çok değerli olmalı bunlar."

"Çok değerli. Paha biçilemez."

"Paha biçilemeyecek şey yoktur. Her şeyin bir fiyatı vardır." Parmağını yeniden fotoğrafın üstünde dolaştırmaya, Katerina'nın küpelerinin biçimini çizmeye başlamıştı. Jadine ona bakarken kulak memelerinin karıncalandığını hissetti.

"Eh, yarım milyon vardır mutlaka."

"Yarım milyon mu? Yuh!"

"Hayranlığını belirtecek başka bir sözcük bilmez misin sen?" Başını yana eğdi, vizon rengi iri gözlerini adamın yüzüne dikti.

Adam başını evet anlamında salladı. "Allah kahretsin."

Jadine güldü, ilk kez rahatça, gerginlik duymadan gülüyordu. Adamsa gülümsemekle yetindi, fotoğrafa dokunmaya devam etti. "Bu giysiler sana mı ait, yoksa yalnızca resim çekilirken mi kullandınız?"

"Benim. Bazılarını fotoğraf çekildikten sonra bana verdiler. Ücret yerine."

"Ya takılar? Onları da verdiler mi?"

"Hayır. Onlar zaten benimdi – küpeler hariç. Onları Ruslardan ödünç aldılar. Ama geri kalanlar benim koleksiyonumdan."

"Koleksiyon ha?"

"Neden sordun? Hırsız mısın?"

"Keşke olsaydım. Çalabilseydim her şey daha kolay olurdu benim için."

"Çalabilseydim mi? Günlerdir bu evde yaptığın şeyin adı ne peki? Yoksa Ondine'e çikolatalarını geri vermeyi mi tasarlıyordun?"

"Sen buna çalmak mı diyorsun?"

"Sen demiyorsun."

Adam başını iki yana salladı. "Ben ona yemek yemek diyorum. Çalmak isteseydim bunun için bol vakit de vardı, yeterince fırsat da."

"Ama çaldıklarınla birlikte kaçamazdın. Bu yüzden belki çalmanın da anlamı yoktu. *O zaman* yoktu."

"Şimdi çalmamın bir anlamı var mı diyorsun?"

"Olabilir. Bizden ne istediğine bağlı bu."

"Biz mi? Sen kendine 'biz' mi diyorsun?"

"Elbette. Ben burada oturuyorum."

"Ama sen... Sen bu ailenin bir üyesi değilsin. Demek istiyorum ki, sen burada oturanlardan birine ait değilsin."

"Ben kendime aitim. Ama burada yaşıyorum. Margaret Street'in yanında çalışıyorum. O ve Valerian benim... patronlarım. Bunun anlamını biliyor musun?"

"Sana bakıyorlar. Besliyorlar falan."

"Beni okuttular. Yol paralarımı, kiramı, giysilerimi ve okullarımın ücretlerini ödediler. Annem öldüğünde on iki yaşındaydım; babam öldüğündeyse iki. Ben öksüzüm. Sydney'le Ondine'in dışında ailem yok, başkalarının önermeyi bile düşünmedikleri şeyleri Valerian yaptı."

Adam susmuştu, hâlâ fotoğraflara bakıyordu. Jadine ona yandan baktı, kayışın bileklerine sıkıca sarılmış olmasına dikkat etti.

"Neden yüzüme bakmıyorsun?" diye sordu.

"Bakamam," dedi adam.

"Neden bakamazsın?"

"Resimlere bakmak daha kolay. Onlar yerlerinden kıpırdamıyorlar." Jadine'in içinden bir acıma duygusu geçti. "Kıpırdamadan durmamı mı istiyorsun? Durursam bana bakar mısın?"

Adam karşılık vermedi.

"Bak," dedi Jadine. "Duruyorum. Hiç kıpırdamadan."

Adam başını kaldırdı, kıza baktı. Kızın gözleri tıpkı fotoğraflardaki gibi vizon rengiydi, dudakları da fotoğraflarda olduğu gibiydi. Nemli değildi, ama uyurken olduğu gibi aralıktı. Kızın odasına süzülüp neredeyse soluk bile almadan, gün ağarmadan önceki ışığın onun yüzünü karanlıktan çıkarmasını, uykudaki ağzını kendisine göstermesini saatlerce beklediği günlerdeki gibiydi dudakları; o bekleyiş anlarında kızın düşlerini yönetmeye, onun uyanmaması, kımıldamaması ya da yüzüstü dönmemesi için kendi düşlerini onun düşlerinin içine sokmaya çabalamıştı; kızın hareketsiz yatmasını, istediği düşleri görmesini sağlamaya çalışmıştı, o düşlerde beyaz kapılı sarı evler olacak, kapıları kadınlar açıp "içeri gelsene tatlım!" diye seslenecekler, beyaz giysiler içindeki şişman siyah hanımlar kilisenin alt katındaki turta masasıyla ve çamaşır ipinde sallanan ıslak beyaz çarşaflarla ilgilenecekler, akşam yemeğinden sonra çocuklar yerden ceviz toplayıp kıza verirlerken altı telli bir gitarın sesi duyulacaktı. Ah, o bekleyiş saatlerinde, buz depoları gördüğü düşlerini kızın da görmesini, onun kımıldamadan durmasını ve kesintisiz düş görmesini sağlamak için çok çabalamıştı, böylece kız uyandığında bir *nikelodeon** sesi duymayı, hayatında hiçbir şeyi arzulamadığı kadar arzulayacaktı; ne var ki bir süre sonra adam odada kızın yanındayken hayvan gibi kokmaya başlamıştı, kızı güneş uyandırmadan kendi kokusunun uyandırmasından korktu, soluğunu kızın soluğuna uydurup onun ağzına son düşünü, masmavi gökyüzünün altında, sokak köşelerinde durup The Ink Spots grubunun "Aldırmasaydım" şarkısını söyleyen koyu kırmızı pantolonlu adamları gördüğü düşü soluğuyla vermeden kızın uyanmasından

* Para atılıp çalınan müzik kutusu. (ç.n.)

korktu; hayvansı kokusunu engellemek ve kendi soluklarını kızın soluk alıp verişine uydurmak için çok çabaladı, ancak koku gittikçe ağırlaştı, kızın soluklarıysa kendisi için fazlasıyla hafif ve yüzeysel kalıyordu; dünyanın o bölümünde güneş hiç oyalanmadan doğuyor, odaya bir gladyatör gibi gösterişle dalıyordu, bu yüzden adamın odadan dışarı süzülmeden önce kızın içine katran kokusunu, o parlak ve kalıcı kokuyu vermesi için ancak zamanı oluyordu, adam giderken kızın yellenmesini ya da yellendiğini sanmasını umuyordu, böylece hayvan kokusu onu korkutmayacak ya da adamın odaya bıraktığı düşü bozmayacaktı. Ne var ki kız şimdi uykuda değildi; şimdi uyanıktı, hiç kıpırdamadan dursa da adam onun her an konuşabileceğini, ya da daha kötüsü, kendi gördüğü altınlı, *cloisonné*'li*, bal rengi ipekli düşleri adama zorla kabul ettireceğini biliyordu, o zaman kilisenin alt katında duran turta masası kimin umurunda olurdu?

"Ne kadar?" diye sordu. "Çok muydu?"

"Neden söz ediyorsun? Ne çok muydu?"

"Penisler. Bütün o altınlara sahip olabilmen, filmlerde oynayabilmen için ağzına alman gereken penisler. Yoksa kadınlarınki miydi? Sanırım mankenler erkeklerden çok kadınlarla birlikte olurlar." Adam sözünü sürdürmek, kara derili fahişelerin hep söyledikleri şeyin doğru olup olmadığını sormak istedi, ama Jadine elini biçimsizce yumruk yapmış adamın suratına, başının tepesine vurmaya, cahil pezevengin teki olduğunu haykırmaya, cahil derken vurguyu *hil* hecesine koymaya başlamıştı.

Jadine masadan bir sıçrayışta uzaklaşıp adamı yumruklarıyla öldürmeye çalışırken bir yandan da odada maşa, vazo ya da keskin bir makas bulabileceği yer var mı diye düşünüyordu. Adam başını yana doğru çevirdiyse de kollarını kaldırıp kendini savunmadı. Yapması gereken tek şeyi yapmıştı

* Geleneksel mine sanatında bir teknik. (e.n.)

zaten: Ayağa kalkmak, uzun boyundan yararlanarak kızın, yüzüne ve kafasına ulaşmasını engellemek. Ama Jadine yine de adamın gözlerini oyma arzusuyla öne atıldı. Adam kızın iki bileğini de yakalayarak yüzünün önünde çaprazlama tuttu. Kız adamın yüzüne doğru tükürdü, ama tükürüğü onun pijamasındaki C harfine düştü. Simli terlikleri tekme atmaya pek uygun olmasalar da Jadine yine de tekmeledi adamı. Adam kızın kollarını iki yana açtı, olduğu yerde döndürdü, arka taraftan sarılarak kollarının kıskacına aldı. Çenesini kızın saçlarına gömmüştü.

Jadine gözlerini kapadı, dizlerini bitiştirdi. "Kokuyorsun," dedi. "Hayatımda duyduğum bütün kokulardan daha pis bu koku."

"Şişt," diye fısıldadı adam, kızın saçlarının içine doğru, "sus, yoksa seni pencereden atarım."

"Valerian seni öldürür, maymun herif. Sydney seni keser, dilim dilim keser..."

"Hayır yapmazlar."

"Bana tecavüz edersen seni timsahlara yedirirler. Buna emin ol zenci parçası. Kendini şimdiden ölmüş bil."

"Tecavüz mü? Siz küçük beyaz kızlar neden hep birinin size tecavüz edeceğini sanırsınız?"

"Beyaz mı?" Öyle şaşırmıştı ki öfkesini unuttu Jadine. "Benim... benim beyaz olmadığımı biliyorsun!"

"Öyle mi? Öyleyse yerine otur ve beyazlar gibi davranmaya son ver."

"Ulu Tanrım," diye inledi Jadine. "Ulu Tanrım, beni pencereden fırlatsan iyi olacak, çünkü beni bıraktığın anda seni öldüreceğim. Bir tek bunun için. Sadece bunun için. Üstüme bu siyah kadın-beyaz kadın pisliğini attığın için. Gerisine boşver. Daha önce söylediklerin iğrenç ve ahlaksız şeylerdi, ama bana siyah bir kadının ne olduğunu, nasıl olması gerektiğini söyleyip de kurtulacağını sanıyorsan..."

"Bunu sana *ben* söylerim." Jadine kollarında çırpınırken adam yanağını onun saçlarına gömdü.

"Söyleyemezsin, seni çıplak ayaklı çirkin maymun! Salt siyahsın diye buraya gelip bana emir verebileceğini mi sanıyorsun? Sydney haklıydı. Seni o anda vurmalıydı. Ama hayır. Beyaz adamın biri senin insan olduğunu, sana öyle davranılması gerektiğini düşündü. O uygar biridir, senin de öyle olacağını sandı ama yanıldı. Çünkü seni koklamamıştı. Ama ben kokladım, senin bir hayvan olduğunu biliyorum, çünkü senin kokunu duyuyorum."

Adam çenesini kızın saçlarına sürttü, kulaklarının üstünden sarkan saçları üfledi. "Ben de senin kokunu alıyorum," dedi, kalçalarını kızın yumuşak renkli Madeira kumaşından etekliğine sıkıca bastırdı. "Ben de senin kokunu alıyorum."

Sesi yumuşak ve boğuktu, çok yükseklerden geliyor gibiydi. Çok yukarılarda bir yerden, tavandan, hatta *ake** ağaçlarından da yüksek olan bir yerden geliyor gibiydi, Jadine korktu. "Bırak beni," dedi sesinin titrememesine kendi de şaşırarak; adam bırakınca daha da şaşırdı.

Sırtı adama dönük durdu, bileklerini ovuşturdu. "Bunu Valerian'a anlatacağım."

Adamdan yanıt gelmeyince Jadine ona döndü, sözünü yineledi. "Bunu Valerian'a anlatacağım."

Adam başını salladı. "Anlat," dedi. "İstersen hepsini anlat, istersen bir kısmını."

"Anlatacağım," dedi Jadine, kapıya doğru yürümeye başladı, simli terlikleri döşemede tıkırdıyordu.

"Bir tek şey hariç," dedi adam. "Bir tek şeyi söyleme. Seni kokladığımı söyleme ona."

Jadine kapıdan çıktı, koridorun ucuna yürüdü. Alt kattaki tuvalete giderek adamın izlerini silip temizlemek istemişti ama hemen durmak istemiyordu, böylece merdivenden indi,

---

* Tropikal bir ağaç. (ç.n.)

ön taraftaki holden geçti, sokak kapısını açtı. Giriş yolundaki çakıllar simli terliklerin içindeki ayaklarını acıttı, ama Jadine bileklerini ovuşturarak yürümeyi sürdürdü; dehşet duyuyor, bir öfkeleniyordu. Giriş yolunun sonuna vardığında çakıltaşları bitti, Jadine rahatlayarak şoseye adım attı, yolun kenarındaki büyük bir taşa varana kadar yürümeye devam etti. Bir avokado ağacının önüne, taşa oturdu, eteğinin ucunu kaldırıp yüzünü sildi. Valerian'a bu adamı bu öğleden sonra başından defetmesini söyleyecekti. Adam gidecekti, başka yolu yoktu. Karayipler'de dingin geçen bir kış mevsiminde önemsiz bir olay olarak kalacaktı bu. Akşam yemeklerinde üzerinde gevezelik edilecek, dostlarla ayrıntılı olarak konuşulacak, kahkahalarla gülünecek bir olaydı. "İnanabiliyor musunuz?" denilecekti. "Onca zaman evin içindeymiş! Onu bulduğumuzda yemeğe davet ettik, oturdu kahvesini fincan tabağına boşalttı, kâhyaya 'Selam' dedi. Hah ha, Sydney'in yüzünü görmeliydiniz, Margaret de aklını kaçırmış gibiydi, ama tahmin edersiniz, Valerian harikaydı, Valerian'ı bilirsiniz, değil mi? Ne kadar soğukkanlıdır. Hem de nasıl! Ama ben neredeyse altıma edecektim, tamam mı?... sonra..." Ama hayır. Ne kadar gülünç olsa da o bölümü anlatmayacaktı. Çariçe Katerina'nın kendisine o küpeleri verip vermediğini sorması (küpelerin Çariçe'ye ait olduğuna gerçekten de inanmıştı), durmadan fotoğraflarını ellemesi çok gülünçtü; o adamın kendisine sorduğu soruyu başkasına söyleyemezdi: Kaç tane penisi ağzına aldığını. Olayın bu bölümünü bir başka küstahlık olarak gösterecek, sonra da adamın yüzünü parçalamaya çalıştığını, onun da kendisine tecavüz etmeyi denediğini anlatacaktı; o sabah banyo yaptığım ve kulaklarıma halka küpeler takmadığım için benim beyaz olduğunu sanacak kadar sersem ve akılsızdı da diyebilirdi belki, tecavüz etmek istemediğini, kendisini koklamanın ona yettiğini anlatabilirdi. Hayır, koku konusuna değinmeyecekti. O bahsi hiç açmayacaktı.

Jadine o korkuyu yeniden duydu, aynı zamanda korku olmayan bir şey de. Utanca benzeyen bir şeydi bu. Acaba bileklerimi öyle sıkıca kavrayıp popoma iyice dayandığı için mi, diye düşündü. Tanrım, ne iğrenç bir başbelasıydı bu adam. Gerçekten iğrençti. Leş kokulu herifin tekiydi. Belki utancının nedeni buydu. Adamın kokusu. Kendisine bundan daha kötü davranan, daha kötü şeyler yapmaya kalkışan adamlar olmuştu, ancak bunlardan her zaman söz edebilmiş, biraz tiksinerek biraz eğlenerek de olsa üzerinde düşünebilmişti. Ama bu öyle değildi. Adam Jadine'in içinde çok itici, çok berbat bir şeyi harekete geçirmişti, üstelik kendisine itici gelen şeyin adamda değil de kendi içinde olduğu duygusunu uyandırmıştı Jadine'de. İşte bu yüzden utanıyordu. Kokan, adamdı. Yoğun ve ağır. Ama adamın koklamak istediği kendisiydi. Bir hayvan gibi. Kıza da hayvanmış gibi davranmıştı, o odada ikisi tam hayvanlar gibi görünmüş olmalıydılar. Köpeğin biri ötekinin arkasını kokluyor, arkası erkeğe dönük olan dişi köpek hiç kıpırdamadan duruyor, koklanmasına izin veriyor, zencinin kendi poposunu kertmesi gibi köpek de dişisinin poposunu kertiyor; erkeğin kendi yüzüne hiç bakmamış, yanında yürümemiş olması dişi köpeğin umurunda değil, köpek birdenbire ortaya çıkıp kıçını kokluyor, sonra da tepesine biniyor, o sırtını kabartıp işini görürken kendisi öylece durup bu yükü taşıyor, erkek hiç ses çıkarmadan, havlamadan, gözlerini kısarak, açık ağzından salyalar akıtarak dişinin içini döverken, dişi köpek erkeğin tüm ağırlığını gerçekten de taşıyor; başka köpekler de bekliyor çevrede, erkek köpek işini bitirene kadar dolanıyorlar, sonra sokağın ortasında, güpegündüz dişinin üstüne çıkıyorlar, bir ağacın altına ya da bir çalılığın arkasına bile gitmiyorlar, Baltimore'da Morgan Sokağı'nın ortasında, yanlarından geçen arabaların, oynayan çocukların arasında işlerini görüyorlar; emekli postacı üstün-

de fanilasıyla evinden çıkıyor, şu dişi köpeği buradan atın, diye bağırıyor. Kızışmış bu hayvan. Bir yere kapatın şunu. Kentteki kahrolası köpeklerin hepsi buraya üşüşecek; postacı eve giriyor, erkek köpekleri kovalamak, dişinin de sırtına sopayı vurup kaçırmak için bir süpürge sapı alıp geri dönüyor, kızışmış olmaktan başka suçu yok dişi köpeğin, bu da elinde değil, ama yine de suçlu olan o, bu yüzden de dayağı o yiyor, süpürge sapı onun başına, onun sırtına iniyor, sonunda kaçıyor; ona acıyorum, bir yerine bir şey olup olmadığını anlamak için onu arıyorum, benzin istasyonunun arkasında buluyorum, köpeğin biri poposunu koklarken o da ses çıkarmadan duruyor, güneşin altında utanıyorum.

Çevresinde gördüğü her şey böyleydi: Aç olduğunu belli edersen kafana çabucak sopayı yiyorsun; böylece, on iki yaşındayken oracıkta, Baltimore'da "asla bir adamın ellerinde kırılmayacağım" diye karar verdi. Neye mal olursa olsun – bıçak ya da çığlık– asla. Evet, dans edecekti, evet, paten kayacaktı, ama bunları yaparken kaşlarını çatacak, hırçın dudaklarla, ürkütücü gözlerle bakacaktı, çünkü Asla. Bu küçük zenci kızdan hoş bir şey bekleyen olursa bunu kerpeten ve kloroform kullanarak alması gerekecekti, çünkü Asla. Annesi ölüp de önce Philadelphia'ya sonra okula gittiğinde her şeyi çok çabuk öğrendi, ama pes etmem, öğretmenim, hayır gülümsemem, çünkü Asla. Yaşı büyüdükçe biraz yumuşadı. Hırçın dudakları bükülüp baştan çıkarıcı oldu – gözleriyse ürkütücü olmaktan çok öfkeliydiler. Ancak o rahat tavırların altında köpeklerin dizginlerini her an çekmeye hazır bir pençe gizliydi, çünkü Asla.

"Git ona söyle," demişti siyah adam. "Her şeyi söyle, ama seni kokladığımı söyleme, söylersen, sende koklanacak bir şey *olduğunu* ve benim onu kokladığımı anlayacaktır; Valerian bunu anlarsa her şeyi anlayacaktır, beni buradan uzaklaştırsa bile, sende koklanacak bir şey olduğunu yine de bi-

lecektir, benim bulduğum ve kokladığım bir şey. Bu şeyi ne fok derisinden bir manto ne de bir milyon dolarlık küpeler gizleyebilir."

Seni piçkurusu, bu bana hiç de gerekli değildi. Ben buraya biraz dinlenmeye, huzur bulmaya gelmiştim, bacaklarımı bir podyumda havaya kaldırmak, soluğu Binaca kokan alıcıların kulaklarımı yalamalarına izin vermek mi istiyorum, yoksa bunun yerine Avrupa'da dolaşmak, hayatımın sonuna kadar futbol maçı izlemek, bir başka Bezzi aramak mı istiyorum, yoksa kendime bir Alfa satın alıp Roma'da kullanmak, yapımcılarla ajansların beni görebilecekleri, *Cara Mia* diye seslenecekleri yerlerde ortada görünmek mi istiyorum – bunların hangisini gerçekten istiyorum onu bulmaya gelmiştim, senin burada rolün yoktu.

Buraya, oturup ciddi ciddi düşünmek için geldim ben, işin doğrusu, ben buraya *gelebilirim.* Ben buraya aitim. Sense piçkurusu, sen değilsin, sense piçkurusu bana yaptıklarını Valerian'a anlatır anlatmaz buradan gidiyorsun, liman polisi gelip seni alacak, ait olduğun yere, köpekbalıklarının arasına gönderecek. Lanet olası Valerian, ne yaptığını sanıyor? Beyaz adamların oyunlarını mı oynuyor? Yoksa nesi var? Orada oturmuş Margaret'ten yakınıyor, oğlunu düşünürken neredeyse çöküyor, her ikisini de nasıl sevdiğini, onların mutlu olması için her şeyden vazgeçtiğini anlatıyor, sonra da karısının korkudan aklını kaçırmasına seyirci kalıyor. Karısını koruyacağına ya da en azından sinirleneceğine, karısının aklını başından alan şeyin ta kendisini yemeğe davet ediyor, hepimizle aynı koridorda uyumasına izin veriyor. Bir siyahın ötekinden ne kadar farklı olduğunu bilmiyor mu, yoksa hepimizin de... Ne çapraşık şey bu.

Jadine kollarını kavuşturdu, dirseklerini avuçlarının içine aldı, taşın üstünde oturduğu yerde öne arkaya sallanmaya başladı, Valerian'la konuşmak üzere geri dönmeden önce,

kendisinin de, yaptığı şakanın da fazla ileri gittiğini, geri tepebileceğini söylemeden önce kendini toparlamaya çalıştı. Uzun bir süre oturdu orada, gereğinden de uzun oturdu, çünkü zaten kararını vermişti. Birkaç kez ayağa kalkacak oldu, ama her kalkışında bir şey onu taşa geri çekti. Utanca benzeyen bir şey. Aşırı tepki göstermesi olasılığının doğurduğu bir sıkıntıydı bu, teyzesiyle eniştesine de aşırı tepki gösterdiklerini söylemişti. Budala durumuna düşme korkusu –başkaları sakinleşmişken onun heyecanlanması–, bir biçimde yönetilmiş, şaşırtılmış ya da etkilenmiş olma korkusu, tehlikede olma korkusundan daha kötüydü. Duyarlı insanlar, kontrol dışı kaldıklarını sezdikleri anda tedavi altına girerler ve orada kalırlardı. Başına gelen, sonradan anlatabileceği gülünç bir anekdot muydu gerçekten, yoksa işin içinde gerçek bir tehlike söz konusu muydu? Dahası da vardı. Kendisinin siyah bir adamı beyaz bir adama gammazladığını, sonra kırmızı enseli jandarmaların zenciyi bir tekneye atıp götürmelerini gözünde canlandırdığında tuhaf bir biçimde sıkılıyordu. Ama o adam kendisine tecavüz edecekti; belki Margaret'e de, ya da daha kötü şeyler yapacaktı. Valerian'ın canının sıkılmasını ya da ayılmasını ya da aklının başına gelmesini bekleyemezdi; gerçekten başvurabileceği kimse olmayan, yapayalnız sayılabilecekleri bu yerde ortalıkta dolaşmayı göze alamazdı. Şimdi yapmalıydı, gündüzken. Bunda yanlış bir şey yoktu. O zenci aklını başına toplamalıydı, bunu yapmıyorsa deli demekti ve buradan gönderilmesi gerekirdi.

Bu korkunun ve korku korkusunun dışında o adama karşı başka bir açıdan daha hakiki bir nefret duyuyordu. Onun yanındayken çok huzursuz oluyordu. On yıldır ona benzeyen bir Siyah görmemişti. Morgan Sokağı'ndan bu yana görmemişti. Sonraları, üniversitedeyken, tanıdığı siyah erkekler ya hiç hoşa gitmeyen tiplerdi ya da öylesine az bulunur ve rağbet gören tiplerdi ki 250 kilometre yarıçapındaki bir yerde bu-

lunan bütün kızlar onlara kul köle olurdu. O karışıklık içinde Jadine pek göze çarpmıyordu (ve asla seçilmiyordu). Daha sonraları, oraya buraya gittiğinde, girdiği topluluklarda çok sayıda siyah ve beyaz görüyordu, ancak tanıdığı siyahlar da onun istediği şeyi istiyorlardı – ya Sydney'le Ondine gibi ciddi ve özenli ya da tiyatro ya da basında çalışanlar gibi gürültülü ve gösterişli bir biçimde. Ama tuttukları yol nasıl olursa olsun, "başarmayı" kafalarına koymuşlardı, oyunu kendi kartlarıyla oynuyorlardı, her desteyi kendileri kesip kendileri dağıtıyorlardı. Beyaz adamlarla olduğunda kurallar daha da basitti. Jadine'in yapması gereken tek şey insanın aklını başından alacak kadar güzel görünmesi ve onları kendileri kadar akıllı olmadığına inandırmasıydı. Herkesin bildiği şeyi söyle, aptalca sorular sor, içinden gelirmiş gibi gül, ilgilenmiş görün ve insanlıklarını her gösterdiklerinde –gösterirlerse– yüzün parlasın. Bu işler için çoğunlukla çekicilik yeterliydi – ara sıra da cesaret. Ama hiçbiri bunun gibi bir şey gerektirmemişti... bunun gibi.

"Ah, ne bok iş!" dedi yüksek sesle. Bu kadar derin düşüncelere dalmaya değmez, diye düşündü, ayağa kalktı. Yolun kenarındaki avokado ağacı onu duydu, gerçek bok gördüğü için Jadine'in bu sözcüğü yanlış kullandığını düşündü. Jadine etekliğinin arkasını eliyle temizledi, eve yöneldi. Avokado ağacı Jadine'in gidişini izledi, sonra yapraklarını meyvesinin üstüne sıkıca kıvırdı. Jade seraya yaklaştığında yarı saydam pencere camlarının gerisinde iki kişi görür gibi oldu. Biri elleriyle kollarını çılgınca oynatıyordu. Açık duran kapıya kalp çarpıntısıyla koştu, gizlice içeri baktı. Valerian'la o adam kahkahalarla gülüyorlardı.

5

"Gülüyorlar mıydı?" Margaret kulaklarına inanamadı.

"Söyledim ya! Orada durmuş gülüyorlardı! Sen pencereden bana seslendiğinde onlara bakıyordum."

"Ulu Tanrım! Bu adama ne oldu böyle?"

"Bilmiyorum."

"Korkuyor musun?"

"Pek değil. Eh, biraz işte."

"O adamı tanımıyorsun, değil mi?"

"*Tanımak* mı? Nereden tanıyacağım?"

"Bilmiyorum. Deli olacağım. Belki de bir şeyler yapmalıyız."

"Ne? Bizden başka kadın yok. Bir de Ondine var. Kalkıp Broughton'lara gitmeli ve..." Jadine sustu, Margaret'in yatağının üstüne oturdu. Başını salladı. "Bu iş çok ileri gitti."

"Adam ne söyledi?" diye sordu Margaret. "Birlikte yemek yediğinizde? Burada ne aradığını söyledi mi?"

"Ah, saklandığını söyledi. Birkaç gün önce gemiden kaçmış, sonra gelip burada yiyecek aramış. Mutfakta bir şeyler bulmaya çalışırken ayak sesleri duymuş, saklanmak için merdivenden yukarı koşmuş. Anlaşılan hangi odaya girdiğini bilmiyormuş, dışarı çıkmak için fırsat kolluyormuş."

"Söylediklerine inanıyor musun?"

"Bir bölümüne inanıyorum. Yani buraya sana tecavüz etmek için gelmiş olduğunu sanmıyorum." (Belki bana, diye düşündü, sana değil.)

"Buraya nasıl gelmiş?"

"Yüzerek geldiğini söyledi."

"Bu olanaksız."

"Öyle söyledi."

"Eh, öyleyse geri de yüzebilir. Şimdi. Bugün. Bu evde onunla birlikte uyumak istemiyorum. Durumu bilseydim herhalde kalp krizi geçirirdim. Bütün gece o Valerian piçinin gelip bana neler olup bittiğini anlatmasını bekledim. Görünmedi bile."

"Sydney de koridorlarda silahla nöbet tutuyordu. Şimdiye kadar adamı öldürmüştür diye düşünmüştüm."

"O ne düşünüyor?"

"Öfkeli. Ondine'in de korktuğunu sanıyorum."

"Bu konuyu Valerian'la konuşup sonuçlandıracağım. Noel'i bana zehir etmek için yapıyor bunu. Michael geliyor, Valerian da benim her şeyin yolunda gitmesini istediğimi biliyor, ama bak beni rahatsız etmek için neler yapıyor. Kalkıp o... o..."

"Zenci parçası."

"Evet, Zenci parçası, kalkıp onu dışarı fırlatmıyor."

"Belki de yok yere telaşlanıyoruz."

"Jade. Adam dolabımdaydı. Kucağında da öteberi koyduğum kutu duruyordu."

"Açık mıydı?"

"Hayır. Açık değildi. Orada öylece oturmuş kutuyu elinde tutuyordu, içindekileri yerden toplamış olmalı. Ah Tanrım, korkudan ödüm koptu. Bir gorile benziyordu."

Bu tanımı duyunca Jade'in ensesi karıncalandı. Zenci parçasını kendi isteğiyle söylemişti, ama goril demezdi. "Hepimiz korkmuştuk Margaret," dedi dingin bir tavırla. "Beyaz olsaydı bile yine de korkardık."

"Biliyorum, biliyorum."

"Bak. Onu içeri alan Valerian. Dışarı çıkaracak kişi de o olmalı. Çıkaracağına eminim ama sen yine de konuş onunla, ben

de konuşurum. Her şey yoluna girecek. Sen biraz sakinleşsen iyi olacak. Gel nefes egzersizleri yapalım. Rahatla."

"Soluk alıp vermek istemiyorum. Bir *şey yapmalıyız.* Bu işi Valerian'a bırakamayız. Dinle, gidelim buradan: Tekneyle kente gidelim, oradan da uçakla Miami'ye. Adam buradan ayrılana kadar geri dönmeyiz. Ah, ama Michael!" Elini saçına götürdü. "Ona telefon ederim. Bizimle Miami'de buluşur, Valerian'ın aklı başına gelirse..."

"Ama bugün ayın yirmi ikisi. Vakit yok. Hem Sydney'le Ondine ne olacak?"

"Ondine'e sulanacağını sanmıyorsun, değil mi? Tamam, şöyle başlayalım. Gidecekmişiz gibi yapalım ve Valerian'a da nedenini söyleyelim. Kasabaya inince polise kendimiz bildiririz. Çocuk burada mı?"

"Evet ama..."

"Jade, haydi yürü. Yardım etmelisin. Başka kimse yok."

"Valerian'ın adamı gönderip göndermeyeceğini öğrenelim önce."

"Orada birlikte güldüklerini söyledin ya."

"Bekleyip görelim. Sen yine de bavulunu hazırla. Ben de uçakta yer ayırtayım."

"Tamam. Ama kesin bir şey öğrenene kadar bu odadan dışarı adımımı atmam."

"Sana yiyecek bir şeyler getiririm."

"Olur, ama lütfen acele et. Aç karnına Valium almak istemiyorum."

Bütün öğleden sonrayı odalarında geçirdiler, yabancıyı yeniden gördüklerinde adam öylesine güzelleşmişti ki ikisi de bütün tasarladıklarını unuttular.

Jadine simli terliklerini tıkırdatarak yatak odasından çıkıp gittiğinde, adam onun koltuğuna oturdu, bir sigara daha yaktı. Terliklerin çıkardığı 4/4 tempoya kulak vererek aynı tempoyu parmaklarıyla küçük çalışma masasında yineledi.

Gemideki beslenmenin kazandırdığı kiloları artık vermiş olsa da oturduğu yer kendisine küçük gelmişti –ana okulu iskemlesi gibiydi– oysa bedeni şimdi –iki haftadır çöplükten beslenmenin sonucu– bir koşucu gibi incecikti. Çevresine bakındı, Jadine'in odasının rahatsız görünümü onu şaşırttı. Sabahları gün doğarken orada çömelip uyuyan kızı seyrettiği, düşlerini değiştirmeye çalıştığı zamanki gibi görünmüyordu. O saatlerde odanın gizemli ama davetkâr bir hali vardı. Şimdi öğle ışığındaysa kolay kırılacak bir eşya gibiydi –içinde bebek bulunmayan bir bebek evi gibi–, bu görünümü bozan tek şey yatağın üstüne serilmiş fok derisi mantoydu, foklardan bile canlı duruyordu o manto. Grönland açıklarında o fokların suda bir gölge gibi kaydıklarını, çakıltaşlı kıyılarda yumuşak kayalar gibi ilerlediklerini görmüştü; şimdi içleri –içlerindeki kuzular, piliçler, orkinoslar ve çocuklar– boşaltılmış olmasına karşın o zamankinden çok daha canlı duruyorlardı, tonlarca fok balığının ölüşünü görmüştü adam. Dünyada buna benzer bir şey olamazdı, ana-baba, çoluk-çocuk ailelerin uyurken vahşice öldürülmesi hariç. Adam bunu da görmüştü.

Bir sigara daha yaktı, Jadine'in paketlemeye başladığı hediyelerin durduğu masaya gitti. Pijamasının omuzları iki yerinden ıslanmıştı. Paketlere bakmaktan vazgeçip sigarasını ağzından çıkarmadan Jadine'in banyosuna gitti. Duşa bir göz atınca, muslukların koridorun ucundaki banyodakilere benzediğini gördü. Ancak kızın duşunda sürgülü kapı değil, duş perdesi vardı. Her tarafında modası geçmiş kadınların resimleri bulunan ağır, parlak perdeler. Havlular öteki taraftaydı, hâlâ nemliydiler. Küvetin içi ve duvardaki fayanslar ıslak ıslak parlıyordu. Küvetin bir köşesinde bir şişe Neutrogena duş jeliyle bir doğal sünger duruyordu, süngerin rengi Jadine'in teninin rengindeydi. Süngeri eline alıp sıktı. Deliklerinden su fışkırdı. Dikkatsiz diye düşündü. İyice sıkması gerekirdi, yoksa çürür. Sünger öyle büyüktü ki, o küçücük elleriyle bunu nasıl tutabiliyor diye hayret etti. Süngeri bir kez daha, ama çok bastır-

madan sıktı, içinden fışkıran sıvı hoşuna gitmişti. Pijama üstünün düğmelerini açtı, süngeri göğsüne, kollarının altına sürdü. Sonra pijamasını çıkardı, duşun altına girdi.

"Çek," demişti kız. Ilık su suratının tam ortasına çarptı. Düğmeyi içeri itince su kesildi. Duş başlığını ayarladı, düğmeyi yeniden kendine çekti, su göğsünü dövdü. Biraz sonra duş başlığının yerinden çıkarılabildiğini fark etti, bedeninin her tarafında gezdirebilmek için başlığı kıskacından çıkardı. Süngeri elinden hiç bırakmıyordu. Her tarafı ıslandığında duş başlığını sallanır durumda bıraktı, banyo jelini alarak süngere sıktı. Bolca köpürtüp her yanını ovuşturdu, sonra durulandı. Küvetin dibinden akan suyun rengi kopkoyuydu – kömür karasıydı. Tıpkı denizin güneş doğmadan önceki rengi gibi.

Ayakları çok kötüydü. Topuklarının kenarında ve parmaklarının altında, tabanında kalın bir kabuk oluşmuştu. Tırnakları uzamış, içleri kir dolmuştu. İşe yarar bir şey yaptım diyebilene kadar iki kez sabunlanıp durulanması gerekti. Süngerden hoşlanmıştı. Daha önce hiç kullanmamıştı. Yıkanırken hep ellerini kullanırdı. Avcunun içine bir parça banyo jeli sıktı, sakalını sabunladı, tırnaklarıyla olabildiğince ovuşturdu. Sakalı karmakarışık olmuştu, şimşek çakar gibi çıtırdıyordu. Sabunlu yüzünü yukarı kaldırdı, suya tuttu. Çok sertti. Durdu, gözlerini sildi, duş başlığını sağa sola çevirerek suyun daha ince akmasını sağladı. Yüzünü yeniden sabunladı, suya tutup duruladı. Köpüğün bir parçası ağzına kaçınca adını bilemediği bir kokuyu çağrıştırdı. Jelden biraz daha sıkıp ağzına aldı. Tadı suya benzemiyordu, süte benziyordu. Suyu kesmek üzere düğmeye basmadan jeli ağzının içinde iyice dolaştırdı.

Üstünden sular damlayarak duştan çıktı, çevresine bakınıp şampuan arandı. Ortalıkta ilaç dolabına benzer bir şey göremeyince tam vazgeçmek üzereydi ki, istemeden dokunduğu ayna yana kaydı, ortaya raf raf şişeler çıktı, aralarında plasenta proteini içerdiği övünçle belirtilen şampuan şişeleri de vardı.

Şişelerden birini seçti, aynanın önüne geçip saçlarına baktı. Saçları, tabaka tabaka kanatlar gibi başından aşağı yayılıyordu, fok derisinden bile daha canlı duruyordu. Saçlarını görünce ölü hücrelerden oluştuğuna inanası gelmedi. En azından siyahların saçları kesinlikle canlıydı. Kendi haline bırakılıp bakılmazsa saçlar yapraklara benziyorlar, hatta uzaktan bakıldığında kışın yapraklarını döken bir ağacın tepesini andırıyorlardı. Kızı korkutanın, onu bir an felce uğratan şeyin ne olduğunu elbette biliyordu. O vizon rengi gözlerin iri iri açılarak aynada donup kalması hâlâ gözlerinin önündeydi. Başını duşun altına soktu, kulaklarından ve şakaklarından aşağı post gibi sarkana kadar saçlarını ıslattı. Kullanılmamış bir tel kadar gıcır gıcır ve gergin olana dek saçlarını sabunladı ve duruladı, sabunladı ve duruladı. Saçlarını kuruladıktan sonra eline bir diş fırçası geçirdi, dişlerini sertçe fırçaladı. Ağzını çalkalarken kan gördü. Düzgün dişlerinin etleri kanıyordu. Üzerindeki kullanma talimatı Fransızca olan bir Listerine şişesinin kapağını açtı, sıvıdan ağzına alıp gargara yaptı. En sonunda beline beyaz bir havlu doladı. Banyonun bir kapısı daha olduğunu gördü, buralara alışkın birinin aldırışsızlığıyla kapıyı açtı. Kapının arkasında, bir girintinin içine yerleştirilmiş bir soyunma odası vardı, odada bir masayla kenarında ampuller olan bir ayna duruyordu. Daha ötede giysiler, ayakkabı kutularının durduğu raflar, bavullar ve dar bir çamaşır konsolu vardı. Ufak bir iskemlenin üzerinde bir şort bir de tenis oynarken takılan beyaz güneşlik duruyordu. Parfüm kokusu midesini bulandırdı – bir gece önce midesine indirdiği soğuk sufle ve şeftaliden bu yana hiçbir şey yememişti. Sırtına bir bornoz geçirdi, banyoya döndü, işedi. Sonra yerde duran nemli, buruşuk pijamasını almak üzere eğildi, ama fikrini değiştirdi, onları yerde bıraktı, yatak odasına döndü. Açık pencereden tatlı bir meltem esiyordu, camın önüne gitti, durup dışarı baktı.

Korkuyorlar, diye düşündü. Yaşlı adam dışında hepsi korkuyor. Yaşlı adam, gemiden her ne sebepten olursa olsun, bir kadına tecavüz etmek için atlamadığını biliyor. Kadınlar aklına gelmemişti, kulağa ne kadar tuhaf gelirse gelsin, kadınların peşinden gitmemişti. Onları doğru dürüst görmemişti bile. Tekne rıhtıma yanaştığında dolaptan çıkmamıştı. Kadınların sesleri de rıhtımın üzerinde hızla yürürken çıkardıkları pıtırtılar kadar uzaktan gelmişti, bakmak için arkalarından gittiğinde gördüğü tek şey, jip olduğu anlaşılan bir şeye doğru bir elfenerinin ışığı eşliğinde süzülerek giden iki kadının ince hatlı sırtları olmuştu. Kadınlar jipe binmişler, farları yakmışlar, motoru çalıştırmışlar (bu sırayla, her kadın gibi), sonra da gitmişlerdi. O iki ufacık kadının koskoca tekneyi kullanmaları adamı eğlendirmişti. Halatı hangisi fırlatmıştı acaba? Hangisi rıhtıma atlayıp ipi bağlamıştı? Onları açık seçik görememişti, ikisinden biri güverteden bir şişe alırken elini ve sol yanını görmüştü yalnızca, sonra da ince uzun bedenlerini karanlığın içinde bir jipe doğru ilerlerken arkadan seçmişti. Onları izlememişti, nereye gittiklerini bile bilmiyordu. Deniz, balıklar ve dalgalar susana, ortalıkta adanın sesinden başka ses kalmayana kadar beklemişti. Hardalla yavan ekmeği yiyip son şişe suyunu da bitirdikten sonra o da karaya çıkmıştı, çıkmadan önce, insanı ürküten yıldızlı gökyüzüne bakmış, denizcilerin hep aşkla söz ettikleri toprağın kokusunu koklamıştı. Arkasında, sağ tarafta Queen of France'ın loş ışıkları vardı. Önündeyse karanlık bir kıyı. İleride, yıldızların altında, karanlıklar içindeki kumsalın yukarısında, adanın göğün üzerine vurmuş inişli çıkışlı siluetini zorlukla seçebiliyordu.

Rıhtım boyunca ilerlemiş, sonra yüz metreyi aşan kumda yürümüş, benzin pompasına benzeyen bir gölgenin yanından geçerek jipin gittiği yola çıkmıştı. Yoldan ayrılmamış, biriyle karşılaşmamak için dua etmişti; ayakkabılarını yitirdiği için yolun kenarındaki sık ve birbirine girmiş çalılıklardan geç-

mek istemiyordu. Attığı her adımda çevresini bir bulut gibi saran sivrisinekler gömleğinin içinden bedenini ve ensesini sokuyorlardı. Eskiden madenlerden korktuğu aklına gelince ürpermişti; olduğu yerde taş kesilince Karayipler'de olduğunu kendine defalarca anımsatması gerekmişti, ama buradaki ağaçlarda güzel cüceler de yoktu, yollarda su kaynakları da.

Kadınların peşinden gitmemişti. Neye benzediklerini bilmiyordu, nereye gittiklerini de. Gördüğü tek yolda bir saat kadar yürümüş, durmasına neden olacak bir şeyle karşılaşmamıştı; oturup dinlenmeyi düşündürecek bir yer de görmemişti. Yürürken bir ara çevresinde pis bir koku oluşmuştu. Sivrisinekler uzaklaşınca, kokunun, içinden geçtiğini sandığı bir bataklıktan yükselen dumanlardan geldiğini düşünmüştü. Dumanların içinden çıkınca, yukarıda bir ev görmüştü, üst ve alt katlarındaki ışıklar yanıyordu. Durmuş, bir eliyle bir ağaca dayanmıştı. Ev ne kadar da dingin ve uygar görünüyordu. Uykularında mırıldanan ağaçların sıralandığı karanlık yollarda bir başına yaptığı o sert yürüyüşten sonra bu ev ne kadar da dingin, temiz ve uygar görünüyordu. O evde temiz su içiyorlardır diye düşünmüştü, buzlu su içiyorlardır. O geceyi teknede geçirmeliydi. Ama öyle uzun bir süredir denizdeydi ki ve karanın kokusu da öyle güzel, öyle güzeldi ki. "Geri dönsem iyi olur," demişti kendi kendine. "Tekneye dönmeliyim, orada soğutucu da var, buz da, ranza da." Dilini dudaklarında gezdirmiş, çatlakları yoklamıştı. Gitmeye hazırlanırken elini ağaçta üç-beş santim kadar yukarı kaydırınca parmakları bir memeyi, üç aylık gebe ergin bir genç kızın patlayacak kadar gerilmiş memesini sıyırıp geçmişti. Elini hızla çekmiş, bakmak için dönmüştü. Sonra kahkahayla gülerek soluğunu salmıştı, ama gülmekten çok ferahlamaya benziyordu kahkahası. Ağaçtan sarkan bir avokado tam parmaklarının ucunda, yanağının yanında sallanıyordu. Yaprakları

ayırıp avokadoyu okşamıştı. Kurtuldum, diye düşünmüştü. Gördüğü şey avokado gibi kokuyor, avokadoya benziyordu. Ama ya değilse. Ya eti yenen, zehiriyse öldürücü bir tür ake meyvesiyse. Hayır diye düşünmüştü, ake ağaçları daha büyük, daha uzun olur, meyveleri de ağacın gövdesine bu kadar yakın değildir. Meyvenin rengini anlamaya çalışmış, ama görememişti. Riske girmek istememişti, evin ışıklarına bir kez daha bakmıştı –bir yuvanın ışıkları–, karşısında güvenlikli bir liman gibi parıldıyorlardı. Tam o sırada rüzgâr ya da ağacın kendisi yaprakları kaldırmış, az önce adamın yaptığı gibi ikiye ayırmıştı. Avokado öne doğru sallanmış, adamın yanağına dokunmuştu; Neden olmasın, diye düşünmüştü adam, üç parmağıyla meyveyi kavramış, dalından koparmadan ısırmıştı. Meyvenin sert ve acı kabuğunun altında oldukça yavan ama doyurucu eti vardı, adamın susuzluğu daha da artmıştı.

Kadınların peşinden gitmemişti. Onları açık seçik görmemişti bile, ince, uzun bedenlerini yalnızca arkadan görmüştü. Eve yöneliş nedeni içme suyu bulmaktı. Evin dışında bir musluk; sivrisineklerin, sıcak gecenin ve olgun bir avokadonun etinin neden olduğu susuzluğu giderecek bir çeşme, fıskiye, herhangi bir şeydi aradığı.

Eve kuzey yönünden yaklaşmıştı, çakıllı girişin uzağından, ayaklarının altındaki çimenin ıslak ve ipeğimsi olduğu yerden dolaşmıştı. Baktığı ilk pencerenin gerisinde kadınları değil (çünkü onları izlemiyordu) piyanoyu görmüştü. Bayan Tyler'ınkine benzemese de yine de bir piyanoydu. Piyanoyu görmek yormuştu onu, güçsüz bırakmış, yorgun düşürmüştü; sanki yedi yıl boyunca yedi denizde yüzmüş ve sonunda yine başladığı yere dönmüştü: susamış, yalınayak ve yalnız. Piyanoyu gördüğünde üstüne çöken yorgunluğu hiçbir su, hiçbir gemi ranzası, hiçbir buz parçası gideremezdi. Gerilemiş, ışıktan ve pencereden uzaklaşmıştı, hâlâ uykularında

mırıldanmakta olan ağaçlara sığınmıştı. Olduğu yere çökebilir, düş gören ağaçların, insanı ürküten göğün altında uyuyabilirdi, ne var ki bedeninin asla uyumayan bir bölümü ona, her zaman olduğu gibi şimdi de "saklan, gizlenecek bir yere ara" diyordu. Böylece adam içindeki asla gözünü kırpmayan, asla esnemeyen sesi dinlemiş, evden uzaklaşıp bir şeyler aramaya başlamıştı: Bir baraka, bir alet deposu, uzak bir çalılık. Sonunda bir çardak bulmuştu. Güvenlik içinde uyuyabileceği yuvarlak bankın altına girmişti. Ne var ki hemen uykusu gelmemişti. Gelen, çardağa giren, telden süzülen şey, Bayan Tyler'ın evine gittiği sıralarda ilk başta kendisine gülen, Andrew'in teyzesiyle işi pişirdin diyerek kızdıran çocuklar olmuştu; aslında kadının piyanosunu çalmaktan başka bir şey yapmıyordu, çünkü AME Zion ve İyi Çoban Baptist Kilisesi'nin mihrabının gerisindekiler dışında kasabada başka piyano yoktu. Üç yüze yakın insan için iki kilise. Drake, Soldier ve Ernie Paul gülüp parmaklarıyla işaret etmişlerdi. Ne hissediyorsun? Kadın iyi miydi? Ama o yine de giderdi oraya, çünkü kadın buna izin verirdi ve çünkü başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Bir süre sonra kadın ona, bahçemdeki otları temizlersen sana piyano dersi veririm, demişti. Bir yıl sonra Drake, Soldier ve Ernie Paul artık gülmüyorlardı; Bayan Tyler'ın evinin önündeki basamaklara otururlar, çocuğun dışarı çıkmasını beklerlerdi. O çalarken Cheyenne de dinler, dışarıda onu beklerdi. Ama bu çok sonraydı, Tanrı'ya şükür ki Cheyenne Drake, Soldier ve Ernie Paul'le birlikte çardağa gelmemişti. Bu üçü neredeyse bütün gece onu uyutmazlardı, herhalde bir yerlerde yaşıyor olmalılar diye düşünürdü adam da. Üçü de başka başka şeyler için kaygılanırdı: Onun hayaları için, gözleri ya da belkemiği için. Kendisiyse elleri için kaygılanırdı. Bütün savaş süresince, karanlık ve duman içindeki bir kulüpte oturup –yüz kişi bile almayan, sürekli gelen otuz kişiyle işini yürüten ufak bir yer– piyanonun arkası-

na gizleneceğini, çevresinde kendini koruyacak bir kontrbas, bir bas davul, nefesli çalgılar olacağını, ara sıra hızlı şeyler çalsa da, kalabalığa çoğunlukla ellerinden çıkan yumuşak ve hoş bir müzikle ulaşacağını düşünmüştü. Bir değişiklik olsun diye elleri hoş ve insanca bir şeyler yapacaklardı. Orduda rütbesi düşürüldükten –madalyasız ve rütbesiz olarak atıldıktan– sonra bir yerde piyano çalmıştı, ama öyle kötüydü ki, yalnızca kulübün patronu kendisine acıdığı ve yerine geçecek başkası bulunmadığı için işinde kalabilmişti; geceleri piyano çalarken Cheyenne de evde uyur, kendisini beklerdi.

Kadınların peşinden gitmemişti. Bir parça su içmek için gelmiş, bir avokado ısırmak için oyalanmış, piyano yüzünden kalmış, Drake, Soldier ve Ernie Paul gece boyunca kendisini uyutmadıkları için ertesi gün akşama kadar uyumuştu. Sağduyuya, kendini koruma konusundaki bütün ilkelere ters düşerek gündüzleri uyuması, geceleri de ortalıkta dolaşması işte böyle başlamıştı. Yorgunluğu da geçmiyordu. Geceleri yiyecek arayarak ortalıkta dolaşırken, bir sonraki adımının ne olması gerektiğini düşünürken bile yorgundu. Tekneye geri dönüp onlardan birinin tekneyle denize açılmasını bekleyebilirdi. Adayı araştırıp bulabileceği bir kayıkla –herhangi bir kayıkla– gece vakti kasabaya gidebilirdi. Bir işte çalışıp Miami'ye uçakla gidebilecek kadar para kazanabilir, oradan da evine dönebilirdi. Evin kapısını çalar, ele verilme tehlikesini göze alıp yardım isteyebilirdi. Bu olasılıkların hepsi de uygun, hepsi de aptalca geldi ona. Ancak gündüzleri öyle yorgun, geceleri de öyle aç oluyordu ki, günlerce kafasını toplayamadı. Sonra, deyim yerindeyse, ayılıverdi. Bir gece eve ilk girişi rastlantıyla oldu. Her zaman yiyecek ve şişe suyu aradığı kilerin kapısının kırık camı tahtayla kapatılmıştı. Kapıyı yoklayınca kilitli olmadığını gördü. İçeri girdi. Ayışığının aydınlattığı bir sepet ananas gördü, bir tane alıp dikenlerine aldırmadan gömleğinin içine soktu. Soğutucunun kapısını

aralamadan önce bir an durup çevresine kulak verdi. Soğutucunun içindeki ışık mutfağa bir çubuk gibi düştü. Elini soğutucunun içine uzatırken bir yandan da açık kapıya elinden geldiğince siper oluyordu. Yağlı kâğıda sarılmış üç tavuk kanadı gördü. Hepsini alıp dolabın kapısını kapattı. Dışarıdaki gürültülü geceyle karşılaştırıldığında içeride şaşırtıcı bir sessizlik vardı. Sallanan kapıları itip açınca karşısında ayışığının aydınlattığı bir oda gördü, ortada büyük bir masa, tavanda da bir avize vardı. Odadan bir hole çıkılıyor, holden de giriş kapısına ulaşılıyordu, kapıyı açıp dışarı çıktı. Piliç harikaydı. Sıla özleminden aklını kaçırıp denize atladığı günden bu yana ağzına et koymamıştı. Kemikleri bile yedi, yeniden içeri girip soğutucuyu yağmalamamak için kendini zor tutuyordu. Sonra. Yarın geceye kadar bekle, dedi kendi kendine. Bekledi de. Sonraki her gece eve girdi, üst kata çıkmayı göze alana kadar aradan bir hafta geçti, yukarı çıkması hem meraktan hem de bir tür yakınlık duymasındandı. Merdivenin başındaki ilk odanın kapısı açıktı, oda da boştu. Soldaki oda boş değildi. İçeride bir kadın uyuyordu. Gözlemek değil, bir göz atmak istedi, orada kalmayı da düşünmüyordu, çünkü kadınların peşinden gelmemişti. Onları açık seçik görmemişti bile. Böylece kadının odasına ilk girdiği gece orada yalnızca birkaç saniye kaldı, uyuyan kadını seyretti. Bunun yalnızca bir başlangıç olduğunu kim olsa söyleyebilirdi ona. Piyano, Cheyenne ve bu uyuyan kadın düşünüldüğünde o odada kalış süresini uzatması ve sonunda geceyi kadının yanında geçirmesi kaçınılmazdı, uyuyan bir kadının yanında, gömleğinin içi meyve (ve bulabilirse et) dolu olarak, sırtını duvara verip yerde oturmaktan inanılmaz derecede mutluydu.

Her gece, zamanının bir bölümünü kadının yanında geçirdi; artık evi iyice tanıyordu, gün doğmadan az önce, mutfak hareketlenmeden evden sıvışıyordu. Şimdi güneşin altında

dururken, evde o biçimde yaşamış olmanın hoşuna gittiğini itiraf ediyordu. Ev sanki kendi evi olmuştu. Uyuyan güzel bir kadının tamamladığı bir "gece boyu" sahiplikti onunkisi. Yavaş yavaş evdekileri tanıdı. Kadınların peşinden gitmemiş olduğunu da yavaş yavaş unuttu. Gitmiş olduğunu düşündü. Sözkonusu şeyin avokado, susuzluk ve piyano olduğunu ancak şimdi anımsıyordu. Yeni doğmuş bir bebek gibi anlık planlar yapıyordu şimdi.

Çok ileriyi düşünmeyi zaten pek sevmezdi, yine de kim olduğunu, adının ne olduğunu sorduklarında söylemek üzere bir şeyler uydurması gerektiğini biliyordu. Ah, o kadar uzun zamandır bir başınaydı ki, o kadar uzun zamandır kaçıp saklanıyordu ki... Sekiz yıl içinde yedi tane belgeli kimliği olmuştu, ondan önce de birkaç tane belgesiz; bu yüzden asıl adını kendisi bile zor anımsıyordu. Gerçekte bütünüyle kendisine ait olan tek ad, ne sosyal sigorta kartlarında ne de sendika aidatı kartları ve ordudan atılma belgelerinde yer alıyordu, o adı bilen, o adla kendisi arasında bir bağlantı kurabilecek olan herkes öbür dünyaya göçmüş olabilirdi. *Oğul.* Gerçek kişiliğini ortaya çıkaran ad işte buydu. Asla yalan söylemediği, geceleri üstünü örttüğü, ölmesini istemediği kişilik. Öteki kişilikleri tıpkı ağzından çıkan sözcükler gibiydiler – o an uydurduğu masallardı, Oğul'a bir zarar gelmemesi için, en azından o gerçekliği korumak için verilmesi gereken yanlış bilgilerdi.

Pencereden dışarı baktığında aşağıda eğilmiş bir şeyler kesen ya da yeri kazan bir adamın sırtını gördü. Oralarda ara sıra gördüğü siyah adamdı bu. Gözlerini adamın sırtına dikti. *Kalfa.* Kız ona böyle demişti. Kalfa'nın sırtıydı bu. Sırtları tanırdı, onları incelemişti, çünkü sırtlara bakarak her şeyi anlayabilirdiniz. Gözler değil, eller değil, ağızlar da değil, sırtlar;

çünkü onlar öylece varlardı, Kalfa'nınki gibi açıkta, korumasız ve eğilip bükülmez olurlardı, berduşların geceledikleri tütsüleme evindeki bez yataklar gibi yayılırlardı. Ağızdaki her pamukçuğun, boyunda sıkışan her sinirin, her diş ağrısının, eve dönüş yolunda kaçırılan her trenin, her boş mektup kutusunun, kapalı otobüs deposunun, Tanrı'nın suyu yarattığından bu yana ortaya çıkan her "Rahatsız etmeyiniz" ve "Bu koltuk doludur" levhasının acısı o sırtlara yaslanırdı. Yaşlı adamın belkemiğinin nasıl bir açıda durduğuna baktı, nedenini hiç bilmeden gözlerine yaşlar doldu. Akmayan bu gözyaşları onu şaşırttı, çünkü gönlünün yöneldiği bölgeyi çok iyi biliyordu – avucunun içi kadar iyi bildiği bir yerdi orası. Beyaz kapılı sarı evlerin olduğu sokak değildi, bayram beyazı şortlar giymiş erkek çocukların kendi güneşlerinin altında tenis oynadıkları geniş çimlerdi. O güneşin tek amacı o çocukların yollarını aydınlatmak, saçlarını sapsarı yapmak ve bayram beyazı şortlarının kusursuzluğunu yansıtmaktı. O hayalle daha önce yüzlerce kez oynamış, ama gözlerine yaş dolduğu olmamıştı. Ne var ki şimdi Kalfa'yı izlerken –adam eğilmiş ufak bir ağaç kütüğünü baltayla parçalıyordu, kendisiyse tertemizdi, saç diplerinden ayak parmaklarının aralarına kadar temizdi, bedeninden akan kir pis su borularından boşalırken kendisi de beline bayram beyazı bir havlu dolamıştı– dokunsan ağlayacaktı, evden kaçtığından bu yana hiç böyle olmamıştı. Sanki onu terk eden bir şey vardı, o da o giden şeyin yalnızca arkasını görebiliyordu.

Kalfa ağır ağır doğruldu. Eve doğru döndü, göz açıp kapayana kadar denebilecek bir an boyunca avlunun kenarındaki ağaçların tepelerine baktı. Sonra kasketini çıkardı, yüzük ve serçe parmaklarıyla başını kaşıdı, kasketini yerine oturttu. "Teşekkürler," diye fısıldadı Oğul. "Tütsüleme evindeki bez karyolayı bir saniye daha izleseydim sonunda oraya gitmiş olabilirdim."

Margaret yontucu elinden çıkmış odasında yatmış, açlık, öfke ve korkuyla savaşırken, Valerian serasındaki tek pencereden dışarı bakıyor, olmayan bir şeyi hayal ediyordu: Çamaşırlıktaki kadının bir yıkama tahtasının üstüne eğildiğini, elindeki bir kalıp turuncu Octagon sabunuyla yastık kılıflarını çitilediğini. Çamaşırlığa bir çamaşır makinesiyle bir kurutucu konduğunu pekâlâ biliyordu (sesleri kulağına gelmiyordu, çünkü seradaki müzik sesiyle klimanın vızıltısı çamaşırhanedeki aletlerin gürültüsünü bastırıyordu; yine de tahliye borusundan çıkan buharı görüyordu), ne var ki o yıkama tahtası, yastık kılıfları ve turuncu sabun, görmek istediği şeyin ana öğelerini oluşturuyorlardı: Philadelphia'da çocukluğunu geçirdiği evin arka avlusunu; Eylül sıcağında kabaran, koyulaşan ortancaları. At koşulmuş bir süt arabasının altında kalan babası yataktaydı, evde cenaze havası esmeye başlamıştı bile. Valerian evin arkasına, bir çamaşırcı kadının ailenin çamaşırlarını yıkadığı kulübeye gitmişti. Kadın zayıf ve dişsizdi, bir kuşu andırıyordu. Valerian ara sıra kadını görmeye gider, daha doğrusu kulübesinin çevresinde dolanır, soru sorar, onunla gevezelik ederdi. Kadın, onu tatlılıkla dinleyen bir ev hayvanı gibiydi, ne yargılar ne de emir verirdi; Valerian onun yanına ilk gittiğinde, sırf kibarca bir şeyler söylemiş olmak için –toplumda mevki sahibi olmayan bir büyüğün öyle bir yere sahip bir çocukla yaptığı amaçsız konuşmalardan biriydi bu– "Bugün baban ne yapıyor?" diye sormuştu kadın. Valerian ona babasının satış yapmak için Atlantic City'ye gittiğini söylemişti. O günden sonra kadın onu o cümleyle karşılar oldu. Valerian kulübenin kapısına geldiğinde kadın, "Baban bugün ne yapıyor?" diye sorardı. Valerian da giriş cümlesi olarak, "Bugün fabrikada," ya da "Bugün New York'ta," derdi. Bu açılış cümlelerine bayılırdı Valerian, çünkü babasıyla o kadın hiç karşılaşmamışlardı. Her ikisinin de ciddiye aldığı bu sorunun ardından bir tür büyükler arası, sohbete dalarlardı.

Kadının çalışmaya geldiği çarşambaların birinde Valerian'ın babası bilincine kavuşamadan öldü. Annesiyle akrabaları Valerian'ın üzerine titredilerse de sonra onu yalnız bırakıp cenaze hazırlıklarına giriştiler. Valerian o öğleden sonra çamaşırlığa gitti, kadın ona, "Selam. Baban bugün ne yapıyor?" diye sorduğunda, çocuk, "Babam bugün ölü," diye karşılık verdi, sanki ertesi gün bir başka şey olacakmış gibi. Kadın onun yüzüne baktı, ne söyleyeceğini bilemeden bir an susup kaldı. Valerian ne kadar korkunç bir şey olduğunu, babasının ertesi gün de, bir sonraki gün de ölü olacağını o suskunluk anında ansızın anlayıverdi. Tam o anda, renkli bir kuşu andıran kadın kendisine baktığı anda, Valerian sınırsızlığın ne olduğunu anladı. Kadının sorusuna hep aynı yanıtı, "Babam bugün ölü," yanıtını vereceği günlerin sonunun gelmeyeceğini. Her gün böyle olacaktı. Küçük çocuk bacaklarının battığı, küçük çocuk ellerinin içinde çırpındığı yer çok büyük, çok derindi, dibi delik bir zaman kovasıydı.

Çamaşırcı kadın sonunda gözlerini kırpıştırıp çocuğun arkasındaki bir rafı işaret etmişti. "Şu sabunu bana ver," demişti. O da vermişti. "Şimdi sabunu kâğıdından çıkar ve gel burada dur. Yaklaş. Daha yaklaş." Çocuk söyleneni yaptı; kadın, sabunu yıkama tahtasının üstüne yapıştırdığı ıslak yastık kılıfına sürmesini istedi. Çocuk çılgın gibi ovaladı yastık kılıfını, bir yandan ağlıyor, bir yandan da yastık kılıflarını peşpeşe yıkıyordu, parmaklarının eklemleri kıpkırmızı olana, kolları yorgunluktan uyuşana kadar çitiledi de çitiledi. Artık bir şey yapamayacak hale gelince, kadın onun başını okşadı, ne zaman istersen seni işe alırım, dedi. Sonradan George, yani Sydney'den önceki kâhyaları, durumun farkına vardı (zaten çocuğun parmaklarının neden öyle kıpkırmızı olduğunu merak etmişti), çocuğa o kulübeden uzak durmasını, o kadının ayyaşın teki olduğunu, kendi işini Valerian'a gördürmesine izin vermemesini söyledi. Valerian Kâhyaya, sana ne, dedi

ama kadının işine son verdiler, Valerian'ın da bir daha "Babam bugün ölü," demesine gerek kalmadı; ancak Valerian o cümleyi kendi kendine söyledi, çocuk bacakları dipsiz kovadaki kara suyu çiğneyip ezecek kadar güçlenene dek söyledi. Kullanışlı olmasa da, L'Arbe de la Croix'yı yaptırdığında, çamaşırlığın ayrı olmasında ısrar etmişti; ada havasının yansıtılmasından çok, bir zamanlar dünya kendisinden hızla uzaklaşırken güç ve önemli bir şey yapmış olmanın anısı içindi yaptığı. Şimdi buraya gelen çamaşırcı kadın başkasıydı. Aynı şey sayılmazdı. Octagon sabunu da yoktu, üstü ondüleli, ıslak ıslak parlayan yıkama tahtası da, ama Valerian yine de seranın penceresinden çamaşırlığa bakmaktan, oradaki kadının güç ama yararlı bir şeyi huzur içinde yaptığını düşünmekten hoşlanıyordu. Kendi evi gerginlik içindeyken, yanıtlanmamış sorular kıpır kıpır ederken, düşüncelerini bu konuda toplamak onu rahatlatıyordu.

Dün gece Jade'le konuşurken saçmalamıştı. Karayipler'de sürgüne gelmesini neden Margaret'le Michael arasındaki ilişkiye yüklediğini de doğrusu bilmiyordu. İşin gerçeği, kendi kentinde bir yabancı haline gelmiş olması ve altmış beş yaşında (ya da yaklaşık o yaşta) başladığı emekliliğini o kentte geçirmek istememesiydi, kentin kendisine yabancılaştığını görmek istemiyordu. Tanımadığı insanlar kaldırımları, yolları doldurmuşlardı; bildiği evleri gösterişli çiftler satın almış, onlara ya eklemeler yapmış ya da salt kendi zihinlerinde varolan bir çağa özgü evlere dönüştürmüşlerdi. Modası geçmiş fundalıkları sökerek yerlerine teraslar, verandalar kondurmuşlardı; dört bir yanı açık sundurmaları evin içine katmışlar, ufacık, özel ve güzelim pencereleri büyütmüşlerdi. Bu yeni insanlar evlerini sokaktan uzaklaştırıp evin arkasını sokağa vererek mahremleştiriyorlar, ama yaşamlarını halkın gözü önüne seriyor, şaraptan da bir içki değil de dinbilimiymiş gibi söz ediyorlardı. Yaşlanmanın bitmeyen sorunu Valerian'ın

nasıl değiştiği değil, her şeyin nasıl değiştiğiydi. Bu duruma ancak bu bilgiyi paylaşacağı kendi gibi kişiler olduğu sürece katlanabilirdi. Kendisinden yirmi iki yaş genç olan ve başka bir kentten gelen karısı hiçbir şey anımsamıyordu, dostları da ya ölmüşlerdi ya da ölüyorlardı. Valerian, yüreğinin derinliklerinde hâlâ o otuz dokuz yaşındaki Temple mezunu, şekerleme fabrikasında çalışan, fabrikanın yönetimini amcalarından devralmak üzere olan adamdı, liseyi yeni bitirmiş bir güzellik kraliçesiyle evlenen ve –sevmeyi becerdiğini ilk karısına kanıtlamak için– o kızı sevmeye kararlı olan adamdı; sevimsizliği hâlâ süren o şirret kadın, Valerian emekli olmadan bir yıl önce, kız kardeşiyle birlikte oturduğu Güney Karolina'da ölmüştü. Valerian onun öldüğünü duyduğunda, kadın toprağa verilmişti bile. Valerian'ın onu özlemesi tam o zaman başladı – çok özlüyordu. Valerian Karayipler'e yerleştiğinde kadın da onu özlemiş olmalı ki, tutkulu bir metres gibi düzenli olarak Valerian'ı serada ziyaret etmeye başladı. Tuhaftı. Kadının gözleri Valerian'ın aklında kalmamıştı, ancak kadın geldiğinde, koltuğunun çevresinde dolaştığında, fideliklerin üstünden süzülerek geçtiğinde Valerian onu hemen tanımıştı. Dokuz yıllık evlilikleri süresince kadın iki kez çocuk aldırmıştı, bu ziyaretleri sırasında üzerinde konuşmak istediği tek şey, en azından bu konuda tedbirli davrandığı için, içinin ne kadar rahat olduğuydu. Valerian ise kadının başka duygular içinde olmasını arzulardı. Ölünce, öteki dünyada başka şeyler hissedeceğini sanırdı. Ya da hiçbir şey.

Kadının ziyaretleri Valerian'ı korkutmuyordu; tıpkı son otuz yıla göre şimdi daha açık seçik görebildiği, daha çok hoşlandığı eski dostlarını ve çocukluk arkadaşlarını uydurduğu gibi bunları da kendisinin uydurduğunu biliyordu. Ama Valerian'ı şaşkına düşüren şey, hayattaki tek oğlunu dün gece yemek odasında görmüş –hem de uydurmadan– olmasıydı. Bu herhalde lavabo olayını Jade'e anlatmasının so-

nucuydu. Michael dün gece kendisine gülümsüyor gibiydi, ama bu her zamanki alaycı gülüşü değildi, uzlaşmak istercesine gülümsüyordu. Valerian, Michael'ın yemek odasında bulunmasının, karaderili adamı masaya davet etmesinin nedenlerinden biri olduğuna inanıyordu. Şeftalilerin durduğu çanaktan kendisine gülümseyen yüz, hem lavabonun altına giren iki yaşındaki sevimli çocuğun, hem de otuz yaşındaki sosyalistin yüzüydü. Şeftalilerin arasındaki yüz, Margaret'in çığlık çığlığa odaya girmesini şımarık bir çocuğun yaptığı huysuzluk olarak, bilerek ve isteyerek yaratılan bir olay olarak görmesi için zorluyordu Valerian'ı; baba da oğul da Margaret'in yarattığı sahneyi kadınlara özgü bir akıl hastalığı olarak görüyorlardı. Margaret, Michael'ın kesin geleceğini söylediğinden beri oğlu Valerian'ın kafasında değilse de gönlünde olmuştu. Michael'ın gelmesini Margaret'ten daha çok arzuladığını karısına söyleyememişti. Belki bu kez babayla oğulun arasında, onu lavabonun altından çıkardığında doğmuş kurtarma duygusunun yeniden oluşabileceğini de söyleyememişti. Karaderili adam geldiğinde, Valerian olgun bir şeftaliyle işbirliğine girmiş, ondaki gizli meydan okumayı benimsemişti bile. Eve zorla giren o karaderiliyi içkiye davet etmişti. Düşüncelerini açıklamayan Michael da, lavabonun altındaki Michael da hem şaşırmış hem de mutlu olmuşlardı.

Margaret'in isteri krizine inanmamak kolaydı; daha önce de bunun örneklerini çok görmüştü Valerian, bu yüzden Margaret'in, olağanüstü güzel kadınlara özgü olduğuna inandığı mazoşizm ve narsisizim karışımı şarkıya yeniden başlayacağını düşünmüştü. Ne var ki Valerian'ın zihninde, yansıyacak kadar bile uzun sürmeyen bir ışık çakınca bütün ev halkını karşısında görüvermişti, herbirinin yüzünde tiksinti ve dehşet okunuyordu, hepsi de zafer kazanmış gibiydiler, vereceği emri bekliyorlardı, hatta o emri uygulamaya başlamışlardı bile, Valerian'ın vereceği işaretle liman polisini

çağıracaklar, böylece Margaret'i ciddiye almamakla hata işlediğini; bir kriz ânında doğru karar veremeyeceğini, kendisinin haksız, Margaret'in haklı olduğunu ona kabul ettirmek istiyorlardı; evine zorla girilmişti, ne farkındaydı bunun ne de ortaya çıkarıldığında inanmıştı, sağduyulu hareket edip silaha davranan, eve giren adamı saklandığı yerden bulup çıkaran Sydney olmuştu; Valerian, Margaret'in utkulu yüzünü, Jade'in dehşetle bakan gözlerini ve Sydney'le Ondine'in yabancıya onunki kadar kara ama kibirli yüzlerle baktıklarını gördüğünde, onların bu tavırları Michael'ın "burjuva" derken kastettiği ama Valerian'ın "can sıkıcı" anlamında yorumladığı şey gibi geldi, şimdi bu sözcüğün "düzmece" anlamına geldiğini düşünüyordu, dün geceyse "Tom Amcalık yapmak" olduğu geçmişti aklından. O zamanlar Michael'a karşı uşaklarını savunmuştu, sadakat ve dürüstlük konusunda özdeyişler söylemiş, basının her zamanki dikkatsizliğiyle, onurlu olma savaşı vermiş bir ırkın gözündeki onur kavramını yerle bir ettiğini haykırmıştı. Jade'e anlatmış olduğu şeye inanıyordu: Michael'ın başka ülkelere ait şeyleri benimseyip aldığına, tipik bir antropolog, kendini tehlikeye atmadan, acı çekmeden sevebileceği başka kültürler arayan bir kültür öksüzü olduğuna. Valerian bunlardan nefret ediyordu, azınlıklardan ya da yabancı bir kültürden nefret ettiği için değil, gördüğü şeyler antropolojik konumun düzmeceliği ve dolandırıcılığı olduğu için. Kızılderili sorunu, demişti Michael'a, Kızılderililerin kendi sorunudur, kendi vicdanlarıyla, kendi cesaretleriyle çözülmelidir. Michael'ın gettolar, Kızılderililerin oturma bölgeleri, İspanyolların toplandığı mahalleler ve göçmen kampları arasında severek yaptığı zahmetli yolculukların tümü, bütün Michael'ların kendilerinin duymaktan utandıkları acıyı çeken insanlar bulmaları, onların yanında o acının tadını çıkarmaları içindi. Bununla birlikte, o çakan ışık boyunca Valerian yalnızca Jade'i halkı için bir şeyler yapma-

ya zorlayan Michael gibi hissetmekle kalmamış (bu konudaki önerileri ne kadar budalaca olursa olsun), daha fazlasını hissetmişti. Kendilerine ait olmayan bir mülkü ve insanları, kendilerinden olan siyah bir adama karşı savunurken Jade, Sydney ve Ondine'in takındıkları aşağılayıcı tavır Valerian'ı hem hayal kırıklığına uğratmış, hem de tiksindirmişti. Akşam ilerledikçe, Valerian bulunduğu davet teklifi yüzünden evdekilerin içine düştüğü karışıklığın tadını iyice çıkardı. Margaret bozulmuş, odadan kaçmıştı. Jade en azından incelikli davranmış, ama Sydney'le Ondine perişan olmuşlardı, eve zorla giren konuksa "enselenmiş" gibi durmuyordu bile. Ellerini kaldırıp başının arkasında birleştirerek içeri girmiş, ne sağa ne sola ne Jade'e ne Margaret'e ne de Ondine'e bakmıştı, doğrudan doğruya Valerian'a bakmıştı, gözlerinde ne bir soru ifadesi ne de bir yakarış vardı. Bakışları kesinlikle tehdit edici değildi. Valerian o zaman da korkmamıştı, ertesi gün öğle vakti Sydney kapısını tıklatıp mektuplarıyla fırınlanmış patatesini getirdiğinde de. Valerian, Sydney'in bir beklenti içinde olduğunu sezmişti; Sydney, patronunun, bir gece önce kafasından neler geçmiş olduğuna değineceğini beklemiş ya da ummuştu. Valerian'ın içinden bir acıma duygusu geçmiş, ancak şeftalilerin içinden görünen suratlar konusunda ona bir şey anlatamayacağı için hiçbir şey söylememişti.

Aslında hiçbir planı yoktu. Adamın kim olduğunu merak ediyorsa da aşırı bir merak değildi bu. Onun kimliği konusunda anlattığına inanıyordu: Gemiden kaçan bir tayfaydı; evin içinde ve çevresinde dolanması, Margaret'in dolabında gizlenmesi ise tehdit edici bir şey olmaktan ziyade ahlak dışıydı. Valerian adamın gözlerinin içine bakmış ve hiç korkmamıştı.

Patatesini sindirip şarabını yudumlarken, dinginliğinin karşılığını gördü, duyduğu coşkulu bir "N'aber?" selamının ardından seraya, sırtında bir kadın sabahlığı, yalınayak, bukle bukle saçları pırıl pırıl parlayan yabancı adam girdi.

Valerian'ın dikkatli gözleri adamın saçlarından başlayarak üstündeki sabahlığa ve ayaklarına indi. Adam sırıttı. O da yukarıdan aşağıya baktı kendine, sonra gözlerini Valerian'a çevirerek, "Ama camları silmem," dedi.

Valerian kısaca güldü.

"Günaydın Bay Sheek," dedi adam.

"Street. Valerian Street," dedi Valerian. "Senin adın neydi?"

"Green. William Green."

"Eh, günaydın Willie. İyi uyudun mu?"

"Evet efendim. Daha önce hiç bu kadar iyi uyumamıştım. Adınız gerçekten Valerian mı?"

"Evet." Valerian çaresizce omuzlarını silkti, gülümsedi.

"Valerians adında bir şekerleme yerdim eskiden."

"Bizimdi," dedi Valerian. "Bizim şeker fabrikamızda yapılırdı."

"Şaka etmiyorsunuz ya? Size bir şekerin adını mı vermişler?"

"Benim adım şekere verilmiş. Bana bir imparatorun adını vermişler."

"Ya," dedi adam, seranın sağına soluna bakarak. Dışarının sıcağından sonra burada insanı karşılayan serinlik çok zevkliydi. Dört bir yandaki saksılardan ve kutulardan fışkıran bitkileriyle içerisi gölgeli ve serindi. "Burası gerçekten çok hoş," dedi, hâlâ gülümsüyordu.

"Bana gerçeği söyle," dedi Valerian, "gördüklerin aklını karıştırmadan önce söyle. Karımın odasında ne işin vardı?"

Adam gülümsemekten vazgeçti. "Gerçeği mi?" Tuğla döşeli yola sıkıntıyla baktı. "Gerçek şu ki, ben bir yanlışlık yaptım. O odanın öteki oda olduğunu sandım."

"Hangi öteki oda?"

"Öteki yatak odası."

"Jade'inki mi?"

"Evet efendim. Dün arka taraftan burnuma güveçte pişen midye kokusu geldi. Hava erken kararmıştı, yani sisi söylüyorum. Midyeyi pişirince mutfaktan çıktılar, ben de kendime bi-

raz almaya çalışayım diye düşündüm, ama alamadan onların geri geldiklerini duydum. Arka kapıdan kaçamazdım, onun için bir başka kapıya koştum. Yemek odasıydı. Yukarı koşup gördüğüm ilk odaya daldım. İçeri girdiğimde orasının bir yatak odası olduğunu gördüm, ama o odanın sizin Jade dediğiniz kadına ait olduğunu sandım. Dışarı çıkabilene kadar orada kalmayı düşündüm, sonra birinin geldiğini duydum, hemen dolaba girdim. Karınız kapıyı açıp da üstüme ışığı yaktığında ben de onun kadar korktum."

"Günlerdir buralarda gizleniyorsun. Neden mutfağa gidip yiyecek bir şey istemedin?"

"Korkuyordum. Pasaportum yok, size söylemiştim. Beni, polise teslim edecek misiniz?"

"Eh, etsem de bu kılıkta etmem."

"Evet." Sabahlığa bakıp güldü. "Canıma okurlar. Bana verecek eski bir elbiseniz var mı acaba? O zaman hapse bir erkek gibi girebilirim."

"Benim giysilerimden birini giyersen seni vali yaparlar. Sydney'e söyleyeyim de sana bir şeyler bulsun. Ama kafanı koparmaya kalkışırsa sakın şaşırma."

Adam ansızın havaya sıçradı, ayaklarını yerdeki tuğlalara vurdu.

"Ne oluyor?"

"Karıncalar," dedi adam.

"Aman Tanrım. Girmelerine sen neden oldun, üstelik talomidim de kalmadı." Valerian ayağa kalktı. "Şuradaki kutu. Onu alıp kapı eşiğine püskürt. Pek önlemez ama, bir süre işe yarar, şu müslini de iyice sıkıştır."

Adam kendisine söyleneni yaptı, sonra da, "Ayna koymalısınız," dedi.

"Ne için ayna?"

"Kapının dışına koyun. Aynaya yaklaşmazlar."

"Gerçekten mi?"

"Evet," dedi, bacaklarına karınca ilacından sıktı. Sabahlığının beli açıldı, üstünden kayıp düştü. Valerian adamın cinsel organlarına, sıska kara poposuna baktı. "Kadınların önünde böyle dolaşamazsın. Elindekini bırak, git Sydney'e sana giyecek vermesini söyle. Ona benim böyle söylediğimi söyle."

Adam başını kaldırdı, sabahlık omuzlarından sarkıyordu. "Beni teslim etmeyecek misiniz?"

"Sanırım etmem. Hiçbir şey çalmadın, ama sana kimlik sağlamanın bir yolunu bulmalıyız. Haydi git şimdi, bir şey giy." Valerian karınca ilacını aldı, birkaç değişik tonda yeşili olan iri bir bitkinin yanına koydu. Bitkinin yaprakları sağlıklı bir biçimde yanlara açılıyordu, aralarında dimdik duran uzun saplar vardı. Sapların ucundaki tomurcuklar açılmamıştı. Valerian bitkinin içini inceledi, kaşlarını çattı.

"Bu bitkinin nesi var?" diye sordu adam. "Sağlıksız görünüyor."

Valerian değişik bir açıdan bakmak için saksıyı çevirdi. "Hiç bilmiyorum. Uzun zamandır böyle tomurcuklu duruyor. Ne yaparsam yapayım tomurcuklar açılmıyor."

"Salla onu," dedi adam. "Onlara görevlerini anımsatmak gerekiyor." Sıklamen saksısının yanına gitti, başparmağıyla orta parmağını kullanarak, sanki tembel öğrencilermiş gibi çiçeklerin saplarına fiske vurdu.

"Ne yaptığını sanıyorsun sen?" Valerian elini uzatıp adamın elini yakalamak istedi.

"Tasalanmayın, yarın sabah çiçek açmış olacaklar."

"Dediğin çıkarsa sana yepyeni bir takım elbise alırım; ölürlerse Sydney'e seni denizin içine kadar kovalamasını söylerim."

"Anlaştık," dedi adam. "Bitkilerden anlarım. Kadınlara benzerler, arada sırada onlara görevlerinin ne olduğunu hatırlatmak gerekir. Böylece kendilerinden beklendiği gibi iyi

davranırlar." Sıklamenin saplarına fiske vurmayı bitirdi, önce kendi kendine, sonra da Valerian'a gülümsedi. "Cennete giden üç siyah fahişenin fıkrasını duymuş muydunuz?"

"Hayır," dedi Valerian. "Anlatsana." Adam anlattı, gerçekten hoş bir fıkraydı. Çok gülünçtü, Jadine, birinin öldürüldüğünden emin olarak seraya koştuğunda onların gürültülü kahkahalarını duymuştu.

Sydney, patronunun eski giysilerinden birkaçını adam için konuk odasına bırakmıştı; Valerian da onun yanına Gideon'u katıp saç tıraşı olmaya gönderdi, çünkü Sydney adamın saçını kesmeyi kesinlikle kabul etmemişti. Valerian, onun kente gidince geri dönmeyeceğini düşünmüyor değildi, çünkü ona iç çamaşırı ve verdiklerinden daha iyi uyacak bir çift ayakkabı almasına yetecek kadar para vermişti. O gece Valerian derdini içine atan, suskun kâhyasının sunduğu yemeğini tek başına yedi, Margaret odasında somurtup oturdu, Jadine de yemeğini mutfakta Ondine'le birlikte yedi; bütün bunlar olurken Bay Green, namıdiğer Oğul, Gideon ve Thérèse'le birlikte *Prix de France*'a atlayıp gitti. Uzaklardan gelen bir konuğu ağırlayan yerli insanların gururuyla Amerikalı zenciyi kentin sokaklarında bir kralı gezdirir gibi gezdirdiler. Hatta Gideon arkadaşlarından birinin ücret almadan onları taksiyle kent dışına götürmesini bile sağladı, sonra da Place de Vent'a gelmek için tepelerden geçerek yürüdüler de yürüdüler, sonunda Gideon'un Thérèse ile, ara sıra da Alma Estée ile yaşadığı toz pembe eve vardılar.

Thérèse kendinden geçmişti, zayıf gözleriyle adamı görmek için başını durmadan sağa sola oynatıp duruyordu. Karaya ayak basar basmaz, gördüğü her adalıya bir Amerikalı konukları olduğunu, geceyi orada geçireceğini duyurdu. Kadının övüncü ve verdiği haber bütün sokaklardan geçti, tepeye tırmandı; o gece değişik saatlerde onların kapısından

başını içeri uzatanların, şu ya da bu bahaneyle uğrayan komşuların ardı arkası kesilmedi. Thérèse, Alma Estée'yi tepenin aşağısındaki bakkala koşturarak bir paket kara şeker aldırdı, eteğinin altında belinden sarkan keseye elini daldırarak keçi etiyle iki soğan alması için kıza para verdi. Sonra şekersiz, koyu bir kahve hazırladı, adamların konuşmasını dinlerken sıranın kendisine gelmesini bekledi. Isle des Chevaliers'deyken Gideon, Thérèse'e öyküler anlatırdı; ama burada, evdeyken pek konuşmazdı onunla; ya susar ya da boş vakitlerini eski dostlarıyla geçirirdi; yalnızca zengin Amerikalıların adasında çalışırken eğlendirirdi Thérèse'i. Şimdiyse Thérèse'in, o ikisinin arasındaki konuşmanın sır ortağı olması gerekiyordu, üstelik de kendi evinde. Nasıl olsa fırsatını bulup Amerikalı Siyaha, Amerikalı kadınların bebeklerini tırnaklarıyla öldürdüklerinin doğru olup olmadığını bizzat soracaktı. Gideon adamın saçlarını rom satıcısından ödünç aldığı makasla kesene kadar bekledi. Pırıl pırıl, grafit rengi saçlar öbek öbek döşemeye, adamın boynuyla göğsüne sardıkları çarşafın üstüne düşene kadar bekledi. Gideon Amerika'da bulunduğu yıllarda evlendiği hemşireyle, çalıştığı hastaneyle, o hemşirenin ve bütün Amerikalı kadınların kötü davranışlarıyla ilgili palavralarını bitirene kadar bekledi. Gideon'un Amerika'da kazandığı onca parayla ilgili yalanları; eve dönüş nedeniyle ilgili yalanları bitene kadar bekledi. Çikolata yiyip şişe suyu içen yabancının saçı doğru dürüst kesilene ve ensesi karbonatla fırçalanana kadar, Alma geri dönene kadar, iki gözlü ocaktaki et kızarana kadar bekledi. Et yenilene, arkasından da bol şekerli kahve içilene kadar bekledi. Rom şişesi açılana kadar, ağzına ilk kez içki süren, çikolataya düşkün çocuklar gibi öksürene kadar bekledi. Thérèse iki adama hizmet etmiş, ama onlarla birlikte sofraya oturmamıştı. Portatif ocağın önünde durmuş, yerden topladığı saçları yakmıştı, onları özenle, düzgünce yakarken bir yandan da kötülük düşünmediğini göstermek için çikolata yiyen adama sürekli göz atmış-

tı. Adamlar yemeklerini bitirdiğinde Thérèse artık konuklarının İngilizcesinin temposuna alışmıştı, masaya gidip onlara katıldı. Alma Estée ise pencerenin girintisine oturmuştu.

Oğul, Gideon'un sigarasından içiyordu, romun geri kalanını kahvesine boşalttı. Bacaklarını ileri uzattı, şömine karşısında olduğunu varsaydı, rahatladı, poz kesmesine, uydurma aksanlarla konuşmasına gerek yoktu. Sert keçi eti, tütsülenmiş balık, pilavın üstündeki biberli sos midesine yerleşmişti. Yediklerinin hepsi tek bir tabakta getirilmişti önüne, bunların onlara neye mal olduğunu biliyordu: Tatlı, tombul bisküviler, kutu sütü, özellikle de rom. Yüzünün ve başının çıplaklığı kolay incinebilir bir görünüm vermişti ona, ama ev sahiplerinin hayranlığı bu çıplaklığı örtüyordu. Alma Estée, desenli kısa elbisesini çıkarmış, en iyi kıyafetini giyip gelmişti –bir okul üniforması– ancak Oğul, onun uzun süredir okula gitmediğini hemen anladı. Üniforma lekeli ve yıpranmıştı. Kızdan yayılan arzu dalgalarının kendi üstüne vurduğunu hissedebiliyordu. Yıllardır ilk kez kendini zengin biri gibi gördü. Thérèse onu kızartılmış muz ve avokadodan oluşan ziyafete zorladıktan sonra lambanın ışığı altında ona doğru eğildi, zayıf gözleri keyifliydi. "Doğru mu?" diye sordu, "Amerikalı kadınların ellerini rahimlerine sokup bebeklerini öldürdükleri doğru mu?"

"Kapa şu çeneni," dedi Gideon, sonra Oğul'a döndü: "Hem kör hem budala bu kadın." Bir Amerikan hastanesinde çalışmanın nasıl bir şey olduğunu eskiden ona anlattığını söyledi. Çocuk aldırmanın ve kürtajın. Ancak Thérèse, bütün dünyanın ne düşündüğüne aldırmadan kendi istediği gibi anlıyordu her şeyi. Ona bir kan bankasını ya da göz bankasını ne kadar anlatırsa anlatsın, o hep ters bir anlam veriyordu her şeye. Gideon, onun aklını karıştıranın "banka" sözcüğü olduğunu tahmin ediyordu. Tahmini doğruydu da. Thérèse Amerika'da doktorların yoksulların midelerini, gözlerini,

göbek kordonlarını, enselerini, kanlarını, spermlerini, yüreklerini ve parmaklarını alıp bunları plastik paketlerde sakladıklarını, sonra da varlıklı kişilere sattıklarını söylüyordu. "Çocukların ve büyüklerin, köpeklerini yataklarına alıp yattıklarını. Kadınların parklarda çocuklarını ağaçların arkalarına götürüp yabancılara sattıklarını. Televizyona çıkan herkesin çırılçıplak olduğunu, rahiplerin bile kadın olduğunu. Bir külçe altın için doktorların insanı bir makineye sokup birkaç dakika içinde erkeği kadına, kadını da erkeğe döndürdüklerini. Hem penisi hem de memeleri olan insanlar görmenin olağanüstü ya da tuhaf bir şey sayılmadığını.

"İkisi de," dedi Thérèse, "bir erkeğin organlarıyla bir kadınınkiler aynı insanda, doğru mu?"

"Doğru," dedi Oğul.

"Evlerini süslemek için saksılarda yiyecek de yetiştiriyorlar ha? Avokado ve muz ve patates ve limon?"

Oğul gülüyordu. "Doğru," dedi. "Doğru."

"Onu kışkırtma be adam," dedi Gideon. "Rezil biri o, gözü görmeyenlerin soyundan. Onlara hiçbir şey anlatamazsın. Yalana bayılırlar."

Thérèse, "Ben o ırktan değilim," dedi. O soydan gelenlerin görme gücünü kırk yaşlarında yitirdiklerini, kendisininse ellili yaşlarında olmasına karşın ancak birkaç yıldır kötü gördüğünü söyledi.

Gideon onun "ellili yaşlarında" olmasını alaya aldı. "Altmışlı desen daha uygun olur, o kadar uzun zaman görüyormuş numarası yaptın ki, görme gücünü ne zaman yitirdiğini sen de unuttun."

Oğul, kör soyunun ne olduğunu sorunca, Gideon ona kölelerin soyundan gelen ve Dominik'i görür görmez kör olan bir ırkın öyküsünü anlattı. "Bir balıkçı masalı bu," dedi. "Zengin Amerikalıların yaşadığı ada o ırkın adını taşır," diye açıkladı. İçinde Fransızlar, atlar ve köleler olan bir gemi su alıp batmış. Kör olan köleler nasıl ve nereye yüzeceklerini göremedikleri

için akıntının ve gelgitin insafına kalmışlar. Suda sürüklenmişler, ayaklarını çırpmışlar, sonunda kıyıya doğru yüzen atlarla birlikte o adaya ulaşmışlar. Aralarından kimileri görme yetisini bütünüyle yitirmediğinden daha sonra Fransızlar tarafından kurtarılmışlar, Queen of France'a dönüp hizmetkâr olmuşlar. Tümüyle kör olanlarsa saklanmışlar. Geri dönenlerin çocukları olmuş, bu çocuklar da orta yaşa geldiklerinde kör olmuşlar. Gördükleri, ancak zihin gözüyle görebildikleriymiş ve buna da elbette güvenilemezmiş. "Thérèse de bunlardan biri," dedi Gideon. Kendisi öyle değilmiş, çünkü kendi annesiyle Thérèse'in babası aynı değilmiş.

Oğul'un başı dönüyordu. Ucuz romla masal birleşince iyice sersemlemişti.

"Adada gizlenenlere ne oldu peki? Ele geçtiler mi?"

"Hayır dostum, hâlâ buradalar," dedi Gideon. "Tepelerde at koşturuyorlar. Ağaçlara ve başka şeylere çarpmadan yağmur ormanında at binmeyi öğrendiler. Birbirleriyle yarışıyorlar, şaka olsun diye de Sein de Vieilles'deki bataklık kadınlarıyla yatıyorlar. Fırtınalardan önce onların sevişmelerini ta buradan duyarsın. Gökgürültüsüne benzer," diyerek alaycı bir kahkaha patlattı.

Oğul da güldü, sonra da, "Ciddi söylüyorum, onları gören oldu mu hiç?" diye sordu.

"Olmadı, gözleri gören insanların izin almadan kendilerine bakmalarına katlanamazlar. Senin onları gördüğünü öğrenirlerse ne olur bilmem."

"Biz senin de onlardan biri olduğunu sanmıştık," dedi Thérèse.

"O sanmıştı," dedi Gideon. "Ben değil. Bana kalırsa bu körlük, ikinci derece frengiden kaynaklanıyor."

Thérèse onun sözüne hiç aldırmadı. "Pencereyi öyle bırakmasını ona söyleyen bendim. Senin yiyecek alabilmen için," dedi.

"Sen mi yaptın bunu?" Oğul gülümsedi,

Thérèse elini gururla göğsüne vurdu.

"Bayan Thérèse, hayatımın aşkı, sana gönülden teşekkür ediyorum." Oğul, Thérèse'in elini elinin içine alarak parmaklarını öptü. Thérèse bir çığlık attı, mutlulukla kesik kesik güldü.

"Senin pala saçlıdan hiçbir şey istemeyeceğini söyledim, onun için de çamaşırlıkta sana yiyecek bıraktım. Ama sen gelip almadın."

"Pala saçlı mı? Aşçı mı?"

"Ta kendisi. Şeytan. Onun yüzünden haftada iki kez neredeyse boğuluyorum. Hava nasıl olursa olsun, boğulmadan oraya ulaşamıyorum."

"Ona kulak verme. Balıkçılar kadar iyi bilir o suları. Kötü huylu olduğu için Amerikalılardan hoşlanmıyor. Nedeni de onların zaman zaman biraz kendini beğenmiş olmaları. Ben Amerikalılarla iyi anlaşıyorum. Bana Thérèse'e yol ver dediklerinde tamam diyorum. Ama yine getiriyorum onu, onlara da bunun yeni bir kadın olduğunu söylüyorum."

"Anlamıyorlar mı?"

"Daha anlamadılar. Onunla hiç ilgilenmiyorlar ki."

Elinin öpülmesinden cesaret alan Thérèse rahimlerinin içini pençeleyen kadınlar konusunda başka sorular da sormak istedi, ama Gideon sesini yükseltip onu durdurdu. "Thérèse sütnineydi," dedi Oğul'a, "beyaz bebekleri emzirerek geçimini sağlardı. Sonra mamalar çıktı ortaya ve Thérèse de açlıktan ölecek duruma düştü. Balık tutarak hayatta kaldı."

"Enfamil!" dedi Thérèse, yumruğunu masaya indirerek. "Enfamil denilen bir şeyle bir bebeği nasıl besler insan! Cinayet gibi bir şey bu, onursuzluk. Ama benim göğüslerim hâlâ süt veriyor, bugün bile emzirebilirim!"

"Çekil git kadın, senin sefil memelerinin lafını duymak isteyen yok. Çık git buradan." Gideon onu kovunca Thérèse masadan kalktı ama odadan çıkmadı. Kadının sesi kesildi-

ğinde Gideon eliyle evin içini gösterip, "Ne zaman istersen kapımız sana açık," dedi Oğul'a. Gösterdiği yerler, Thérèse'in geceleri yattığı portatif karyola, Alma Estée'nin ara sıra yattığı döşeme ve kendisinin kullandığı küçücük yatak odasıydı.

Oğul başını salladı. "Teşekkürler."

"Gerçekten. Ne zaman istersen. Orada pek hayat yok. Belki burada kendine bir iş bulabilirsin. Burada oldukça çok iş var, sen de gençsin."

Oğul bir yandan rom katılmış kahvesini yudumluyor, bir yandan da burada bu kadar çok iş varsa neden Gideon o işlerden birine girmiyor diye düşünüyordu. "Ne zamandır orada çalışıyorsun?"

"Üç yıldır devamlı çalışıyorum. Daha önceleri ara sıra çalışırdım. Onlar tatile gelirlerdi."

"Amerika'dayken Amerikan vatandaşı oldun mu?"

"Elbette. O kaçık hemşireyle neden evlendiğimi sanıyorsun? Pasaportum her bir şeyim var. Dinle, okuma yazma bildiğimi onlara söylemiyorum. İnsana çok iş yüklüyorlar. Şunu bunu kur diyorlar. Hiç okuyamıyormuşum gibi yapıyorum."

"Amerika'dan ayrılalı çok zaman olmuş. Artık vatandaşlıktan çıkarılmışsındır."

Gideon omuzlarını silkti. "Amerika ölünecek bir yer değil," dedi. Pişman değildi. Bir tek işsizlik sigortası için pişmandı. Harika bir şeydi bu, harika. Amerika'nın hakkını vermek gerekiyordu. Nasıl para kazanılacağını da biliyorlardı, nasıl harcanacağını da. Dünyadaki en eli açık insanlar onlardı. Fransızlar bir bakire gibi sakınırlardı her şeylerini, ama Amerikalılar, ahh...

Bir süre sonra sustular. Thérèse derin derin soluk alıyordu, Oğul onun uyumuş olacağını düşündü. Thérèse'in gözlerini göremiyordu ama Alma'nın parlak gözleri kendisine dikilmişti.

"Geri dönecek misin?" diye sordu Gideon. "Adaya?"

"Bilmiyorum."

"Oraya dönmek istiyorsun, değil mi ha? O meleze?" Gideon eliyle çenesini sıvazladı.

"Ah," dedi Oğul. "Ah..." Coşkuyla söylemişti bu sözcükleri ama sesinde bir duraklamayla. Kızın Gideon'un diline düşmesini istemiyordu. Gideon'un onu düşünmesini, ona bakmasını istemiyordu. Gideon'un ona bakmış olduğunu düşünmek bile sinirini bozuyordu.

Yaşlı adam, Oğul'un sesindeki duraksamayı sezince konuşmanın akışını değiştirdi, öğüt vermeye başladı:

"İlk melezin mi?" diye sordu. "Dikkatli ol. Beyazlar gibi olmamak onlara güç gelir. Güç diyorum. Çoğu başarısız olur. Deneyenler vardır ama çoğu başarılı olamaz."

"O bir melez değil," dedi Oğul. "Yalnızca rengi biraz açık." Siyah ırktan olanların renk tonları üzerinde konuşmak istemiyordu.

"Kendini kandırma. Onu iki ay önce görecektin sen. Sen onun bronz tenini görüyorsun. Melezler asla doğal siyah olamazlar. Seçim yapmak zorundadırlar, çoğu da siyahlığı seçmez. Neler yaptıklarına dikkat et."

"Ederim."

"Haydi gel," dedi Gideon. "Gel gidip bizim çocukları görelim. Sana burayı gezdireyim. Cennet burası oğlum, cennet."

Gitmek üzere ayağa kalktıklarında Alma Estée de birden canlanıverdi. Kapının yanına dikildi, elini uzattı. Oğul durdu, kıza gülümsedi.

"Acaba," diye fısıldadı kız, "Acaba benim için Amerika'dan bir peruk getirtebilir misin? Burada resmi var." Okul ceketinin cebinden bir resim çıkarıp Oğul'a göstermeye çabaladı, ama Gideon onu kenara itti.

"Tarzan; piyanosunu kullanmama bozulur mu?"

Hickey Freeman giysisiyle birkaç damla Paco Rabanne'ın neler yapabildiği inanılacak gibi değildi. Ceketini işaret

parmağının ucuna takarak omzuna atmıştı. Öteki eliyle piyanonun tuşlarına dokunuyordu. Jadine şaşırıp kaldı. Manşetlerindeki ve boğazındaki düğmeleri iliklenmemiş beyaz gömleğiyle, evde kesilip düzeltilmiş saçlarıyla çok yakışıklı duruyordu. Bıyığını kesmemişti, ama karmakarışık sakalı gitmişti, prangalı mahkûmlarınkine benzeyen saçları da.

"Tarzan'ın giysilerini ben giymiş olsaydım," dedi Jadine, "Biraz saygılı davranırdım."

"Ben de bunun için sordum. Saygılı davranıyorum."

"Öyleyse ona kendin sor," diye yanıtladı Jadine, gitmek üzere arkasını döndü. Öğle yemeğinden sonra salonda oturmuş Margaret'i beklerken Oğul içeri girmiş, piyanonun yanına gitmişti. Adamın görünüşü Jadine'i etkilemiş, rahatlatmıştı, ancak aklına hemen yatak odasındaki davranışı gelmişti.

"Bekle," dedi Oğul. "Seninle konuşmak – özür dilemek istiyorum. Dün olanlar için özür dilerim."

"İyi," dedi Jadine, ama durmadı.

"Beni bağışlayamaz mısın?"

Jadine durdu, ona doğru döndü. "I-ıh."

"Ama neden?" Oğul piyanonun yanında duruyordu, ama gözlerini Jadine'e dikmişti, sorusuna alacağı yanıtın kendisi için önemli olduğu belliydi.

Jadine ona doğru birkaç adım attı. "Sana bir şey açıklamak zorunda değilim."

"Ama özür diledim ya. Neden öyle davranmış olduğumu tahmin edebilirsin, öyle değil mi? O güzel odada tertemiz duruyordun, bense leş gibi kirliydim. Nedense bundan utandım, aklım başımdan gitti ve seni kirletmeye çalıştım. Hepsi bu işte, çok üzgünüm."

"Tamam. Öyle davrandığın için üzgünsün; ben de öyle davrandığın için üzgünüm. Artık bu konuyu kapatalım." Yeniden arkasını döndü.

"Bekle."

"Neden?"

"Sana bir şey çalmak istiyorum." Ceketini piyanonun kapağının üstüne attı, tabureye oturdu. "Yaşamak için yaptığım şeylerden birinin piyano çalmak olduğuna inanır mısın?" Akort yaptı, sonra bir daha denedi, bütün bir cümleyi çalmayı denedi, ama parmaklarına söz geçiremiyor gibiydi. Ellerini tuşlardan yavaş yavaş çekti, gözlerini dikip baktı onlara.

"Hayatını bununla pek de iyi kazanmış olamazsın," dedi Jadine.

"Kazanamamıştım. En iyi günlerimde bile davula ancak ayak uydurabiliyordum. Şimdi..." Ellerini evirip çevirdi, yüzünde belli belirsiz bir gülümsemeyle kıza baktı. "Belki de yalnızca melodiyi çalabilirim." Bir iki satır çaldı.

"Senin yaptığın şey hiç hoşuma gitmiyor, duydun mu beni! Benim için şarkı falan çalma."

"Zor," dedi adam başını kaldırmadan. "Zor bir hanımsın sen."

"Haklısın."

"Tamam. Vazgeçtim. Yalnızca üzgün olduğumu, artık sinirli olmana gerek kalmadığını söylemek istemiştim."

"Sinirli değilim," diye yanıtladı onu Jade. "Hiç sinirlenmedim. Öfkelendim."

"Ya da öfkelenme."

Jade adama doğru gitti, dirseğini piyanoya dayayıp başparmağının tırnağını alt dişlerine bastırdı. "Sanırım Valerian seni Noel'i burada geçirmeye davet etti, öyle değil mi?"

"Etti mi?"

"Etmedi mi?"

"Bilmiyorum. Ben daha şimdi döndüm."

Jadine piyanodan uzaklaştı, sürgülü cam kapıdan dışarı baktı. "Senin sayende çiçek açan bir çiçek yüzünden deli gibi davranıyordu bu sabah."

"Ah, o mu? O serada yeterli esinti yok. Saksıyı sallamak gerekiyordu."

"Sen çiftçi misin nesin?"

"Hayır. Yalnızca taşralıyım."

"Bana bak, taşralı çocuk, teyzemle eniştem altüst olmuş durumdalar. Git ve onlardan özür dile. Adları Childs. Sydney ve Ondine Childs. Banyomda bıraktığın pijamaları onlar görmesinler diye pencereden dışarı attım. Benden özür dilemen gerekmez, ben başımın çaresine bakabilirim. Ama onlardan özür dilemelisin."

"Tamam," dedi Oğul, kız gerçekten de öyle görünüyordu, kendi başının çaresine bakabilecek gibiydi. Kendisi tuşları tıngırdattığı sürece Jade'in gümüş ayaklı kara köpeklerin kayışlarını sımsıkı tuttuğunu bilmiyordu. Çünkü adamın yakışıklılığı, kızı bir gün önceki çirkinliğinden daha çok korkutmuştu. Onun kendisine, "Sonra görüşürüz" dedikten sonra yürüyüp gitmesini izlerken, orada erkeksiz geçirdiği iki aydan sonra bir ırmak faresinin bile gözüne güzel gözükeceğini düşünüyordu. Adamın yüzüne bakarken sesinin titremesinin önüne geçmenin oldukça dikkat gerektiren bir iş olduğunu yadsımıyordu. Düzlükler, dağlar, geniş çayırlar – adamın alnında ve gözlerinde tümü vardı. Çok fazla sanat tarihi dersi aldım, diye düşündü, bu yüzden de anlama yeteneğim gelişecek yerde aklı kıt biri oldum. Jade düzlüklerle açıları görüyor, kişiliği gözden kaçırıyordu. Tıpkı sarı giysili hayal gibi – o kahpenin insana tükürecek tipte biri olduğunu bilmesi gerekirdi, şimdi de gözlerinde geniş çayırlar olan bu adam Jade'in dikkatini asıl suçundan uzaklaştırıyordu. Jade onun kabataslak resmini çizip bu işi bitireyim diyordu, ama kafasındaki boşluğu feda edip adamın kartal gagasına benzeyen burnunu çizmeye çalışınca kendine kızdı. Çenesinde çukur var mıydı? Jadine daha iyi görebilmek için gözlerini kapadı, ama anımsayamadı. Salondan çıktı, merdiveni hızla

tırmandı. Noel yakında geçecekti. Margaret'e söz verdiği gibi Air France'a telefon etmişti, ancak kendisi için de 28 Aralık'a yer ayırtmıştı, yedekte. Her ihtimale karşı. Kışın buraya sığınma olayı da zaten bitmek üzereydi. Hiçbir şey becerememişti, burada başka yerlerde olduğundan daha da çok işsiz güçsüz kalmıştı. Paris'te hiç değilse işi oluyordu, heyecan oluyordu. New York'a gidip şu işi yapsam, sonra da Paris'e ve Ryk'e dönsem iyi olur, dedi kendi kendine. Kendi işini kurma düşüncesinin nafile bir çaba olduğunu düşünüyordu. Valerian'ın kendisine gerekli parayı vereceğini biliyordu, ama belki bu da sorumluluktan kaçmak sayılabilirdi. Yirmi beş yaş çok aptal bir yaştı; genç kızlık düşleri için çok yaşlı, bir yerde kök salmak için de çok genç sayılıyordu insan. Her köşe hem yeni bir olanak hem de çıkmaz bir sokak oluyordu. İş mi? Nerede? Evlilik? İş ve evlilik? Nerede? Kim? Bu diplomayla ne yapabilirim? Gerçekten modellik mi yapmak istiyorum? Düşündüğü gibi çıkmamıştı bu iş. Yumuşak ve güzel giysiler içinde yumuşak ve güzel gülümseyişler. Fazlasıyla güçtü bu iş, herkes durmadan kaşlarını çatıp bağırıyordu, yırtıcı hayvanlarla dolu bir cangıl resmi çizmek istese, o giysileri satın alan insanların yüzlerini çizerdi. Bıkmıştı Jadine, ırmak faresi kadar bile güveni yoktu kendine. O adama hep böyle diyordu. Irmak faresi, Sydney'se bataklık zencisi diyordu. Adının ne olduğunu söylemişti bu adam? Hem o adı anımsasa bile ellerini kayışlara uzatmadan o adı yüksek sesle söyleyebilir miydi Jadine?

Oğul, oturma odasındaki piyanonun yanından ayrılır ayrılmaz mutfağa gitti, orasını boş bulunca aşağıdaki mutfağa indi, ama orada da kimse yoktu. Geri döndü, iki mutfağı ayıran birkaç basamaklık merdivenin sahanlığına açılan bir kapı gördü. Kapıyı tıklattı, "Evet?" dedi biri. Kapıyı açtı.

"Bayan Childs?"

Ondine ayaklarını içi su dolu bir leğene sokmuştu. Önce gelenin Kalfa olduğunu sandı. Bu adada ona Bayan Childs diyen bir o vardı. En yakın evde oturan Filipinliler bile kendisine Ondine derlerdi. Ama kapıda duran tertemiz tıraşlı adam Kalfa değildi.

"Jadine sizi görmeye gelebileceğimi söyledi," dedi Oğul.

"Ne istiyorsun?"

"Özür dilemek istiyorum. Herkesi korkutmak istememiştim." Oğul gülümsememeye karar vermişti.

"Eh, bir de korkutmak isteseydin neler olabileceğini düşünmek bile istemiyorum."

"Aklım başımda değildi. Açlıktan. Biraz keçileri kaçırmıştım efendim."

"İsteyebilirdin," dedi Ondine. "Adam gibi mutfağın kapısına gelip yiyecek isteyebilirdin."

"Evet efendim, ama ben yasalara karşı gelmiş biri sayılırım. Gemiden kaçtım. Kendimi tehlikeye atamazdım, üstelik o kadar uzun süre aç kalmıştım ki düşünemiyordum. Amerika'dayken de başım biraz derde girmişti. Şimdi buradayım, kararımdan dönmemeye çalışıyorum."

"Ne tür bir derde girmişti başın?"

"Araba konusunda. Bir arabayı paramparça ettim, parasını da ödeyemedim. Ne sigortam vardı ne de param. Anlarsınız."

Ondine adamı dikkatle gözlüyordu. Basma kaplamalı bir sallanan sandalyeye oturmuş, leğenin içindeki tuzlu suda ayaklarını birbirine sürtüyordu. Bu oda, evin geri kalan bölümünden oldukça farklıydı. Buradaki mobilyalar, masa örtüleri elden düşmeydi, yastıklar, halılar ufacıktı, insan kokusu sinmişti. Kırık dökük bir süreklilik havası vardı, ama dışa kapalıydı. Yabancılara kapalıydı. Buraya hiçbir konuk gelmezdi. Fazladan iskemleler, sergilenen çay takımları yoktu. Yalnızca Sydney'le Ondine'in kullandıkları şeyler vardı, iyi kullandıkları. Sehpanın üstüne *Philadelphia Tribune* dergileri

düzgünce istiflenmişti. Kapının solunda yıpranmış terlikler duruyordu. Hasır iskemlelere oturmuş, ayaklarını bilekten çaprazlamış kadınlarla arkalarında duran ve onların omuzlarına parmaklarıyla hafifçe dokunan erkeklerin fotoğrafları. Merdivende duran öbek öbek insanların fotoğrafları. Upuzun palabıyıklı bir adamın mavi renkli fotoğrafı. Eskiden yaşamış bu siyahilerin hepsi de süslü püslüydüler, çok önemli işleri varmış gibi görünüyorlardı.

Ondine adamın o daireyi özümsediğini sezdi.

"Korkarım burası sizin yattığınız oda kadar büyük değil," dedi.

O zaman gülümsedi Oğul, "Çok büyük," dedi. "Benim için çok büyük. Kendimi burada yabancı gibi hissediyorum."

"Buna hiç şaşırmadım."

"Kocanızdan da özür dilemek istiyorum. Burada mı?"

"Az sonra gelir."

Ondine sesinin, yalnız yaşayan ve kapıdaki adamın yandaki odada iriyarı, sert bir erkek bulunduğunu sanmasını isteyen bir kadın gibi çıktığını düşündü.

"Yakında gidiyorum. Bay Street bana kimlik bulmakta yardımcı olacağını söyledi. Kasabada dostları varmış."

Ondine kuşkulu görünüyordu.

"Olmasa bile, ben hemen gideceğim. Sizin rahatsız olmanızı, kaygılanmanızı istemiyorum. Buraya kimseye zarar vermek için gelmedim."

"Eh, banyo yapmandan sonra sana daha inanır oldum. Çok çirkin bir şeydin."

"Biliyorum. Bilmediğimi sanmayın."

"Dün Kalfa'yla mı gittin?"

Sanki anasız doğmuş gibi Gideon'a herkesin Kalfa demesi Oğul'un hoşuna gitmiyordu. "Evet efendim," dedi, "Onunla gitmemi Bay Street istedi. Geceyi orada geçirdim. Orada kalmaya başladım, çünkü zaten başlangıçtaki amacım oraya git-

mekti. Ama sizlere kendimi affettirmeden buradan ayrılmak istemedim. Öyle yapsaydım annem beni asla bağışlamazdı."

"Senin annen nerede?"

"Öldü. Biz Florida'da oturuyoruz. Babam, kızkardeşim ve ben. Ama babamın hâlâ yaşayıp yaşamadığını bilmiyorum."

Ondine onun öksüz yanını gördü, ayaklarını birbirine sürttü. "Ne tür bir iş yaparsın sen?"

"Sekiz yıldır zaman zaman denizdeydim. Her yerde. Çoğunlukla kuru yük. Gemi enkazları."

"Hiç evlendin mi?"

"Evet efendim. Ama karım da öldü. O öldüğünde bu araba işine bulaştım, Florida'dan ayrılmak zorunda kaldım, yoksa hapse girecektim. İşte o günlerde rıhtımlarda dolaşmaya başladım."

"Ha."

"Ayaklarınızın nesi var Bayan Childs?"

"Yorgunluk. Ayaklarının üstünde otuz yıl dur da bak sana neler anlatırlar."

"Ayakkabılarınızın içine muz yaprağı koyun. Dr. Scholl'un önerilerinden daha çok işe yarar."

"Öyle mi?"

"Evet. Size yaprak bulmamı ister misiniz?"

"İstersem kendim alırım. Daha sonra."

"Eh, artık sizi yalnız bırakayım." Gitmek üzere dönmüştü ki Sydney girdi içeri. Karısıyla konuşanın kim olduğunu görünce yıldırım çarpmışa döndü.

"Evimde ne arıyorsun?"

Ondine elini kaldırdı. "Özür dilemeye gelmiş Sydney."

Karı kocanın arasında durmamak için Oğul kenara çekildi. "Evet efendim..." dedi.

"Karıma ya da bana söyleyecek bir şeyin varsa başka yerde söylersin. Buraya gelme. Burada istenmiyorsun."

"Jadine söylemişti," diye başladı Oğul. "Bana dedi ki..."

"Jadine seni buraya davet edemez. Ancak ben edebilirim. Bak, sana şunu söyleyeyim. Burası benim evim olsaydı kurşunu kafana yerdin. Tam şuradan." Eliyle Oğul'un iki kaşının ortasını gösterdi. "Hâlâ iki ayağının üstünde durduğuna göre orasının benim evim olmadığını söyleyebilirsin. Ama burası benim evim." Parmağıyla döşemeyi gösterdi.

"Bay Childs, anlayın beni. Kalmamı söylediğinde ben de sizin gibi şaşırdım..."

Sydney yeniden sözünü kesti onun. "Günlerdir buralarda gizleniyorsun, sırtına bir elbise geçirip saçını kestirmiş olman bir şeyi değiştirmez."

"Ben değiştirmeye çalışmıyorum. Açıklamaya çalışıyorum. Başım derde girmişti, gemimi terk ettim. Gelip kapınızı çalamazdım ya."

"Bana palavra sıkma. Kafası çalışmayanlara sakla onu. Sen benim ne demek istediğimi biliyorsun, üst kattaydın sen!"

"Hata yaptım, tamam mı? Yiyecek çaldım, evin içinde gezinmeye başladım. Yakalandım, tamam mı? Benim suçum aç olmak, benim suçum aptal olmak, başka bir şey değil. O bunun farkında. Patronunuz bunun farkında, siz neden değilsiniz?"

"Çünkü sen aptal değilsin, çünkü Bay Street seninle ilgili hiçbir şey bilmiyor ve sen onun umurunda bile değilsin. Beyazlar zencilerle oynarlar. Seni yemeğe davet etmek *onun* için bir eğlenceydi, hepsi bu. Başkaları için ne olduğu onun umurunda bile değil. Karısının durumuna üzüldüğünü mü sanıyorsun? Senin karısını korkuttuğuna? Kendisini eğlendireceğini bilse, karısını sana *teslim* ederdi!"

"*Sydney*!" Ondine'in kaşları çatılmıştı.

"Söylediğim doğru!"

"Onu bunca zamandır tanıyorsun, böyle mi düşünüyorsun?" diye sordu Ondine.

"*Sen* söyle," diye yanıtladı onu Sydney, "hiç karısı için tasalandığını gördün mü?"

Ondine karşılık vermedi.

"Hayır. Görmedin. Bizim için de tasalanmaz. O yalnızca herkesin kendi ne söylerse onu yapmasını ister. Burası onun evi olabilir, ama ben de burada yaşıyorum ve *seni* burada istemiyorum!" Sydney yeniden Oğul'a dönmüş, parmağını ona doğru uzatmıştı.

"Bay Childs..." Oğul'un sesi yumuşak ama anlaşılırdı. "Beni dert etmeniz gerekmez."

"Ama ediyorum. Senin gibi adamlar beni tasalandırır. Bir işin varmış, bırakmışsın. Başının derde girdiğini söylüyorsun, o zaman da kaçıp gitmişsin. Saklanıyorsun, ortaya çıkmıyorsun, yeraltında yaşıyorsun, ancak yakalanınca ortaya çıkıyorsun. Ben seni tanıyorum, ama sen beni tanımıyorsun. Ben Phi-la-del-phialı bir zenciyim, adım o kentin kitabında geçer. Senin soyun birinizi ötekinden ayırmak için hâlâ yüzünü doğrarken, benim ailemin dükkânları vardı, okula gidiyorlardı. Buralarda aylak aylak dolaşıp Tanrı ne verdiyse yemeyi tasarlıyorsan ve benim de sana hizmet edeceğimi sanıyorsan, iyi düşün! Sen daha ne olduğunu anlamadan Bay Street seni unutuverir. Buradan alacağını aldın bile: Bir elbise, yeni ayakkabılar. Aklına bundan fazlası gelmesin sakın!"

"Ben buradan ayrılıyorum Bay Childs. Bay Street memlekete dönebilmem için vize ya da öyle bir şey almam konusunda yardım edeceğini söyledi. Ben de..."

"Memlekete dönmek için vize falan gerekmez sana. Sen Amerikan vatandaşı değil misin?"

"Başka ad kullanıyorum. Yani kimsenin benim kim olduğumu araştırmasını istemiyorum."

"Beni dinle. Hayatını düzene sok."

Oğul, iç çekti. İki gündür altı kişiye kendisi hakkındaki her şeyi anlatmıştı. Yıllardır kendisi hakkında bu kadar çok konuştuğu olmamıştı; o kişilerin her birine gerçeğin ancak gerektiği kadarını anlatmıştı. En zor ikna edeceği kişinin

Sydney olacağını baştan beri biliyordu. Yine de ona Bay Childs diye, efendim diye hitap etmeye devam etti, kendisinin yoldan çıkmış biri olduğunu kabul ettiğini hareketleriyle belli etti, sonunda da onlara Bay Street kendisine bir vize ve kimlik kartı sağlayana kadar kalabileceği bir yer bilip bilmediklerini sordu. Gerekirse dışarıda da yatarım, dedi. Yalnızca bir gece için olacağını düşündüğünü, zaten yukarıda, ikinci katta rahat etmediğini söyledi.

Karı koca bakıştılar, Sydney bu konuyu düşüneceğini söyledi. Belki de mutfağın önündeki verandada ona kalacak bir yer ayarlayabilirlerdi.

"Çok sevinirim," dedi Oğul. "Bana bir iyilikte daha bulunur musunuz? Sizinle mutfakta yemek yiyebilir miyim?"

Olur, dediler, Oğul da hemen ayrıldı oradan. Valerian'ın eliaçıklığıyla ilgilendiğine Sydney'in inanması Oğul'un hoşuna gitmişti.

Evdekiler o akşam yeniden bir araya geldiler ve Noel'e hazırlanmaya başladılar. Ondine'in mutfağında Oğul onun hazırladığı yemeklerden öyle çok yedi ki Ondine ona karşı iyice yumuşadı. Sydney karısına göre daha az yüz veriyordu adama, ama aç olduğuna inanmazlık edemedi; Oğul sessiz ve saygılıydı, kendisini "Selâm" diyerek selamlayışının anısını neredeyse unutturuyordu. Yemekleriyle Amerika anılarını tazelemeleri bittiğinde Sydney adama Oğul demeye başlamıştı bile.

Valerian, Margaret ve Jadine daha erken bir saatte yemek odasında yemeklerini yemişlerdi, Sydney de harika hizmet etmişti. Yaptığı iki telefon görüşmesi ve dolabındaki adamı pencereden görmesi, Margaret'in sakinleşmesine yetmişti; Jadine gibi o da adamın zararsız olduğunu düşünüyordu. Zaten Jadine'in bildirdiğine göre üst katta yatmıyordu, yemeğini de onlarla yemiyordu, hem Michael geldiğinde gitmemiş olursa belki Michael ondan hoşlanırdı. Özellikle de B.J. gelmezse.

Seyahat acentesi biletin henüz alınmadığını söylemişti. Margaret, Valerian'a yönelik umutsuzluğunu da sürdürmek istedi, ama bu olanaksızdı. Dört sıklameninin çiçek açtığını gören Valerian keyfinden ölecekti, öyle mutluydu ki karıncalar için aynalar yerleştirmeyi bile düşünüyordu. Sabah boyunca bütün saksıları sallayıp durmuştu, özellikle de ne çiçek açan ne de meyve veren küçük portakal ağaçlarını. Konsolosluğa bir mektup bile hazırlamış, yanında çalıştırdığı bir ada yerlisi için B sınıfı vize verip vermeyeceklerini sormuştu. Michael'ın ziyaretinden de sanki gerçek bir olguymuş gibi söz ediyordu.

O akşam hepsi çok canayakındılar. Gevşemişlerdi. Valerian, ellili yıllarda kulağa hiç de gülünç gelmemiş şakalar yapıyordu. Margaret gevezelik ediyor, tatil günleri için fazladan güzel şeyler düşünüyordu. Sonunda Noel yemeğini mutlaka ben pişireceğim diye direndi. Tam eski tür bir Noel olacaktı, bunun için de evin hanımının önüne bir önlük bağlayıp mutfakta çalışması, hindiyi kızartıp elmalı turta pişirmesi gerekiyordu. Valerian'ın konsolosluğa telefon etmesini istedi. Orada elma bulunabilirdi; onlara her zaman Amerikan ürünleri geliyordu. Valerian ona hayatında hiçbir hamur işi yapmadığını, Noel'de böyle işlere girişmesini de istemediğini söyledi. Ama Margaret onu dinlemedi. Kendinden geçmişti, mutluydu; Michael geliyordu. Valerian karısının bu kez çıldırdığını düşündü; ancak onun neşesi Valerian'ı da neşelendirdi, bu yüzden karısının keyfini kaçıracağına onu yüreklendirdi.

O huzurlu, hoş hava bütün gece sürdü, o gece herkes rahat uyudu. Oğul hariç. Dışarıda, gecenin rüzgârında bir hamağa yatmış sallanıyor, o kadını kafasından çıkaramıyordu. O kadından başka herkese kendini kabul ettirmişti. Hickey Freeman marka takım elbiseyle saç tıraşı ötekileri kandırmıştı, ama Jadine kanmamıştı, kendisi de. Hiç kanmamıştı. Kim olduğunu her zaman bilmezdi, ama neye benzediğini her zaman bilirdi. Karıncalar rüzgârlı geceye çıkmamıştı, arılar

da. Ama tepelerin gerisinde koyu renkli bulutlar geçit törenine çıkacakmış gibi kümelenmişlerdi. Onların kümeleşmesi neredeyse gözle görülüyordu, ancak hamakta sallanan adam onların farkında değildi. Yalnızlığını düşünüyor, rüzgârda başıboş sallanıyordu. İnsanların benimsediği hiçbir dinsel törene katılmamıştı: vaftiz olmamıştı, sünnet olmamıştı; onun ergenliğe geçiş töreni de olmamıştı, erkeklik töreni de. Ne evlenmiş ne de boşanmıştı. Hiçbir cenazeye katılmamış, hiçbir kilisede evlenmemiş, hiç çocuk büyütmemişti. Malı-mülkü, evi yoktu, aranıyordu ama istenmiyordu. Onun gittiği okulda sınıf yoktu, ne zaman sınıf geçtiğini nasıl bilecekti? Eskiden, mavi sulara dalmayı, batmayı, batmayı isterdi, sonra yükselip dalgaların arasından dışarı fırlamayı, önünde bir tek sağlam yüzey görmeyi isterdi, ağır ama ne olduğu anlaşılmayan bir şey. Ona sarılmak, onu fethetmek isterdi, çünkü o zamanlar gücünün bilincindeydi. Belki bütün dünya da farkındaydı bunun ve bunu yapabileceğine bu yüzden inanmamışlardı. Kendi gücünün ne olduğunu bilmesiyle dünyanın bu konudaki düşüncesi arasındaki çatışma onu her şeyden soyutluyor, tek yönlü yapıyordu. Ancak o yalnızlığı, başka yalnız insanlarla birlikte olmayı seçmişti; herkes bundan çoktan vazgeçmiş olsa da o kararlıydı, çünkü o asla onlar gibi yaşamak istemiyordu. Bu dinsel ayinlerin yanlış olan bir yanı vardı. O başka türlü yaşamak istemişti. Beyaz havluya sarınarak Kalfa'nın –Gideon'un– sırtına bakarken, kendisini terk ettiğini anladığı dünyada bir başka biçimde yaşamak istemişti. Ancak içinde bir şeyler kopmuştu, tıpkı rulet çarkının çevresinde dönen ve kendi ağırlığıyla olduğu kadar çarkın uyguladığı güçle de savrulan top gibi.

Evsiz barksız geçirdiği sekiz yıl boyunca, belgesiz insanların oluşturduğu o büyük düşkünler sınıfına katılmıştı. Ne var ki dünyada kendi gibilerin sayısı öğrencilerle askerlerden

fazla olsa da onlar sayılıyor, kendileri sayılmıyordu. Bu sınıfın insanları, gündelikçiler, fedailer, kumarbazlar, işportacılar, göçmenler, geçici yük taşıyan gemilerde çalışma izni olmayan tayfalar, yarım gün çalışan ücretli işçiler, tam gün çalışan jigololar ya da kaldırım çalgıcılarından oluşan uluslararası bir lejyondu. Bu insanları başkalarından ayıran şey (Sosyal Sigorta kartlarından ve *cedula de identidad'dan** korkmaları dışında), işle hayatı denkleştirmek istememeleri ve bir yerde uzun süre kalamamalarıydı. Kimileri birer Huck Finn'di; kimileriyse Zenci Jim. Caliban, Staggerlee ve John Henry olanlar da vardı. Bunlar anarşik, başıboş dolaşan kişilerdi, doğdukları kentle ilgili haberleri, başka kentlerde basılan gazetelerden öğrenirlerdi.

1971 yılından beri Oğul, Amerika Birleşik Devletleri'ni *Time* dergisinin uluslararası baskısından, kısa dalga radyodan ve öteki tayfaların anlattıklarından izliyordu. Yapış yapış bir yere benziyordu orası. Gürültülü, öfke dolu ve yapış yapış. Tarlaları sünger gibiydi, kaldırımlarına en iyi insanların kanları bulaşmıştı. Bir adam ya da bir kadın herhangi bir cömertlikte bulunsa ya da cüretkârca bir şey söylese yabancı basında boy boy yer alıyordu. Bunlar Oğul'u tiksindiriyor, kendi gözüyle görmediği ya da iyice emin olmadığı her şeyden kuşku duymasına neden oluyordu. Amerika'yı düşündüğü zaman aklına Meksikalının Sam Amca'nın ağzına çizdiği dil geliyordu: Biçimsiz bir dil şeklinde çizilmiş bir Amerika haritası, çepeçevre dişler, üstünde de tepeleme çocuk cesetleri. Oğul'un levreğin kafasını parçaladığı gün Meksikalı bu resmi sırıtarak ona göstermişti; "*Americano*" demişti, hapiste çizip çekmecesinde sakladığı resmi ona uzatmıştı. Arjantin sınırına yakın bir yerdeydiler, o sabah geminin baş tarafında durup balık avlamışlardı, levrekleri öyle çabuk çekiyorlardı ki, sanki

* (İsp.) Kimlik belgesi. (ç.n.)

balıklar güverteye atlıyordu. Oğul'un dışında herkes balık çekiyordu. İsveçliyle Meksikalı –en yakın olduğu iki kişi– onun bu görülesi talihsizliğine kahkahalarla gülüyorlardı. Birden oltasına bir şey takılmıştı, köpük köpük, çeliğimsi, pırıl pırıl kocaman şeyi yukarı çekmişti. Balık çırpına çırpına ölürken, Oğul'un arkadaşları da hayranlıkla onu izliyorlardı. Ama Oğul oltanın iğnesini çıkarmak için eğildiğinde, balık güvertede bir metre yüksekliğinde son bir görkemli kavis çizip Oğul'un hızla yüzüne çarpmıştı. Meksikalıyla İsveçli, çocuklar gibi gülüyorlardı; Oğul diziyle balığın kuyruğuna bastırmış, yumruğunu indirip balığın kafasını dağıtmıştı. Balığın ağzı hamur gibi ezilmişti, gözünün biri fırlayıp güverteye yuvarlanmıştı. İsveçli çılgınca gülüyordu, ama Meksikalı birden suskunlaşmıştı; daha sonra resmi getirip vermişti Oğul'a, *"Americano. Cierto Americano. Es verdad,"** demişti; belki de öyleydi. Şu bir gerçekti ki, ölen balıklara öfkeyle yumruk atıyorsa, bir levreğin kendi yaşamını kurtarmak için cesaretle öne atılmasına öfkeleniyorsa; o balığın ağzındaki iğnenin çıkarılmasına yardımcı olmamasına, Oğul zevk alsın diye teslim olmak istememesine şaşırıyorsa, o zaman belki de *cierto Americano* idi ve eve dönme vakti gelmişti. O yapış yapış, öfke dolu yere değil, o yerin içindeki kendi yuvasına. Kar gibi beyaz giysilere bürünmüş iriyarı zenci kadınların yönettiği, kuru, yeşil ve sessiz olan o yere.

Ne bir ceylan olacaktı orada ne de manda; ne çiftleşme dansı ne de ödüller. Fil dişleri yerine zarlar olacaktı, seyahate çıkmak istese de çalışması gerekecekti. Yalnızca kendi geçmişine, bir tek kendi geçmişine özgü olduğuna inandığı aslanı da, New York'taki, yani üzerindeki er üniformasıyla alay etmiş o kentteki, Halk Kütüphanesi'nin önünde taşlaşmış halde (bu önlenebilir mi?) bulacaktı. Profilinin, beş sentlik bir

* (İsp.) "Amerikalı. Kesinlikle Amerikalı. Gerçek bu." (ç.n.)

paranın üzerinde ufaltılmış olarak yer aldığını gören Kızılderili gibi, o da, kendisine ait olduğunu hayal ettiği şeylerin, kendi yansıması da dahil olmak üzere, taklidinin yapıldığını görmüştü. Alınmış, satışa sunulmuş, önemsiz bir dekora çevrilmişti. Elinde kalan son şeyden vazgeçemezdi, kardeşlikten. Okyanustayken ve tutukevlerindeyken kardeşliği bulmuştu, küçücük barlarda ve jimnastik salonlarında bulmuştu, *cierto Americano* oluyorsa, bu kardeşlikten asla yoksun olmayacağı yere gitmeliydi – eve. Evine gitmek istiyordu, ama o kadını aklından çıkaramıyordu. Düşlerini değiştirmeye çalıştığı o kadın, insanı deli eden güzelliği kendisinin başını belâya sokmasın, evine dönmesine engel olmasın diye hakaret ettiği o kadın hep aklındaydı.

O benim aklımda, ama ben onun aklında değilim, diye düşündü. Acaba onun aklında olmak nasıl olurdu; bunu bilmenin tek yolu araştırmaktı. Ertesi sabah kıza, öğle yemeğini kendisiyle birlikte deniz kıyısında yer misin, diye sordu. "Olur," dedi kız. "Zaten gitmeden önce orada resim çizmek istiyordum." Kızın sözleri onu şaşırttı, ne diyeceğini bilemeden durdu; "gitmek" sözcüğü yüreğini kabartmış, eli ayağına iyice dolanmıştı. Gitmeye mi hazırlanıyordu? Bir yere mi gidecekti?

Jipi aldılar, kız kullandı, neredeyse hiç konuşmuyordu. Üzerinde bıçak gibi ütülenmiş, sırtı açık beyaz keten bir bluzla çok bol bir eteklik vardı, zenginlerin "köylü tipi", köylülerinse "düğün tipi" dedikleri türden bir eteklik; nemli cildi bembeyaz ketenin altından parlıyordu; direksiyonda sessizce otururken her yönden baştan çıkarıcı ve kışkırtıcıydı.

Rıhtıma gidip jipi park ettiklerinde Jadine resim defteriyle kalemlerini alıp aşağı atladı. Yol göstermek için öne geçti, Oğul da sepeti alıp onu izledi – kızın ayakları sert kumda küçük izler bırakıyordu. Temiz ve güzel kumun bir dirsek çizdiği, bir öbek ananas ağacının yükseldiği bir yere varana dek yarım mil kadar yürüdüler. Oturdular. Kız keten ayak-

kabılarını çıkardı. Özen gösterilmeden hazırlanmış, aceleyle sepete yerleştirilmiş öğle yemeklerini yiyene kadar kız karşısındakinin hiç farkında değil gibiydi, resim defterini açıp tahta kalem kutusunun içindeki boya kalemlerini karıştırırken adamın farkına vardı. Ona dikkatli, ancak soğuk gözlerle baktı, sıradan bir soru sordu. "Bu benim ilk kazandığım on sent. Hepsi bu. İlk param," dedi adam karşılık olarak. Oturdukları yere güneş vurmuyordu, sivrisinekleri uzak tutmak için yaktıkları sinek kovucu yüzünden sivrisinekler de yaklaşamıyordu. Zeytinleri, francalayı, kesilmeyen peyniri, dilim dilim jambonu, bir kavanoz dolusu lapaması kirazı yedikten ve şarabı içtikten sonra da hiçbir şey yememişçesine açtılar.

Jadine'in kahverengi ve mor renklerde çok güzel bir Haiti sepetine –sözcüğün tam anlamıyla– tıktığı bu yiyecekler, iştah kaçırsın diye özellikle böyle hazırlanmış gibiydi, sanki adamın bunun gerçek bir piknik olduğu ya da kızın bu yemeği önemsediği gibi bir düşünceye kapılmaması amaçlanmıştı. Ne var ki hepsini yiyip bitirdiler, keşke daha da olsaydı dediler. Belki bu "daha da olsaydı" arzusu, Jadine'in, adama, "Hayattan istediğin ne?" diye sormasına yol açtı. Son derece sıradan, sıkıcı bir soruydu bu, hani şu ressamların, alınla çene arasındaki uzaklığı ölçerken modellerine sordukları türden; ancak Oğul bu sorunun üstünde oldukça düşünmüşe benziyordu. "İlk on sentimi," dedi. "San Francisco'da bir fıçı dolusu çırçır balığı temizlemek için aldığım ilk paramı istiyorum." Kaykılmış durumdaydı, dirseğine dayanmış, gök mavisi gökyüzünü arkasına almış, yüzünü kıza dönmüştü. "Daha sonra kazandığım hiçbir para o on sentin yerini tutmadı. O para dünyanın en iyi parasıydı, elime geçen tek gerçek paraydı. Bir keresinde zar oyununda kazandığım yedi yüz elli dolardan bile iyiydi. Elbette hoşuma gitmişti o da, ne demek istediğimi anlarsın, ama o ilk on sentin verdiği zevki vermemişti. O parayı nereye harcadığımı bilmek ister misin? Beş sigara ve bir Doktor Pepper almıştım."

"Doktor Pepper mi?*

"On sent kızım. On sent. Daha önce para bulduğum olmuştu. Sokakta, bir keresinde de ırmak kıyısında bir çeyrek bulmuştum. Bunlar da bir şeydi, bilirsin. Gerçekten bir şeydi. Ama balıktan aldığım o on sentin yerini hiçbiri, hiçbiri tutamadı. Frisco'dan aldığım o ilk on sent." Kız ne söyleyecek diye durdu, ama ondan hiç ses çıkmadı. Perdeden, resim defterinden duvarın arkasında çalışıp duruyordu. "Evden ayrılmadan az önce, onun bir gaz patlamasında havaya uçtuğunu duydum. Yaşlı Frisco." O adı mırıldanarak söylemişti, "Piç kurusu. Kentten çıkarken duydum bu olayı, cenazeyi bekleyemedim. Bir petrol arazisinde çalışıyordu, paramparça olmuştu. Kentten ayrılırken çocuk gibi ağlıyordum. Beş para etmez züppenin biriydi aslında. Karısına köpek muamelesi yapar, kentteki her kadının peşinden koşardı. Ama paramparça olduğunda ben yine de ağladım, üstelik koca adamdım. İşte o ilk on sentim, demek istiyorum ki, o paradan sonra öteki paraların benim için fazla önemi olmadı. Yalnızca onun için çalışamadım – yani yalnızca para için. Param olsun isterim, elbette, bir süre için çok hoş geliyor insana, ama benim için çekici bir yanı yok. Çırçır balığı yok. Frisco yok. Almaya değecek bir şey de yok zaten. Yani beş Chesterfield sigarasıyla bir Doktor Pepper gibi bir şey yok. Şu işe bak!" Başını geriye attı, havaya bakarak güldü. Öylece dururken çok güzel görünüyordu, öyle gülerken: dişleri, dudakları, bıyığı kusursuzdu, insanı yumuşatıyordu. Jadine yaptığı işe ara verdi. Adamın havaya çevrilmiş, gülen yüzünü çizemiyordu. "Eh işte, sanırım istediğim bu, para konusunda tüm istediğim bu. Hoş, yalın ve kişisel, anlarsın ya. İlk, ilk on sentliğim."

Jadine gözleriyle karakaleminin çizgilerini izliyordu. "Tembel. Gerçekten tembel. Bir siyahtan bu itirafı duyacağı-

* Bir tür gazlı içecek. (ç.n.)

mı hiç düşünmezdim." Çizdiği çizgiyi başparmağıyla ovuşturdu, kaşlarını çattı.

"I-ıh. Böyle bir şey itiraf ettiğim yok." Oğul içerlemişti, sesi titriyordu.

"Sabahları güneşim var, geceleri de ayım." Jadine karakalemini salladı, başını iki yana yatırdı. "Oooo, bir dolu hiçbir şeyim var, bunlar da bana yeteeeeer!"

Oğul, elinde olmadan güldü. "Bu tembellik değil ki."

"Öyleyse ne?"

"Para konusunda heyecan duyamamak."

"Duyabil. Heyecanlan."

"Ne diye?"

"Senin için, kendin için, geleceğin için. İnsanlar para için değil, paranın sağladıkları, sağlayabildikleri için itişip kakışıyor."

"Para ne sağlar ki?"

"Lütfen ama. Thoreau tarzı şu soyut saçmalıkları bırak. Para..."

"O da kim?"

"Kim kim?"

"Thoreau."

"İsa."

"Öyle tiksinerek bakma bana. Ben cahilim."

"Cahil değilsin. Budalasın."

"Öyleyse anlat bana, beni eğit. Kim bu adam?"

"Başka bir gün, tamam mı? Sen yalnızca kafanı oynatma, hiçbir şeyim yok diye de bahaneler bulma. İlk kazandığım on sent bile yok deme. Hiç de romantik değil. Özgürlük de değil bu. Kafasızlık. Sen kendini bütün bunların üstünde görüyorsun, paranın üstünde, keşmekeşin falan üstünde. Ama sen bunların üstünde değilsin, yalnızca bunlardan yoksunsun. Bir hapishane gibidir yoksulluk. Bak, paranın yokluğu sana neler yaptırdı: Kaçtın, gizlendin, çaldın, yalan söyledin."

"Bunların parayla ilgisi yoktu."

"Elbette vardı. Paran olsaydı avukata para ödeyebilirdin, iyi bir avukata, o da seni hapisten çıkarırdı. Çocuk gibi düşünüyorsun."

"Belki de çıkmak istemiyordum."

"Öyleyse neden kaçtın? Ondine'e başının yasalarla derde girdiğini, kaçıp kefaletini yaktığını anlatmışsın."

"Hapse girmek istemiyordum."

"Ama..."

"Bu aynı şey değil. Ben onların vereceği cezayı istemiyordum. Kendi cezamı kendim kesmek istiyordum."

"Eh, cezanı buldun işte."

"Evet."

"Sonunda hem onların vereceği hem de kendi vereceğin cezayı çekebilirsin."

"Mümkün değil."

"Bebek gibisin. Kocaman taşralı bir bebek. Sana bunu söyleyen oldu mu hiç?"

"Hayır. Hiç söyleyen olmadı."

"Eh, öylesin ama. Yeni doğmuş bir bebek gibisin. Ailen nerede senin?"

"Sanırım evde."

"Bilmiyor musun?"

"Uzun zamandır oraya gitmedim."

"Florida'nın neresindensin?"

"Eloe."

"Eloe mi? Bu da nedir? Bir kasaba mı?"

"Evet, bir kasaba."

"Tanrım. Gözümde canlandırabiliyorum: Benzin istasyonları, toz, sıcak, köpekler, derme çatma kulübeler, içi Dr Pepper dolu soğutucular bulunan bakkallar."

"Eloe'de öyle kulübeler yoktur."

"Öyleyse çadırlar. Karavan kampları."

"Evler var. Eloe'de doksan tane ev var. Hepsi de siyah."

"Evler mi siyah?"

"Oturanlar siyah. Beyazlar yok. Eloe'de hiç beyaz yaşamaz."

"Alay ediyorsun."

"Etmiyorum."

"Belediye başkanı da mı siyah?"

"Belediye başkanı yok, ne siyah, ne beyaz."

"Kim yönetiyor orayı?"

"Kendi kendine yönetiliyor."

"Yapmasana. Suyu kim veriyor, telefonları kim bağlıyor?"

"Ah, evet, bunları beyazlar yapıyor."

"Eminim yapıyorlardır."

"Ama onlar Poncie'de, Ferris'de, Sutterfield'de oturuyorlar, uzakta."

"Anlıyorum. Peki bu doksan siyah ne işte çalışıyor?"

"Üç yüz seksen beş; Doksan ev, üç yüz seksen beş kişi."

"Tamam. Ne iş yapıyorlar?"

"Biraz balık avlarlar."

"Balık. Evet. Oooo, bir sürü hiçbir şeyim var..."

"Gülmesene. Havagazında da çalışıyorlar, Poncie ve Sutterfield'de. Biraz da çiftçilik yaparlar."

"Tanrım. Eloe."

"Senin evin nerede?"

"Baltimore'da. Philadelphia'da. Paris'te."

"Kentli kız."

"İnanmalısın."

"Ah, inanıyorum."

"Hiç Philadelphia'ya gittin mi?" Jadine defterle kalemi bıraktı, parmaklarını birbirine sürttü.

"Gitmedim."

"Gitmesen de olur." Jadine parmaklarını kuma daldırdı, sonra da temizledi.

"İlginç mi orası?"

"Eh, Eloe'den iyidir."

"Hiçbir şey Eloe'den iyi olamaz."

"Eminim. En son ne zaman oradaydın?"

"Çok oldu. Sekiz yıl."

"Sekiz ha. Sekiz yıldır aileni görmemişsin. Şimdiye kadar annen bile adını unutmuştur."

"Annem çoktan öldü. Bizi babam yetiştirdi."

"O biliyor mu senin adını?"

"Biliyor. Elbette, biliyor."

"Ben bilmiyorum. Nedir adın?"

"Sana söylemiştim – herkes bana Oğul der."

"Doğum belgende ne yazdığını bilmek istiyorum."

"Eloe'de doğum belgesi yoktur."

"Ya sosyal sigorta kartın? Orada Oğul mu yazıyor?"

"Hayır, Orada William Green yazıyor."

"Sonunda!"

"En azından kartların birinde öyle yazıyor. Bir başkasında Herbert Robinson yazıyor. Birinde de Louis Stover. Ehliyetimdeyse..."

"Tamam. Tamam. Ama ben seni Oğul diye çağıramam. 'Selam Oğul. Gel buraya Oğul.' Büyükannenmişim gibi oluyor, Başka bir şey söyle."

"Sen seç."

"Peki, ben seçerim. Dur bakalım. Uygun bir şey bulmalıyım. Biliyorum. Sana bir soru soracağım; zaten sormak istiyordum, en uygun adı da böylece buluruz. İşte sorum: 'Neden Eloe'den koşarcasına ayrılmak zorunda kaldın? Neden Frisco'nun cenazesine gidemeyecek kadar acelen vardı? Neden Phil? Bu oldu. Bu ad, Oğul'un Fransızcası."

"Phil olmasın. Phil olmasın da ne olursa olsun."

"Peki ne olsun öyleyse?"

"Şeker'e ne dersin? Neden Eloe'den koşarak kaçmak zorunda kaldın Şeker?"

"Tamam. Eloe'den koşarak kaçmak zorunda kalmak için ne yapmıştın Şeker? Öyle acelen vardı ki Şeker, sana ilk onluğunu veren adamın cenazesine bile gidememiştin."

"Birini öldürmüştüm."

Gerçekte Oğul, bir bebeğe benzemiyordu, beyaz adamlar gibi takım elbise giymiş koca bir taşralıya da. Saçı kesilmiş, tırnakları törpülenmişti, ama o evde yaşamış, dolapta gizlenmiş, yüzünü kızın saçlarına gömmüş, kalçalarını kızın etekliğinin arkasına bastırmış, o hafif kolonya kokusunun arkasında yılan saçlı bir adam vardı. Hava sıcaktı. Puslu ve sıcaktı. Piknik yapmaya uygun bir gün değildi.

"Korkmalı mıyım?" diye sordu Jadine.

"Sormak zorundaysan korkmamalısın."

"Ben ciddiyim."

"Ben de öyle."

"Kimdi o adam? Öldürdüğün adam?"

Oğul ayağa kalktı, zarif bir biçimde ama çabucak doğrulmuştu. Hep öyle olduğunu sanırlar, diye düşündü. Öldürülenin erkek olduğunu sanırlar. "Konuyu değiştirelim," dedi. Sesi yumuşaktı, biraz hüzünlü gibi geldi Jadine'e, konuşurken denize bakıyordu. Numara yapıyor ,diye düşündü Jadine. Pişmanlık numarası yapıyor, benim de etkilendiğimi sanıyor.

"Katillerden nefret ederim," dedi Jadine. "Bütün katillerden. Bebekler. Hiçbir şey anlamazlar, ama herkesin kendilerini anlamasını isterler. İyi cesaret, öyle değil mi?"

"Öldürmek için cesur olmaya gerek yok. Cesur olmak gerekmez, hiç gerekmez."

"Sana acımıyorum, bunu biliyorsun. Senin hapiste olman gerektiğini düşünüyorum. Böylece kendine acındırarak denize bakmaya ve hayatın sana ne kadar kötü davrandığını düşünmeye son verebilirsin."

Oğul, kıza bir göz attı, sanki denize bakmak önemli bir işmiş ve kız da işine engel olmuş gibiydi bakışı. "Bağışla," diye mırıldandı. "Öyle görünmek istememiştim. Kendimi düşünmüyordum. Öldürdüğüm insanı düşünüyordum. Bu acınacak bir şeydir."

"Öyleyse neden yaptın?"

"Nedeni yok. Neden önemli değil. Yani geçerli bir neden değildi demek istiyorum, bir hataydı."

"Elbette. Öldürmek istememiştin, öyle değil mi?"

"Ah, istemiştim, ama istememiştim. Öldürmek istemiştim ama ölmesini istememiştim. Çok ileri gittim."

"Bu hiç de akıllıca değil. Genellikle öldürmenin arkasından ölüm gelir. Kesinlikle uyanık değilmişsin."

"Evet."

"Asabiyet, asabiyet, asabiyet," diye şarkı söyledi Jadine.

Oğul ona bir daha baktı, keşke asabiyet olsaydı, diye düşündü. Bu kadar basit ya da bunun gibi bağışlanabilir bir şey olsaydı. Ama işin farkındaydı, sekiz yıldır nereye baksa –sıcak denizlerde, spor salonlarında, konserve fabrikalarında, otellerdeki sefil yataklarda– gözlerden önce ölen o ağzı görüyordu, aslında tam tersi olmalıydı; kadının ölmesinden pişmanlık duymasa da, o ölürken gözlerinin içine bakamamış olmasından utanç duyuyordu. Kadın bunu hak etmişti. Herkes bunu hak eder. Yani ölümle karşı karşıya kaldığında birinin –özellikle de katilin– kendisine bakmasını, kendisiyle birlikte ölüme bakmasını hak eder. Ama Oğul bunu göze alamamıştı, yapmak da istememişti, sonra da utanç duymuştu.

Jadine'e baktı. Denize bakma sırası şimdi ondaydı. "Öldürdüğün kimdi?" diye sordu.

"Bir kadındı."

"Bilmeliydim. Hayatını bundan başka bir şey yaparak değerlendirmeyi düşünemedin değil mi? Bir kadını öldürmek. Siyah mıydı?"

"Evet."

"Elbette. Elbette siyahtı. Ne yapmıştı? Seni aldatmış mıydı?" Çirkin bir ses tonuyla söylemişti Jadine bunu. Aldatmak. "Şekerini mi çaldı?" der gibi.

Adam başını salladı.

"Of of of... Ve sanırım sen de, asla bir başka kıza bakmayan sadık erkek arkadaştın."

"Asla bakmadım. Askerden ayrıldıktan sonra asla. Biraz çalardım, piyano demek istiyorum, geceleri. Fazla para getirmezdi ama ben kapağı gaz şirketine atana kadar yeterdi. Sutterfield'de bir müzik işi bulmuştum. Ara sıra iş çıkıyordu, üç ay kadar sürdü. Bir sabah eve geldiğimde..."

"Hayır," dedi Jadine, ıslık gibi bir sesle, "Söyleme. Onu bir başkasıyla yakaladın ve vurdun."

"Hayır. Yani evet, onu yakaladım, dediğin biçimde, ama eve girmedim. Oradan ayrıldım. Arabaya bindim. Öylece sürecektim arabayı, bilirsin, geri geri yola çıktım, ama ayrılamadım, onları orada öylece bırakamadım, arabayı çevirdim, evin içine sürdüm."

"Onları ezdin mi?" Jadine'in üst dudağı tiksintiyle kalkmıştı.

"Hayır, yalnızca evi mahvettim. Ama araba infilak etti, yatak ateş aldı. Evimiz çok ufaktı, kutu gibiydi, ben de yatak odasının duvarından içeri girmiştim. Karımı alevlerin arasından çıkardım ama kurtarılamadı. Bu olaydan sonra beni suçlu olarak yakaladılar."

"Adam ne oldu?"

"Adam değildi, bir çocuktu. On üç yaşında olduğunu duydum. Suçlandı, ama başka bir şey olmadı. Ben cinayetten mahkeme önüne çıkarıldım."

Hâlâ ayakta duruyordu, yerde oturan kıza baktığında onun beyaz keten etekliğinin altında bacaklarını kıvırmış olduğunu fark etti. Korkuyor, diye düşündü. Bir adada, evinden çok uzakta, yanında bir katil var ve korku içinde. Onun

korkması Oğul'un hoşuna gitti. Kızın duyduğu korkunun karşısında istim borusundan yayılan sıcağın karşısında gevşeyen bir kedi gibi, keyifle yayıldı, kendini hem koruyucu hem de şiddete dönük duygular içinde buldu. Jadine gözlerini ufka dikmişti, bacaklarını etekliğinin altına gizlemişti. Bacaklarını keseceğimi mi sanıyor, yoksa etekliğinin altında bir şey mi var da benim o şeyi dışarı çekip öldüreceğimi mi sanıyor? Bu düşünce onu hem korkuttu hem de hoşuna gitti, bir dizini yere dayadı, yumuşak bir sesle, "Seni öldürmem. Seni seviyorum," dedi.

Dişi bir geyik gibi başını çabucak öte yana çevirdi Jadine. Gözlerini iri iri açmıştı, hangisine kızması gerektiğine karar veremiyordu: Adamın verdiği söze mi, yoksa itirafına mı.

"İkisini de yapmasan iyi olur," dedi Jadine. "Beni sevmeni istemiyorum, tehdit de etme. Beni bir daha asla tehdit etme."

"Seni tehdit etmiyordum. Ben seni... hiç..."

"Neden böyle bir şey söyleyesin? Ne biçim bir adamsın sen? İnsanlar böyle şeyler söylemezler ki. Hiç kimse söylemez. Nerede olduğumuzu sanıyorsun, balta girmemiş bir ormanda mı? Neden beni öldürmeyeceğini söyleme gereği duyasın ki?"

"Şişşşt..."

"Şişşştmeyeceğim. Burada kumların üstünde oturup böyle bir şey söylemeye hakkın yok. Beni korkutmaya mı çalışıyorsun?"

Benden kaçıyor, diye düşündü Oğul. Onu yine kızdırdım. Kız gerçekten de ona koca kafalı, sudan şişmiş bir cüceymiş gibi bakıyordu. Kız haklı, diye düşündü, ben deliyim. Ne zaman doğruyu söylesem, yanlış ifade ediyorum ya da budalaca, korkutarak söylüyorum; o çaresiz, çıplak suratını gizleyemiyordu. "Hayır, bir dakika bekle. Ben... Seni korkutmaya çalışmıyordum. Seni rahatlatmaya çalışıyordum."

"Rahatlatmak mı?"

"Evet. Benden korkuyormuş gibi bacaklarını altına alıp gizledin. Bacaklarını altına almana gerek yok. Demek istiyorum ki..."

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Oturuş biçimini değiştirdin."

"Korktuğum için mi böyle oturduğumu sandın?"

"Tamam. Yanılmışım. Ama ben bunu, 'Belki öldürebilirim, ama öldürmeyeceğim' anlamında söylemedim. Böyle bir şey yapacağımı düşünmemen için ya da... Ben katil değilim. Bir kere oldu, o da kazayla, canıma okunduğunda. Bacaklarını öyle kıvırmanı istememiştim. Daha önce olduğun gibi kendini bırakmanı istemiştim. Daha önce hayat doluydun, ayak bileklerini ellerinle oğuşturuyordun."

Jadine ona baktı, saksı çiçeklerinden anlayan adamla mı, evlerin içine arabayla dalan adamla mı karşı karşıya olduğunu kestirmeye çalışıyordu.

"Doğruyu söylüyorum," dedi Oğul. "Seni korkutmak istemedim. Gerçekten. Birçok şey olmadan yaşayabilirim, ama girmem gerektiği halde hapse girmedim diye ayaklarını benden kaçırmanı istemiyorum. Başka insanlar gibi gerçek bir yaşamım yok benim, çok şey kaçırdım. Şimdi de sen ayaklarını benden alma lütfen."

"Sen iyi değilsin," dedi kız.

"Hayır, iyiyim."

"Hayır, değilsin."

"Ayaklarından hoşlandım diye mi?"

"Ayaklarımı sana veremem."

"Onların benim olmasını istemedim. Yalnızca görmek istedim."

"Bu konuşmayı böyle sürdüremem ben. Hiç kimse böyle bir konuşma yapmaz."

"Bırak da göreyim."

"Kes şunu."

"Lütfen!"

"Bana bak, Harvey, Henry, Oğul, Billy Green, belki de toplanıp bugünü burada bitirsek iyi olur."

Oğul, ön taraftaki sert kuma, kızın biraz sağına oturdu, gözlerini ona dikti. Vazgeçti. Onu etkilemekten vazgeçti.

"Ben deli değilim Jadine. Belki terbiye görmemişim, ama kaçık değilim."

"Buna emin değilim."

"Ayaklarını beğenen birini hapse attırmak mı istiyorsun?"

"Senin gözetim altında olman gerek."

"Ayağının birini göster. Yalnızca birini. İkisini de görmeyi yeğlerim, ama sen öyle istiyorsan bir tanesini göster, ikisi birden olsa daha iyi olur. İki ayak bir çift eder. Birlikte hareket ederler, deyim yerindeyse. Bir tane olursa..." hafifçe omuz silkti, "tektir. Yalnızdır. İki daha iyidir. İkisini de görmek istiyorum."

"Senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Acele etme, ayağa kalktığında zaten göreceğim ayaklarını, ama senin göstermeni yeğlerdim."

Jadine'in kalçalarının yanına kıvırdığı ayakları etekliğinin altında sıcacık olmuştu.

"Dokunmayacağım," dedi Oğul, "Söz."

Jadine onun yüzünün yanından arkaya baktı, içi dalga dalga kabarıyordu. Güneş hâlâ gökyüzünde pusların arkasında gizliydi. Siyah tepelikli martılar köpüklü dalgaların ötesine konmuştu. Jadine'in oturduğu yerden martılar gözüne ördek gibi görünüyorlardı. Onun anımsadığı bütün martılar cıyak cıyak bağırır ve suya dalarlardı. Daha önce hiç böyle sessiz duran, dinler gibi suyun içinde hiç kıpırdamadan oturan martı görmemişti.

"Haydi," dedi adam. "Göster bana. Lütfen."

Jadine bacağının birini ağır ağır altından çıkarmaya başladı, çılgınca bir şey yapmaya hazırlanıyormuş gibi dikkatle, özenle hareket ediyordu.

"Birazcık daha," diye zorladı Oğul. "Haydi ama."

O zaman Jadine iki bacağını da uzattı, havaya kaldırdı. Oğul onlara baktıysa da dokunmadı. Jadine'in içindeki dalgalanma başından aşağıya, kumun içinden yükselen ayak parmaklarına kadar indi. Oğul, Jadine'in bacaklarına baktı, "Şuna da bak," diye fısıldadı. Daha iyi görmek için eğildi. "Dokunmayacağımı söylemiştim, dokunmayacağım da. Yani sen istemezsen. Ama dokunmayı çok arzuladığımı sana söylemeliyim. Tam şuraya." Kızın tabanındaki oyuğu işaret etti. "Ama söylediğim gibi, dokunmamı istemezsen dokunmayacağım."

Ayaklarımı öpmek istiyor, diye düşündü Jadine. Ağzını ayağımın üstüne koymak istiyor. Bunu yaparsa dişlerini dökerim. Ama kımıldamadı.

"Dokunabilir miyim? Tam şuraya dokunabilir miyim?"

Kız yanıt vermedi, Oğul da birkaç saniye konuşmadı. Sonra dediğini yaptı. İşaret parmağını kızın tabanına dayadı ve orada tuttu, tuttu, tuttu.

"Lütfen bırak," dedi Jadine, adam da bıraktı, ancak parmağı, Jadine'in çıplak ayağının oyuğunda kaldı. Keten ayakkabılarının bağlarını bağladıktan sonra bile hâlâ oradaydı.

"Eve dönmeliyim," dedi Jadine.

Bir yanlış anlaşılmaya mahal vermemek için adam hemen yerinden fırladı, öne geçip yol gösterdi. Bu kez direksiyona Oğul geçti, Jadine ise sessizce oturdu, onun kendisiyle sevişmesine neden izin vermemesi gerektiğini kafasında tartıp biçti; parmak izi olsun olmasın, gökyüzüne doğru gülsün ya da gülmesin, onunla yatmayı düşünmesi bile olanaksızdı. En önemli neden, adamın kendisinden bunu beklemesiydi. Jadine ne kadar çabalarsa çabalasın, kendisinden hoşlanmadığına onu ikna edememişti. İkincisi, böyle bir şey Nanadine'le Sydney'i üzerdi. Üçüncüsü, adam söz geçirilebilecek biri değildi. Sonra. Seviştikten sonra nasıl biri olurdu? Kendisine sahip mi çıkardı? Odasını kendisininkiyle değiştirmeye mi

kalkışırdı? Jadine hayır derse jipi eve mi sürerdi? Oğul şimdi ıslık çalıyordu, sanki istediği olmuş gibi kapalı dişlerinin arasından ıslık çalarak arabayı kullanıyordu. Ne de olsa Jadine orada olduğu iki ay süresince hiçbir erkekle birlikte olmamıştı. Jadine içini çekti, çenelerini sıktı. On beş dakika sonra eve varacaklardı, bütün bu olup biteni aklından çıkarıp atabilecekti, ne var ki jip yavaşlayınca Jadine gözlerine inanamadı. Oğul bir şey yapmış olmalıydı, böylesi budalaca bir şey karşısında Jadine'in sessizce oturup kalacağını mı düşünüyordu yoksa bu adam? Ama Oğul numara yapmıyordu, gaz pedalına üstüste bastı, ancak hiçbir şey olmadı. Deponun boş olduğu belliydi. Jadine çevresine bakındı; her iki tarafta da ağaçlar ve çalılar vardı, sol tarafta ağaçlar yola iyice yakındı. Yokuş yukarı eve yürümek, geriye, rıhtıma doğru yürümekten daha uzun sürecekti. Jadine ön göze uzandı, bir anahtar çıkardı. "Rıhtımdaki benzin pompasının anahtarı bu," dedi.

"Benzini koyacak bir şey var mı?" diye sordu adam.

"Arkada, koltuğun altında beş litrelik bir şişe var. Onu al."

"Umarım haklısındır. Yani o pompada benzin vardır."

"Umarım öyledir. Yoksa, tekneden benzin alabilirsin. Orada biraz benzin olduğunu biliyorum."

Adam başını salladı. "Rıhtıma varmak yirmi dakika kadar sürer, yirmi dakika da geri dönmek."

Jadine başıyla tamam dedi, geriye yaslanıp bacak bacak üstüne attı.

"Sen benimle gelmiyor musun?"

"Hayır," dedi kız. "Ben burada beklerim."

"Yalnız başına mı?"

"Gitsene sen! Ben iyiyim. Adada tanımadığım kimse yok. Arabayla gelen biri olursa seni alıp getirmelerini söylerim."

Oğul gitti, Jadine de o berbat öğle yemeğinden bir şey artıp artmadığına bakmak için sepetin içini karıştırdı. Hiçbir şey yoktu. Bir tek şey bile. Hiç de ihtiyaç duymadığı bir anda

olanca görkemiyle ortaya çıkan o kahrolası güneşin altında bir süre oturdu. Bereket burada sivrisinek yoktu, yalnızca tuhaf bir ağaç küfü kokusu vardı. Güneş tepesini delene kadar bekledi. Saati yoktu, ama yirmi dakika geçmiş olduğunu tahmin ediyordu. Yirmi dakika daha geçecekti. O kötü koku olsa da, sol taraftaki ağaçların altına girip güneşten korunmaya karar verdi. Isle des Chevaliers'nin en çirkin yeri burasıydı işte; ne zaman yanından geçse gözlerini kaçırdığı yer. Ağır bir yalnızlık vardı burada, sessizliğinde de bir gizlilik vardı. Jadine, sinirlerinin altüst olmasını, Oğul'la yaptığı konuşmaya, işaret parmağının ayağında bıraktığı ize ve daha sonra kapıldığı saçmasapan düşüncelere bağlıyordu. Her tarafını tanıdığı jipe dönünce epeyce kendine hâkim olabilmişti, ancak midesindeki ürperti henüz geçmemişti, hafiflemesi için yeni rahibe olmuş biri gibi kararlı davranmak gerekiyordu. Bu defaki, erkeğin kendisini arkadan tutup bedenini bedenine bastırdığı sabah duyduğu korkunun kamçıladığı öfkeye hiç benzemiyordu. Hiç benzemiyordu. Ama şimdi temizlenmişti adam, saçları kesilmişti, o yumuşak bakışlı iri gözleriyle, ormanı çağrıştıran sesiyle çok güzeldi. Gülümseyişi hep şaşırtıcıydı, yüzündeki geniş çayırlarda esen rüzgârın apansız hışırtısı gibiydi. Kimi zaman şakacı, kimi zaman değildi. Kimi zaman Jadine'in kayışlara asılmasına neden oluyordu. Jadine eline resim defteriyle bir karakalem aldı, ağaçlara doğru yürüdü, keşke parmaklarımda bir parçacık yetenek olsaydı, diye düşündü yine. Resim çizmeyi de boyamayı da seviyordu, bu yüzden bunları iyi yapamaması haksızlıktı. Ne var ki bunun farkında olduğu için, iyiyle ortalama arasındaki farkı görebildiği için şanslıydı, bu dürtüsüne uyarak sanat tarihi okumuştu – o konuda asla yanılmamıştı.

Ağaçlar sandığı kadar sık değildi. Aralarındaki yüksek çalılar yüzünden öyle görünüyorlardı. Gölgeli kısma yaklaştı, ağaçların arasından içeri baktı. Gördüğü şey neredeyse gül-

dürüyordu onu. İnişli çıkışlı, yosunlu zeminin üstünde genç ağaçlar halka olmuş, uzamışlardı. Orada hiç renk yok gibiydi; pek ışık düşmediği için yalnızca yeşiller ve kahverengiler vardı, oraya sızabilen ışık da –sol tarafa ok gibi düşen zayıf bir ışık çizgisi– kahverenginin tonunu daha da gölgelendiriyordu. Ortada, yeşilliklerden oluşan bir çatının altında, Hollandalıların hoşlandıkları koyu yeşil tonda bir çimenlik vardı. Çimenliği çevreleyen ağaçlar dik duran domuz pirzolalarına benziyordu. Jadine resim defterini kolunun altına sıkıştırdı, kara kalemini sıkı sıkı tuttu. Çok şaşırtıcıydı: Orası Bruce White'ın ya da Fazetta'nın yapıtlarına benziyordu – zarif resimli roman çizimleri. Rododendrona benzeyen çalılıkların arasından geçip yosunlu zemine bastı. Ağaçların ortasındaki çimenlik alan birkaç metre ilerdeydi. Oraya doğru ilerledi, birden dizlerine kadar yere gömüldü. Defteriyle kalemini fırlattı, ağaçlardan birinin gövdesini yakaladı, ağaç kollarında titriyor, sanki onunla dans etmek istiyormuş gibi sallanıp duruyordu. Ayaklarını yukarı çekmeye çalışınca üstü yosun kaplı peltenin içine üç-beş santim daha battı. Oğul'un kötü çizilmiş suratının olduğu resim defteri yerden ona bakıyor, ağaçlarda asılı olan kadınlar da yukarıdan onu gözlüyorlardı. Buradan kurtulmanın kolay bir yolu olmalı diye düşündü Jadine, her kız izci bunu bilir, ama ben bilmiyorum. Hareket etmek olanaksızdı. En azından ani hareket etmek. Belki de yere uzanmalıydı. Ağacı saran kollarını sıktı, ağaç kendisiyle dansetmek istercesine iki yana sallandı. Saymalıyım, diye düşündü. Elliye kadar sayıp kendimi yukarı çekeceğim, sonra yine sayıp yine çekeceğim. Oğul dönene kadar dayanması yeterdi, o zaman bağırırdı, on beş dakika, fazla değil. Bu dakikaları, dans etmek isteyen ağaca sokularak geçirecekti. Yerdeki balçığa bakmanın anlamı yoktu, bakarsa aklına solucanlar, yılanlar ya da krokodiller gelirdi. Say. Yalnızca say. Sakın terle-

me, yoksa dans partnerin, yani ağaç elinden gider. Sevgililer gibi birbirinize sokulun. Karı koca gibi yapışın. Eşine sarıl, ona tutun ve sakın bırakma. Onun üzerinde her seferinde bir milimetre tırman, balçıktan daha yavaş hareket et ve yosun gibi kapla üstünü. Ağacın kabuğunu okşa, kabarık yerlerini elle. O sallanınca sen de sallan, onunla birlikte titre. Birden elliye kadar olan sayıları onun kabuğu kalkan, altından taze deri görünen yerlerine fısılda. Onu sev, yaşamını onun ellerine bırak, çünkü dizlerine kadar pisliğin içindesin.

Genç ağaç içini çekti, iki yana sallandı. Kadınlar, ağaçların tepelerinden aşağı baktılar, mırıldanmayı kestiler. Kızı ilk gördüklerinde, evinden kaçan bir çocuğun kendilerine geri verildiğini düşünerek çok sevinmişlerdi. Ama yakından bakınca başka bir şey gördüler. Bu kız onların yanından kaçmaya uğraşıyordu; ağaçlardan sarkan kadınlar artık sessiz, ama kibirli görünüyorlardı – kendi değerlerinin, olağanüstü kadınlıklarının bilincindeydiler; dünyalar dünyasının kendi kutsal varlıklarıyla kurulmuş olduğunu biliyorlardı, piramitlerin taşlarını, Musa'nın beşiğinin hızla gidişini yalnızca kendilerinin zaptedebileceğini biliyorlardı; tutarlılıklarının sağlam, adımlarının buzul üstünde atılan adımlar gibi, kucaklamalarının sürekli olduğunu biliyor, aşağıdaki kızın kurtulmak için, kendilerine yabancılaşmak için umarsızca çırpınmasına hayret ediyorlardı.

Jadine sekiz kez elliye kadar saydı, sekiz kez kendini yukarı çekti, sonunda sağ dizi sert bir şeye sürtündü, bacağını kaldırıp bükmeyi başardı. Dans partneri olan ağaçtan çıkmışa benzeyen sert şeyin üzerine dizini koydu. Bastığı şey sağlamdı, öteki bacağını da yukarı çekmeyi başardı, ancak balçığa bulanan ayakkabılarının topukları, ağacın kabuğunda basacak başka yer bulamadılar. Dizlerinin iç taraflarını piston gibi kullanıp kendini yukarı çekmek zorunda kaldı. Yeteri kadar tırmanınca, olanca gücünü kullanıp ağacın çevresinde dön-

dü, yola bakan tarafına geçti, ağacın sağlam topraktan dışarı uzanan tarafına. Yüzüstü yere uzandı; Oğul ter içinde tepeyi tırmandığında Jadine hem ağlıyor hem de ayaklarıyla bacaklarını yapraklarla temizliyordu. Uçları kapkara ve yapış yapış olan beyaz etekliğini jipin kapısına asmıştı. Üstünde yalnızca bluzuyla külotu vardı.

"Ne geldi senin başına?" Oğul kıza koştu, şişeyi arabanın koltuğuna bıraktı. Jadine başını kaldırmadı, gözlerini silip, "Oraya yürüdüm ve içine düştüm," dedi.

"Nereye?"

"Oraya. O ağaçların arkasına."

"Neyin içine düştün? Üstündeki yağa benziyor."

"Bilmiyorum. Sanırım çamur, ben içindeyken pelteye benziyordu. Pelte gibi çıkmıyor ama. Kuruyor ve yapışıyor."

Oğul diz çöktü, elini kızın derisine sürdü. O kara madde yer yer parlıyordu, kuru olduğu yerlerde zamk gibiydi. Yapraklar pek işe yaramamıştı. Oğul, kızın etekliğinin temiz kalmış bir yerine birkaç damla benzin damlatarak Jadine'e verdi. Jadine etekliği aldı, sessizce temizlenmeye başladı. Oğul, benzini depoya boşalttı, benzinin yayılması için birkaç dakika beklediler; ancak motor çalıştığında Jadine geriye, battığı yere bir göz atabildi. Kendisiyle dans edenin hangi ağaç olduğunu çıkaramadı.

Fazla benzin harcamamak için Oğul yokuş yukarı yavaş çıktı. Ara sıra kıza bakış atıyor, ama onun öyle pek kolay avutulamayacağını görüyordu. Onu inceden kızdırmaya karar verdi.

"Bataklık kadınları orada yaşıyor," dedi. "Herhangi birini gördün mü?"

Jadine karşılık vermedi.

"Tepelerde süvarilerle yatıyorlar."

"Ah, kapa çeneni. Kapa çeneni."

"Belki bir tanesini görmüşsündür diye düşündüm."

"Buraya bak," dedi Jadine. "Ölebilirdim. O pislik dizlerime kadar geliyordu. Beni neşelendirmeye uğraşma, hiç gülünç değil bu! Yalnızca arabayı sür, tamam mı, beni eve götür de bu pisliği üzerimden atabileyim!"

"Peki, peki," dedi ve gülümsedi, çünkü kızın yanında iç çamaşırlarıyla oturması hoşuna gitmişti. Öyle hoşuna gitmişti ki, eve vardıklarında oturma odasının önündeki terasta oturan Margaret kimin geldiğini görmek için ön tarafa dolaştığında ciddi görünmek için kendini zorladı.

"Bir kaza," dedi Jadine, Margaret bakışlarını kızın iç çamaşırlarından çekip Oğul'a bakma fırsatı bulamadan. "Yürüyüşe çıktım ve bataklığın içine düştüm."

"Aman Tanrım," dedi Margaret. "Zavallı çocuk. Korkudan aklını kaçırmış olmalısın. Peki o neredeydi?" Çenesiyle, jipi mutfağın olduğu tarafa süren Oğul'un sırtını işaret etti.

"Rıhtıma benzin bulmaya gitmişti. Benzinimiz bitmişti." Jadine koşarak eve girdi. Benzin bacaklarını yakmıştı. "Banyoya girmeliyim."

Margaret onun peşinden gitti. "Önce sabunla. Sonra alkol sür. Ulu Tanrım, nedir bu üstündeki? Zifte benziyor."

Yatak odasına girince Jadine bluzuyla külotunu çıkardı, parmak uçlarına basarak banyoya gitti.

"Bu adam uğursuz Jade. Gerçekten. Ne zaman onun yanına biri gitse bir şey oluyor."

"Valerian hariç," dedi Jadine. "Valerian'a uğur getiriyor."

"Bu düşünülür," dedi Margaret. "Neftyağı daha iyi gelir tatlım. Sende var mı?"

"Hayır. Ama sabun çıkarıyor. Bacaklarıma bir hafta ağda yapamayacağım. Ah, öyle yanıyor ki."

"Bu adam uğursuz, Jade. Gerçekten. Bunu biliyorum."

"Kaygılanma Margaret, Michael gelecektir. Göreceksin."

"Umarım öyle olur. Her şey çok hoş olacak. Her şeyi kendim pişiriyorum, sana söylemiş miydim?"

"Söylemiştin."

"On dört yaşından bu yana buraya hiç gelmedi. O burada kalsaydı buradan hoşlanabilirdim. Buraya dair her şeyi sevebilirdim. O keyfimizi kaçırmayacak, değil mi?"

"Kim?"

"O işte. Willie."

"Hayır. Neden kaçırsın? Valerian konsolosluktan haber alır almaz o gidecek. Seni korkutan ne?"

"Biliyorsun Jade, adam benim dolabımdaydı."

"Şimdi orada değil. Neyin var Margaret? Seni istediğini mi sanıyorsun?"

"Ne düşündüğümü bilmiyorum. Sinirlerim ayakta. Burası beni deliye çeviriyor, o adam da. Şu haline bak, onunla birlikte gidiyorsun, arabadan iniyorsun ve kendini çamurun içinde buluyorsun."

"Margaret, çamura düşen benim, sen değilsin. Üstelik suç benimdi, onun değil." Jadine kendine şaşırmıştı: adamı Margaret'e karşı savunuyordu. Bunun bittiğini sanıyordu – o güvensizliğin, Margaret'le oynadıkları o aptalca oyunun. Margaret her an elini uzatıp, dünyadaki bütün beyaz kızların yaptığı gibi, "Saçlarına ne yaptın?" diye sorabilirdi ya da yüzüne baktığı tek siyah kız olan Dorcus'u anlatabilirdi. Ancak şimdi Jadine'in kızgınlığı biraz farklıydı. Belki de söylemesi doğru olurdu. O seni istemiyor Margaret. O beni istiyor. O adam deli, güzel, siyah, yoksul ve güzel, bir kadını öldürmüş, ama seni istemiyor. O beni arzuluyor, bunu kanıtlayacak parmak izi var bende. Ama Jadine bunların hiçbirini söylemedi; uyumak istediğini söyledi. Margaret odadan çıktıysa da korkusu orada kaldı. Jadine yatağa girdi, herkesten çok Margaret'i kıskandığının farkına varmıştı. Salt Oğul Margaret'in dolabında bulundu diye Margaret adamın kendisine tecavüz etmekten başka bir şey düşünmediğine inanıyordu. Elbette ki Margaret olacaktı. Kaç yaşında olursa olsun,

etleri sarkmış olsa da, cinsellikten bütünüyle yoksun olsa da beyaz bir kadın buna inanırdı; Oğul Margaret'in dolabını seçtiği ve böylece ona bunun gerçek olduğuna inanma fırsatı verdiği için Jadine adamı vurabilirdi.

Tanrım! Jadine acıyan bacaklarını korumak için dikkatle yan tarafına döndü. Tecavüze uğrama konusunda Margaret'le yarışıyorum! O, buranın kendisini deli ettiğini düşünüyor; beni ise bir ahmağa çevirdi. Kesin bu.

Jadine'in uykuya dalması uzun sürdü. Sabun işe yaramıştı. Erkeğin görmek için yanıp tutuştuğu küçük ayaklar yine temiz, yine yumuşacıktı, sanki onlara asla dokunan olmamış, sanki onlar asla yere değmemişlerdi.

6

Noel arifesinden önceki gün, o kahrolası ortanca bile çiçek açmıştı!

Tüm ada, bir sarhoş gibi renk kusarken burada, köşede, plastikten süzülerek geçen ışıkta, aklı başında, zarif, leylak rengi bir nokta vardı. Valerian ona su sıkıyor, sapının çevresindeki toprağı havalandırıyordu. "Mutlu Noeller," diyerek şarap bardağını utangaç, mor goncaların onuruna kaldırdı. Belki de Margaret haklıydı: Bu Noel sıcak ve unutulmayacak bir Noel olacaktı. Siyah adam seraya uğurlu gelmişti, belki bütün kutlamaya da uğurlu gelecekti. Michelin gelecekti; Michael ve Michael'ın arkadaşı; bu kadarı yeterdi. Margaret de ayıktı, meşguldü, kafasının kendisinden başka bir şeyle dolu olması ve bundan keyif alması da bir değişiklik sayılırdı.

Valerian ortancanın yanından uzaklaştı, pencereden dışarı, çamaşırlığa baktı. Çamaşırcı kadın oradaydı, Tanrı onu korusun, yardımcı çocuk da. Seslerini duyamıyordu, ama sanki gülüyor gibiydiler. Bir yudum içki, diye düşündü Valerian. Kutlamaya başlamışlar bile ve Noel onuruna bir yudum içmişler. Bundan hoşlandı. İşte bir bayram böyle başlamalıydı, her şey de olması gerektiği gibi yerine oturduğundan –Michael geliyordu, Margaret yemek pişiriyordu, ortanca, çiçek açmıştı– dışarıya, hizmetçilerin yanına gidip onlara Mutlu Noeller dilemek istedi. Eksik olan tek şey, Büyükanne Stadt'ın eskiden pişirdiği bayram ekmeğiydi: Ollieballen.

"Ollieballen mi?"

"Evet. Büyükannem yılbaşında pişirirdi."

"Şeker kraliçesi mi?" diye sordu Margaret. "Bunu hiç duymamıştım."

"Güç değildir," dedi Valerian. "Hollanda'ya özgüdür."

"Tadı neye benzer?"

"Tatlıdır. Şekerli çörek gibi."

"Akşam yemeğinde yenmez zaten. Yemek sonrasında verilir. Kahve ve konyakla."

"Ollieballen olmadan da işimiz yeteri kadar zor zaten."

"Öyleyse unut gitsin."

"Hayır. Yaparım dedim, yapacağım da. Michael hoşnut olacak bundan."

"Ondine de alacak."

"Belki. Onun bir şey yediğini hiç görmedim."

"Bir aşçının bir şey yediği görülmemiştir zaten. Şu yemek listesinin üstünden bir kez daha geçelim. Hindi, patates püresi ve sos, yeşil fasulye, başka?"

"Limonlu tatlı ve şu ollieballen denen şey:"

"Elmaları onda kullanabilirsin. Turtadan daha kolaydır, ailemizde de gelenektir – ya da gelenekti. Başlangıç için bir şeye ne dersin? Çorba ya da balık?"

"Valerian."

"Kolay bir şey. Yapabilirsin."

"Yardım edecek misin?"

"Ben konukları eğlendireceğim. İki işi birden yapamam: Hem sen böyle söylememiştin. Bütün yemekleri kendin hazırlayacağını söylemiştin."

"Kaç kişi olacak? Altı mı?"

"Yedi. Eğlenceli olacak. Hoşuna gidecek. Unutma, bu senin önerindi."

"Yedi kişiyi nasıl hesap ettin?"

"B.J.'in bir kız arkadaşı olacaktır, öyle değil mi? Ben varım, sen ve Michael, B.J. ve konuğu, Jade ve Michelin. Yedi. Hindi geldi –fasulye, patates– o tamam. Ollieballeni de önceden pişirebilirsin. Noel arifesinde."

"Tarifi var mı?"

"Var."

"Neler gerekecek?"

"Özel bir şey istemez: bira mayası, yumurta, süt, şeker, limon, un, kuru üzüm, elma ve tereyağ."

"Peki ya limon tatlısı?"

"Limon aromalı jelatini çırpıp köpürteceksin, üstüne de çırpılmış krema koyacaksın. Çok basit. Başlangıç olarak füme balık yiyebiliriz. Gereken tek şey maydanoz. Ağır bir yemekten sonra hafif limon tatlısı iyi gelir. Sonra da kahve ve konyakla birlikte ollieballen yenir." Valerian bütün bunların ne kadar kolay olacağını göstermek için parmaklarını açtı. Gelecek birkaç gün Margaret'in meşgul olmasını istiyordu – Michael'ın ne zaman geleceğini (ya da gelip gelmeyeceğini) düşünüp merak içinde kalmamalıydı.

"Şekerli çörek ve konyak," dedi ve başını salladı Margaret.

"Margaret."

"Hayır, hayır. Bir şey yok. Yalnız kulağa tuhaf geliyor, hepsi bu."

"Ollieballenin ortası delik değildir."

"Çok kötü," dedi Margaret. "Olsaydı belki de seni esinlendirirdi."

"Dün gece için özür dilerim. Bunun için gelmemiştim. Çok kötü davrandım, bunu biliyorum; Willie'yi yukarıda, senin dolabının içinde bulduğunda öyle davranmamalıydım."

"Bütün bunları konuştuk. Unut gitsin."

"Sonunda tatlıya bağlandı, öyle değil mi?"

"Sanırım öyle."

"Serayı görmelisin. Kara büyü sanki."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten. Gelip görmelisin. Gerçekten özür dilerim Margaret. Yaptığın şey hoşuma gitti."

"Tamam. Yine yaparız."

"Yakında mı?"

"Yakında."

"Şimdi."

"Neden olmasın?"

"Böyle olmaz Valerian. Demek istiyorum ki, tam öğleden sonra yatamam ben."

"Ben yatarım. Diz bile çökebilirim. Yeniden doğrulmam için yardım gerekebilir, ama yapabilirim."

"Hayır, bekle."

"Margie. Marge."

"Bu ne biçim akşam yemeği? Ben buna öğle yemeği bile demem. Bana iyilik ettiğini mi sanıyor bu kadın?"

"Söylenmeyi bırak. Şimdi Noel zamanı, hayatında bir kez olsun akşam yemeğini sen hazırlamak zorunda değilsin."

"Ama eminim ki bulaşıkları ben yıkayacağım."

"Hayır yıkamayacaksın."

"Kim öyleyse? Sen mi? Mary yok. Kalfa da yok. Hiç kimseye haber vermeden gelmemeye karar veriyorlar. Her şey bana kalıyor. Orada bir kilometre boyunda çamaşır yığılmış. Jadine o hapishane kuşuyla oyun oynamakla meşgul, konuklar geliyor..."

"Sana söyledim ya, Bay Street, Dr. Michelin'e telefon etti bile, Dr. Michelin bize hemen birini bulacağını söyledi. Belki hemen bulamaz, çünkü orada da Noel'i kutluyorlar, ama doktor evsahibinin birini bulabileceğini sanıyor. Bir-iki gün idare etmemiz gerekiyor. Bırak çamaşırlar kalsın, sen kendi işini ayarla. Bu kaygılarınla canıma okuyorsun."

"Canının istediği zaman beni zorla yönetmekten vazgeç. Her şeyin düzgün gitmesini istiyorsan, bundan hemen vazgeçsen iyi olur."

"İnsanları zorla yöneten biri varsa o da sensin. Günlerdir kızıp duruyorsun. Hiçbir şeyi beğenmiyorsun."

"Bütün ev altüst. Altüst olan bir evde düşünmek ve iyi davranmak çok güç."

"Ev altüst değil. Sen öylesin. Senden başka herkes gülüp söylüyor, eğleniyor. Bay Street dün gece karısıyla yattı. Bunu yapmayalı ne kadar zaman olmuştu biliyor musun? Onunla aynı yatakta uyumayalı?"

"Uyumak sözcüğü tam yerinde."

"İnanmayacaksın ama bütün sabah cilveleştiler."

"Umurumda değil. Birlikte yatmaları gerekir onların. Bay Street'in buna nasıl katlandığını hiç anlamamışımdır. Evli insanların aynı yatakta yatmamaları duyulmuş şey mi? Onlar nerede isterlerse yatabilirler. Beni kaygılandıran, Jadine'in nerede yattığı."

"Kendi yatağında yattı."

"Şu leğeni kafana geçireceğim şimdi. Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Peki ne yapmamı istiyorsun?"

"Git biriyle konuş."

"Kimle?"

"Kızla."

"Çekil git başımdan."

"Sydney, beni dinle. Bu iş benim hoşuma gitmiyor. Hiç gitmiyor. Jadine ne diye bu adamla ilgileniyor? Onun cebinde meteliği yok, olacağa da benzemiyor."

"Kız yalnızca eğleniyor. Burada yapacak fazla bir şey yok, biliyorsun. Adam temizlenince bir şeye benzedi, davranışı da düzeldi. Buraya bak. Yiyeceklerini alıp deniz kıyısına gidiyorlar, biraz yüzüyorlar. Bu ne sayılır? Evlilik mi? Önceleri,

kız beyaz bir çocukla evlenecek diye bar bar bağırıyordun; şimdi bizden biriyle yüzmeye gidiyor, sen yine kızıyorsun. Jadine budala değil, adam da kötü biri değil."

"Bence öyle."

"Adam buraya düştüğünde, beni sakinleştirmeye çalışan sendin. Ben onu vuracaktım. Şimdi silahı sen eline almak istiyorsun."

"Bu iş hoşuma gitmiyor."

"Seni korkutan ne? Jadine onunla gitmeyecek ki. Sen budalasın diye onun da budala olduğunu sanma. O kız bir yerlere gelmek için çok çabaladı, bataklıktan çıkma bir zenci parçası uğruna asla her şeyi gözden çıkarmaz."

"Beni tasalandıran, Jadine'in ne düşündüğü değil. O adamın ne düşündüğü."

"Benim bilmediğim bir şey mi biliyorsun?"

"Hayır."

"İyi öyleyse."

"Ama kimse kendisine bakmadığı zaman nasıl baktığını gördüm ben. En azından hiç kimsenin bakmadığını sandığı zaman."

"Gözlerinde ne gördün Ondine?"

"Vahşilik. Düpedüz, apaçık vahşilik. O adam kızı istiyor Sydney. Ona sahip olabilmek için, onu elinde tutabilmek için ne gerekiyorsa yapacak."

"Bu iş için iki kişi gerek Ondine. Kızı kaçıramaz ya."

"Bu olasılığı yabana atma."

"Bay Street adamdan hoşlanıyor."

"Jadine hoşlandığı için hoşlanıyor."

"Hayır. Bay Street'e oradaki bitkiler konusunda yardımcı oldu. Ölen bir bitkiyi canlandırmış."

"Jade burada kalsın diye adamı burada tutmak istiyor, Jadine kalırsa karısı da kalabilir, Michael çıkagelirse belki de Margaret onun peşinden gitmeye kalkmaz."

"Eh. Belki de haklıdır."

"Buna pek güvenme. O çocuk buraya gelirse, kadın burada bir dakika durmaz. Michael'a söyleyeceği çok şeyler var onun. Yüreğini sıkıştıran şeyler, zehrini akıtana kadar rahat etmeyecek o kadın. Michael'ın peşinden dünyanın öteki ucuna gider o, Tanrı bilir ya, yeri de orası zaten."

"O kadından nefret ediyorsun, her şeyi istediğin gibi yönetesin diye onun buradan gitmesini istiyorsun."

"Ondan nefret etmiyorum, gerçeği söylemek gerekirse ona acıyorum."

"Biraz daha sıcak su ister misin?"

"Hayır, bu yeter."

"Her şey düzelecek Ondine. Bayan Street Noel yemeğini pişirmek üzere mutfağa gelecek. Senin de ayak altından çekilmen gerekecek. O yemeklerin tadı güzel olmayabilir, ama yalnızca bir gece yiyeceğiz. Bir gece için kendimizi tutabiliriz, öyle değil mi? Sonra bu iş bitecek ve her şey eski haline dönecek."

"Ayaklarım dışında her şey."

"Ayakların da dönecek. Yukarı kaldır onları. Getir ovayım."

"Bu ayaklar fazla dayanmaz, biliyorsun. En ufak bir çizik bile olsa iyileşmek bilmiyor. Yaptığım işi sürdürmem için ayakta durmam gerek, ayakta duramazsam çalışamam."

"Ayakta duramazsan otur kızım. Çalışman da gerekmez. Ben sana bakabilirim, bunu biliyorsun."

"Kendimize ait bir evimiz yok. Biriktirdiğimiz parayı da Jadine için harcadık. Bir kuruşu için bile üzüldüğümü sanma sakın; üzülmüyorum."

"Birkaç hisse senedimiz ve sosyal sigortamız var. Yıllardır sigortalıyız. Anımsıyor musun, sigortaya başvurmaması için Bay Street'i nasıl da kandırmaya çalışmıştım, ilk işe başladığımız zaman? O da beni dinlememişti. Şimdiyse iyi ki dinlememiş diyorum."

"Ne kadar akıllı bir kız, ne kadar da güzel. Ona bakmaya başladıktan sonra çocuklarımız olmadı diye bir daha hiç üzülmedim. O okulu bitirebilsin diye bütün gün ve gece ayaklarımın üzerinde dikilebilirdim. Ayaklarımda derman kalmasaydı ben de dizlerimin üzerinde yemek pişirirdim."

"Biliyorum bebeğim, biliyorum."

"O kız beni onurlandırdı. Ne kadar ters giderse gitsin, ne kadar yorgun olursam olayım, o kız benim başımın tacıydı."

"Bay Street de yardımcı oldu, biliyorsun. O olmasaydı biz bir şey yapamazdık."

"Ona minnettarım. Biliyorsun ki minnettarım. Benim onunla hiç sorunum olmadı. O adam bir başbelası ama kendisine ihtiyaç duyduğumuzda hep yanımızda oldu."

"Karısı da hiç itiraz etmedi Ondine. Başka karılar olsa ederlerdi."

"Sanırım öyle."

"Arkana yaslan. Ayaklarını kaldır, şu yastığın üstüne koy. Dinlen, hiçbir şeyi kafana takma. Bir şey değişmeyecek. Her şey iyi olacak."

"Beş para etmez bir zenciyle evlenmeye kalkışmaz değil mi? O adamın yakışıklı, tatlı dilli olması umurumda değil. Hindinin içinin doldurulması konusunda bir şey söylemedin. O kadın hindiyi dolduracak mı yoksa doldurmadan mı kızartacak?"

"Dinlensene kızım."

"Bu limon tatlısı da neyin nesi?"

Hiç kimse gelmedi. En azından davetlilerden gelen olmadı. İri mor kelebekler pencereden içeri uçtular ama onlar davetli değildi, arılar da öyle. Onları harekete geçiren, begonvillerin tepesine sıra olup tünemiş tintin kuşlarının altılık şakıyışıydı. Ama çok şükür, seyrek saçlı yaşlı kızlar orada değillerdi. Henüz kimse gelmemişti. Noel yemeğine katılanlar, hiç hesapta olmayan davetsiz konuklar oldu. Önce, telefon santralindeki kız, B.J. Bridges'ten gelen telgrafı okudu onlara: "Boston'da-

ki hava yüzünden uçamıyorum, Yeni Yıl'a erteledim." Sonra Doktor Michelin aradı, deniz yolculuğunun çok zorlu olacağını söyleyerek özür diledi. En sonra da gümrük denetlemeden telefon ettiler, sabah dokuzda Miami'den gelecek son uçuşta kırmızı bir sandık bulunmadığını bildirdiler, o gün Houston'dan da uçuş olmadığını söylediler. Telefonlar edildi. Michael'ın telefonu yanıt vermedi. Bu felaketi doğrulatmak için sağa sola telefon etmek zorunda olmasa Margaret Noel arifesinde yıkılıp kalacaktı; telefonlar yazdırdı, her biri bağlanana kadar kırk beşer dakika bekledi, "teslimatı onaylayın" talimatı vererek telgraflar çekti; Michael'ın komşuları telefona çağrıldı, ama ya numara değişmişti ya da komşular; eski kız arkadaşından Michael'ın evine gidip bir bakması istendi. Michael bir yere mi gitmişti? Ne zaman? Ama Noel arifesiydi ve insanların yapacak başka işleri vardı. Sonra hediyelerin paketlenmesi gerekiyordu, ollieballen pişirilecekti, aslında bir kaz olan hindi pişirilecekti. Margaret öyle yorgundu ki, Noel günü bütün parlaklığı ve gerçekliğiyle gelene kadar acısını tüm şiddetiyle hissetmedi, Noel gelmiş ama L'Arbe de la Croix'ya kimse gelmemişti; hiç kimse olması gerektiği yerde değildi. Ondine banyo küvetindeydi, Margaret mutfaktaydı, Sydney serada masaya koymak üzere çiçek topluyordu. Jadine çamaşırlıktaydı, kurutma makinesindeki çamaşırların kurumasını bekliyordu. Valerian da telefonun başına oturmuş, eksik kalan telefonları ediyordu. Kendine ait bir yeri olmayan Oğul, herkesin ayağına dolaşıyordu. Michael'ın gelişinde yapılması tasarlanmış hediye değiş tokuşu, rastgele yerlerde, gizlice, ortalığı ayağa kaldırmadan, coşkusuzca gerçekleştiriliyordu. Artık kimsenin gelmeyeceği kesinleştiğinde, o günün aileye ve dostlara değil de tintin kuşlarına ayrılmış bir güne benzediği görüldüğünde, Valerian, Margaret'i keyiflendirmek ya da yalnızca o günü yaşayıp bitirmek için, "Haydi oturup yemeği kendi başımıza yiyelim. Herkes birlikte. Jade,

Willie, Ondine, Sydney. Hepimiz iyi vakit geçireceğiz," dedi. Margaret başını salladı, mutfaktan çıktı, oradaki şeylerin ne işe yaradıklarını kesinlikle anımsamıyordu şimdi. Bir gece önce ne yaptığını biliyordu; ayakları gerektiği gibi havaya dikilmeyen kazı temizlemeyi unutmamıştı. Ama ollieballenin tarifini elinden kaçırmıştı, Sydney onu kurtarmıştı, şimdi Valerian mutfaktan çıkması için ona seslendiğinde Margaret artık hiçbir şeye aldırmaz gibiydi. Bu yemek şimdi öteki yemeklerden birine dönmüştü, pişirmeyi tasarladığı yemekleri Ondine tamamlayacaktı, limon tatlısı da dahil olmak üzere. Giyinip yemek odasında Sydney'le ötekilere katılması için Ondine'i ikna ettiler, Ondine öngörülü davranıp bir domuz budu, bir de hindistancevizli pasta hazırlamıştı; böyle yapmasının nedeni hem Margaret'in pişirdiklerini yemek istememesi, hem de zaten kendi başına yemek zorunda kalacağını düşünmüş olmasıydı; önce mutfağından dışarı atılmış olması, sonra da salt konuklar değişti diye Margaret'in her şeyi yarım bırakıp çıkmasından sonra yeniden mutfağa sokulması onu çok üzmüştü. Ayrıca, Jadine'in Noel'in ardından oradan ayrılmak üzere gizli gizli plan yaptığını düşündüğü için de üzgündü. Birkaç gün önce Alma Estée ona Jadine'in yatak odasının altındaki gardenyaların arasında bulduğu giyilmiş pijamayı verdiğinde çok utanmıştı. Ondine pijamayı almış, ama bu durumdan kimseye söz etmemişti, yine de kaygılanıyordu. Jadine'in Oğul'la ilgili söylediği galiz sözler fazla sivri, fazla abartılıydı. Sydney, Valerian'ın çağrısını hiç telaşa kapılmadan kabul etmişti. İşvereniyle özel ve yakın bir ilişkiye girmek, onun kafasını karıştıracağına sevindiriyordu. Philadelphia'da düşüncesi bile mümkün olmayan, arzu edilmeyen bir şey adada makul addediliyordu. Ayrıca bu çağrı, herkes Oğul'un bir hırsız olduğunu düşünürken Bay Street'in onu yemeğe davet etmiş olmasını da bir anlamda dengeliyor-

du. Dengelemekten de öteydi bu çağrı, hızla kötüye giden bir tatili kurtarmak için bulunan acil bir önlemse de resmiydi, ayık kafayla yapılmıştı.

Jadine bu işe bayılmıştı, herkesin giyinip süslenmesini istiyordu, bu yüzden akşam için yapılan planları kahvaltıdan sonra duyar duymaz Sydney'le Ondine'e hediyelerini vermiş, yengesinden hediyesini akşam yemeğine gelirken giyeceği konusunda söz almıştı. Oğul'un ne tür duygular içinde olduğunu anlamak zordu. Belki kendisi de bilmiyordu. Uzun zamandır, karada geçirdiği Noeller, onun açısından hazırlıksız katıldığı akşam yemekleri ya da bir daha görmeyi ummadığı insanlarla birlikte bulunduğu partiler olmanın ötesine geçmemişti. Bu da bu türdendi, ancak o yemeğe katılan kişilerden birinin yakında gidebilecek olması onu korkutuyordu. Jadine kumsaldayken, "Ben gitmeden önce," demişti. "Sen gitmeden önce," değil. Margaret'le karşılaşınca yaptığı kısa bir konuşma da bu kuşkusunu doğrulamıştı. Sağa sola özür dileyerek dolaşırken Margaret'in bir şezlongda uzanmış yattığını görmüştü, gölgede, rüzgâr almayan bir yerde güneşleniyordu, böylece yanacak, ama cildi güneşten kırışmayacaktı. Bu iş için piyanonun durduğu salonun önündeki, begonvillerin gölgesinde kalan terası seçiyordu. Yanında duran cam tablalı küçük bir sehpanın üstünde bir kutu mektup kâğıdı, güneş yağı, kâğıt mendiller ve içinde buz ve limon olan yarım bardak Evian duruyordu. Mayo giymişti. Oğul, onun ısınan ama kızarmayan bir hatmi çiçeğine benzediğini düşündü. O düzgün, beyaz cildin altında kemik ve kıkırdak yerine yumuşak, biraz da uzayabilen sıvı şeker olduğunu düşündü. Cildi, bedenindeki çıkıntılara hiç benzemiyordu, Margaret'in tüm gücü o uç noktalardaydı. Yönelme, odak noktasını bulma, saldırı, direniş; onda sağlam ve mücadeleci ne varsa el ve ayak parmaklarının uçlarında, burnunun ucunda, çenesinin ucundaydı, Oğul onun göğüs uçlarının da Jadine'in yazı ma-

sasının çekmecelerine vidalanmış o süslü, oymalı küçük pirinç tokmaklara benzediğini tahmin ediyordu. Margaret'in başının tepesi bile vahşi görünümlüydü, geriye toplanan saçları güçlü, kızıl bir tilki kuyruğu gibiydi. Margaret, Oğul'un yaklaştığını duydu, yavaşça başını çevirdi. Onu görür görmez havlusuna uzandı. Oğul havluyu yerden aldı, kadına verdi. Hareketi hızlıydı, yardımcı olmak istediğini gösteriyordu, bu yüzden Margaret ilk başta düşünmüş olsa da havluyu üstüne almadı, kucağında tutmakla yetindi.

"Sizi korkutuyor muyum?"

"Hayır. Evet," dedi kadın." Geldiğini duymadım."

Adam bir şey söylemeyince Margaret, "Ne istiyorsun?" diye sordu.

"Hiçbir şey. Sizi burada gördüm ve merhaba demek istedim."

"Merhaba. Hepsi bu mu?"

"Hepsi bu."

"Hepsi bu olmamalı. Bana yaptıklarından sonra başka söyleyecek şeyin de olmalı."

"Size ne yaptım ben?" Oğul, sıvı şekere güveniyordu. Gerisini boşveriyordu.

"Ne yaptığını biliyorsun. Dolabıma girdin, ödümü patlattın."

Oğul gülümsedi. "Siz de benim ödümü patlattınız."

"Saçma," dedi kadın.

"Gerçek bu. Kocanız haklıydı, siz haksızdınız. O beni görür görmez kötülük yapmak istemediğimi anladı."

"O orada değildi. Ben oradaydım. O dolabın içindeydin. Seni gördüm."

"Ne gördünüz?"

"Dolabımda iri, kara bir adamın oturduğunu gördüm."

"Ben o kadar iri değilim. Kocanız benden daha iri, daha uzun boylu. Hem ben yerde oturuyordum. Neden iri biri olduğumu düşündünüz?"

"Ufak tefek adamlar dolaba girmezler. Dolap kendilerine ait değilse girmezler. Dolaba giren her yabancı iridir. İri ve ürkütücü. Sandım ki..."

"Ne sandınız?"

Margaret ona gözucuyla baktı, ama sorusunu yanıtlamadı.

Onun cümlesini Oğul tamamladı. "Benim... yani siz içeri girip ışığı yakmamış olsaydınız benim orada öylece kalıp siz yatana kadar bekleyeceğimi, sonra dışarı süzülüp size sahip olacağımı sanmıştınız!" Bunları söyledikten sonra güldü, *Üç Narkotik Ajanı* filminde kahkahayla gülen on yaşındaki çocuk gibi güldü. Ağzını iyice açmıştı, göğsünden neşeli sesler yükseliyordu.

"Kes şunu. Olanları alaya almaya çalışma."

Ama Oğul gülmeyi sürdürdü; kadının içini hafif bir öfke bürüyene kadar güldü. Kendini tutabildiğinde, "Beni bağışlayın," dedi, "size gülmüyordum. Kendime gülüyordum. O işi yaparken düşündüm kendimi. Ya da yapmaya çalışırken, çok gülünç geldi bana. Lime lime pantolonum bileklerime düşmüş vaziyette yatağınıza tırmanmaya çalışıyorum."

"Hiç gülünç değil."

"Hayır, değil, ama inanın bana, doğru dürüst bir tecavüz olmazdı bu. Açlıktan ölürken biriyle sevişmek çok zordur, ama iltifatınıza teşekkür ederim."

"Neden söz ettiğinizi bilmiyorum." Margaret havluyu dizlerine yaydı, buzlu su dolu bardağını eline aldı. "Anladığım kadarına da inanmıyorum."

"Oğlunuz geldiğinde ona sorun. O size açıklar."

Margaret su içmekten vazgeçti, erkeğe baktı. "Kaç yaşındasın sen?"

"Sizin oğlunuz kadar."

"Oğlum yirmi dokuz yaşında, otuza basacak."

"Tamam, neredeyse oğlunuz kadarım ben de."

"Oğlum Mart'ın onunda otuzuna basacak."

"Oğlunuz size mi çekmiş yoksa kocanıza mı?"

"Çekmek mi?"

"Kime benzer? Size mi benzer?"

"Öyle söylerler. Herkes öyle söyler. Saçları benzer, gözleri de benimkiler gibi mavi. Herkes onun tıpkı bana benzediğini söyler. Babasına hiç benzemez."

"Yakışıklı olmalı."

"Öyledir. Öyledir. Boyu da Valerian gibi uzun. Söylediğin doğru mu? Senin boyun Valerian'dan kısa mı?"

Oğul başını salladı. "O benden en aşağı beş santim uzun."

"Hıh," dedi Margaret, "Öyle olduğunu sanmazdım. Eh, Michael, Valerian kadar uzun boylu, ama bana daha çok benzer. Onun gerçek güzelliği ise içinde. Ne yaptığını biliyor musun? Tam bir yıldır? Kızılderililerin oturduğu bir bölgede çalışıyor. Oradaki gençlerle birlikte. Kızılderili gençler arasında intihar oldukça yaygın. Yaşam koşulları çok berbat. İnanamazsın. Arizona'dayken Michael'ı ziyaret etmiştim; Kabiledekilerden bazılarının parası var ama kendi soylarından olanlara yardım etmiyorlar. İçlerinden çoğu korkunç koşullar altında yaşıyor, çok da gururlu insanlar. Çok. Michael onları kendi miraslarını bozmadan korumaları konusunda destekliyor. Michael'ı tanısan ondan hoşlanırdın. Herkes hoşlanır ondan."

Oğul onu dinliyordu. Margaret konuşurken bir yandan da limonlu Evian'ını yudumluyordu, havlu hâlâ dizlerindeydi. Artık Oğul'a bakıyordu. Gevşemişti. Kendi söyledikleriyle ilgileniyordu. Erkeğin bu sözleri duymasıyla, öğrenmesiyle ilgileniyordu, oğlunun güzel, akıllı ve düşünceli olduğunu öğrenmesiyle. Michael insanları seviyordu, bencil değildi, özveriliydi, kendini adayan biriydi, ne tür bir yaşam isterse istesin yaşayabilirdi isteseydi ahlaksız, dünyayı umursamayan, ikiyüzlü ve açgözlü biri olabilirdi. Ama öyle değildi. Öyle biri

olmamıştı. İsteseydi şekerleme şirketinin başına geçebilirdi, ama o hayatında paranın değil değerin yer almasını istiyordu. İyi bir insan olmuştu o, çok iyi. "Jade onu tanır," dedi Margaret. "Jade'in yanımızda geçirdiği yaz tatilleri sırasında birbirlerini görürlerdi. Ah, Jade'i yeniden görmek çok hoşuna gidecek Michael'ın. Noel'den sonra birkaç gün daha burada kalacak Jade, böylece biraz birlikte olabilecekler."

Oğul hiç gözünü kırpmadı; bu bilgiyi özümsedi, Michael'ı ne kadar beğendiğini annesine belli etti. Jade yakında gidecek. Margaret'in alnı biraz terlemişti. O sağlıklı ve bakımlı cilt hafifçe parlıyordu. Masmavi gözleri iri iri açılmıştı, güneş yüzünden kısılmamışlardı, çünkü Margaret'in begonvillerin gölgesinde oturduğu yere güneş sızamıyordu. Yalnızca sıcaktı orası, Margaret'in içi ısınıyordu, hatmi çiçeği gibi yumuşuyordu. Ancak korkunç derecede sivriydi.

Büfenin üzerinde duran yemeklerden aldılar, şarap içtiler, ama o iç sıkıcı olayı bir an önce bitirmek için acele eder gibiydiler. Jadine o zoraki neşeye biraz doğallık katabildi, bu konuda Valerian'ın büyük yardımı oldu. Sydney acemice davranıyordu, ama duruma razı olmuş gibiydi. Ondine ise sinirliydi, ağrıyan ayakları, arkası zirkonlu yüksek topuklu ayakkabıların içine tıkılmıştı.

"Hindi çok yumuşak olmuş Bayan Street," dedi Sydney.

Margaret gülümsedi.

"Hiç de kötü değil," dedi Valerian, tabağında hiç hindi kalmamıştı. "Kazdan çok güzel hindi oluyor." Söylediğini eğlenceli bulup bulmadığını anlamak için Margaret'in yüzüne baktı. Karısı sözlerini duymamış gibiydi.

"Kazlar çok yağlı olur." Ondine domuz budunu kesiyordu. "Kazı pişirirken göğsünün üstüne yatırmak gerekir, sırtının değil."

"Ah, böyle sulu olması hoşuma gider."

"Onlar kazın suyu değil Jadine, yağı," dedi Ondine.

Valerian, ziyafet başkanıymış gibi çatalını havaya kaldırdı. "Margaret'in bize bir sürprizi var. Dün gece hazırladı."

"Nedir o?" diye sordu Jadine.

"Göreceksin. Eski bir aile tarifi. Değil mi Margaret? Margaret?"

"Ah, evet. Tamam. Yapmak güç olmadı."

"Alçakgönüllülük etme."

Sydney, Ondine'e baktı, bakışlarının sert olacağını umuyordu. Sürpriz dediklerine göre, diyordu bakışları, buna uyalım ve şaşıralım. Ondine gözlerini önündeki domuz budundan kaldırmadı.

"Telefon mu çalıyor?" Margaret kulaklarını dikmişti.

"Sen bakar mısın Sydney?"

"Ben bakarım." Margaret yerinden kalkıyordu.

"Bırak Sydney açsın."

Sydney odadan çıkarken kimse konuşmadı.

"Dr. Michelin," dedi Sydney geri döndüğünde. "İyi Noeller demek için aramış. Daha sonra aramasını söyledim."

"Havaalanından aramışlardır diye düşündüm," dedi Margaret.

"Havaalanından niye arasınlar? Son haberleri dinledin ya."

"Hava durumunda bir değişiklik olursa bizi aramalarını söylemiştim onlara."

"Fırtına Boston'da, California'da değil."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Yanılmıyorsam," dedi Jadine, "radyoda her tarafta fırtına olduğu söylenmişti."

"Sanırım telefon hatları da kopmuştur," dedi Valerian.

"Öyle olmalı," Margaret'in sesi biraz tiz çıkmıştı.

"Eh, pişman olacak," dedi Valerian. "Çok iyi bir yemeği ve çok güzel bir sohbeti kaçırıyor. Bunu daha önce düşünmeliydik. Ondine'e bir gün izin ver, sen de mutfağa girip gösteriş yap Margaret. Değişiklik olsun diye Pennsylvania'nın sade yemeklerinden yemek iyi oluyor. Tam eski tip bir Noel yaşıyoruz."

"Yazık ki Gideon gelemedi," dedi Oğul. Görünüşe göre yemeğin tadını çıkaran tek kişi oydu, o dakikaya kadar da ağzını açıp konuşmamıştı.

"Kim?" diye sordu Valerian.

"Gideon. Kalfa."

"Onun adı Gideon mu?" diye sordu Jadine.

"Ne kadar güzel bir ad. Gideon." Valerian gülümsedi.

"Eh hiç değilse Mary'nin adını biliyorduk. Mary," dedi Jadine.

"Hayır," dedi Oğul.

"Hayır mı?"

"Thérèse."

"Thérèse mi? Harika," dedi Valerian. "Hırsız Thérèse ve Paçayı Kurtaran Gideon."

Ondine başını kaldırdı. "O çikolatayı onlar çalmadı Bay Street. Onu çalan burada." Başıyla Oğul'u gösterdi,

"Çikolata mı? Çikolatadan söz eden kim? Onlar elmaları çaldılar." Valerian yerinden kalktı, biraz daha patates püresiyle sos almak üzere büfeye gitti.

"Gideon elma mı çaldı?" diye sordu Oğul.

"Evvet." Valerian'ın sırtı onlara dönüktü. "Deyim yerindeyse suçüstü yakaladım onu. Daha doğrusu onları. Kadın, yani Mary, elmaları bluzunun içine doldurmuştu. Kalfa da her cebine birkaç tane sokmuştu."

Sydney de Ondine de yemek yemeyi bıraktılar. "Peki ne dedi? Siz onu yakaladığınızda?" Sydney alnını kırıştırmıştı.

"Onları yerine koyacaktım, dedi." Valerian yanlarına geldi, kıkır kıkır gülüyordu.

"Demek bunun için işe dönmediler. Utandılar."

"Ah, dahası da var," dedi Valerian. "Çok daha fazlası var. Kalfa'yı kovdum. Kadını da."

"Ne yaptınız?" Ondine neredeyse bağırarak sormuştu bunu.

"Ondine," diye fısıldadı Sydney.

"Bize hiç söylemediniz," dedi Ondine, Valerian'a.

"Anlayamadım?" Valerian eğleniyor gibiydi.

"Yani... Sydney sen biliyor muydun?"

"Hayır. Kimse bana bir şey söylemedi."

"Bay Street, bundan bize söz edebilirdiniz."

"Başkasını bulurum. Michelin'le konuştum bile, size söylemiştim."

"Ama ben onun geçici yardımcı olacağını sanmıştım, Noel'den sonra ötekiler gelene kadar diye düşünmüştüm."

"Eh işte, geçici yardımcı aramıyorum. Sürekli çalışacak, çünkü ötekiler geri dönmeyecekler."

"Lütfen çekişmeyi kesin," dedi Margaret alçak sesle. "Başım ağrımaya başlıyor."

"Ben asla çekişmem Margaret. Evle ilgili bir konuyu yardımcımla tartışıyorum."

"Onlar bu gece konuğumuz."

"Yine de bu konu, sen hariç masadaki herkesi ilgilendiriyor."

"İşimi doğru dürüst yapmam bekleniyorsa," dedi Ondine tabağının içine doğru konuşarak, "bazı şeyleri bilmem gerekir. O ikisinin işten kaçtıklarını sandığım için her işi yüklenmiştim ben. İşlerine son verildiğini bilmiyordum."

"Ondine, biliyor olsaydın farklı mı davranacaktın? Söylenip durur, onları kovmamam için çabalardın. Hırsızlık yaptıkları apaçık ortadaydı, bütün ev de altüst durumdaydı, neyin iyi olduğuna inanıyorsam onu yaptım."

"Bir şey çalmış olsalardı bu söylediklerinizi yapmazdım, böyle bir şeye göz yummazdım."

"Eh işte çaldılar, ben de onları gönderdim, bu iş de böylece kapandı."

Domuz etini çiğneyen Valerian'ı izleyen Oğul'un ağzı kurudu; Valerian'ın madeni paraların üstündeki insan profillerini andıran yüzünde halinden hoşnut bir ifade vardı, ağzındaki etin lezzetini beğenmişti; oysa isteseydi, şeker ve

kakaoları sayesinde krallar gibi rahat bir hayat sürerek yaşlanmasını sağlayan o insanları, parmaklarını havada şöyle bir sallayarak odadan gönderebilirdi; Valerian o insanların şekerini ve kakaosunu almış, bunların değeri yokmuş gibi ödemişti parasını, şekerkamışını kesmek, taneleri toplamak çocuk oyuncağıymışçasına ödemişti; sonra aldıklarını şekerlemeye dönüştürmüştü; aslında onun yaptığı çocuk oyuncağıydı, ürününü çocuklara satmış, yaptığı serveti kullanıp şekerin sağlandığı ormanın yakınında –ama ortasında değil– yine o insanların işgücünü kullanarak bir saray yaptırmıştı kendisine; kendi yapamadığı işleri yaptırmak için onları işe almış, onlara şeytanı bile kızdıracak bir değer ölçüsü kullanarak para ödemişti; o insanlar kendi istediği şeylerin birazını isteyince –örneğin kendi Noelleri için birkaç tane elma– Valerian parmaklarını şöyle bir sallayarak onları kovmuştu, çünkü onlar hırsızdı, hırsızlığı ve hırsızları ondan iyi bilen kimse olamazdı, kendisi herhalde yasaları sayan bir adam olduğunu düşünüyordu, hepsi böyle düşünürdü zaten, her zaman böyle düşünürdü, çünkü dışkılarını çıkardıkları yerde karınlarını doyurmayan vahşi hayvanların soyluluğu bu gibilerde yoktu, koca bir halkın üstüne pisleyebilirler, sonra da gelip orada yaşarlar, hatta ortalığı perişan ederek daha da fazla dışkı bırakırlardı; işte onların malı-mülkü bunca sevmeleri bu yüzdendi, bir yerin canına okurlar, kirletirler, üstüne pislerler ve dışkılarını bıraktıkları yerleri her şeyden çok severlerdi. Oluşturdukları mezbeleliği ellerinde tutabilmek için savaşabilirler, öldürebilirlerdi; onlar buna mimari deseler de gerçekte yaptıkları şey, özenle hazırlanmış, süslenmiş helalardı; bu helaların çevresini işyerleri ve şirketler sarmıştı, çünkü dışkılarını çıkarırken ara verdiklerinde kalan boş vakitlerde bir şeyler yapmaları gerekiyordu, çünkü gündemdeki konu, evreni düzenleyen ilke "çöp"tü. Özellikle, dışkılama işinde yeni oldukları için içlerinde en kötüleri olan Amerikalılar,

bütün yaşamlarını yıkanarak, yıkanarak, yıkanarak, lağım çukurlarından bulaşan pis kokudan arınmaya çalışarak geçiriyorlardı, sanki saf sabunun saflıkla bir ilgisi varmış gibi.

Onların dünyasının verdiği tek ders buydu işte: Nasıl çöp üretilir, daha da çok çöp sağlayacak makineler nasıl üretilir, çöpe yol açan ürünler nasıl üretilir, çöp konusunda nasıl konuşulur, çöp nasıl incelenir, nasıl tasarlanır, çöp yüzünden hastalanan insanlar nasıl tedavi edilir ve iyileştirilir ki yeniden çöpe tahammül edebilsinler, çöp nasıl harekete geçirilir, yasallaştırılır, astardan evlerde yaşayan ve yemek yedikleri yerin uzağına pisleyen insanlar nasıl hor görülür... Günün birinde çöpün içinde boğulacaklardı ama, hepsi birden kendi çöplerine, çöplüğe çevirdikleri dünyanın batağına batacaklar, sonunda da yaşamları boyunca aradıkları gerçek barışa ve mutluluğa kavuşacaklardı. Bu arada da buradaki adam, elmalarından birkaçını istemeye cüret eden iki insanın üstüne pislediğinin bilincinde olarak ağzındaki domuz etini çiğneyecek, beyaz şarabını içecekti.

Jadine de kalkıp bu adamı savunmuştu, bardağına şarap koymuş, şundan bir tabak, bundan bir parça vermiş, gülümsemesi gerekmezken de gülümsemişti; adamı heyecanlandırabilecek, rahatsızlık verecek her şeyi yumuşatmıştı; kendi teyzesinin ufak çaplı itirazlarını bile susturmuştu; adamın yanına oturmuş, kendi karısından bile daha canlı, daha hevesli, daha ilgili davranmıştı, dünyanın canına okuyan katillerden birinin yaydığı soğuk ışığın keyfini çıkarmıştı.

Jadine'in daha akıllıca davranmasını beklenirdi, o okula gitmişti, dünyanın bir bölümünü görmüştü, hepsinden daha akıllı olması gerekirdi, çünkü Jadine'i onlar ortaya çıkarmış, onlar yol göstermişti, Jadine'in onların kocaman uygar helalarının kokusunu ezbere bilmesi gerekirdi.

Sydney çatalıyla bıçağını tabağına bırakarak, "Başkaları hırsızlık yapınca konuk odasına konuluyorlar," dedi.

Jadine, Oğul'a çabucak bir göz atarak, "Sydney Amca, lütfen," dedi.

"Söylediğim doğru, öyle değil mi? Hırsızın birini eve alarak bizi önemsememiş oldunuz, şimdi bir başka hırsıza yol vererek bizi yine önemsememiş oluyorsunuz."

"Elma yüzünden tartışıyoruz," dedi Margaret, şaşkınlıkla. "Gerçekten de elma yüzünden tartışıyoruz."

"Elma yüzünden değil Bayan Street," dedi Sydney, dingin bir sesle. "Bize bildirilmiş olması gerekirdi. Büyük bir olasılıkla onlara biz yol verirdik. Bu biçimde, işte..." Öyle bir hali vardı ki, işinde kalması bir yana, masada oturmaya devam etmesi bile olanaksızdı sanki.

Noel sofrasının başında oturan Valerian, masadaki dört siyaha baktı; biri hariç öteki üçünü çok iyi tanıyordu, o bile kendisine borçluydu. Tam karşısında, masanın öteki ucunda Oğul oturuyordu, o da, içlerinden biri hariç ötekileri çok iyi tanıdığını düşünüyordu, o biri de Oğul'un ellerinin arasından kaçıyor, işvereninin, sahibinin arzularını yerine getiriyordu. Yemekte aksaklık olmamasına çalışıyor, kendi teyzesi ve enişte si de dahil herkesi sessizce cezalandırıyor, Margaret'i yatıştırıyor, Valerian'la aynı görüşleri paylaşıyor, Gideon'a Kalfa deyip onun adını öğrenmek zahmetine katlanmıyor, Oğul'un adını asla yüksek sesle söylemiyordu. Oğul Valerian'a baktı, o da ona.

Mahmur gözleri, yüzünde geniş çayırlar olan adamın gözleriyle buluştu. Sanayiye saygı duyan adam, kardeşliğe değer veren adama baktı, ikisinin arasında bir uçurum vardı.

Oğul, berrak bir sesle Valerian'a, "Sizden elmaları istemiş olsalardı birkaç tane verir miydiniz?" diye sordu.

Masadakilerin hepsi Oğul'a deliymiş gibi baktılar.

"Elbette," dedi Valerian, "birkaç tane verirdim, ama bana sormadılar; kendileri aldılar. Sen kaç Amerikalının konsolosluktan özel yiyecekler ve şekerlemeler istediğini biliyor mu-

sun? Özellikle de Noel zamanı. Bize bir sandık göndermişlerdi, o ikisi, yanlarında getirdikleri kızla birlikte sandıktakileri aldılar ya da almaya çalıştılar. Ben onları engelledim. Hem konu yalnız elma da değil. Onları yakaladığımda takındıklara tavır da var. Yalan söyleyerek kurtulmaya çalıştıktan sonra özür bile dilemediler. Kibirli bir tavır takındılar, o kadın bana askerlikten bu yana duymadığım küfürler savurdu. Ben de onları kovdum. O elmaları getirtmek bana pahalıya patlamıştı, hem bir sürü de zahmete girilmişti. Sorun ne, anlamıyorum."

"Kime zahmet oldu?" diye sordu Oğul. "Onları kendiniz gidip almadınız ki. Onlar getirdiler. Onları buraya getirmek için on sekiz mil kürek çeken siz değildiniz. Onlardı."

"Davranışlarımın hesabını vermemi, kendimi savunmamı beklemiyorsun herhalde?"

"Birisine açıklamalısınız bunu. Karınız Amerikalı anne rolü oynayıp mutfakta boş boş dolaşacak diye iki insan açlıktan ölecek."

"Beni bunun dışında tutun lütfen," dedi Margaret.

"Kesinlikle öyle olacak," dedi Valerian. Akşam gözlerinde bir tehdit havası vardı. "Karımı bu işin dışında bırak. Ona yeteri kadar zararın dokundu zaten." Valerian'ın zihninin gerilerinde bir yerde yüz Fransız süvarisi at üstünde tepelerde dolaşıyordu. Kılıçları kınlarındaydı, apoletleri güneşte parlıyordu. Sırtları dik, omuzları gergindi, Napolyon'un Yasalarına sığınmışlardı, tetikte ama dingindiler.

Oğul'un zihninin gerilerinde bir yerde de nalsız yüz ata binen yüz karaderili adam, tepelerin arasından çırılçıplak, kor gözlerle geçiyorlardı, yüzyıllardır bunu yapmışlardı. Yağmur ormanını, yağmur ormanı olduğu zamandan tanıyorlardı, ırmağın nereden başladığını, ağaç köklerinin nerede toprağın üstünde kıvrıldığını biliyorlardı; ada hakkında bilinecek ne varsa biliyorlardı, ama adayı görmemişlerdi bile. Tanımadıkları sularda kör gözleriyle yüzmüşlerdi, ama hâlâ oradaydılar, beyaz adamın evinin arkasındaki tepelerde eğlenmek

için birbirleriyle yarışıyorlardı. Oğul ellerini çenesinin önünde kavuşturdu; çayır gözlerini karşısındaki "para üstündeki kafa"nın dingin mahmur gözlerine dikti. "Ne zararım dokunmuş olursa olsun," dedi Oğul, "ne olup bittiğini öğrenmek için masadan kalkmanızı gerektirecek kadar değilmiş."

"Bu evden çıkıp gideceksin," dedi Valerian. "Şimdi."

"Ben öyle düşünmüyorum," dedi Oğul.

Margaret elini kaldırdı, Valerian'ın omzuna dokundu. "Tamam Valerian. Bırak da..."

"Tamam değil! Burası kimin evi?"

"Elmalar geri geldi," dedi Margaret. "Ollieballeni onlarla yaptım." Sesizayıftı. Belki herkes o "Ben öyle düşünmüyorum"u duymamış gibi yapsaydı, o cümle silinip giderdi. Ama silinmedi. Bir kilidin içinde dönen anahtar gibi çatırdadı.

"Önemli olan o değil!"

"Ne öyleyse, söylesene. Şimdi Noel..."

"Bu insanlar beni sorguya çekiyorlar, sanki, sanki sorguya *çekilebilirmişim* gibi!"

Jadine, "Valerian," dedi. "Ondine incinmişti. Hepsi bu."

"Neden incinmişti efendim? Evimden iki hırsızı kovaladım diye mi?"

"Hayır, ona bundan söz etmedin diye."

"Ne olmuş? Zaten nefret ettiği iki kişinin iyiliği için bir aşçıya borçlu mu çıkacağım? Anlamıyorum."

Ondine bu tartışmayı izlerken gözleri parlıyordu, Margaret'in kendisinin hakkını koruması onu sıkmıştı. Bütün bu tatsızlığa Margaret neden olmuştu, şimdi de tartışmanın kaynağı Ondine'miş gibi yapıyordu. "Ben bir aşçı olabilirim Bay Street, ama bir insanım da."

"Bay Street," dedi Sydney, "Sizin karınız sizin için ne kadar önemliyse benim karım da benim için öyledir, ona da aynı saygının gösterilmesi gerekir."

"Daha fazlası," dedi Ondine. "Bana daha fazla saygı gösterilmesi gerekir. Onun pisliğini temizleyen benim."

"Ondine!" Sydney'le Valerian aynı anda bağırmışlardı.

"Bu olanaksız!" diye bağırıyordu Valerian.

"Söylerim," dedi Ondine. "Üstüme gelmeyin, söylerim!"

"Nanadine! Kendine hâkim ol!" Jadine kalkmak istercesine iskemlesini geriye itti.

"Söylerim. O benim mutfağıma burnunu sokmak, turtalarla oynamak istiyor. Kovulan benim yardımcım oluyor!"

"Senin mutfağın mı? Senin yardımcın mı?" Valerian çok şaşırmıştı.

"Evet benim mutfağım ve evet benim yardımcım. Benim değilse kimin?"

"Aklını kaçırmış olmalısın!" diye bağırdı Valerian.

Ondine öfkeden kuduruyordu. "Hayatında ilk kez su kaynatmaya çalışıyor ve ben suratıma tokadı yiyorum. O kaltağı benim mutfağımdan uzak tutun. Oraya girecek biri değil o. Ne aşçı o ne de anne." Valerian ayağa kalktı. "Bu odadan çıkıp gitmezsen ben..." İkinci kez birini kovuyordu, ikinci kez söylediği yapılmıyordu.

"Ne? Ne yaparsınız?"

"Çık!" dedi Valerian.

"Çıkarın bakalım," dedi Ondine.

"Artık burada çalışmıyorsun," dedi Valerian.

"Ah, öyle mi? Sizi kim besleyecek? O mu?" Parmağıyla masanın öteki ucundaki Margaret'i gösteriyordu. "Bir haftaya kalmaz ölürsünüz! Şansınız varsa ölürsünüz. Ondan kurtulursunuz."

Margaret bardağını tutup fırlattı. Evian masa örtüsünün üzerine sıçradı, birkaç damlası da Ondine'in şifon giysisine geldi. Masadakiler oturdukları yerden fırlarlarken Ondine zirkon taşlı ayakkabılarını ayağından attı, masanın çevresinden dolaştı, tüm öfkesinin hedefi olan kadına doğru koştu.

Küfürleşmelerden bıkıp su bardağını masanın üstüne fırlatana kadar sinirlerine hâkim olan gerçek hedef, "Bana yaklaşma!" diye haykırdı, ama Ondine onu dinlemedi, elinin tersiyle Margaret'in suratına yapıştırdı.

"Limanı arayın!" diye bağırdı Valerian, ama bu kez de emrini yerine getiren çıkmadı. Aptalca bir oyun oynamıştı, sonunda da iş çığrından çıkmıştı.

Margaret alev alev yanan yanağını tuttu, sonra da tepesi kıpkırmızı bir gayzer gibi iskemlesinden fırladı, Ondine'in saç örgülerini yakaladı, başını masaya doğru çekti, kadının yumruklarını beline yemeseydi onun başını masaya çarpacaktı.

Onları Jadine'le Oğul ayırabildiler. Sydney tir tir titriyor, "Ulu Tanrım, Ulu Tanrım..." diyordu. Valerian tir tir titriyor, ama bir şey söylemiyordu; akşam gözleri öfkeden gündoğumuna benzemişti.

Oğul'un sıkı sıkı tuttuğu Ondine, "Seni küçük ucube! Seni çocuk katili! Seni gördüm! Seni gördüm! O elmalı pasta bokunun ne için olduğunu bilmediğimi mi sanıyorsun?" diye deli gibi bağırıyordu.

Jadine, Margaret'i zaptetmekte güçlük çekiyordu; kadın, "Kes sesini! Kes sesini! Seni zenci parçası! Seni zenci kahpesi! Kapa o koca çeneni, seni öldüreceğim!" diye haykırıyordu.

"Sen onu kestin. Bebeğini doğradın. Kanattın. Eğlence olsun diye yaptın. Onu bağırttın, seni ucube seni. Seni çılgın ucube. Evet yaptı," diyen Ondine, ötekilere döndü, hâlâ bağırıyordu: "Poposuna iğne batırdı. Onu sigarayla yaktı. Evet yaptı bunu, onu gördüm; onun küçücük poposunu gördüm. Bu kadın onu yaktı!"

Valerian masanın kenarına sanki dünyanın kenarıymış gibi tutunuyordu. Yüzü bembeyaz kesilmişti, konuştuğunda sesi çatlak çıktı: "Yaktı mı? Kimi?"

"Oğlunuzu! Değerli Michael'ınızı. Daha bebekken. Minicik bir bebekken." Ondine ağlamaya başladı. "Ben onu kucağıma

alıp okşardım. Öyle korkardı ki." Hıçkırıklarından sesi güç duyulur olmuştu. "Hep korkardı. Annesinin yapmamasını isterdi. Yapmamasını öyle isterdi ki. O da her seferinde biraz ara verirdi, ama sonra çocuğu kıvrılmış yan yatarken bulurdum, gözlerini ileriye dikerdi. Bir süre sonra – bir süre sonra artık ağlamaz oldu. Şimdi de onun eve gelmesini istiyor... Noel ve elmalı pasta için. O küçük çocuğun canını öyle acıtırdı ki çocuk ağlayamazdı bile."

Ondine çöküp kaldı, sustu. Sydney ona sarıldı. Oğul kadının kollarını bıraktı, gözlerinden akan yaşları ellerinin tersine ve avuçlarına silmesin diye ona bir peçete verdi. Sydney karısını aldı, yalınayak masadan uzaklaştırdı, Ondine'in taça benzeyen saç örgüleri boynuza dönmüştü. Margaret bir sütun gibi sessiz ve dimdikti. Gözleri yaş doluydu ama güzel yüzü dingindi. Ondine birinci mutfağa, oradan da merdivenden inerek elden düşme eşyalarla dolu evine varana kadar bütün yol boyunca çığlıkları duyuldu. "Evet benim mutfağım; evet benim mutfağım. Bu evin kadını benim. Başkası değil. Tanrı şahidim olsun ki bu evin başka kadını yok. Bu evin."

Dingin ve sevimli Margaret gözlerini ileriye dikmiş, kimseye bakmıyordu. "Ben oğlumu her zaman sevdim," dedi. "Ben *National Enquirer*'daki kadınlar gibi değilim."

"Çok kötü bir şeydi bu, çok kötü," dedi Jadine. Merdivenden çıkarlarken Oğul'un elini tutmuştu. Yemek odasında kalmanın, hatta ayrılmak için izin istemenin hiç anlamı yoktu. Valerian, Margaret'e bakıyor, Margaret'se kimseye bakmıyordu. Bu yüzden, Ondine'le Sydney gider gitmez ikisi de oradan ayrıldılar. Jadine, aklının karıştığını kendi kendine itiraf etmiyordu, ancak Oğul'un elinin içindeki parmaklarının uçları buz gibiydi. Biraz insan sıcaklığına, saf birinin yanında olmaya, biriyle birlikte olmaya gereksinim duyuyordu, bu yüzden hiç düşünmeden Oğul'un elini tuttu ve "Çok kötü bir şeydi bu!" dedi.

"Evet," dedi o da.

"Neler oldu? Hepimiz aklımızı kaçırdık. Doğru olduğuna inanıyor musun? Nanadine'in söylediklerine? Böyle bir şeyi uydurmaz o." Jadine'in yatak odasının kapısına varmışlardı, içeri girdiler. Hâlâ eleleydiler. Odanın ortasına gelince Jadine durdu, Oğul'un elini bıraktı, ona döndü. Parmaklarını dudaklarının önünde birbirine bastırdı. "Çok kötü," dedi kaşlarını çatarak, gözleri yere dikilmişti.

"Artık bunu düşünme. Geçti."

Jadine başını onun göğsüne yasladı. "Geçmedi. Kesinlikle kovulurlar. Yarın korkunç bir gün olacak. Tanrım, yarın nasıl uyanıp da yüzyüze geleceğim bununla? Hiç uyuyamayacağım. Belki aşağı inip ona baksam iyi olur."

"Ondine'e mi?"

"Evet."

"Onu Sydney'le yalnız bırak. Şimdi onları rahatsız etmemelisin."

"Herkes neden bu hallere düştü, doğrusu çok merak ediyorum." Oğul kolunu kızın omzuna doladı, kollarının arasında kız tıpkı bir kuş gibiydi. "Bunun anlamı ne?" Jadine gözlerini kapadı.

"Anlamı şu," dedi Oğul, kızın saçlarının içine konuşuyordu, "beyazlarla siyahlar oturup birlikte yemek yememeliler."

"Ah, Oğul." Jadine başını kaldırıp ona baktı, hafifçe gülümsedi.

"Söylediğim doğru," dedi Oğul. "Ara sıra birlikte çalışmalılar, ama birlikte yememeliler, birlikte yaşamamalılar ve yatmamalılar. Bu kişisel şeylerin hiçbirini hayatları boyu yapmamalılar."

Kız başını yine onun göğsüne yasladı. "Şimdi ne yapacağız?"

"Uyuyacağız," dedi Oğul.

"Ben uyuyamam. Çok çirkindi. Yüzlerini gördün mü?"

Oğul kızın yanağını öptü, boynunu iyice aşağı eğmişti.

"Doğru, öyle değil mi? Michael'a iğne batırmış, Ondine bunu biliyormuş, bunca zaman kimseye bir şey söylememiş. Neden kimseye anlatmamış?"

"Sanırım iyi bir hizmetçi olduğu için ya da belki de işini yitirmek istememiştir." Kızın öteki yanağını öptü.

"Margaret'ten neden öyle nefret ettiğini hep merak ederdim. Her fırsatta ona saldırırdı."

"Uyu," dedi erkek, kızın gözkapaklarını öptü. "Uykuya gereksinimin var senin."

"Benimle uyur musun?" diye sordu Jadine.

"Uyurum," dedi Oğul.

"Gerçekten uyumaktan söz ediyorum. Başka bir şey yapacak halde değilim."

"Uyurum."

"Emin misin? Çok korkunçtu, Oğul. Korkunç. Bunu düşünmek istemiyorum, ama düşüneceğim, bunu da yalnız başıma yapmak istemiyorum."

"Biliyorum. Yanında kalacağım. Sen uyursun, ben de seni seyrederim."

Jadine geri çekildi. "Ah, lanet olsun. Yapmazsın. Bir şeylere kalkışırsın, benimse içimden gelmiyor."

"Gevşe. Hayal kurmayı bırak. Bu gece yanında biri olsun istiyorsun, bu biri ben olacağım. İşleri karıştırma."

"Bir şey yapmaya kalkışırsan seni dışarı atarım."

"Tamam. Üstündekileri çıkar ve yatağa gir."

Jadine kollarını sırtına uzattı, giysisinin fermuarının üst tarafını açtı. Oğul elini kızın arkasına götürdü, fermuarı aşağı kadar çekti. Jadine giysisini çıkardı, yatağın üstüne oturdu. "Saçmalık yok, Oğul. Çok ciddiyim." Sesi zayıf ve yorgun çıkıyordu.

"Ben de öyleyim," dedi Oğul, gömleğinin düğmelerini açmaya başladı. Jadine yatağın üstünde oturmuş onu izliyordu. Sonra, ilk kez olmak üzere, adamın iri elleri çarptı gözüne. Bir eli iki el büyüklüğündeydi. Parmaklarını ayırdığı zaman eli bir uçtan bir uca uzuyordu. Jadine onun ellerini ilk kez, Sydney'in silahının önünde elleri başının üstünde yürürken

fark etmişti; bu yüzden onları doğru dürüst görmüş sayılmazdı. İkinci kez görmesi, deniz kıyısında, ayağının altına parmağıyla dokunduğu zamandı. O zaman da onun eline bakmamış, yalnızca tabanındaki parmağın dokunuşunu hissetmişti. Şimdiyse ister istemez o kocaman ellere bakıyor, içine oturabileceği kadar büyük olan o elleri görüyordu. O eller neredeyse insanın kafasını tamamıyla içine alacak kadar iriydi. Belki de Jadine'in tamamını içlerine alabilirlerdi.

"Umarım ciddisindir," dedi kız. Külotunu çıkarmadan örtülerin altına girdi. Oğul ise çırılçıplak soyundu; cinsel arzusunun kabarıp kabarmadığını anlamak için Jadine adama bir göz attı.

"Şu haline bak," dedi ona. "Şimdi beni rahatsız edeceksin, bense yalnızca dinlenmek istiyorum."

"Sus," dedi adam. "Seni rahatsız etmeyeceğim. Bunu denetleyemem, ama seni rahatsız edip etmeyeceğimi denetleyebilirim." Yatağa gitti, kızın yanına yattı.

"Örtülerin yarısını o kabarıklığın üzerine çekersen ben nasıl uyuyacağım?"

"Kafanı takma."

"Tamam takmam! Çizgi romanlardaki tipler gibi konuştun."

"Sus."

Jadine önce yüzüstü yattı, sonra yan tarafına döndü, sırtını adama çevirmişti. Bir sessizlik oldu, adamın soluklarını duymaya çalıştı, ama duyamadı; sonra, "Gemiden kaçtığından beri kimseyle yattın mı?" dedi,

"Evet."

"Yattın mı?" Başını kaldırdı. "Kiminle? Yani nerede?"

"Kasabada."

"Ah-ha..." Başını yeniden yastığa bıraktı. "Kimdi?"

"Adını anımsamıyorum."

"Şu erkekler. Neden anımsayamıyorsun adını? Kalfa sana onun adını söylemedi mi?"

"Gideon mu?"

"Gideon. Seni onunla tanıştırmadı mı?"

"Uyusana Jadine."

"Uyuyamıyorum. Yorgunum, ama uykum yok."

"Sinirlisin, rahatla biraz."

"Beni rahatsız edecek misin? Güreşmek istemiyorum."

"Seni rahatsız etmeyeceğim. Sen uyurken burada kalacağım, tıpkı söylediğim gibi."

"Düzüşecek halde değilim."

"Düzüşecek hali olmayan birine göre oldukça çok lafını ediyorsun bu işin."

"Ne olacağını biliyorum ben. Uykuya dalacağım, sonra da kalçalarıma soğuk bir şeyin değdiğini hissedeceğim."

"Kalçana soğuk bir şey değmeyecek."

"Düzüşmek istemiyorum, hepsi bu."

"Ben senden bunu istemedim, öyle değil mi? Sevişmek isteseydim sana söylerdim."

"Ben sevişmek demedim, ben..."

"Ne dediğini biliyorum."

"O sözcüğü ağzıma almamdan hoşlanmıyorsun, öyle değil mi? Erkekler."

"Haydi uyu. Senden başka düzüşmekten ya da sevişmekten söz eden yok."

"Kabul et. Düzüşmek dememden hoşlanmıyorsun."

"Hayır."

"İkiyüzlü."

Oğul, bu konuşmayı iki milyon kez yapmışımdır herhalde, diye düşündü. Hep aynı danstı. Ama para ödeyerek yapınca, işin içine cilveleşme girmeyince durum değişiyordu. Para karşılığı olmayınca hep tatsız bir şey yaşanıyordu, ayrıca böyle bir konuşmayı onsuz yaşayamayacağı bu vizon gözlü, sünger renkli kızla yapıyor olması da canını sıkmıştı. Ya uykuya dalsın bu kız, ya beni dışarı atsın ya da üstüme

atlasın diye dua etti. "Dinle beni," dedi sonra, "ben ikiyüzlü değilim. Adına ne dersen de, onu yapmayacağım."

"Peki sen ne diyorsun onun adına?" Jadine sırtüstü döndü.

"Hiçbir şey demiyorum. Onun için kullandığım bir sözcük yok."

"Neden yok?"

"Yok işte. Sevişmek de değil, düzüşmek de."

"Sevişmek değilse beni sevmiyorsun demektir, deniz kıyısındayken sevdiğini söylemiştin."

"Öyle söyledim, çünkü başka türlü nasıl söylenir bilmiyorum. Başka bir yol bilseydim, onu kullanırdım. Sana yapmak istediğim şey bu değil."

"Bana ne yapmak istiyorsun? Yani o sözcüğü bilseydin ne yapmak isterdin?"

"Gözlerini kapatmanı isterdim," dedi Oğul, başka bir şey söylemeyince Jadine dirseklerinin üzerinde doğruldu.

"Hepsi bu mu?"

"Sonra sana ne gördüğünü sorardım."

Jadine yeniden uzandı. "Hiçbir şey görmüyorum."

"Hiçbir şey mi?"

"Hiçbir şey."

"Karanlığı bile mi?"

"Ah, evet, onu görüyorum."

"Yalnızca karanlık mı? Başka bir şey yok mu? Dolaşan ışıklar? Yıldızlar? Ay?"

"Hayır. Hiçbir şey yok. Yalnız karanlık."

"Bir şeyler hayal et. Karanlığa uyan bir şey. Karanlığın gece gördüğün gökyüzü olduğunu düşün. Onun içinde bir şeyler hayal et."

"Bir yıldız mı?"

"Evet."

"Yapamıyorum. Göremiyorum."

"Peki. Görmeye çalışma. O olmaya çalış. Bir yıldız olmanın nasıl bir şey olduğunu bilmek ister miydin?"

"Sinema yıldızı mı?"

"Hayır, yıldız yıldızı. Gökyüzündeki. Gözlerini kapalı tut, bir yıldız olmanın nasıl bir şey olduğunu düşün." Kızın yanına yaklaştı, omzunu öptü. "O karanlığın içinde olduğunu, geceleyin gökyüzünde yapayalnız olduğunu hayal et. Çevrende kimse yok. Kendi başınasın, orada öyle parlıyorsun. Bir yıldızın nasıl göz kırpması gerektiğini biliyor musun? Göz kırpmak diyoruz, çünkü öyle yapıyor gibi geliyor bize, ancak bir yıldız kendini yokladığında bunun göz kırpmak değil, daha çok zonklamak gibi olduğunu bilir. Yıldızlar zonklar. Durmadan, durmadan zonklar. Tıpkı böyle. Yıldızlar zonklar ve zonklar ve zonklar; zaman zaman, artık zonklayamayınca, artık bu işe dayanamayınca, gökten düşerler."

7

New York City'deki siyahi kızlar ağlıyorlardı, erkekleri ise ne sağa bakıyorlardı ne de sola. Dikkatsiz olduklarından ya da dikkatlerini önlerindeki şeyde topladıklarından değil, çok yüksek topuklarının üstünde çığlık çığlığa bağıran, saç örgülerinin ve saçlarını tutan ışıltılı tarakların kastığı, daracık blucinlerinin ortadan ikiye ayırdığı ağlayan, ağlayan kızları görmek istemediklerinden. Ah, onların dudakları mosmor boyalıydı, kaşları da incecik, neşeli birer çizgiydi, ancak hiçbir şey ağlamalarını engelleyemiyor, hiçbir şey erkeklerinin sağa ya da sola bakmasını sağlayamıyordu. Erkekler, penislerini küçücük iç çamaşırlarına tıkıştırıyor, gömleklerinin önünü kızların göğüslerine doğru açıyorlardı. Ama sokaklarda parmak uçlarına basarak, dosdoğru ileriye bakarak yürüyorlardı; Oğul ne kadar bakındıysa da çocuk göremedi. Hiçbir yerde çocuk yoktu. Kısa boylu insanlar vardı, on iki yaşın altında kişiler de vardı, ancak onlarda çocuklara özgü saflık, içten gelen kahkahalar yoktu. Can havliyle kaçan bizonlar gibi M2 otobüsüne dalıyorlardı, sanki arkalarındaki okul onları yakalayacak, bir kez daha içine alacaktı. Kent merkezine giden A'ya binene kadar o insanların çocukluklarına ne yaptıklarını anlayamadı. Onu siyah bezlere sarmışlar, gizlice yerin altına sokmuşlar, trenlere atmışlardı. Metronun vagonları, tünellerden göz alıcı mücevherler gibi fırlıyor, çocukluğun ilk ürünleri olduğu anlaşılan şeylerle – hayal, büyü, ego, enerji,

keyif ve resim – ışıl ışıl parlayan peronlara geliyor. Her şeyi, bütün oyunları yeraltına götürmüşlerdi. "Barış ve Üste Çık" ve "Üç Metrelik Çocuklar" "Delikanlı", "P-Kuyrukluyıldızı" ve "Temel Reis". Elli Dokuzuncu Cadde'deki metro durağında bir banka oturdu, önünden hızla geçen çocukluğu izledi. Şimdi bilmek istediği tek şey, yaşlı insanların nerede olduğuydu. New York'un Thérèse'leri, Gideon'ları neredeydi? Ne metrodaydılar ne de sokaklarda. Belki de hepsi yıkık dökük yerlerde yaşıyorlardı. Erkekler belki de o yüzden öyle yürüyorlardı – parmaklarının ucuna basarak, ne sağa ne de sola bakarak. Yaşlı insanlar yıkık dökük kulübelerdeydiler, çocukluklar da yeraltında. Ama bütün siyahi kızlar neden otobüslerde, Kırmızı Elma kuyruklarında, trafik ışıklarında ve Chemical Bankası'nın bankolarının gerisinde ağlıyorlardı? Öyle büyük bir kederle ağlıyorlardı ki, onların Alice Tully Hall'un girişinde açlıktan ölmeye mahkûm edildiklerini sanırdınız. Mikell's'de açlıktan ölmeye mahkûm edildiklerini, New York Üniversitesi'nin kampüsünde açlıktan ölmeye mahkûm edildiklerini, büyük şirketlerin başvuru masalarında açlıktan ölmeye mahkûm edildiklerini sanırdınız. Bütün bu ağlamalar Oğul'un canını çok sıkıyordu, çünkü sessizce ağlıyorlardı, mor renkli dudak boyaları ve gözler üstündeki ince, neşeli çizgiler bu ağlayışı gizliyordu. Columbus Bulvarı'ndan aşağı önce sola sonra sağa bakarak yürürken, bunu size kim yaptı? Bu şeyi size kim yaptı? diye düşündü. Bulvar, aynı zamanda hem siyah hem de erkek olmakta zorlanan, bu yüzden de buna boşveren güzel erkeklerle hıncahınç doluydu. Erkekler testislerini kesmişler, göğüslerine yapıştırmışlardı; Alma Estée'nin düşlediği kocaman perukları kafalarına oturtmuşlar, gözlerine de yumuşacık kirpikler yapıştırmışlardı. Gözalıcı kalçalarını bir o yana bir bu yana sallıyorlar, ağlayan kızlara, parmak uçlarında yürüyen erkeklere tatlı tatlı gülümsüyorlardı. Yalnızca Hilton'daki fahişeler onun gözüne

dingin göründüler, acı çekmiyor gibiydiler. İlk gün biraz televizyon izlemeyi denemişti, ama kara suratlı kara adam rolünde oynayan beyaz yüzlü kara adamlar onu sinirlendirmişlerdi. Renkli televizyonun yarattığı mucize o adamların cildini bile değiştirmişti. Hepsinin üstünü gri bir küf kaplamıştı, hepsi mutluydu. Gerçekten mutluydu. Böyle olduğunu anlaması için onların gri, renksiz yüzlerine bakmasına hiç gerek yoktu, televizyondan duyulan kahkahalarının tonu her şeyi söylüyordu. Anımsadığından farklıydı bu kahkahalar – alaycılık da yoktu, meydan okuma da, gerçek bir keyif de. Şimdi duyduğu, tatmin olmuşların attığı çığlıklardı. Bu sesler onu ürpertti. Oradan ayrılalı ne kadar olmuştu ki? Bunca yıl yüreğinde taşıdığı siyah insanlar bunlarsa kendisi kimdi? Otele yerleştiği gece karşılaştığı sorun, bu yeni insanlara ne kadar yabancılaştığını kanıtlayan bir örnek olmuştu. Üstündeki Hickey Freeman marka giysi kolayca kabul görmüştü, resepsiyona yaklaşırken, Jadine'in vermiş olduğu dört yüz dolarlık tomarı elinde tutuyordu. Resepsiyon memuru sorun olacağa benziyordu, çünkü "Hayır, kredi kartıyla ödemeyecekti ve Hayır, çek de kesmeyecekti". Nakit. İki gece. Nakit. Memurun cevizli turtaya benzeyen ufak yüzünde dostça bir ifade olduğu için Oğul onun önündeki kuyrukta beklemeyi yeğlemişti; şimdiyse oğlanın, yakasına takılı kimliği yazılı rozete âşık olduğunu görüyordu. Oğul kendine şaşırmıştı. İnsanları yanlış değerlendirdiği pek olmazdı. Jadine'le olan aşk işinin seziş yeteneğini yok etmiş, yargılama gücünü bozmuş olabileceğini düşündü, memura doğru eğilerek, "Kardeşim, bu gece eve gitmek istiyor musun?" diye sordu. "Bu kahrolası otel sana ait değil." Ancak şimdi, başına gelenin muhakeme hatası olmaktan çok, bir zamanlar iyi tanıdığı yepyeni bir insan ırkıyla yüzyüze gelmek olduğunu görüyordu.

Odasının kapısını açtığında, canından bezmiş bir haldeydi; mor renkli halı soluğunu kesti. Jadine'in orada olmasını,

yitirmeye başladığı dengesini kendisine geri vermesini, New York City'nin yüreğine taş gibi oturttuğu kederi dengelemesini istedi. Jadine orada olsa, mor halıyı aydınlatacak, bembeyaz duvarları yumuşatacaktı. Oda servisinin mönüsünü kendilerine gönderilmiş özel bir iletiymiş gibi okur, sonra da sevişecekleri köşeyi seçerdi. Noel gecesi yemeğini izleyen iki günü birbirlerinin kollarında ya da yakınında geçirmişler, ama evdeki morali bozuk kişiler bunun farkına varmamışlardı. Oğul'un bir an önce oradan ayrılması gerektiğini ikisi de biliyordu. Bu yüzden Oğul, Jadine'in uçak biletiyle Gideon'un pasaportunu kullanarak yola çıktı. Jadine de uygun uçak bulur bulmaz ve Sydney'le Ondine'in durumlarının ne olacağını –kalacaklar mıydı yoksa ayrılacaklar mıydı– gördükten sonra arkadan gelecekti.

Plastik bir koltuğa oturdu, kollarını pencerenin pervazına dayadı, aşağıya, Otuz Üçüncü Sokak'a baktı. Bu geceki bekleyiş ne kadar zorlu olacaktı, düşen uçaklar, kaçırılan aktarmalar geceyi doldurmaya başlamıştı bile. Akşamın altı buçuğundan sabahın altı buçuğuna kadar uyumayı başarsa bile, sabah olunca ne yapacaktı? Dokuza kadar kahvaltı etmeden dururdu; uzun uzun tıraş olur, daha uzun zaman harcayarak duş alırdı: Öğlen olana, Air France uçağı Kennedy Havaalanı'na bir turna gibi süzülüp inene kadar. Bagaj çıkışında mı buluşalım demişti yoksa giriş holünde mi? Yoksa otelde beklemesini mi söylemişti? Kızı o kentte elinden kaçırma olasılığını düşününce ağzı kupkuru oldu. Doğru otele mi gelmişti? New York Hilton'da mı kalacaktı, Statler Hilton'da mı? Jadine yalnızca Hilton demişti. Sydney'e fark ettirmeden adaya telefon edip Jadine'e sorması olanaksızdı. Telefonu ya Sydney açardı ya da Ondine, kızın kendisiyle buluşacağını öğrenirlerse her ikisi de onu durdurmaya kalkışabilirdi. Gideon'a telefon edebilirdi. Tepenin yamacındaki o kulübeyi anımsamaya çalıştı, ama aklına pudra pembesi duvarlarla bir rafın üzerinde duran pikap-

tan başka bir şey gelmedi. Gideon'un telefonu yoktu, kendisine haber göndermek isteyen olursa, rom ve etli börek satan, saç makası kiralayan dükkân kanalıyla ona ulaşıyorlardı.

Aptalca bir şeydi bu. Hem Gideon kendisine ne söyleyebilirdi ki? Amerikalılara öylesine kızgındı ki, onları mahvetmek için Thérèse'e her türlü zehiri ve büyüyü hazırlatıyordu, ne olur ne olmaz belki büyü diye bir şey vardır, diyordu. Amerikalılara duyduğu öfkeyi paylaşan adama pasaportunu seve seve vermişti. Ölünemeyecek kadar berbat olan bir ülkeye Oğul'un dönmek istemesini hiç anlayamasa da siyahların yüzlerinin birbirine benzediğini, aralarındaki yirmi yaş farkın da bir siyahın beş yıllık pasaportunda fark edilmeyeceğini kabul etmişti: Thérèse, ayrılış armağanı olarak, şans getirmesi için Oğul'a ufak, kirli bir çıkın verdiyse de Oğul onu fırlatıp attı – çıkının içindeki şey haşhaşa *benziyordu*, gümrükte dikkatleri üstüne çekmeye hiç niyeti yoktu. Jadine'in verdiğini aldı ve yola çıktı. Şimdi ayrılığın ikinci gününde yapacağı tek şey beklemek ve birtakım felaketler hayal etmekti, çünkü duyguları öylesine tazeydi ki yetişkinlere özgü bu yoğun aşk kendisini yeni doğmuş gibi hissetmesine yol açıyordu, sanki benzersiz biriydi, sanki içi kötülük kaynayan geniş bir şimdiyle çevriliydi.

Yapacak bir şey yoktu; kenti iyi bilen kızın doğruyu yapacağına, doğru yere geleceğine güvenmekten başka bir şey gelmezdi elinden. Yarın bu saatlerde onun saçlarını okşayacak, başparmağını onun kaşlarına sürtebilecekti. Yarın bu saatlerde kızın gülümsemesinin açıkta bıraktığı yan dişleri, dikkatini onun söylediğinden ya da güldüğü şeyden uzaklaştıracaktı. Jadine onun gözlerine bakmadığı zaman kendisi onun gözlerini seyretmekten hoşlanıyordu. Topuklarının çıkardığı dört dörtlük ölçü seslerini dinlemekten de. Oğul öylece oturdu, öğrenciler gibi dizlerini öne arkaya salladı. Düşünülmesi

gereken en önemli şeyleri düşünmüyordu: Ne yapacaklardı? Nereye gidecekler, nerede yaşayacaklardı? Jadine'i, daha sonra da çocuklarını geçindireceği parayı nasıl kazanacaktı? Onun kendi çocuğunu doğuracağı düşüncesiyle kalp atışlarının hızlanması Oğul'u gülümsetti. Onu seyredecekti. Onun karnını seyredecekti, tıpkı evin içinde bir hayvan gibi yaşarken, gecenin sabaha yakın saatlerini onun yatağının yanında kendi düşlerini onunkilere geçirirken yaptığı gibi. O düşler şimdi utandırıyordu onu. O düşler, bir daha asla göremeyeceğini sandığı bir dünya yüzünden çektiği yalnızlığın hayvanlaştırdığı bir delikanlının çığlıklarıydı.

Bir geleceği vardı. Sabahları poposunu kaldırması için bir nedeni vardı. Artık anlık, işi oluruna bırakmış bir yaşamı yoktu. O kızın karnı, bir şeyler tasarlamasını gerektiriyordu. Adımını atmadan iyice düşünüp taşınmasını gerektiriyordu. Oğluna ne ad verecekti? Oğul'un Oğlu mu diyecekti?

Evden ayrılmadan önce bunları düşünmüş olması gerekirdi. Belki de yanına bazı şeyler alırdı: Nakit para, mücevher ve arkadaşının pasaportu yerine bir yabancının pasaportunu. Böyle yapmak yerine giysilerini, tek bir bavul, Bally marka ayakkabılarını ve Paco Rabanne'ını almıştı. Her şeyi bir kurtarma operasyonu gibi görmüştü: Önce kızın aklını, gözünü kör eden o hayranlıktan uzaklaştırmalıydı. Sonra da o çiftlikten kaçacaklardı. Önce kendisi, iki gün sonra da o. Ancak... Masanın ucunda oturup yemeğini çabuk çabuk atıştırmasını anımsadı, Jadine'in *ona şarap* koyuşunu, *onun* tarafını tutuşunu, *onu* hoşnut etmek için Sydney'le Ondine'i yatıştırmaya çalışmasını izlemişti. Tıpkı kendisini dolabın içinde buldukları ilk gece yaptığı gibi. O zaman Jadine'e bakmak istememişti, onun vizon karası gözlerindeki hoşnutsuzluk Valerian'ınkilerden bile fazlaydı. Sesi nasıl da alaycıydı, nasıl da üst kademeden bir müdür, bir yönetici havasıyla, kahrolası bir kredi bürosu memuru havasıyla konuşmuştu. Kapıcı, öncü kahpe,

ev kahpesi, sosyal hizmet bürosunun kiralık katili, şirket fahişesi, katran bebek, yol kenarındaki fahişe tuzağı; babası yaşındaki bir siyahiye Kalfa diyor, Oğul'un kim olduğuna hiç mi hiç aldırmıyor, yalnızca polisler tutanak için geldiğinde anımsayabilmek için adını sorup cansız beyninin içinde dosyalıyor: "Bir yetmiş beş boyunda belki de bir seksen, kömür gibi kapkara, gergedan gibi soluyor ve öyle de yemek yiyor," demek için. Ama kızın o etkenliğinin, her şeyi-bilirim küstahlığının altında rüzgâr çanları vardı. Işıkta gökkuşağının renklerine bürünen dokuz kristal dikdörtgen. Meltem hafif estiği sürece yavaşça çın çın öten incecik cam parçaları. Ama rüzgâr şiddetlenirse onları birleştiren ip kopardı. Bu yüzden havanın güzel gitmesini sağlamak, gerekirse fırtınayı, kuraklığı, öldürücü soğuğu elleriyle geri itmek Oğul'un görevi olacaktı, kızın çın çın ötmesine yetecek tatlı bir meltemi kendi dudaklarıyla üfleyecekti. Onun uyurken bir kuş gibi savunmasız oluşunu sevmişti, merdivenleri çıkarken elini tuttuğunda da onu korumanın kendisine düştüğünü görmüştü. Artık gözlerini dört açacaktı, gerekirse onu ağzıyla besleyecekti, içinde serpilip gelişeceği çelikten ve kuş tüylerinden bir dünya yaratacaktı ona, çünkü aşk denen şey başa gelmişti. Bütün hayatı boyunca o kızı aramıştı, başka limanlarda, başka yerlerde onu bulduğuna inandığı anlar olmuşsa da hep kararsız kalmıştı. Beline bir havlu dolayarak kızın odasında durmuştu. Tertemizdi, az önce aklına gelen en çirkin şeyleri söylemişti kıza. Gözlerini kankırmızısı bir ağaca dikmiş, yitirmeye dayanamayacağı için âşık olmayı göze alamadığı bir kadına umarsızca âşık olduğunu düşünmüştü. Uykudaki yüzü, kendi gözlerinin korkusuzca bakabileceği sınır olan, uyanıkken de ne yapacağını şaşırtan bu kadına âşık olur da onu yitirirse tüm dünyasını yitirmiş olurdu. Bu yüzden kızın kendisinden iğrenmesi için elinden geleni yapmıştı. Ona hakaret etmiş,

onu incitmişti. Aşkını zincir altında tutmasına yardımcı olması için onun eline yeterince neden vermişti, zincirleri bağladığı kilidin sağlam olması için Tanrı'ya yakarmıştı. Ancak o kilit ip gibi kopmuştu.

Oğul ayağa kalktı, o ilk karşılaşmada ve sonra Noel gününde içini dolduran öfkeyi araştırmaya çalıştı. Ancak burada, ağlayan kızların, parmak uçlarında yürüyen erkeklerin adasında o öfkeyi bulamadı. Valerian'ın madeni paraların üstündeki profillere benzeyen suratını, etsiz cildini, gece gözlerini hayalinde canlandırması bile o öfkeyi yeniden yaşamasına yetecek canlılıkta bir anı değildi. Öfkelenebilmesi için begonvillerin kan pıhtısına benzeyen tepelerine, avokadonun basit yeşil coşkusuna, muz ağaçlarının gut hastalıklı kralların parmakları gibi şişmiş, kaskatı meyvelerine gereksinimi vardı. Burada, öngerilimli beton ve çelikte öfke vardı, o öfkeyi alıp ikiye katlıyorlar ama onu intikam duygusuna değil, bazı şeylere duyulan bir arzuya çeviriyorlardı. Oğul yine de duyduğunun yalnızca aşk değil, kurtuluş olduğunu da düşündü. Üstündekileri çıkardı, küveti doldurdu, Atlas Okyanusu'nun ağır dalgalarının uygarlığın elinde ne hale gelmiş olduğunu düşünüp gülümsedi. Yaratıcılığın utkusuydu bu, denizin bıkkın, sadakatsiz dalgalarını almış, kendisine söyleneni yapan, keyifle akan sulara dönüştürmüştü. Hem neden olmasındı? Vahşilik artık vahşi olmaktan, tehdit edici olmaktan çıkmıştı; vahşi yaşamın var olabilmesi için insanlar tarafından korunmaya ihtiyacı vardı.

Suyun içinde gözlerini yummuş, yayılmış yatarken, anımsamış olması gereken bu kenti geçirdi aklından. Kasap dükkânlarının vitrinlerindeki yazılar neredeydi? Hand adını taşıyan kuru temizleyiciler? Apollo'ya ne olmuştu? Michaux's neredeydi, St. Nicholas Bulvarı'ndaki tenteler? Broadway'in ortasındaki adalarda bulunan bu insanlar kimlerdi, ağaçlara

ne olmuştu? Burada eskiden ağaçlar vardı. Betondan fışkıran ağaçlar. Ama New York'ta ağaç kesilmezdi, bu yüzden yanıldığını düşündü. Aklında kalan, başka bir kent olmalıydı.

Jadine takside otururken, ön koltukta yığılı duran bavullar yüzünden neredeyse önünü göremiyordu. Hilton'daki banyo küvetinde kaygılar içinde oturan adamın tam tersine, onun içinden kıkır kıkır gülmek geliyordu. New York'ta olduğu zaman içinden hep gülmek gelirdi, o kırık dişli, ter kokulu bar kuşunun kollarına geri dönmek onu çok mutlu etmişti. New York, Jadine'in bütün eklemlerini yağlıyordu, eklemleri yağlanmış gibi yürüyordu. Burada bacakları uzuyordu, boynu bedeniyle başını gerçekten birbirine bağlıyordu. Sokmayan arıların, kelebeklerin ve avokado ağaçlarının arasında geçirdiği iki aydan sonra Elli Üçüncü Sokak'ın gösterişli, ince ağaçları canına can katmıştı. Bu ağaçlar ölçülüydü, insanın boyuna uygundu, buradaki binalar adanın tepeleri gibi korkutmuyordu onu, çünkü bu binalar, eklemleri tıpkı kendisininkiler gibi yağlanmış insanlarla doluydu. Burası benim yuvam, diye düşündü bir öksüz gibi keyifle; Paris değil, Baltimore değil, Philadelphia da değil. Benim yuvam burası. Bu kenti, on yıl önce siyahlar büyülemiş, o zamandan bu yana başka açılardan da ilginçleşmişti, ama siyah kadınların kenti diye bir yer varsa, orası New York'tu. Yo, yo, şurada arsanın nasıl kullanılacağı, neyin bilgi olduğuna neyin olmadığına karar vereni kastetmiyorum. Ama şunu, şunu, şunu ve şunu. Vezne camlarının arkasında kırbaç şaklatanlar, Con Edison bürolarında canlarını çıkaranlar, plak şirketlerinde, hastanelerde, devlet okullarında emirler yağdıranlar. Ev Kredisi kuruluşlarında kredi isteklerini geri çevirdiler, işsizlik paralarını ödemediler, sürücü belgelerini ellerinde tuttular, otopark bileti kesip resmi çağrılar hazırladılar. Lavman, kan nakli yaptılar, lütfen hanımefendi, beni delirtmeyin dediler. Toplantı odalarındaki toplantılarda ne yapılacağını

hatırlattılar, öğle yemeği hazırladıar, partilere hareket kattılar, modayı belirlediler, etkilediler, kapakları kaldırdılar ya da çatlattılar ve bütün bir telefon şirketini kendilerine öyle düşman ettiler ki telefon operatörleriyle konuşmamanız için telefon şirketi size ücret ödedi. İlkeleri basitti: "Boktan konuş. Üstüne bok alma." Jadine bütün bunları sevgiyle anımsıyordu. Burası onun da kenti olacaktı, onun yeri; bir zamanlar Oom'a âşıkken koca bir yaz geçirmişti burada. Onun adına rastlamak umuduyla metroda gidip gelirdi, önce uğur olsun diye aramıştı onun adını, sonra arkadaş, sonunda New York City'nin tünellerinde sevgili olarak aramıştı. Şimdi bu kenti alacaktı Jadine; alacak ve Oğul'a verecekti. Orayı kendilerinin kenti yapacaklardı. Jadine kenti Oğul'a gösterecek, tanıtacak, kenti onunla birlikte yaşayacaktı. Sabahın dördünde Max'ın Kansas City'sinden çıkacaklardı; Ellili sokaklardan Soho'ya kadar Üçüncü Cadde boyunca yürüyeceklerdi; ev sahipleriyle kavga edecekler, Village'de kahve içecekler, 135'inci Sokakta fasulyeli börek, Seksenbirinci Sokakta *paella* yiyeceklerdi; seks dükkânlarında gülecekler, Kırkikinci Sokak'taki kütüphanenin önündeki basamaklara oturup yoğurt yiyeceklerdi; RVR ve BLS'yi dinleyecekler, Azuma'dan bardak, Büyük Garda çikolatalı kurabiye satın alacaklar, Suggs'da margarita içecekler, Park Avenue'deki pazarda İspanyol ve Batı Hindistan malları alacaklardı. Jadine , Dawn'a, Betty'ye ve Aisha'ya uğrayacak, onlara Oğul'la gösteriş yapacaktı: o güzel bedenini, erkek geyiğini, erkeğini gösterecekti.

Jadine, Hilton'a vardığında öylesine kızışmıştı ki, kapıcı, çantalarını alana kadar zor bekledi, kaydını yaptırıp danışmadan Oğul'un oda numarasını öğrenince ona telefon etmedi – asansöre atladı, gidip kapısını yumrukladı. Oğul kapıyı açtığında adamın üstüne atlayıp bacaklarını beline doladı, birlikte mor halının üzerine yuvarlandılar.

Ama Oğul, Eloe'de ısrar etti. Kar altındaki Central Park'a ve Gate'e rağmen. Dawn'ın evine taşındılar, Dawn bu kez yakaladığından emin olduğu yedinci pilotunun peşinden okyanus kıyısına gitmişti, evini dört aylığına kullanabileceklerdi. Uzun ve sert kış günleri boyunca o evde dört ay kaldılar, bu aylar içinde Oğul, Jadine'in hızını iyice kesti. O kasvetli New York günlerindeJadine erkeği öyle bir döndürüyordu ki Oğul sonunda karyolanın başucuna çarpıyordu. Oğul, Jadine'in kadın arkadaşlarıyla tanıştı; omuzlarıyla konuşan kızlardı bunlar; onları Jadine'den eksik buldu. Erkek arkadaşlarıyla tanıştı; yüzleri başarıdan parlayan, varlıklı sayılan kişilerdi bunlar; onları da kendisinden aşağıda buldu. Onların gözünde herkes gülünç, sakat ya da mutsuzdu, birbirlerine duydukları hayranlık yetiyordu kendilerine. Oğul, karşılaştıkları her erkeğin karşısında tepineceğini, yeri eşeleyeceğini ve ona boynuz atmak zorunda kalacağını sanmıştı, ama böyle olmadı. Jadine'in kendisine olan bağlılığı onu şaşırtmıştı; kız yalnız ona bakıyor, haddini bilmeyen erkekler olursa kendi boynuzlarını kendisi çıkarıyordu. Oğul'un, Isle des ansızın ve etkili bir biçimde karşısına çıkan güzelliğinin kentte bir yanardağ gibi patlaması, Jadine'i hem şaşırtmış hem de hoşuna gitmişti. Garson kızların ve yanlarından geçen insanların etkilendiklerini belli etmeleri yetmiyormuş gibi, kendi arkadaşları da Oğul'un yanında bir değişik olup çıkıyorlardı. Dawn baştan aşağı Annie Rooney kesilmiş, çaresiz ve eli açık olmuştu. Altı aydır biseksüelliğe geçmiş olan Betty ise, Oğul'la aynı odada olduğunda kendini tuvalete dar atıyordu. Jadine Oğul'a Betty'nin ilgi alanından söz ederken o kızla dalaşacak kadar öfkeliydi.

Oğul hâlâ Eloe'de ısrarlıydı. Jadine dört defileden ve bir dergi fotoğrafından iki hafta içinde 2.500 dolar kazandıktan ve birbirlerine güzel armağanlar aldıktan sonra bile. Oğul bir moda gösterisinde üç gün öğleden sonraları barda

çalışıp içkileri birbirine karıştırdıktan; beşte biri dolu olan bir cin şişesini yere düşürdükten, Jadine'e iyilik olsun diye Oğul'a iş vermiş olan yaşlı Leonard başını inanmazlıkla salladıktan sonra bile. Oğul, artan şampanyalardan altı şişeyi 150 dolar ödeyerek almış, hepsini Jadine'e vermişti. Kafaları çekmişler, Jadine onun kulağına gülmüş, sen beceriksiz, hastalıklı bir piçkurususun, demişti.

Ayık geçirdikleri zamanlar da vardı. Oğul, Jadine'in ona annesini, onun cenazesine giderken taktığı korkunç şapkayı anlatmasından sonra sessizce oturup ağlamasını bekliyordu. On iki yaşındaki bir kız için fazla büyük bir şapkaydı o, büyüklere göreydi. Jadine ona içini döküyordu, o da Jadine'e. Budalalıklarını, gizlerini, günahlarını ve kahramanlıklarını anlatıyorlardı. Birbirlerine her şeyi anlatıyorlardı; Ya da anlatabildikleri her şeyi. Oğul, Jadine'e onun savaş hakkında bilmek istediklerini anlatıyordu. Ne Jadine'e ne de bir başkasına bu konuda tutarlı bilgiler veremediği için kıza ancak öğrenmek istediği kadarını anlatabiliyordu: Hayır, kimseyi elleriyle öldürmemişti; evet yaralanmıştı; bu söylediğini kanıtlamak için, patlayan bir kazanın derisinde bıraktığı izi gösterdi kıza; gerçekte hiç korkmamış ya da tam anlamıyla dehşete kapılmamış olsa da, kıza, evet korkmuştum, dedi. İşin aslı şuydu: Gülmüştü o, Vietnam'ın her yerinde gülmüştü, çünkü on sekiz yaşındayken güvenebileceği tek silahı kahkahaydı. Henüz savaşın başlarıydı, ama sonradan da, kamyonlar çamura saplanınca, mayınlar vaktinden önce patlayınca ya da hiç patlamayınca kahkahalar yine vardı, hemen hep vardı; ne var ki günün birinde kahkahalar da tükendi, tıpkı elindeki kahrolası M-14'ü gibi güvenilmez oldular. Boğazında kahkaha ya da gözyaşı olması gerekirken sessizlik oldu, bu sessizlik başına vurdu; gözetim altına alındı, tutuklandı, tutumunu değiştirmeyi kabul etmeyince de madalyasız ve rütbesiz olarak ordudan atıldı. Eloe'ye gitti, Cheyenne ile

evlendi, işyerinde yumruk yumruğa kavga çıktığı bir gün eve erken döndü, karısını yatakta bir delikanlıyla yatarken buldu. Arabasını evinin içine sürdüğünde ve yatak ateş aldığında da sessizdi o. Her ikisini de –Cheyenne'i de, genci de– evden dışarı çıkarmıştı, ama Cheyenne kurtulamamıştı. Hastanede Cheyenne'in sargılarını görmüş, ama gözlerini görememişti, yine de konuşmamıştı. Frisco'nun petrol tarlasında havaya uçtuğunu duyması durumu değiştirmişti. Balıkları temizlemesi için kendisine para ödeyen o yaşlı, beş para etmez Frisco'nun. Oğul o zaman değişmişti. Babası elinde parayla devlet karayolunun karşı tarafındaki otobüs durağına gelip kendisine bu haberi vermişti. Acele et, demişti, mektup yaz, demişti ve Frisco'nun öldüğünü söylemişti. Otobüsün arkasındaki ufacık tuvalete giren Oğul, Asya'da havaya uçan bütün insanlar için çocuklar gibi ağlamıştı.

Jadine onun ellerini öptü, Oğul da ona Amerika'dan neden ayrıldığını sordu. Jadine, her zaman üç seçeneğim olduğunu düşünürdüm, dedi: bir uyuşturucu kralıyla ya da bir doktorla evlenmek, modellik yapmak ya da Jackson Lisesi'nde sanat dersi vermek. Avrupa'da dördüncü bir seçeneği olabileceğini düşünmüştü. Birbirlerine her şeyi anlattılar. Ama Oğul yine de Eloe'de ısrar ediyordu. Jadine onu dinledi, başını salladı, onunla birlikte nerede olursam olayım bana uyar, diye düşündü. Mutluluğu sonsuzdu. Cinsel açıdan becerili onca erkekten sonra, ön sevişmede uzman olan, ellerinden her şey gelen bütün o adamlardan, konuşma dışında da yetilere sahip o adamlardan sonra Oğul'un vahşiliği ve beceriksizliği, kendini bilmez, basmakalıp neşesi Jadine'e gerçek dışı sularda yüzmek gibi gelmişti. Gökyüzünde tek başına ışıl ışıl parlamak nasıl olur, bana yine göster. Ve gösterdi Oğul, daha da ötesini yaptı. Kızın bütün bedenini bir kulakmış gibi kullanarak o kulağın her tarafına buzulların, şarkı söyleyen balıkların masallarını, Tilkiyle Leylek, Maymunla Aslan masalını, Örümcek Pazara

Gidiyor masalını anlattı; sevişmeleri serüvenle ve hayalgücüyle öylesine yoğrulmuştu ki, Jadine hayatının sonuna kadar ne zaman Kırmızı Başlıklı Kız masalını duysa ürperdi.

Zaman zaman Isle des Chevaliers'i düşünüyorlardı. Oğul "ollieballen" der, Jadine de çığlık çığlığa gülerdi. Ondine'le Sydney'e onları yanıltacak iki kart atmıştı. Karşılığında üzüntülü, hatta suçlayıcı kısa bir mektup almış, ama bu mektubun mutluluğunu bozmasına izin vermemişti. Jadine'in adadan ayrılması güç olmuştu. Dr. Michelin'in yeni kalfa olarak gönderdiği o yan bakışlı melez oğlana güvenmek zorunda kalmıştı. Street'ler Jadine'in gidişini fark etmemişlerdi ya da bu gidişe aldırmaz gibiydiler. Sydney'le Ondine ise onun gidişinden çok etkilenmişe benziyorlardı. Ne zaman isterseniz sizi aldırırım, diye söz vermişti onlara, ama bu işi almalıyım; o iki suratı asık, ne yapacağını bilmeyen yaşlı insanı mutfak masasının başında bırakmıştı, üçümüzün birlikte oturması için New York'a gidip işleri bir düzene sokmam gerekli, dediyse de kızın ayrılışı, onların yüreklerini kurutmuştu. Hilton'da kendisini kimin beklediğini onlara söyleyemezdi Jadine. Oğul'la Jadine, Dawn'un evindeyken durumlarını tartıştılar. Ondine'le Sydney görevlerine devam edip etmeyeceklerine tam emin değildiler, ancak görünüşe bakılırsa onları işten çıkarmak için harekete geçilmemişti. Oğul, Ondine'in düştüğü kötü duruma pek anlayışla bakmıyordu; onun fazlasıyla acemilik ettiğini, beyaz hanımın sırrını kendi giziymiş gibi sakladığını ve beyaz hanımın bebeğini kendi çocuğuymuş gibi sevdiğini söylüyordu. Otuz yıldır Valerian'ın kafasını kırmadığı için Sydney'e karşı daha da az anlayışlıydı. Ondine'le Sydney'in konuşma konularının yüzde sekseni patronlarının huysuzluğu ve alışkanlıklarıydı.

"O yaşlı adamdan hâlâ hoşlanıyorsun, öyle değil mi?" diye sordu Oğul.

"Kimden? Valerian'dan mı?"

"Evet."

"Onun beni okuttuğunu söylemiştim sana."

"Karşılığında bir şey istemedi mi?"

"Hayır. Hiçbir şey. Bana hiç yanaşmadı. Asla."

"Ya Margaret?" diye sordu Oğul. "O sana nasıl davrandı?"

"İyi. O kocasından daha uzak durdu bana, ama iyi davrandı. Yeteri kadar iyi."

"Senin ailene iyi davranmadı ama," dedi Oğul.

"Gerçekte davrandı," diye yanıtladı onu Jadine. "İkisi de onlara iyi davrandı. En azından görebildiğim kadarıyla. Bu yüzden o gün çok şaşırdım. İnanamadım. İlkokul çocukları gibi kavga ettiler."

"Çılgınca," dedi Oğul, kurtuluşu düşünerek.

"Gerçekten çılgınca." Jadine erkeğin göğsündeki kılların üstünde iki parmağına çarliston yaptırıyordu. "Zengin olacağız, onları yanımıza getirtip sonsuza kadar mutlu yaşayacağız," dedi ve öyle olacağını düşündü; ama bu dakikada değil, bugün değil, düşünecek o kadar çok şey vardı ki. O evde iki ay daha kalabilirlerdi, ancak daha fazla zamana gereksinimleri vardı. Jadine her zamanki alışkanlığıyla, izci kızlar gibi bedenindeki bütün tüyleri temizliyordu, sonunda Oğul ona bedeninin biraz tüylü olmasını arzuladığını söyleyebildi. Ama tüylerin uzaması için zaman gerekliydi. Daha çok zaman. Jadine'in Oğul'un doğru dürüst bir resmini çizmesi için de zamana gereksinimleri vardı. Ama dokunmak varken resmini çizmek niye? Gerçek bir paella yapmak için, Jadine'in makrame saksılığı bitirmesi için, Oğul'un bulaşık makinesini onarması için, bütün bunlar için zaman gerekiyordu onlara. Birbirlerine âşık olmalıydılar – bir kez olsun televizyonu açmamışlardı. Sigara ya da içki almayı da unuttular, parkta koşuya bile çıkmadılar.

Koca kentte Oğul'un sürekli çalışabileceği, yetişkinlere göre bir iş bulamadılar, böylece o da ara sıra bulabildiği, genç-

lerin yaptığı işlerle ve yetişkinlere has işlerin bir bölümünü üstlenmekle yetindi. Jimnastik salonlarındaki adamlarla konuştu. Siyahlar ona, Baltimore'a git, dediler. Herkes Baltimore'daki doklarda çalışıyor. Ya da Galveston'da, San Diego'da ya da New Orleans'da ya da Savannah'da. New York'taysa hiç iş olanağı yoktu. Biraz para aşırabilirdin – hepsi bu. Kimi ikinci sınıf kamyoncular ona kaba saba işler, gözetleme işi falan verdiler, kimi zaman da rüşvet dağıtmayı üstlendi. Ne var ki bunların hiçbiri onun ilgisini çekecek türde işler değildi; bir öğleden sonra, Broadway'le 101. Sokak'ın kesiştiği köşede bir kamyoncunun kutuları boşaltmasına yardım ederken trafiğin karıştığını duydu. Kafası tıraşlı, burun deliğinde ufak bir halka takılı genç bir kız sokağın ortasında adamın birine küfrediyordu. Yüzündeki şaşkın ifadeye bakılırsa Afrikalı ya da Batı Hint adalarından gelme birine benzeyen adam hiç konuşmadan kıza bakıyordu. İki ya da üç arkadaşı arabalarına dayanmışlar, gözlerini başka yerlere dikmişlerdi, ancak bu işin sonucunu bekledikleri besbelliydi. Kızın üzerinde blucin, ince bir kazak, ayaklarında da kalın tabanlı ayakkabılar vardı. Sesi çavuş sesi gibiydi, konuşması da öyle ahlaksızcaydı ki unutulacak gibi değildi. Arabalar yoldakilere korna çalıyorlar, sonra da şerit değiştiriyorlardı; yayalar kavgacılara bakıyor, sonra da yoklarmış gibi davranıyorlardı. Gözlerini hiç ayırmadan bakanlar yalnızca Oğul ve bir de ikinci kat pencerelerinde duranlardı. Durum utandırıcı olmaktan da öteydi. Kızın yüzü gerilmiş, berbat bir ifade almıştı; işaret parmağıyla kaldırıma kurşun yağdırıyordu sanki. Ancak kısılmış, öfkeli gözlerinin içinde başka gözler vardı – kimisi incinmiş, kimisi yürekli, kimisi de yalnız, çukura kaçmış gözler; kızın tıraşlı başı Oğul'a kendi kızkardeşini anımsattı. Kızın küfürlerini, utanç verici, öfkeli sözlerini dinledi; sonunda o adam; başına bir şey gelmeyeceğine emin oldu (destekçileri hâlâ arabalarına dayanmış duruyorlardı), kıza sırtını dönüp

gitti. Adamın çekip gitmesi kızın burnundaki halkanın parlaklığını gidermedi, çenesini kapatmasını sağlamadı. Adam sokağın sonuna gidene kadar kız sözcükleri bir kamçı gibi indirdi arkasından, belki peşinden de gidip sürdürecekti bu işi, ama kızın gözlerinin içindeki gözler Oğul'un içini sızlatmıştı, onun yanına gitti, önünde durdu, kollarını ona açtı. Kız ona baktığında gözlerindeki nefret lavlardan bile eskiydi.

"Gel buraya," dedi Oğul.

Kız yerinden kımıldamadı, onu ikinci kat seyircilerinin gözlerinden korumak, ateşini küllendirmek için Oğul sarıldı ona. Kız eğildiyse de Oğul onu bırakmadı. "Soğuktan donacaksın," dedi. "Gel sana bir içki ısmarlayayım." O zaman kız alnını Oğul'un göğsüne dayadı, ağlamaya başladı.

"Haydi gel," dedi Oğul. "Az ileride bir yer var." Kolunu kızın omzundan çekmeden onu bir Çin lokantasına götürdü, bir cin ısmarladı. Kız içkiyi içti, Oğul'a adamı anlatmaya başladı, ama Oğul başını salladı. "Yapma," dedi kıza. "Bunu düşünme. Kalacak yerin var mı?"

"Bu gece kalacak yerim yok," dedi kız. Böylece Oğul kutu taşıma işini bıraktı, kızı evine götürdü.

Sonra üçü birden, yani Nommo, Jadine ve Oğul bir mezeci dükkânına gittiler, uzun uzun tartıştıktan sonra patates cipsinde karar kıldılar. Oğul'un son on dolarını harcayarak A&W kök birası ile üç tane de Payday şekerlemesi aldılar. Dışarı çıkıp kar altında hepsini yediler. Soğuktan donarak, kıkır kıkır gülerek eve yürüdüler, Oğul'la Jadine köpek yavruları gibi uyurken Nommo bozuk paraları alıp kaçtı.

Yine de Eloe'de ısrar ediyordu Oğul. Jadine kabul etti, ama daha bu konuda ne yapacaklarını tasarlamadan Jadine'in ayağının başparmağını, Altıncı Cadde'nin tam ortasında takılı bir metal levhaya sapladı. Eve vardığında başparmağı davul gibi şişmişti ve çok acıyordu. Oğul, tırnak törpülerini ve bir şeker kutusunun kurdelesini kullanarak parmağa atel yaptı.

Bütün gece boyunca yarım saatte bir uyanıp kızın parmağına İngiliz tuzu eriyiğiyle pansuman yaptı. Sabahleyin şiş inmişti, Oğul da kızı uyur bırakıp işe gitti. Jadine uyanıp da seke seke banyoya gittiğinde, Oğul'un klozet kapağına açık saçık, gülünç bir resim çizmiş olduğunu gördü. Oğul, kahve molası verdiklerinde eve telefon etti.

"Parmağın nasıl?"

"Yalnız."

"Benimki de."

"Öğle yemeğine eve gel."

"Öğle yemeği molası yalnızca otuz dakika bebeğim."

"Yine de gel."

"Zamanında geri dönemem. Yarım günlük yevmiyemi alamam."

"Ben onu sana telafi ederim."

Oğul eve geldi, Jadine zorlanmadan yürüyene kadar da işe dönmedi. Banyo küvetinin içinde oturup Çin yemeği yediler; Jadine ona, beyaz kızların seslerine ve hareketlerine öykünerek *Gerçek İtiraflar*'dan öyküler okuyor, Oğul da karnı ağrıyana kadar gülüyordu. Jadine ona Césaire'i okuduğunda gözlerini yumdu. İncil'in cinsel arzu uyandıran bölümlerini okuduğunda kıza baktı.

Jadine artık kendini öksüz hissetmiyordu. Oğul onu bağrına basıyor, koruyordu. Jadine gece huzursuz bir düş görüp uyandığında yana dönmesi yetiyordu: Erkeğin sağlam omuzlarını, sınırsız, geniş göğsünü yanıbaşında buluyordu: Bedeninin hiçbir yerini ondan gizlemiyordu. Acaba kendimi geri çekmeli miyim, ondan saklı bir şeylerim olmalı mı, diye soruyordu kendi kendine, ancak Oğul onun saçlarını ayırıyor, dilini o çizginin üzerinde gezdiriyordu. Ne bağışlanacak bir şey vardı, ne de kazanacak; gelecekse beş dakika uzaktaydı. Oğul, kızın öksüzlüğünü bütün bütüne gidermiş, ona yepyeni, kullanılmamış bir çocukluk armağan etmişti. New York

kentindeki son âşıklar onlardı –dünyadaki ilk âşıklar–, tutkuluydular ama becerikli değildiler, bankada paraları kalmadı. Teksaslı zenginler gibi para harcıyorlardı. Oğul'un boğazı konuşamayacak kadar ağrıdığında, Jadine onu yatağa soktu, bir Bergdof kutusunun içine bir dama tahtası çizdi. Oyunu draje çikolatalarla oynadılar, ama dama yapıldığında çikolatalar dik durmadığından onların yerine Jadine'in Enovid'lerini kullanmaya başladılar, hem yüzleri düzdü onların, hem de böylece Jadine aldığı taşları yiyemiyordu. Jadine sek konyağın boğaz ağrısına iyi geleceğini söyleyerek Oğul'a öyle çok ve öyle hızlı konyak içirdi ki adam baygın düştü. Onun böyle tek başına baygın olması kızın hiç hoşuna gitmeyince o da geri kalan konyağı içti ve bayıldı. İlk kendine gelen Oğul oldu, bütün mikropları kusup çıkardı. Yıkanıp giyindikten sonra kızın uyumasını seyretti. Kız uyandığında ne görebiliyor ne konuşabiliyor ne de hareket edebiliyordu, bu yüzden Oğul iri elini kızın alnına dayadı, o kendine gelinceye kadar orada öylece tuttu.

Artık partilere gitmiyorlardı – başka insanlar onların birbirlerini görmelerine engel oluyordu. Suggs'a da Across 110. Sokak'a da gitmekten vazgeçtiler. Artık gülmüyorlar, birbirlerine gülümsüyorlardı. Odanın iki ucundan, yatağın iki ucundan, masanın iki ucundan. Konuşmaları zaman zaman şifreye dönüşüyordu, kimi zaman da birbirlerinin kolları arasındayken ağızlarından çıkan monologlara. Ne gökyüzüne bakıyorlar, ne de güneşin doğuşunu görmek için erkenden kalkıyorlardı. Müzik de dinlemiyorlardı, ilkbaharın yaklaşmakta olduğundan hiç mi hiç haberleri yoktu. Birbirlerinden uzaktayken böyle şeyleri hayal meyal fark edebiliyorlarsa da birlikteyken düşüncelerini somut dünyanın üstünde toplayamıyorlardı. Dünyayı yeniden yaratıyorlar, birbirlerine bakınca anımsıyorlardı. Oğul aynada Jadine'in yüzüne bakıyor, denizde geçirdiği ve suyun gökyüzüne benzediği günler

geliyordu aklına. Jadine onun bedenini inceliyor, portakalları, iskambil kâğıtlarındaki bacağı, yeşil şarap fıçılarını düşünüyordu. Oğul, durgun hayattı, bebeklerdi, kesme camdı, çivitti, mızraktı, çiğdi, limon sarısıydı, arma kırmızısıydı ve yosun yeşiliydi, kızla dansetmek isteyen bir ağacın anısıydı. Akıllarını başlarına toplamak, kendilerinin dışındaki şeyleri ciddiye almak güç geliyordu onlara, ancak zaman zaman başarıyorlardı bunu. Jadine'in aklından üniversitedeki eski hocasını aramak geçti, kendisine her zaman iş bulabileceğini söylerdi o. Ama belki de onu Mayıs'ta –sınavlar bitince– aramak daha iyi olurdu. Bir çiçekçi dükkânı açıp adını da Jade ve Oğul koymayı düşündüler, banka soymayı, siyahi mankenlerin çalışacağı bir manken ajansı açmayı konuştular, Yeni Okul'u,* Empire State'i tartıştılar, Gideon'un işsizlik parasını almanın bir yolunu bulabilir miyiz diye kafa yordular.

Ancak Jadine hiç kaygılanmıyordu. Bankada 1940 doları vardı, Paris'te ve ilişkisi olduğu başka yerlerde de 5000 doları. Paraya gereksinimleri olduğunda bir manken ajansına girer, anasından emdiği süt burnundan gelinceye kadar çalışabilirdi.

İşsizlik parasını almak için kurdukları plan işledi, ne var ki elele tutuşup Eloe'ye doğru yola çıkmadan önce Oğul ancak bir tek çeki alabildi.

* Amerika'da bir üniversite. (ç.n.)

8

Hava öylesine acıyla doluydu ki, boru çiçekleri o havayı içlerine çekemiyordu. Asmaların üzerinde sıra sıra kıvrılıyor, Valerian'ın görüş açısının içine dikkat çekmeden düşüyorlardı. Valerian serada oturmuştu, oğlunun şarkısını ilk kez duyduğu 1950 yılı dışında hiçbir şeyle ilgilenmiyordu.

O yıldan bu yana karısının içki içtiğini, pek de gizli saklı denemeyecek bir alkolik olduğunu düşünmüştü hep; uyku maskeleri, sakarlığı, güzellik uğruna çıktığı kaplıca tatilleri, kendini geri çekmeler, sabahları güç uyanmalar, geceleri ağlamalar, alınganlığı, o şapşalca, şekerli öpücüklerle gösterilen anne sevgisi – bunların hepsi içki içtiğinin işaretiydi. Karısının içtiğini düşünüyordu Valerian, hem de çok ve gizli gizli. Valerian'ın yanındayken yalnızca şeri ya da şarap içmesi bu yüzdendi. İçki bağımlısı olmayanlar gerçek içkiler içerler; her fırsatta Chablis içmekte direnenler yalnızca gizli gizli içenlerdir – ya da Valerian böyle sanıyordu. Bunun doğru olmasını diliyordu. Karısının asla sarhoş olmadığını, asla "aklının başından gitmediğini", asla uyuşuk, akşamdan kalma olmadığını, ya da uzun zamandır içki içmediği için cinnet geçirmediğini bilmek onu kahrediyordu. Ayyaş olmasını kabul edebilirdi, aslında etmişti de, çünkü karısının öyle olduğuna hep inanmıştı. Güzel (güzel ve tatlı), aklı başında genç bir kadının kendi çocuğunun kanının akmasından zevk aldığını bilmek her şeyden kötüydü. Hem de ne zevk almak. Bir keresinde eline tırnak makasını alıp kendini banyoya kilitlemişti, salt o arzuya

yenilmemek için. Ama ciddi bir şey olmamıştı. Çocuğu kaldırıp odanın bir ucuna ya da pencereden dışarı fırlatmış değildi. Kaynar suyla haşlamamış, yumruk atmamıştı. Yalnızca o yumuşacık, tatlı ette nefis bir iğne deliği. Evet bu sözcüğü kullanmıştı karısı: "nefis" "Yanlış olduğunu biliyordum, kötü olduğunu da. Ama o işi yapmak nedense nefis geldi bana." Karısı bunları ona, herkes gittikten sonra, yemek masasında otururken yüksek sesle söylemişti. Valerian'ın dizleri titremiş, yerine oturmak zorunda kalmıştı. Zencilerin hepsi odadan çıkmış, çalılıklar, ağaçlar gibi görüş açısından çekilmiş, o ikisini avizeden dökülen ışığın altında yalnız bırakmışlardı. Margaret orada, Valerian'ın yanıbaşında duruyordu. Ondine'in attığı tokattan sonra yanağı yine eski beyazlığına kavuşmuştu, saçları karışmıştı, ama sevimliydi. Orada durmuş bunları sakince söylemişti Margaret, Valerian ona hak verdi, söylediklerinin doğru olabileceğini, doğru olması gerektiğini düşündü – yani nefis olduğunu düşündü, çünkü o anda kaz leşinin yanındaki tepside duran et bıçağını alıp karısının güzel yüzüne saplayabilseydi bunu da nefis bulacaktı Valerian. Nefis. Kesin ve nefis. Ama dikkatini toplayamıyordu. Dizleri titriyor, masa örtüsünün üzerinde duran elleri ürperiyordu. Ne ellerinin orada öyle titrediğini görmek ne de karısının yüzünü görmek istiyordu. Bunu aklından geçirdi – yani karısının yüzüne bakmaktan vazgeçmeli miydi, ya da nasıl vazgeçip ellerine bakabilirdi. Bir türlü karar veremedi, gözlerini karısından çekemedi. Karısı konuşurken o da bu nokta üzerinde düşünmeyi sürdürdü. "Çok tuhaf," diyordu karısı, "iğnenin bıraktığı izi görüyor, çocuğun ağladığını duyuyordum, ama nedense canının o kadar yandığına bir türlü inanamıyordum." "İz" demişti. İzi görmüştü. "Canının o kadar yandığını" sanmamıştı. Tıpkı şirin, ama ölmek üzere olan bir farenin dalağını çıkaran bir laboratuvar asistanı gibi konuşmuştu.

Ansızın ne yapacağını buldu; ona gidecekti. Michael'a gidecekti. Onu bulacak, ona dokunacak, onu okşayacak, kolla-

rına alacaktı. Şimdi. Ayağa kalkmaya çalıştıysa da felçli bacakları kendisini engelledi.

"Artık kulaklarım duymuyor," dedi. "Duymuyor."

O zaman Margaret sustu, büyük bir anlayışla, büyük bir sabırla ona baktı. Valerian hâlâ ayakta duramıyordu. Margaret bunu da anladı, başka bir söz söylemeden odadan çıktı. "Sonra," diyordu ayak sesleri, "daha güçlü olduğun zaman sana bunu söyleyeceğim. Seninle paylaşacağım. Benim olduğu kadar senin de olacak bu."

Valerian kıpırdamadı. Asla o kadar gücüm olmayacak, diye düşündü. Asla bunu dinleyecek kadar güçlü olmayacağım. Şimdi ya ölmeliyim ya da ona gitmeliyim. Bu masadan uzaklaşabildiğimde ya birini yapacağım ya da diğerini bu ikisinin arasında kalan bir şey yapamam. O söylenecekleri asla dinleyemeyeceğim.

Sydney, sabahlığı ve pijamasının altıyla, ayağında terlikleriyle yemek odasına geldiğinde saat sabahın ikisiydi. Valerian avizeden yayılan ışığın altında oturuyordu, bacaklarıyla parmakları hareketsizdi.

"Yatağınıza gitmelisiniz, Bay Street."

Valerian başını hafifçe salladı. Yukarı çıkarsa bir daha asla inemeyebilirdi, ayağa kalkması da ya ölmek için ya da Michael'a gitmek için olacaktı.

"Biraz dinlenin; her şeyi sabah olunca düşünürsünüz," dedi Sydney.

Valerian başıyla onu doğruladı.

Masa, Sydney'in gözyaşları içindeki Ondine'i odadan çıkarırken bıraktığı gibi duruyordu. Kendisi Ondine'in soyunmasına yardım ederken, onu yatağına yatırıp uyuyana kadar ayaklarını ovarken hiç kimse sofrayı toplamamıştı. Sydney'i uyku tutmamıştı. Deniz, karısıyla kendisinin çevresini sarmıştı. Onlar denizin üstündeydiler, adadan ayrılırlarsa gidebilecekleri hiçbir yer yoktu. Ne evleri vardı ne de kendilerine ait bir yerleri. Birtakım ucuz hisse senetleri vardı, ama birik-

miş paraları yoktu. Kendi karısının tokat attığı bir kadının kocasının, vasiyetnamesinde onları da düşüneceğine dair verdiği sözden başka bir şey yoktu ellerinde. Sydney sofrayı toplamaya, masadakileri kenardaki büfenin üstüne yığmaya başladı. Ortam öyle gergindi ki dayanamadı, Valerian'a döndü, "Bay Street," dedi.

Valerian ona gece gözleriyle baktı, ama konuşmadı.

"Bizi işten çıkaracak mısınız?"

Valerian, Sydney'e baktı, dikkatini onun üzerinde toplamaya, ne sorduğunu anlamaya çalışıyordu.

"Ne?"

"Ondine'le ben. Bizi çıkaracak mısınız?"

Valerian eliyle alnını tuttu. "Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum," dedi. Sydney bu uzaktan gelir gibi zor duyulan yanıtla yetinmek zorunda kaldı, çünkü Valerian elini başından çekmeden, beti benzi atarak, yeniden Sydney'in dağıtmaya çalıştığı o dehşete kapıldı. Sabahın altısı olduğunda hâlâ orada oturuyordu. Gözleri sonunda kapanmış, zihin çalışması yavaşlamış, neredeyse durmuştu. Doğal bir dürtüyle uyandı. Ölmek için ya da oğluna gitmek üzere bir uçağa binmek için değil, tuvalete gitmek için uyandı. Böylece masadan uzaklaştı, çelimsiz bacaklarıyla merdiveni tırmandı. Doğanın bu çağrısına uyduktan sonra öteki çağrılarına uymaması düşünülemezdi: yüzünü yıkadı, dişlerini fırçaladı, elleriyle saçını düzeltti. Ayakkabılarını çıkardı, elinden bırakmadan yatağının kenarına oturdu. O güzeller güzeli çocuğun çamaşırlıktaki lavabonun altında gizlenmiş hali, konuşamadığı ya da bağıramadığı için şarkı söylemesi – o tablo bütün gece Valerian'ın gözlerinin önünden gitmemişti; bölük pörçük uykusu arasında da, sabah çoraplı ayaklarına bakarken de.

Bunun için ağlamalıyım, diye düşündü. Bunun için gözyaşı dökmeliyim. Ama yaş olmasın Tanrım, kan olsun gözümden akan. Oğlumun yaraları için kanlı gözyaşları dökmeliyim. Ama benim birçok hayata gereksinimim olacak, birçok, birçok,

birçok hayata, her yara için, her kan damlası için, her yanık için ayrı bir hayat gerekecek bana. Bunların herbiri için kanlı gözyaşları dökeceğim ayrı bir hayata ihtiyacım olacak. Daha da çok hayata. Şu şu şu şu için hayata, hayata, hayata. Canı yanmıştı onun. İçten içe, izi silinmeyecek biçimde canı yanmıştı o küçük oğlanın. Dünyada kendisine bütünüyle, bütün varlığıyla bağımlı olduğu tek kişinin –sevmeme şansı bile olmayan tek kişinin– böyle bir şeyi kendisine nasıl yapabildiğini kafasında çözmek bir yana, bunun ne zaman olduğunu bilmeyen, neden olduğunu asla anlamayan, bunları anlatmayı beceremeyen çocuk. Bütün küçük çocuklar gibi bunu hak ettiğine, hak etmiş olması gerektiğine, yoksa kendisine böyle bir şey yapılmayacağına inanan çocuk. Böyle bir şeye göz yumacak bir dünya hayal edilemezdi; düşünülemezdi ya da rastlantıyla *oluşturulamazdı* bile, nerede nerede nerede kalmış onun yaratılması. Valerian haklıydı. Dünyada hiçbir dünya buna göz yummazdı. Öyleyse burası dünya değildi. Başka bir şey olmalıydı. Ben bunun içinde yaşadım, ölünce buradan ayrılacağım, ama burası dünya değil. Bu, hayat değil. Bu, başka bir şey.

Bunun, ne olursa olsun hayat olmadığını bilmek onu biraz rahatlattı. Üstüne bir tür boş, silik bir duygusuzluk çöktü, bu duygusuzluğun, gözlerine kanlı gözyaşları dolana kadar kendisini ayakta tutmasını umdu. Yeniden canlanacak yüreği tek bir amaçla atıp Valerian'ın yaşamak zorunda kalacağı bin yıl boyunca gözlerinden kanlı gözyaşları dökülmesini sağlayana kadar. O zamana, o zamana kadar da.

Margaret o sabah çok erken uyandı, görmesi gereken düşü görmüştü; anlatılamayacak bir düştü. Hemen kalktı; başkalarının önünde küçük düşürülmüş, ayıbının herkesin içinde ortaya dökülmüş olmasının verdiği o harika rahatlama içindeydi, kendine güven duyuyordu. Uzun süre aranıp sonunda ele geçirilen katiller gibi onun da yüzünde, gazetelerdeki fotoğraflara kibirlilik ya da en azından pişmanlık duymama biçiminde yansıyan o huzurlu ifade vardı. Sırrının ortaya çıktığını

gören insanın duyduğu rahatlamanın verdiği huzur. Parçalar yerlerine oturur ve katil içini çekerek, "Tanrı'ya şükür cezamı çekeceğim," der. Bundan sonra olacakları bilemiyordu Margaret, ancak bu soruna çözüm bulması gerekmiyordu. Bu, sonraya ait bir şeydi, oysa onun şimdiki işi, geçmişi açığa vurmaktı. Şu anda saçlarını yıkamalı, iyice yıkamalıydı. Sabunlayıp iyice köpürtmeli, bir daha bir daha durulamalıydı. Sonra saç bakımıyla ilgili olarak kendisine yapılmış bütün uyarıları hiçe sayarak güneşte oturdu, saçını kuruttu.

L'Arbe de la Croix, hayaletler evine döndü. Çiftler ya birbirlerine sokulmuş ya da birbirlerinden uzaklaşmışlardı; yüreklerinin mırıltıları hülyalı papatya ağaçlarıyla rekabet ediyordu. Jadine'le Oğul birlikte evden uzaklaşıp gizlice planlar yapıyorlar, Sydney'le Ondine diken üstünde yaşıyorlardı, korkuyorlardı, öfkeliydiler, somurtuyorlardı. Kâh birbirlerini paylıyorlar, kâh avutuyorlardı. Valerian çoğunlukla odasından çıkmıyordu; seraya bakan yoktu, postayla da kimse ilgilenmiyordu. Yıldızçiçekleriyle sıklamenler sessizliğin altında eziliyoru – çünkü artık onları besleyen müzik yoktu. Sydney sofraya yemek getiriyorsa da masada kimse olmuyordu. Jadine'le Oğul soğutucudaki yiyecekleri yağmalıyorlardı – bu konuda suç ortaklarıydılar. Margaret'se yalnızca sabahları kahve içmek için iniyordu aşağıya. Sydney Valerian'ın odasına gönülsüzce hazırlanmış sandviçlerin durduğu tepsiler taşıyor, sonra onları hiç dokunulmamış olarak geri götürüyordu.

Margaret olanları kocasına bölük pörçük anlatıyordu. Öyküsünü kocasının ağzına kaşıkla verir gibi azar azar akıtıyordu, bir lokma orada, bir lokma burada. Merdivende karşılaştıklarında bir cümlesi havada uçuşuveriyordu: "Sandığın kadar sık yapmıyordum, arada onunla çok, çok uzun, mutlu günlerimiz oluyordu." Ama Margaret bunu söylerken Valerian yatak odasına girmiş oluyordu. Bir başka sefer, "Kendini onu sevmediğime inandırmaya çalışma. O benim için hayatımdan da değerliydi; Hayatımdan da." Kocasının sırtı hızla uzaklaştığından Margaret'in cümlesini yinelemesi gerekiyordu. Vale-

rian o karanlık gözlerini asla karısına çevirmiyordu. Margaret kafasındakileri ona lokmalar halinde, çabucak yutabileceği büyüklükte anlatıyordu, çünkü öğrendiği, hatırladığı şeyi tanımlayacak sözcükleri bulamıyordu. Güneşin tükendiği, hiç kimsenin sokağa çıkmadığı o uzun ve sessiz günleri tanımlamanın bir yolu da yoktu, bunun için bir neden de. Elbette dergiler vardı gelen, ancak ne *Life* ne de *Time* sabahları dolduracak güçteydiler. Böyle bir günde başlamıştı işte. Bir kerecik yapmıştı, bir hataydı, sonra bir kez daha; sonra bu iş, dört gözle beklediği, direndiği, boyun eğdiği, tasarladığı, karşısında dehşete kapıldığı ve unutmak istediği şeye dönüşmüştü, çünkü onu yapması o olayın nedenini de doğurmuştu. O çocuksu ihtiyaç Margaret'i öfkelendiriyordu. Bu ihtiyacın varlığını sınırlamak zorunda kaldığı zamanlar oluyordu; onun kendisinin en iyi, en güvenilir yanını belli ederek ya da etmeyerek talep etmesini önlemek zorunda kalıyordu. O ihtiyacın, güvende olmaya karşı duyduğu şaşılası iştahtan ne kadar nefret ettiğini sözcüklere dökemiyordu – bir çocuğun kendisi uyurken yanında hep birinin olduğu, uyandığı zaman başucunda birini bulacağı, karnı acıktığı zaman bir yerlerden yiyecek bulup buluşturulacağı yolundaki inancını iğrenç bir kibirlilik olarak görüyordu. Margaret kocasına onun hoşlanabileceği kadarını anlattı; kendini kontrol edemediğini söyledi – aslında doğruydu da bu, çünkü ne zaman o aşırı küstahlığın, o budalaca güvenin elinde tutsak olduğunu hissetse, elinde olmadan deliyordu onu.

Sonunda bir gece Margaret kocasının odasına geldi ve kapıyı içeriden kilitledi.

"Az önce Michael'la konuştum," dedi.

Valerian karısına inanamadı. Ona telefon edebilmiş miydi o? Onunla konuşabilmiş miydi? Adını söyleyebilmiş miydi? Karısı bunları her zaman yaptığı bir iş gibi yapabilmiş miydi?

"Bize iki tane telgraf göndererek gelemeyeceğini bildirmiş. İki tane. Hiçbirini bize telefonda okumadılar. Michael'a, B.J. Bridges'e telefon etmesini söyledim. Yeni Yıl'da konuk ağırlayamayacağımız apaçık ortada."

Valerian'ın dili tutulmuştu sanki. Karısı bu havada konuşmayı, sanki hiçbir şey olmamış gibi şundan bundan söz etmeyi sürdürecek gibiydi. Valerian'ın gözlerinden hâlâ kan damlamamıştı, demek ki bu yaşadığı, hâlâ hayat değildi. Bu yaşadığı, bambaşka bir şey olduğu için buna katlanabilirdi.

"Ona telefon etmeye nasıl cüret edersin?" diye sordu boğuk bir sesle. "Nasıl cüret edersin?"

"O zarar görmedi Valerian. Görmedi."

Valerian hiçbir şey söylemedi, gözlerini karısına dikmekle yetindi. Karısı şimdi daha sevimli görünüyordu, saçına sprey sıkmamıştı, tuhaf biçimler vermemişti, saçları doğal haliyle, başının şeklini alarak aşağı dökülüyordu. Margaret'in yüzünde makyaj da yoktu. Kalemle biçim verilmiş kaşlar yerine ufak, sevimli kaşlar, ince üst dudağı da her zamanki kalın boyalı halinden çok daha hoştu.

"Bunu nasıl bilebilirsin? Neyin zarar olduğunu neyin olmadığını nasıl bilebilirsin? Sen şunun şunun şunun şunun arasındaki farkı bilmezsin ki." Durdu, söyleyemiyordu. "Zarar gören bir şeyle iyileşen bir şey arasındaki farkı nereden bileceksin?"

"Biliyorum; ben onu görüyorum, ziyaret ediyorum. İnan bana, iyi o. Çoğu kimseden daha iyi."

Birkaç dakika ikisi de sustular, sonra Margaret konuştu: "Bana nedenini sormak istiyorsun. Sorma. Bunu yanıtlayamam. Sana, o hareketi yapmaktansa yapmamak için kendimi tutmakta daha başarılı olduğumu söyleyebilirim. Yaptığım zaman da, istemeden oluyordu bu. Önceleri bunu, çocuk ağladığı ya da uyumadığı için yaptığımı düşünmüştüm. Ama bazen bunu çocuğu ağlatmak ya da uykudan uyandırmak için de yapıyordum."

"Bunları dinlemek istemiyorum Margaret."

"Dinlemelisin. Ben bunu yaptım, bununla yaşadım. Sen de dinleyebilirsin."

Margaret ona güçlü görünüyordu. Kendisi eriyip giderken, acıdan başka bir şey yaşamıyorken karısı güçlüydü, ken-

disinden daha güçlüydü. Bu konudan sanki bir hastanın geçmişini, bir ameliyatı, kendisine uygulanan ve başarıyla sonuçlanan bir ameliyatı kocasına anlatır gibi söz ediyordu.

"İğrençsin. Çok çok çok çok gaddarsın. Gaddar olduğun için yaptın bunu."

"Yaptım, çünkü yapabildim Valerian, yapamadığım zaman da yapmaktan ya da yapmayı istemekten vazgeçtim."

"Yapamadığın mı?"

"Evet, yapamadığım, Michael büyüdüğünde, karşılık verebilecek... anlatabilecek yaşa geldiğinde."

"Beni yalnız bırak."

"O iyi diyorum sana. Bir şeyi yok."

"Lütfen beni yalnız bırak."

Margaret anladı, iyice anladı, bir tek söz daha etmeden kapının kilidini açtı, dışarı çıktı.

Bir başka sefer kocasını kahvaltı masasında bekledi, ona, "O sana hiçbir şey anlatmadığı için öfkelisin," dedi.

"Bana neden anlatmadı?" Valerian'ın aklına henüz böyle bir şey gelmemişti; yalnızca lavabonun altındaki çocuğun hayaliyle yaşamış, yalnızca la la la la'yı duymuştu, ama şimdi öfkesinin bir nedeninin de karısının söylediği şey olduğunu anlıyordu. "Bana neden anlatmamıştı?"

"Sanırım çok utanıyordu."

Valerian'ın elleri yeniden titremeye başlamıştı. "Seni neden seviyor o?" diye sordu titreyen parmaklarının üstünden. "Neden seni seviyor o?"

"Çünkü ben de onu seviyorum."

Valerian başını salladı, üçüncü kez aynı soruyu sordu, "Seni neden seviyor o?"

"Kendisini sevdiğimi biliyor," dedi Margaret, "engel olamadığımı da biliyor."

O *zaman* Valerian avazı çıktığı kadar bağırarak sordu, "Seni neden seviyor o?"

Margaret masmavi gözlerini yumdu. "Bilmiyorum."

Artık gözyaşları geliyordu. Hepsi birden değil ama. Beklediği, arzuladığı gibi kanlar boşalmıyordu; akanlar, daha çok bir alacakaranlık ışıltısı, gittikçe parlaklaşan gözlerinde bir parçacık cıva gibiydiler. Bu başlangıçtı, devamının geleceğini biliyordu Valerian. Şimdilik bu parlak ateşle yetinecekti.

Margaret gözlerini açtı, Valerian'ın gözlerine baktı. "Vur bana," dedi usulca. "Vur bana Valerian."

Kadına dokunduğunu, onun tenine değdiğini düşünmesiyle birlikte Valerian'ın titreyen parmakları öfkeyle kasıldı. Bütün bedeni gerildi. "Hayır," dedi. "Hayır."

"Lütfen. Lütfen."

"Hayır."

"Vurmalısın. Lütfen, vurmalısın."

Valerian şimdi, eskiden makyajın kusursuz bir biçimde gizlediği çizgileri görebiliyordu. Şurada burada incecik çizgiler vardı, saçının dipleri de geri kalan bölümünden oldukça farklıydı. Gerçeğe uygundu Margaret. Bir Valerian şekerlemesi gibi değil, otobüsteki karşılaşılan biri gibiydi, biçimlenmiş, canlanmış, sizin olmayan, sizin erişemeyeceğiniz türden bir hayatla dolu biri.

"Yarın," dedi Valerian. "Belki yarın."

Margaret bunu ondan her gün istedi, Valerian da her gün, "Yarın, belki yarın," diye yanıtladı onu. Ama asla vurmadı karısına, Margaret ise ortak acılarını azaltacak bir yol bulmakta zorluk çekiyordu.

Yeni yılın ilk gününde Margaret mutfağa geldi. Ondine her zamanki gibi oradaydı. Margaret'in yakalayıp çektiği örgüleri şimdi başının üstünde çaprazlama, düzgünce duruyorlardı. Görmesi gereken düşü görmüş olan Margaret, kendini tertemiz, hafiflemiş hissediyordu, mutfağın sallanan kapısından geçti, gelip meşe masanın yanında durdu. Ondine uyukluyordu, başını oturduğu iskemlenin arkalığına dayamış, ayaklarını da karşısındaki iskemleye uzatmıştı. Kapının menteşelerinin gıcırdadığını duyunca hemen uyandı, kulaklarını dikti, ayağa fırladı.

"Hayır, hayır. Otur yerine Ondine."

Ondine ayakkabılarını giydi, oturmadı. "Bir şey ister misiniz?" diye sordu, hem alışkanlıkla hem de kendisinden istenileni yapmak ve o kadını mutfaktan çıkarmak amacıyla.

"Hayır, hayır. Teşekkür ederim." Margaret oturdu, bu sözleri izleyen sıkıntılı sessizlikten rahatsız olmuşa benzemiyordu. Gözlerini siyah kadının durduğu yerin ilerisine, pancurların arasından gökyüzünün göründüğü noktaya dikmişti.

"Bildiğini biliyordum," dedi. "Bunu hep biliyordum."

Ondine onu yanıtlamadan yerine oturdu.

"Oğlumu severdin, değil mi?" Bu sözler bir sorudan çok bir görüşün dile getirilişiydi.

"Sevgiye ihtiyaç duyan bütün küçük şeyleri severim," dedi Ondine.

"Sanırım hiçbir şey anlatmadığın için sana teşekkür etmeliyim, ama şunu da söylemeliyim ki Ondine, anlatmış olsaydın daha iyi olurdu. Yaptıklarına tanık olan kişiyle aynı evde yaşamak çok güç bir şey. Ama seni anladığımı sanıyorum. Senden nefret etmemi istedin, öyle değil mi? Bunun için bunca yıl hiç konuşmadın. Senden nefret etmemi istedin."

"Hayır, istemedim. Sizi... sizi pek düşünmüyordum."

"Ah, evet, düşünüyordun, benden nefret etmek sana iyi geldi, öyle değil mi? Ben alçak beyaz kadın sen de iyi siyah kadın olabiliyordun. Böyle olması işine mi geldi?"

Ondine karşılık vermedi.

"Her neyse, ben buraya üzgün olduğumu söylemeye gelmiştim."

Ondine içini çekti. "Ben de üzgünüm."

"Dost olabilirdik Ondine. Tıpkı ilk günlerde olduğu gibi; ben senin mutfağına gelirdim, yemeklerini yerdim, durmadan gülerdik. Gülmez miydik Ondine? Durmadan gülmez miydik? Gülmez miydik? Doğru söylemiyor muyum?"

"Doğru söylüyorsunuz."

"Ama sen benden nefret etmek istedin, bu yüzden de bir şey anlatmadın."

"Anlatacak kimse yoktu ki. Bu kadın işiydi. Ne sizin kocanıza anlatabilirdim, ne de benimkine."

"Bana neden söylemedin? Yani neden bana bağırmadın, beni durdurmadın falan? Biliyordun, ama tek kelime etmedin."

"Sanırım bizi kovmanızdan korktum. Sydney'e söyleseydim, o da Bay Street'e anlatırdı, biz de işimizden olurduk – iyi bir işten. Gerçeği söylemem gerekirse o zamanlar ne düşündüğümü bilmiyorum. Ama bir kez gizli tutmaya başlayınca bu yaptığınız sanki benim de sırrım olmuştu. Bazen de biz gidersek sizin dizginlenmenizi sağlayacak kimse kalmayacağını düşünürdüm. O çocuğu orada öyle tek başına bırakmak istemiyordum."

"Beni durdurmalıydın."

"Siz kendi kendinizi durdurmalıydınız."

"Durdurdum. Bir süre sonra durdum, ama sen beni daha önce durdurabilirdin Ondine."

Ondine avuç içlerini gözkapaklarına bastırdı. Ellerini çektiğinde gözleri kıpkırmızıydı. Soluğunu saldı, çok yaşlıydı. "Bu da mı benim işim? Sizi durdurmak?"

"Hayır, işin değil Ondine. Ama görevin olmasını çok isterdim. Bana yardım edecek kadar beni sevmeni dilerdim. Daha on dokuz yaşındaydım. Sense, kaç, otuz mu? Otuz beş mi?"

Ondine başını yana eğdi, patronuna yan yan baktı. Kaşlarını kaldırdı, gözlerini kıstı. Sanki Margaret'i ilk kez görüyordu. Başını hayretler içinde öne arkaya, öne arkaya salladı. "Hayır," dedi. "Otuz beş yaşında değildim. Yirmi üç yaşındaydım. Genç bir kızdım. Tıpkı sizin gibi."

Margaret başını eline dayadı. Batan güneşin rengindeki saçlarının dipleri kahverengiydi. Başını bir an öylece tuttu, sonra, "Beni bu yaptığım için bağışlamalısın Ondine," dedi. "Bağışlamalısın."

"Siz kendinizi bağışlayın. Ötesini istemeyin."

"Bak ne diyeceğim Ondine. Bak ne diyeceğim, ben harika, harika bir yaşlı hanım olmak istiyorum." Margaret havlar gibi, kesik kesik güldü, sesi boğazının alışılmadık bir yerin-

den çıkmıştı. "Ondine? Haydi gel, harika yaşlı hanımlar olalım. Senle ben."

"Hıh," dedi Ondine, ama hafifçe gülümsüyordu.

"Artık ikimizin de çocuğu yok Ondine, Üstelik ikimiz de buraya tıkılıp kaldık. Dost olmalıyız. Henüz vakit var."

Ondine camdan dışarı baktı, yanıt vermedi.

"Çok mu geç Ondine?"

"Hemen hemen," dedi Ondine. "Hemen hemen."

Hayatın bir yerinde dünyanın güzelliği artık yeter. Onu fotoğraflamanız, resmini yapmanız, hatta anımsamanız bile gerekmez. Yeter bu güzellik. Artık kaydını tutmanız, birisiyle bu güzelliği paylaşmanız, bunu ona anlatmanız gerekmez. Bu olduğu zaman –yani bu koyveriş– öyle yapmak elinizden geldiği için koyverirsiniz. Dünya her zaman yerinde duracaktır – siz uyurken de duracaktır, uyandığınızda da. Bu yüzden uyuyabilirsiniz, uyanmanız için de bir nedeniniz vardır. Solmuş bir ortanca da yeni çiçek açan bir ortanca kadar şaşırtıcı ve hoştur. Karanlık bir gökyüzü güneş kadar baştan çıkarıcıdır, çiçek açmayan, meyve vermeyen minyatür portakal ağaçları kusurlu sayılmaz; onlar öyledirler. Seranın camları açılıp içerisi havalandırılabilir. Kapının sürgüsü açık bırakılabilir, müslin bez de kaldırılabilir, çünkü işçi karıncalar da güzeldir, ne yaparlarsa yapsınlar, bu işin bir parçası olacaklardır.

Valerian yeniden serasına gitmeye başlamıştı. Ama eskisi kadar erken gitmiyordu; kahvaltı sonrası yağan yağmurun dinmesini bekliyordu. Margaret'e hâlâ, "Yarın. Belki yarın," diyordu. Ancak seranın içinde hiçbir değişiklik yapmadı. Ne tohum ekti, ne de çiçekleri budayıp saksılarını değiştirdi. Hepsi istedikleri yerde, istedikleri gibi büyüdüler ya da öldüler. Başlangıçta adanın olan bütün boşlukları Isle des Chevaliers doldurdu.

Valerian o seradayken masumiyet konusunda düşündü ve bu konuda suçlu olduğunu anladı, çünkü daha ilk gördü-

ğü anda kendi içinde bir şeylerin alçalmasına neden olan bir kadınla birlikte yaşamış ama onu hiç tanımamıştı; oğlunun büyüdüğünü, konuşmaya başladığını görmüş, ama onu da tanımamıştı. Böyle olmasının öyle iğrenç bir yanı, o masumiyet suçunda öyle tiksindirici bir şey vardı ki Valerian tutulup kaldı. Onları tanımamıştı, çünkü tanıma zahmetine girmemişti. Bildiği kadarı ona yetmişti. Daha fazlasını bilmek hem güç hem de korkutucuydu. Tıpkı dipsiz bir kova gibi. Ayağınızla nasıl çiğneyeceğinizi bilirseniz, dipsizlik sizin için sorun olmaz. Margaret dipsizliğin ne olduğunu biliyordu –ona bakmış, içine dalmış ve dışarı çıkabilmişti–, görünüşe göre o, Valerian'dan daha dayanıklıydı. Ne korkunç bir şeydi onun yaptığı... Valerian'ın bunu bilmemesi daha da korkunçtu. Kendisini savunmak için söyleyebileceği tek şey buydu: Bilmiyordum, postacı bana uğramadan gitti. Beklediği iletiyi alamaması belki bu yüzdendi: Masum olduğu için o iletiye layık değildi. Bütün kralların içinden haberciyi öldürtmek gelirdi, haklıydılar da. Haberci gerçek bir haberciyse, değerli bir haberciyse, getirdiği ileti onu yozlaştıracak demektir. O haberci onurlu biriyse bu yozlaşmayı kabul eder. Valerian'a bir haber gelmemişti, ancak o iletiyi almak, öğrenmek, içeriğini dile getirmek için öyle çok beklemişti ki, sonunda onu kendisi uyduruvermişti. Beklediği bilgiyi kendisi uydurmuştu. Dünyayı ve içinde yaşayanları yorumlamak için bu hayal ürünü iletiyi kullanmıştı. Ne var ki oğlunun kendisine lavabonun altından gönderdiği gerçek iletiyi bilmemeyi yeğlemişti. Bilmiyordum'dan başka söyleyebileceği bir şey yoktu. Bu nedenle suçu, masum olmaktı. Bilerek masum olan bir adam kadar tiksindiren başka bir şey var mıdır? Pek az. Masum bir adam Tanrı'nın gözünde bir günahtır, insanlık dışıdır, bu yüzden de hiçbir şeye layık değildir. Hiçbir insan kendi türünden olanların günahlarını, kendi masumiyetinin yaydığı iğrenç kokuyu özümsemeden yaşamamalıdır, bu koku dizi dizi boruçiçekğini soldurup dökülmelerine neden olsa da.

9

"Sen buna KASABA MI diyorsun?" diye bağırdı Jadine. "Burası bir sıra bina gibi sanki. Kentteki bir sıra bina. Queens'deki."

"Kes sesini," dedi Oğul, Jadine'in belini sıkarak. "Burası sadece bir kasaba değil, aynı zamanda ilçenin merkezi. Biz buraya kent diyoruz."

"Burası Eloe mi?"

"Hayır. Burası Poncie. Eloe küçük bir kasabadır. Daha önümüzde on dört millik yolumuz var."

Oğul'un bir araba kiralayıp Florida'ya gitmek istemesinin nedenini Jadine şimdi anlıyordu. Eloe'ye uçakla ulaşmanın bir yolu yoktu. Önce Tallahassee ya da Pensacola'ya gitmeleri, *sonra* Poncie'ye gidecek bir otobüse ya da trene binmeleri, ondan sonra da Eloe'ye giden birinin arabasına kapağı atmaları gerekiyordu; Eloe'ye giden otobüs yoktu, taksiye gelince, kendilerini götürecek taksi bulabileceklerinden kuşkuluydu Oğul. Beleş yolculuğu sorun etmiyor gibiydi. Kendi eşyası da kızın çantasına sığmıştı zaten. Otobüsten indiklerinde Jadine, Oğul'un istasyon dediği yerin önünde yayılmış oturan sekiz on zenci gördü. Oğul içlerinden biriyle en az beş dakika konuştu. Şekerleme otomatının yanında bir otuz dakika daha bekledikten sonra Carl adında bir zenci dört kapılı bir Plymouth'la çıkageldi.

Arabasıyla Eloe'ye götürürken yol boyunca onları sorguya çekti, Oğul ona, Asker adında birinin askerlik arkadaşı

olduğunu, kendilerinin Brewton'dan gelip Gainesville'e gittiklerini söyledi. Şu yaşlı Asker'i bir göreyim dedim, dedi. Carl, Asker'in adını duyduğunu ama onunla hiç karşılaşmadığını söyledi. Carl hayatında hiç kapüşonlu kaşmir kazak ya da Chacrel marka çizme görmemişti, bu kadar dar blucin yapılabildiğini de bilmiyordu, yapılsa bile çocuklardan başka kim giyebilirdi bunu; böylesine dar bir blucin giyince doğru dürüst çalışılamazdı ki. Bu yüzden dikiz aynasından arkaya inanmaz gözlerle bakıp duruyordu. Alabama'nın Brewton'unda hiç kimse böyle giyinmezdi, Montgomery'de de giyildiğini sanmıyordu Carl.

Oğul'un tarifine uyarak arabayı sürdü, sonunda bir evin önünde durup onları indirdi; Oğul, Carl'ın parasını ödeyip arabadan indiğine göre burası Eloe olmalı diye düşündü Jadine.

"Doksan tane ev nerede?" diye sordu çevresine bakınarak. "Ben dört tane görüyorum."

"Buradalar."

"Nerede?"

"Çevreye yayılmışlar. İnsanlar Eloe'de dip dibe yaşamazlar. Haydi gel kızım." Bavulu kaldırdı, yeni damat gibi sırıtarak kızı merdivenden çıkardı. Ahşap bir kapı dingin mart sabahına açılmıştı. Jadine'le Oğul telli bir kapının önünde durdular, içeride bir masanın başında oturan, sırtı onlara dönük bir adam gördüler; Oğul kapıya vurmadı, yerinden de kıpırdamadı, yalnızca adamın başının arkasına baktı. Adam başını ağır ağır çevirdi, onlara baktı. Sonra ayağa kalktı. Oğul, telli kapıyı açtı, Jadine'le birlikte içeri girdi, adama fazla yaklaşmadı, durup gülümsemekle yetindi. Adamsa ne konuşuyor ne de gülümsüyordu; gözlerini dikmiş bakıyordu. Sonra ellerini kaldırdı, yumruk yaptı, iki ayağının üstünde sıçramaya başladı, ip atlayan bir çocuk gibi zıplıyordu döşemenin üzerinde. Oğul sessizce gülüyordu. Bir kadın koşarak içeri

geldi, ama adam sıçramayı, yere güm güm basmayı sürdürdü. Kadın, Oğul'la Jadine'e gülümsedi, aklı karışmış gibiydi. Adam gittikçe hızlanıyor, daha yükseğe sıçrıyordu. Oğul'sa onu izliyor, gülüyordu. Adam ip atlıyor, ama Oğul'un aksine ne gülümsüyor ne de gülüyordu. Sonunda tepinmesi yüzünden masanın üzerindeki lamba kenara kaydı, pencere camlarından biri de kırılıp dağıldı, kapı eşiğinde toplanan çocuklar içeri bakıyorlardı; adam avazı çıktığı kadar Oğul! Oğul! Oğul! diye bağırıyor, ayaklarının çılgın tepinmesine tempo tutuyordu. Oğul onun başını kavrayıp göğsüne çekene kadar adam bağırmayı sürdürdü. "Ben geldim, Asker. Ben geldim."

Asker onun kollarından sıyrıldı, yüzüne baktı, sonra arka pencereye koştu. "Hu-hu, hu-hu!" diye haykırdı, sonra geri geldi, odanın içinde dört döndü. Ön kapıya iki adam geldi, önce odada dört dönene, sonra konuklara baktılar.

"Asker maskaralık yapıyor," dedi kadın.

"Asker maskaralık yapıyor," dedi çocuklar.

Adamlardan biri, "Ulu Tanrım, bu Oğul," diye fısıldadı. Sonra gürültü kesildi. Oğul'la Asker birbirlerinin kafasına, ellerine, omuzlarına vurdular.

"Bu incecik ayakkabıları da sana kim aldı?"

"Saçlarına ne oldu zenci?"

Oğul, Jadine'e, babasını görmeye gittiğinde Asker'in evinde, onun karısı Ellen'le birlikte kalıp kalamayacağını sordu. Jadine istemedi; Ellen'le konuşmaya başladıktan on dakika sonra konuşacakları şeyler tükenmişti bile, ama Oğul ısrar etti, babasını sekiz yıldır görmediğini, babasının tanımadığı birini onun evine bunca zaman sonra ilk karşılaşmalarında götürmek istemediğini söyledi; Jadine bunu anlayabiliyor muydu? Evet, dedi Jadine, Asker'in arka avlusunda mimozaların yanında dururlarken, ama hiç anlamıyordu, tıpkı Oğul'un Asker'le, Drake'le, Ellen'le, eve uğrayan öteki insan-

larla konuşurken kullandığı dili anlamadığı gibi. Kendisinin Ellen'le çocukların yanına gönderilip adamların verandada toplanmalarını, kısaca bir selam verdikten sonra kendisini yok saymalarını da anlayamıyor (ya da kabullenemiyordu); adı Brown, Sarah, Sally ya da Sadie olan –öyle bir söylüyorlardı ki kadının adını, anlamak olanaksızdı– bir kadının öldüğünü duyunca Oğul'un neden hem dehşete düştüğünü hem de rahatladığını anlamamıştı. Ama Oğul'un önerisini kabul etti. Tanrım, Eloe.

Oğul, Jadine'i orada bırakarak, doğduğu eve tek başına gitti. Evin sarı tuğladan yapılma girişi küçücüktü. Cheyenne'le birlikte Sutterfield'de yaşarken oturduğu –ve içine arabayla daldığı– barakayla karşılaştırdığında bu ev gözüne ne kadar büyük ve sağlam görünmüştü. Oysa Ondine'in mutfağından bile küçüktü. Kapı kilitli değildi, ama evde kimse yoktu. Mutfaktaki ocağın üstünde biberli türlü pişiyordu, demek ki İhtiyar uzakta değildi, hemen döner, diye düşündü Oğul. Babası Franklin G. Green yedi yaşından beri İhtiyar diye çağrılırdı, büyüyüp evlenince, bir oğlu doğunca bebeğe İhtiyar'ın oğlu demişlerdi, ikinci çocuğu doğunca birinciyi kısaca Oğul diye çağırdılar. Eskiden hepsi buradaydılar, hepsi, Gainesville'de oturan Horace, Kore'de ölen Frank G., Jacksonville'de bir akıl hastanesinde yatan kızkardeşi Francine ve Asker'in anlattığına göre hâlâ Eloe'de yaşayan ama atletizm bursu almak için Florida'ya gitmiş olan küçük kızkardeşi Porky Green. Bir zamanlar bu evde hepsi birlikteydi, anneleriyle birlikte.

İhtiyar, verandanın önündeki basamakları tırmandığında, Oğul eve geleli birkaç dakika olmuştu. Oğul odanın ortasında durup bekledi. Kapı açıldı, İhtiyar, Oğul'a baktı, elindeki soğanları yere düşürdü.

"Hey İhtiyar, ne haber?"

"Tanrım beni koru, geri döndün."

Birbirlerine dokunmadılar. Ne yapacaklarını bilemediler. Yerdeki soğanlarla oyalandılar, birbirlerine nasıl olduklarını sordular, sonunda İhtiyar, "İçeri gel de sana yiyecek bir şeyler hazırlayayım," dedi. "Burada pek bir şey bulunmuyor, ama haberim olsaydı hazırlık yapardım."

"Askerin evinde bir şeyler yedim."

"Orada mıydın?"

"Buraya gelmeden önce senin ne durumda olduğunu öğrenmek istedim," dedi Oğul.

"Ah, daha ölmedim Oğul. Daha ölmedim," diye kıkır kıkır güldü İhtiyar.

"Ölmediğini görüyorum."

"Gönderdiğin havaleler çok işe yaradı."

"Eline geçti mi?"

"Ah, evet. Hepsi de. Ama birkaçını bozdurmak zorunda kaldım."

"*Birkaçını* mı? Hepsi senindi onların. Neden hepsini kullanmadın?"

"Bunu yapamadım. Kuşku uyandırmak istemedim. Darda kalınca birkaçını paraya çevirdim."

"Lanet olsun, İhtiyar, hâlâ elimde birkaç tane var deme sakın!"

"Şuradalar." İki yatak odasından birini işaret etti. "Biliyorsun Porky okuyor, ona da yardım etmem gerekti."

Yatak odasına girdiler, İhtiyar, yatağının altından bir Beyaz Baykuş puro kutusu çıkarıp açtı. Kutunun içinde lastikle tutturulmuş bir öbek zarf duruyordu, zarflarda birbirine tutturulmuş birkaç posta havalesi kâğıdı, birkaç tane de on ve yirmi dolarlık banknot vardı. Sekiz yılın mektupları.

"Bunları sana yollamıştım İhtiyar. Kendine bakman için."

"İşe yaradılar, işe yaradılar. Ama her ay o postaneye gidip kâğıtları paraya çevirmek istemedim. İnsanlar dedikoduya

başlayabilirdi, sonra öteki iş yeniden alevlenebilirdi. Bu yüzden ara sıra kullandım onları. Sessizce. Anlarsın ya."

"İhtiyar, sen çılgının tekisin."

"Sutterfield'e gittin mi?"

"Hayır. Doğruca buraya geldim."

"Duymuşsundur, Sally Brown bir süre önce öldü."

"Söylediler."

"Huzur bulursun artık."

"Umarım."

"Her gece yatarken yanına silah alıyordu."

"Hı-hı."

"Her gece. Eh, şimdi cehennemde yanıyordur, o ve iğrenç kızı..."

"Böyle konuşma İhtiyar."

"Evet, haklısın. Ölüleri kızdırmamak gerek. Ama biliyor musun, Sally'den yasalardan daha çok korkardım."

"Ben de öyle."

"Ölen bir zenci kız yasaların umurunda bile olmaz, ama o Sally Brown her gece yatarken silahını yanına alıp seni bekledi. Onun yanından geçerken tüylerim diken diken oluyordu. Kiliseden neredeyse çıkmıyor, inleyip duruyordu. Akşam dualarına gidemez oldum. Orada oturup seni kötülemesini dinleyemezdim. Gözünün önüne getirebiliyor musun? Her pazar dua ediyor, her gece de silahına sarılıyordu."

"Çocuk nerede?"

"Buradan gitti, ailesi de."

"Kaşları yeniden çıktı mı?"

"Hayır. Herhalde ailesi çocuk öyle görünürken buralarda bir yerde saklanamayacağını düşündü. Sally onu da arıyordu."

"Ben çocuğun suratını görmemiştim. Tek gördüğüm kıçıydı."

"Eminim ki kıçının da kaşları kalmamıştır."

"Elime bir tıraş bıçağı alıp kaş yapsaydım keşke." Gülüştüler, bir saat kadar konuştular, Oğul babasına son sekiz yıl

boyunca yaptıklarını anlattı. "Buraya yalnız gelmedim," dediğinde saat neredeyse dört olmuştu.

"Bir kadınla mısın?"

"Evet."

"Nerede?"

"Asker'in evinde. Burada kalabilir mi?"

"Evlendiniz mi?"

"Hayır, İhtiyar."

"Öyleyse onu Rosa Teyze'nin evine götürmen daha iyi olur."

"Kız bundan hoşlanmayacak."

"Bir şey yapamam. Sen gideceksin ama ben burada yaşayacağım."

"Haydi, İhtiyar."

"I-ıh. Rosa Teyzeni görmeye git. Ona uğramazsan deli olur zaten."

"Kutsal Kitap'ta aynı çatı altında yaşayan iki bekâr insan hakkında hiçbir şey yazmıyor." Oğul gülüyordu.

"Sen Kutsal Kitap'ı ne bilirsin ki?"

"Yalan söyleyebilirdim, evlendik diyebilirdim sana."

"Ama söylemedin. Doğruyu söyledin, sonucuna da katlanacaksın."

"Ah, lanet olsun."

"Doğru söyledin. Lanet olsun. Gündüzleri evim açıktır ona. Getir de tanışalım."

"Özel biri o, İhtiyar."

"Ben de öyleyim, Oğul. Ben de öyleyim."

"Tamam. Tamam. Gidip getireyim onu. Bir şeyler yeriz, sonra onu Rosa Teyzeme götürürüm. Sence iyi mi?"

"Bence iyi."

Oğul gitmek üzere ayağa kalktı, babası onu kapıya kadar geçirdi. Oğul, "Hemen dönerim," dediğinde İhtiyar, "Bir dakika bekle," dedi. "Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette. Sor haydi."

"Neden o zarfların içine bir not falan koymadın? Hep bir not çıkar diye bekledim."

Oğul durdu. O havaleleri nasıl da aceleyle yapmıştı hep. Çoğu zaman parayı yatırıp havale etmesi için bir kadını yolluyordu. Gönderebildiği kadar sık havale gönderiyordu, bazen aynı kentten beş kez havale gönderiyor, bazen de aynı yerde altı ay kalıp hiçbir şey gönderemiyordu. Ne kadar telaşlı günlerdi.

"Sanırım biri onları okuyup nerede olduğumu anlamasın diyeydi..." Ama çok sudan bir bahaneydi bu, devam edemedi. "Boş zarfları bunun için mi sakladın?"

"Evet. Üzerlerinde senin elyazın vardı. Sen yazmıştın, en azından adresi sen yazmıştın. 'Franklin Green'. Yazın güzel. Hoş. Tıpkı anneninki gibi."

"Görüşürüz İhtiyar."

"Rosa'ya uğra. Geleceğinizi söyle."

Jadine sokağın ortasında yere çömelmişti, öğle sonrası güneşi sırtına vuruyordu. Çocuklar sevinerek poz veriyorlardı, genç kimi genç kadınlar da. Yaşlılarsa gülümsemeyi reddediyorlar, Jadine'in kamerasına kapağı açık cehenneme bakar gibi dik dik bakıyorlardı. Erkekler, Jadine'in güneş ışığının iyice açığa çıkardığı popo çizgisini keyifle seyrediyorlardı; klik klik, Jadine tam aklını kaçırmak üzere olduğunu düşünüyordu ki, fotoğraf makinesi gelmişti aklına, o sırada Ellen'le ve Oğul'un kuzeyli sevgilisini görmeye gelen kadınlarla sohbet etmeye çalışıyordu. Kadınlar Jadine'e hayran hayran bakıyorlar, "Ben bir kere Baltimore'a gitmiştim," ya da "Kuzenim New York'ta oturuyor," türünden şeyler söylüyorlardı. Gerçekten öğrenmek istedikleri şeyi ise soramıyorlardı: Oğul'la nerede tanıştığını ya da çizmelerini kaça aldığını. Jadine gülümsüyor, bardak bardak su içiyor, Ondine gibi, onlardan biri gibi konuşmaya çabalıyordu. Ne var ki kadınların hayranlık dolu bakışları, sohbet etmemeleri Oğul'un yokluğunu daha

da katlanılmaz kılıyordu. Tam canı sıkılmaya başlamıştı ki fotoğraf makinesini anımsadı. Şimdi herkesin resmini çekerek eğleniyordu. Asker'in arka avlusu dolup taşıyordu. "Çok güzel," dedi Jadine. "Harika. Şimdi şu tarafa," klik klik. "Hey, adın ne demiştin? Tamam Beatrice, ağaca yaslanabilir misin?" klik klik. "Bu tarafa. Çok güzel. Kıpırdama. Kıpırdaaama. Nefis," klik klik klik klik.

Oğul'un amacı makineyi Jadine'in elinden kapmak değildi. Bu işe bir son vermek istemişti. Poposunun çizgisine, güneş ışığına, klik klik kliğe. Makineyi aldığında Jadine ona önce şaşkınlıkla, sonra artan bir öfkeyle baktı. "Neyin var senin?"

Hoş değildi. Önce kamerayı kızın elinden kapmak, sonra da ona gece nerede, nasıl yatacaklarını anlatmak zorunda kalmak hoş değildi. Hiç hoş değildi.

Oğul, Jadine'i İhtiyar'ın evine götürdü, yemekten sonra da Rosa'nın evine. Drake'le Asker onları aldılar, Poncie'yi Night Moves adında bir bara götürdüler; orada canlı müzik yapılıyordu, barbekü sandviçleri vardı, yanıp sönmeyen dört mavi ışığın altında rahatça dans ediliyordu. Arabada biraz oynaştılar bile. Jadine kimsenin anlamadığını düşünüyordu, Oğul'sa herkesin fark ettiğini. Arabanın arka koltuğu Jadine'i isteklendirmişti, ama birayla ucuz viski öylesine uykusunu getirmişti ki kendisini Rosa'nın evine bıraktıklarında hiç sorun çıkarmadı. Tam üç saat kütük gibi uyudu, sonra uyandı, Oğul'u özlüyor, penceresiz küçük odada boğulacak gibi oluyordu. Yatakta çırılçıplak doğruldu, omuzlarını tuttu; asla gecelik giymezdi. Bulunduğu odanın bir kapısı oturma odasına, bir kapısı da arka avluya açılıyordu. Jadine ikinci kapıyı açtı, hayatında gördüğü en karanlık boşluğa baktı, Isle des Chevaliers'den daha karanlık, daha sıkıcıydı burası, hem de gürültülüydü. Bitkilerin ve tarla yaşamının gürültüsü vardı. Hava istiyorsa, burada bulamayacaktı. Hiçbir şey böylesine siyah olamaz, olanaksız bu, diye düşündü Jadine. Belki orada

yeteri kadar uzun durursa bir yerlerden ışık gelir, o da gölgeleri, herhangi bir şeyin dış çizgilerini, bir çalılığı, bir ağacı, gökyüzüyle toprak arasındaki çizgiyi, bu evin nerede bitip boşluğun nerede başladığını gösterecek şimdikinden daha koyu bir karanlığı görebilirdi. Oğul kendisine, gözlerini kapat ve oradaki karanlığa bir yıldız yerleştir, dediği zaman gördüğü karanlığı anımsadı. Ancak böyle yaparak bir yıldız bulabilirim, dedi Jadine, çünkü gökyüzünün olması gereken yöndeki, gökyüzünün olması gereken yerdeki dünya tümüyle yıldızsızdı. Pus var herhalde, dedi, hava puslu olmalı. Yoksa hiç değilse ay görünürdü. Bitkilerin gürültüsü duyulmuyordu, yine de güçlü bir gürültüydü. Jadine sanki bir mağarada, bir mezarda ya da dünyanın karanlık rahmindeydi, kıpırdayan bitkileri göremese de gürültüleri onu boğuyordu. Hiçbir şey göremediği gibi gündüz neler gördüğünü de anımsayamıyordu. Arkasında bir hareket fark edince sıçradı, dönüp baktı. Odanın öbür kapısının önünde Rosa duruyordu, arkasından lambanın ışığı vuruyordu.

"Bir şey mi oldu? Kalktığını duydum."

Jadine arka kapıyı kapadı. Açık duran öbür kapıdan vuran ışık zayıftı ama çıplaklığını ortaya koymaya yetmişti. Rosa başını hafifçe eğerek Jadine'i baştan ayağa süzdü. Gözlerini kızın bedeninde ağır ağır gezdiriyor, tıpkı Jadine'in göremediği, ancak büyürken varlıklarının çıtırdısını duyuran bitkiler gibi hareket ettiriyordu.

"Geceliğin olmadığını neden söylemedin bana? Sana verebileceğim geceliğim var," dedi Rosa.

"Ben.. Ben unuttum," dedi Jadine. "Her şeyi unutmuşum."

"Sana bir şey getireyim."

Rosa geri döndüğünde Jadine yataktaydı. Rosa ona külota benzer bir şey verdi, buruşuktu ama temiz kokuyordu.

"İyi misin kızım?"

"Ah, iyiyim. Çok sıcak geldi, biraz hava almak istedim," dedi Jadine.

"Burası aslında verandaydı. Ben odaya çevirttim, ama çok sıcak oluyor. Pencere yaptırmak istememiştim."

"Arka kapıyı açık bırakabilir misiniz?" diye sordu Jadine.

"Bence bu doğru olmaz. O ağaçlardan her türlü şey gelebilir buraya. Eski, ufak bir elektrikli vantilatörüm var, sana getireyim."

"Hayır. Hayır. Zahmet etmeyin."

"Emin misin?"

"Evet."

"Eski püskü ama havayı hareket ettirir."

"Ben iyiyim."

"Eh, öyleyse şu kapıyı açık bırakayım." Rosa arkalığı tirizli bir tahta iskemle alıp iç kapıya dayadı. "Kusura bakma," dedi. "O gecelik pek iyi değil, ama üstünü örter."

"Teşekkürler," dedi Jadine, ama külot pek örtmemişti onu. Yine de giyip örtünün altına kaydı, Rosa'nın karşısındaki çıplaklığı da kendisiyle birlikte içeri kaymıştı. Hiçbir erkeğin karşısında kendisini böylesine çıplak, böylesine soyunmuş hissetmemişti. Ahlaksızca bakanlar, sevgililer, doktorlar, sanatçılar – bunların hiçbiri kendisini sergilenmiş gibi hissetmesine yol açmamıştı. Sergilenmiş olmaktan da öte. Müstehcen.

Tanrım. Eloe.

Pazar günü oradan ayrılacaklardı. Elbette pazar gününe kadar dayanabilirdi, sonra Oğul'la ikisi trene binip elele tutuşacaklar, sonra da uçağa atlayacak, Delta Havayolları battaniyesinin altında birbirlerini elleyeceklerdi; yüzleri öteki yolcular gibi ciddi olacak, elleriyse oraya buraya dalıp çıkacaktı. Bunları düşünürken uyuyakaldı, saat on buçukta Rosa gelip omzuna dokununca uyandı.

"Oğul geldi," dedi Rosa. "Benimle yemek yiyeceksiniz, tamam mı?"

Jadine kalkıp çabucak giyindi. Oğul masada oturuyordu, öyle güzeldi ki, Isle des Chevaliers'de ilk tıraş olduğu gün

bile bu kadar güzel olmamıştı, ceketini omzuna atıp piyanonun başında durduğu ve Jadine onun gözlerinde geniş çayırları gördüğü zaman bile bu kadar güzel değildi, deniz kıyısında Jadine'in ayağına dokunduğu zaman bile böyle güzel değildi, Hilton otelinde oda kapısını açtığı zaman bile bu kadar güzel olmamıştı. Onun kucağına oturmak istedi, ama Drake ile Asker de masadaydılar, bu yüzden Oğul'un yanına gidip elini başına koymakla yetindi. Oğul başını kaldırıp gülümsedi ona, öteki elini tutup avcunu öptü. Drake ile Asker tertemiz, pırıl pırıl görünüyorlardı. Onlar da Oğul'a Jadine gibi hayranlıkla bakıyorlar, ama bu konuda kızla yarışmıyorlardı. Arkalarına yaslanmışlar, onun varlığının ve ödül olarak aldığı kadının tadını çıkarıyorlardı. Ona sevgiyle, kızaysa Oğul'un piyangoda kazandığı ya da çaldığı ya da satın aldığı bir Cadillac'mış gibi bakıyorlardı.

"Evlenecek misiniz?" diye sordu Asker. Oğul'la Drake Rosa'yı arabayla kiliseye götürdükleri için ikisi evde yalnızdı.

"Sanırım öyle," diye karşılık verdi Jadine. "Bu konuyu konuşmadık."

"O iyi biridir. Elinden kaçırmamalısın."

Jadine güldü. "Öyle mi dersin?"

"Hem de nasıl. Sen evlenmezsen başkası kapar. Daha önce evliydi, biliyorsun."

"Biliyorum."

"O kadınla hiç evlenmemeliydi. Şu Cheyenne'le. Hepimiz söyledik ona, ya da söylemeye çalıştık. Ama o bizi dinlemedi, sonunda da acı ve üzüntüden başka bir şey olmadı."

"Kadın güzel miydi?" diye sordu Jadine. Bunu sormak istemiyordu ama yanıtı öğrenmek kendisi için çok önemli gibiydi.

"Yo. Pek güzeldi diyemem. Çirkin sayılmazdı ya, güzeldi de diyemem."

"Ama Oğul onu sevmiş olmalı."

"Belki de sevmişti." Kuşkulu bir sesle konuşmuştu. "Yo," dedi yine, "güzel değildi, ama hakkını vermek gerek doğrusu. İş yatağa gelince Florida'nın en iyisiydi, kesinlikle öyleydi." Gözlerini Jadine'e dikti, sanki 'Haydi Bakalım, sen ondan daha iyi olduğunu kanıtla' der gibiydi.

Hiç hoş değildi. Hiç değildi. Oğul kendisini sokağın ortasında fotoğraf makinesi yüzünden utandırmıştı; Rosa kendisini bir fahişeymiş gibi hissetmesine neden olmuştu; şimdi de Asker'in yüzünden kendisini bilmem kimle yarışmak zorunda olan bir bakire gibi... Jadine karşılık vermeyince Asker devam etti..

"Daha önce evlendin mi?"

"Hayır," dedi Jadine, dosdoğru adamın suratına baktı, "Senin gibi güzel bir kadın nasıl olur da..." diye söze başlarsa ağzını dağıtırım bu adamın, diye düşünüyordu. Oysa Asker, "Ne kötü," demekle yetindi, bu da adamın yüzünü dağıtmak için yeterli bir neden değildi.

"Çocuğun var mı?"

"Çok soru soruyorsun," dedi kız. "Benimle ilgili bir şey öğrenmek istiyorsan Oğul'a sor."

Asker gülümsedi, başını iki yana salladı. "Oğul, kadınlarından hiç söz etmez, başkalarının da onlardan söz etmesini istemez."

"Buna sevindim," dedi Jadine.

"Ben sevinmedim. Budalalık yapıyor. İyi bir kadınla yılan gibi olanı birbirinden ayıramıyor, kimsenin kendisine yol göstermesini de istemiyor."

"Peki iyi bir erkekle yılan gibi olan birini birbirinden ayırabiliyor mu?"

"Ah, evet. Oğul insanları tanır. Ama iş kadınlara gelince kafası karışır. Başka şeylerde çoğunlukla yüreğiyle düşünür. Ama kadınlar söz konusu olduğunda alt tarafıyla düşünür, ne demek istediğimi anladın mı?"

"Kimi insanlar da ağızlarıyla düşünürler."

"Evet. Sanırım bu konuda haklısın." Asker gülümsedi. "Ama belki de hiç düşünmemekten iyidir."

"*Sen* nasıl anlardın?"

Adam güldü. "Sen ateşli birisin, değil mi?"

"Evet, öyleyim."

"Ha." Asker elini başına götürdü, parmaklarını saçının seyreldiği yerde gezdirdi. "Ateşli biri, hem de cıvıl cıvıl."

"İnan bana." Jadine biraz daha kahve almak için ayağa kalktı.

Asker onun kalçalarını süzdü. "Sana bir şey sorabilir miyim?"

"Ne?"

"Kim yönetiyor?"

"Neyi yönetiyor?"

"O şeyi. İkinizin arasındaki şeyi. Kim yönetiyor?"

"Hiç kimse. Biz birlikteyiz. Kimse kimseyi yönetmiyor."

"İyi," dedi adam. "Bu gerçekten iyi. Oğul yönetilmekten hoşlanmaz. Bilirsin, öyle olursa vahşileşir."

"Bizim ilişkimiz öyle değil. Ben de yönetilmekten hoşlanmam."

" Ama yönetmeyi seversin, öyle değil mi?"

"Oğul'u değil."

"İyi. İyi."

"Cheyenne onu yönetiyor muydu?" Jadine oturdu, kahvesini üfledi.

"Cheyenne mi? Yo. O hiçbir şeyi yönetmezdi. En azından gündüzleri yapmazdı. Ama, ulu Tanrım, geceleri iyi iş çıkarırdı." Güldü, ama kızın sustuğunu görünce ciddileşti, "Burada ne kadar kalmayı düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Jadine gülümsemesini bastırdı. Oyunu yitirdi, benim buradan gitmemi istiyor, diye düşündü. "Bugün gidiyoruz."

"Bugün mü? Bugün gidemezsiniz."

"Neden?"

"Ernie Paul geliyor. Ona telefon ettik. Montgomery'den yola çıkmış bile, Pazartesi buraya varır." Asker telaşlanmıştı.

"Ernie Paul kim?"

"Bizim takımdan. Oğul, Drake, ben ve o birlikte büyüdük. Buraya gelip Oğul'u ve bizleri görmek için işinden izin aldı."

Teknik nakavt, diye düşündü Jadine ama boks eldivenlerini çıkarmadı. Oğul eve döndüğünde ona tren çizelgesini gösterdi.

"Bir gece daha bebeğim," dedi Oğul.

"Kalamam. O odada kalamam. Yalnız kalamam."

"Haydi, yapma."

"Hayır Oğul, Benimle kalmazsan kalamam."

"Bu olanaksız."

"Öyleyse gidiyorum. Nasılsa on dördümü geçtim."

"Tamam. Bak. Rosa kiliseden dönünce seninle arabaya biner dolaşırız."

"Oğul."

"Beni dinle. Sana buraları tanıtayım. Fotoğraf makineni de al. Gece Rosa'nın evine dönersin..."

"Oğul."

"Bekle. Arka kapıyı açık bırak. Gelirim, bütün gece yanında kalırım. Sabah olunca da ön tarafa dolaşır, yeni geliyormuş gibi yaparım."

"Söz mü?"

"Söz."

Çağdışı, diye düşündü Jadine. Cinselliğin pis, tuhaf ya da öyle bir şey olduğunu sanan birtakım taş devri insanlarıyla buraya tıkılıp kaldım, bu karşımdaki neredeyse otuz yaşındaki adam da onlara uyuyor. Saçmalık. "Saçmalık," dedi yüksek sesle.

"Biliyorum, ama böyleler bunlar. Ne yapmamı istiyorsun? Bizim yapacağımız bir şey onları değiştirir mi sanıyorsun?"

"Dürüst davranmamızı istiyorum."

"Önce nazik sonra dürüst olamaz mıyız?"

İnanılmaz derecede uzlaştırıcı. Çünkü burası onun kasabası, insanlar onun insanları, diye düşündü Jadine. Arabay-

la gezerken her önüne gelen şeyin fotoğrafını çekti, sonunda filmleri bitti. İçinde sevişebilecekleri barakalar, meyve bahçeleri buldular, bir okulda açık bırakılmış pencereden içeri girip öğretmenin ikisini de alabilecek genişlikteki masasını kullandılar. Eloe'ye saat sekizde döndüler, olabildiğince geç bir saate kadar dışarda kaldılar –Night Moves kapanana kadar– sonra herkesi evine bıraktılar. Jadine Rosa'nın evine döndüğünde, Oğul geldiğinde onu güldürür diye buruşuk külotu giydi; kapının sürgüsünü açtı, yatağa girdi. Yarım saat sonra Oğul geldi. Jadine kulaklarını iyice açmıştı, kapının itildiğini duydu.

"Oğul?"

"Hı-hı."

"Çabuk ol."

Çabuk oldu Oğul. Yatağın yanında diz çöktüğünde elinde bir şey vardı, yaprak, ot ya da onun gibi bir şey. Oğul külotu çıkarttırdı, elindeki otu kızın her tarafına sürttü, Jadine inlememek, gülmemek ya da bağırmamak için kendini zor tutarken Oğul durmadan, Şişşş, şişşş diyordu. Sonra soyundu, yatağa girdi. Jadine, Florida'nın en iyi iş tutan kadınına alışkın olan bu adama kollarını açtı. Jadine'i yarışmaya zorlayan, Cheyenne'i geçmek, onun efsanevi yetilerini aşmak için uğraştıran şey, Asker'in kafasına soktuğu o düşünce olmalıydı. Jadine'in aklında Cheyenne vardı, kızı kamçılıyordu bu, ayrıca Jadine'in sürgüsünü açık bıraktığı kapıyı Oğul ardına kadar açmış, sonra da öylece bırakmıştı, ama o ikisinin gözleri yalnızca birbirlerini gördüğünden kapının açık kaldığını hiç fark etmemişlerdi; bu yüzden önce Cheyenne, arkasından da ötekiler –yani Rosa, Thérèse, Oğul'un ölmüş annesi, Sally Sarah Sadie Brown, Ondine, Asker'in karısı Ellen, akıl hastanesindeki Francine, Jadine'in hayatta olmayan annesi, hatta sarı giysili kadın– içeriye girmişlerdi. Hepsi birden odaya doluşmuşlardı. İçlerinden bazılarını tanımıyordu Jadine, kim olduklarını anlayamamıştı, ama hepsi de sevişmesinin tadı-

nı kaçırıyorlar, *succubi** gibi cinselliğini kurutuyorlardı, ama Oğul'unki yerindeydi. Oğul uykuya daldı, odadaki kadınları görmedi, Jadine de görmedi ama onlar oradaydılar, ite kaka doluşmuşlar, Jadine'i gözlüyorlardı. İtişiyorlar, kendilerine yer açmaya çalışıyorlar, karınca yuvasından fışkıran karıncalar gibi karanlığın içinden fırlıyorlardı. Oğul'u tutup sarstı, Oğul uyandı, "Ha?" dedi. Jadine de ona, "Kapıyı kapasan iyi olmaz mı?" diye sordu, odada kadınlar olduğunu ona söylemek istemiyordu; gözlerimle göremiyorum ama bu oda kadın dolu. Oğul, "Hı hı," diyip yine uyudu. Jadine olduğu yerde kaldı, kalkıp kapıyı kapatmaya korkuyordu, kalksaydı, kendisi göremese de kapkaranlık odayı dolduran kadınların arasından geçmek ve onlara sürtünmek zorunda kalacaktı. Kadınların, kendisini daha iyi görebilmek için itişip kakıştıklarını hissediyordu; sonunda korkuya kapılmanın, onların yapabileceği her şeyden daha kötü olduğunu düşündü, öfkeyle kalkıp oturdu. Sesi, yüreği kadar güçlü değildi.

"Allah kahretsin, benden ne istiyorsunuz!"

Sanki bu soruyu sormasını bekliyorlarmış gibi herbiri bir memesini çıkarıp Jadine'e gösterdi. Jadine titremeye başladı. Odada kızın çevresini sarmış, hafifçe itişiyorlardı, hafifçe –çünkü oda küçüktü– önce bir memelerini sonra ikincisini çıkarıp gösteriyorlar, Jadine'i korkutuyorlardı. Bu gördüğü, şapkalı düş değildi, çünkü o düşü görürken uyurdu, gözleri kapalı olurdu. Buradaysa gözleri faltaşı gibi açıktı, ama o koyu karanlığın içinde kendi annesine bakıyordu, kahrolasıca, ve de *Nanadine*'e!

"Benim de memelerim var," dedi ya da düşündü ya da söylemek istedi. "Benim de memelerim var." Ne var ki kadınlar ona inanmadılar. Kendi memelerini daha da kaldırdılar, öne doğru uzattılar, Jadine'e baktılar. Sarılı kadın dışında

---

* Kadın kılığına girerek, uyuyan erkeklerle sevişen şeytanlar. (ç.n.)

hepsi memelerinin ikisini de dışarı çıkarmıştı. Sarılı kadınsa daha ürkütücü bir şey yaptı: Upuzun kolunu öne uzattı, Jadine'e üç büyük yumurtasını gösterdi. Jadine öyle korktu ki ağlamaya başladı. Sırtını duvara sımsıkı yapıştırdı, sağ elini yumruk yapıp karnına koydu, Oğul'u sarstı, bir daha sarstı. Oğul kıpırdanıp uyanınca Jadine ağlayarak yüzünü onun omzuna gömdü.

"Ne var? Ne oluyor?"

"Söyle, beni rahat bıraksınlar."

"Ne?"

"Sarıl bana."

"Jadine."

"Kapıyı kapa. Hayır, dur. Sarıl bana."

"Yine o şapkalar mı?"

"Hayır."

"Ne?"

"*Sarıl* bana."

Oğul sarıldı. Sabaha kadar. Kendisi uyuyup kız uyanık kaldığında bile, kadınlar çekip gittiğinde bile –iç çekerek– Jadine'i bırakmadı.

Oğul'un numarası kimseyi aldatamadı. İhtiyar ne olduğunu tahmin etti, erkekler anladılar, zaten Rosa da seslerini açık seçik duymuştu.

Jadine kendini toparlayamadı. Rosa sabahleyin yumurta pişirdiği için değil, fotoğraf makinesi olayı, Asker'in düşük çenesi ya da İhtiyar'ın düzmece dinsel konuşmaları yüzünden de değil, buruşuk külot ve tıkış tıkış oda da değildi neden; asabının bozulmasının nedeni, mağarada bitkilerin seslerini yine duyma olasılığı ve gece kadınlarının varlığından emin olmasıydı.

Bir türlü toparlanamıyordu. Gece gelen kadınlar bütün hafta sonunu öldürmüşlerdi. Eloe eskisinden de berbat ve sıkıcıydı şimdi. Mahvolmuş bir yerdi. Orada hayat yoktu. Belki

bir geçmişi vardı, ama geleceği olmadığı kesindi, üstelik ilgi de yoktu orada. Bütün o güneyli taşra kasabası romantikliği bir yalandan, bir şakadan başka bir şey değildi, başka bir yerde iş tutturamayacak insanların dışarı sızdırmadıkları bir sırdı. Bahaneydi. Ernie Paul isteseydi New York'a gelebilirdi, hatta uçağa binseydi daha da çabuk gelebilirdi. Jadine'in havaya, taksilere, anladığı dilde konuşan insanlara gereksinimi vardı. Artık, suskunluğun sözlerden daha çok şey ifade ettiği konuşmalar yapmak istemiyordu. Hayır, Night Moves'da partiye gitmek istemiyordu. Oğul, lütfen beni buradan götür. Biliyorsun, yapmam gereken işler var. Beni geri götür, yoksa ben giderim, sen ister kal ister git. Ama Oğul, ben burada bir gece daha geçirecek değilim.

"Bu gece yine yanına gelirim."

"Yararı olmaz."

"Bütün gece dışarıda kalırız."

"Hayır. Beni trene vaktinde yetiştir yeter."

Oğul gözlerinin içindeki gözlerini kıza bir an kapadı – tıpkı kapıyı vurmadan kızın odasına girdiği zaman yaptığı gibi– ama kilitlemedi. Kız kendisini seçim yapmaya zorluyordu. Oğul gözlerini yeniden açtı, "Beni seviyor musun?" diye sordu.

"Seni seviyorum," dedi Jadine.

"Geldiğimde orada olacak mısın?"

"Orada olacağım. Elbette olacağım. Seni bekleyeceğim."

"Ernie Paul'ün arabası var. Yarın onunla Montgomery'e giderim, oradan da uçağa binip New York'a gelirim."

"Tamam. Fazla kalmazsın değil mi?"

"Hayır, kalmam."

"Seni seviyorum."

"Seni seviyorum."

Trene vaktinde yetiştiler, ama Oğul New York'a vaktinde gelmedi. Aradan dört gün geçmiş, ama Oğul dönmemişti. Ja-

dine buna sıkılmadı, yapacak çok işi vardı, küçük işler, öğle yemekleri, berber randevuları, büyük işler. Dawn'a telefon edip söylediği tarihte dönüp dönmeyeceğini sordu. Başka bir yer bulmalı mıyım, dedi. Beşinci gün olduğunda kendini yine öksüz gibi hissetmeye başlamıştı. Oğul arayabilirdi. Onu Ernie Paul ve Asker'le birlikte kafayı çekerken canlandırdı gözünde. Bir hafta sonu daha geçti, ama Oğul hâlâ görünürde yoktu. Anlaşılan Oğul, Ernie Paul'e telefon etmeyi biliyordu ama Jadine'e etmeyi bilmiyordu. Eloe'ye telefon etmek geldi aklına, Night Moves'da telefon vardı, ama evlerden birinde telefon görüp görmediğini anımsayamıyordu. Artık iyice çileden çıkmıştı Jadine. Oğul'un ilgisizliği, umursamazlığı onu deli etmişti. Sonra karamsarlığa kapıldı. Yüreğinin derinlerinde onun geri geleceğine inanıyordu, bir süre sonra gelecekti, geldiğinde ya iyi bir mazereti olacaktı ya da hiç olmayacaktı. Ama geleceğine emindi Jadine. Umutsuzluğa düşmesinin nedeni, Oğul'un orada bütün o memeli ve yumurtalı kadınlarla –o kaltaklarla– birlikte olmasıydı. Kendisinin ve Oğul'un hayatına giren *bütün* kadınlar oradaydı – bütün kadınlar değil aslında. Dawn yoktu, Aisha, Felicité ve Betty de. Zaten onlar Jadine'e böyle bir şey yapmazlardı. Onlar kendisinin dostlarıydılar. Kendisi gibiydiler. Koca kıçlı Cheyenne gibi, tanık gözlü Rosa gibi ya da üzüntülü gözlerle mutfak masasına bakan, örgüleri sımsıkı Nanadine gibi değildiler, o odada durup kendisine suçlayan gözlerle bakmazdı onlar. Köpeklerin saldırısına uğrayan ve aklını kaçıran Francine'e de, hatta kendi annesine de –nasıl yaptın bunu anne, nasıl onların arasına girebildin sen– benzemezlerdi. Beni bıraktın anne, öldün, hayatta kalacak kadar sevmiyordun beni, babamın öldüğünü biliyordun, ama sen de öldün. Ne var ki bu filmi o kadar çok oynatmıştı ki, büyüsü silinmiş, geriye hayran olunası tekniği kalmıştı. Annesi elbette onların arasındaydı, memelerini gösteriyordu; elbette orada olacaktı. Ama kendisine böyle bir şey

yapmak için bir araya toplanabilmeyi nasıl akıl etmişlerdi? Birbirlerini tanımıyorlardı bile. Hatta –göğüsleri dışında– ortak neleri vardı ki? Kendisinin de göğüsleri vardı. Dawn'ın da, Aisha'nın da, Felicité ve Betty'nin de. Ne var ki Jadine kendini toparlayamadı, öfkesi sürdü, bu öfke de fotoğrafçıların, model ajansının, telefon şirketinin ve bina yöneticilerinin işine yaradı. Herkes anlayacağını anladı, kızın yolundan çekildi.

Dawn, 15 Mayıs demişti, o gün dönüyordu. Jadine devren tutabileceği kiralık bir ev aradı, iki yer buldu – biri Haziran ayı için kiraya verilen bir ev, ötekisi altı aylığına tutabileceği bir daireydi; ama bu sonuncusu merkeze çok uzaktı. Sonra bir çatı katı buldu, iki hafta birisiyle paylaştıktan sonra bütün yaz oturabilirdi orada... Her gece yatağa girdiğinde kaygı duyamayacak kadar bitkin oluyordu, ama uyandığında her şey yeniden başlıyordu – her seferinde daha da canlı, daha da ağır olarak; sonunda bir sabah eline bir bardak greyfurt suyu alıp oturdu, bundan kurtulamadığıma göre bari ne olduğunu göreyim dedi. Başını koparayım, ikiye böleyim, içinde ne olduğuna bakayım. Kadınlar gözüne çok berbat görünmüşlerdi; topukları nasırlıydı, şiş göbekliydiler, örgülü saçlarına yırtık bezler sarmışlardı. Bir silah gibi üstüne doğrulttukları göğüsleri tepesinde birer kahverengi düğme olan, yumuşak, gevşek çuvallar gibiydi. Sonra sarılı kadının o kaygan, kara kolu, kendisine doğru dört-beş metre uzanan o kol, yumurtaları elleyen parmaklar. Bunlar acı veriyordu Jadine'e, bu acının bir parçası böyle bir hayal görmesinden, kendisini seçen bir düşün eline umarsızca düşmesinden kaynaklanıyordu. Çektiği üzüntünün bir bölümü de sevdiği ya da iyi duygular beslediği kişiler tarafından herkesin içinde küçük düşürülmüş olmasından kaynaklanıyordu. Baktıkça gözünü alan küçücük, minicik bir sızı. Bu nedenle, yeniden sırası gelene kadar üzerine bir kapak örtersiniz. Acısının büyük bölümü duyduğu dehşettendi. Gece kadınları yalnızca

Jadine'e karşı (yalnızca ona, Oğul'a değil) olmakla, sarkık göğüslerinin, kat kat göbeklerinin üstünden küçümseyen gözlerle bakmakla kalmıyorlar, aynı zamanda her nasılsa Jadine konusunda birbirleriyle anlaşmış görünüyorlardı; hepsi de onu ele geçirmek, bağlamak, tutmak istiyorlardı. Onu yakalamak, pörsümüş sarkık göğüsleriyle onu yakalayıp sıkıştırmak istiyorlardı.

Jadine greyfurt suyunu yudumladı. Onun doğal, hafif asidi dilindeki sabah pasını eritti. "Hayır Rosa. Ben senin kızın değilim, o da senin oğlun değil."

Oğul döndüğünde Jadine onunla kavga etti. Geçirdikleri tatlı vakitlerin arasında onunla kavga etti. Oğul onun kendisiyle Ernie Paul yüzünden, geç dönmesi ya da telefon etmemesi yüzünden kavga ettiğini sanıyordu. Jadine de ara sıra böyle düşünüyordu, ama aslında gece kadınlarıyla kavga ettiğini biliyordu. Oğul'u baştan çıkaran, Jadine'i ellerine geçirmek isteyen annelerle. Göğüslerinden başka gösterecek bir şeyi olmayan o cadı kazanından kurtulmak için Oğul'la Jadine canlarını dişlerine takıp savaşmalıydılar.

Senin bir işe, bir diplomaya gereksinimin var, dedi Jadine. Kendi işlerini kurmalılardı. Oğul, işletme okuluna kaydolmalıydı. Florida'da iki dönem üniversiteye gitmişti, belki o eğitimi sürdürebilirdi, gerekli sınavlara girmeliydi. "Hukuk okuluna gidebilirsin," dedi Jadine.

"Ben avukat olmak istemiyorum," dedi Oğul.

"Neden?" diye sordu Jadine.

"Düşün," dedi Oğul.

"Neden?"

"Bana ya da sana benzeyen biriyle tartışamam."

"Ah, lanet olsun. Hukukun başka dalları da var."

"Hayır yok. Hem ben *onların* yasalarını öğrenmek istemiyorum, kendiminkini öğrenmek istiyorum."

"Senin yasaların yok."

"Öyleyse sorun burada."

Jadine onunla kavga etti, ama gece kadınlarını hiç ağzına almadı. Bunun yerine Valerian Street konusunda tartıştılar. Adam onlara bir dükkân açacak ya da bir mankenlik ajansı kuracak parayı verebilirdi.

"Kesinlikle olmaz," dedi Oğul. "Üstelik burada oturup o beyaz konusunda seninle tartışacak değilim."

"Renginin nasıl olduğu kimin umurunda?"

"Benim umurumda. Onun umurunda. Kendisinin ne renk olduğu onun umurunda."

"O bir insan, beyaz bir adam değil. Beni okuttu o."

"Bunu bana bir milyon kez söyledin. Neden okutmasın ki? Sana söyleneni yaptın, öyle değil mi? Ondine'le Sydney söz dinlediler, öyle değil mi? Beyazlar sözlerinin dinlenmesine bayılırlar – bayılırlar! Senin için hiçbir güçlüğe katlandı mı o? Senin için önemli bir şeyden vazgeçti mi?"

"Böyle bir şey yapması gerekmedi. Ama belki de yapardı, çünkü beni okutmak zorunda da *değildi.*"

"Bu dediğin, onun kıçını sildiği tuvalet kâğıdıydı, Jadine. Enişten le teyzenin üstüne sıçtıktan sonra kıçını silmesi *gerekiyordu*. Buna mecburdu; hâlâ da öyle. Size olan borcu büyük onun, kadın. Asla ödeyemez onu!"

"Beni o okuttu!" Jadine bağırıyordu. "Bunun önemsiz bir şey olduğuna beni inandıramazsın. Çünkü bunu yapan başka kimse çıkmadı! Hiç. Kim. Se. Çık. Ma. Dı. *Sen* çıkmadın!"

"*Ben* çıkmadım da ne demek?"

"Sen *çıkmadın* demek! *Sen çıkmadın!*" Jadine onun yüzüne bir tokat attı, Oğul'un kafasını arkaya çevirmesine vakit bırakmadan iki eliyle boğazına yapıştı, sıkmaya başladı, bir yandan da, "Sen çıkmadın, sen çıkmadın!" diye haykırıyordu. Kız boğazını bırakana kadar Oğul onun saçlarını çekti, yeniden vurmaya kalkışınca da elinden geldiğince dikkatli

davranarak yere itti. Kız sırtüstü düştü, döndü, dört ayağının üstünde sürünerek yaklaştı, erkeğin üstüne atlamaya hazırlandı. Oğul onun kollarını arkadan yakalayınca Jadine onun yanağını ısırdı. Oğul'un canı öyle yandı ki, kıza hafif bir yumruk atıp bayıltmak zorunda kaldı.

Jadine kendine gelip de çenesini tutunca, kendisi için onca değerli olan yan dişlerinden biri sallandı diye Oğul'un ödü koptu. Jadine onun yüzündeki ısırık izlerine pansuman yaptı; "Ollieballen" diyerek yara berelerin elverdiği ölçüde kahkahayı patlattılar.

Zaman zaman okul konusunda tartışıyorlardı. Belki de sorun buydu.

"Bu saçmalık, Jadine."

"Değil. Gerçeğe ne zaman kulak vereceksin?"

"Ne gerçeği?"

"Gerçek şu ki, sen Night Moves Cafe'de piyano çalıyorken ben okula gidiyordum. Gerçek şu ki, sen arabanı karının yatağına sürdüğünde ben eğitim görüyordum. Sen küçük bir kasabanın şerifinden ya da bir sigortacıdan saklanırken, üç kuruşluk bir avukatın seni kurtarabileceği bir suç yüzünden saklanırken, ben eğitim görüyordum, çalışıyordum, hayatıma bir anlam katıyordum. *Bu* dünyada nasıl başarılı olunur, onu öğreniyordum. Bizim yaşadığımız dünyada, senin kafandakinde değil. O çöplük Eloe'de değil, *bu* dünyada. Gerçek şu ki, bir şeyler öğrenecek kafaya sahip olduğuma inanan zavallı yaşlı bir beyaz züppenin yardımı ve ilgisi olmasaydı bütün bunları yapamazdım ben! Kendi cahilliğini sevmekten vazgeç – sevilecek bir şey değil o."

Oğul, Jadine'i kucakladı, pencereye götürdü. İyice boğuştuktan sonra bileklerinden tutup gerçekten de pencerenin dışına sarkıttı, bir yandan da bağırıyordu: "Gerçek şu ki o okullarda öğrendiğin ve içinde benim olmadığım her şey pislik değildir. Benimle ilgili neler öğrettiler sana? Hangi sınavları

yaptılar? Neye benzediğimi, kafamdan neler geçtiğini anlattılar mı sana? Beni tanımladılar mı? Yüreğimden geçenleri anlattılar mı? Sana bunları öğretmedilerse bir şey öğretmiş sayılmazlar, çünkü beni tanımadan kendinle ilgili bir şey bilmiyorsun demektir, çocuklarınla ilgili hiçbir şey, ama hiçbir şey bilmiyorsun demektir, annenle ve babanla ilgili olarak da. *Beni* tanı bakalım, seni okumuş kuşbeyinli seni!"

Yerden üç metre yüksekteydiler, Jadine altını ıslattı, yine de Oğul'un duyabileceği, aşağıdaki kaldırımda toplanmış olan üç-beş kişinin de görebileceği biçimde haykırdı. "Bütün hayatın boyunca kalfa mı kalmak istiyorsun?"

"Onun adı Gideon! Gideon! Kalfa değil. Öteki de Mary Thérèse Foucault, duydun mu? Teyzenle eniştenin oturabileceği bir ev alabilmen için sana yardımcı olmamı neden istemiyorsun? Böylece o kadın da ayaklarının üzerinde dikilmekten kurtulur. O ayaklar kadını öldürecek, öldürecek! Bir kerecik olsun insan gibi yaşasınlar, senin okulda asla öğrenmediğin, fotoğrafını çekemeyeceğin insanlar gibi. Seni okutanlar *onlar*, kadın, onlar. O adam değil. Bütün hayatları boyunca ona çalıştılar. İşlerini kaybedip kaybetmediklerini öğrenmeksizin onları orada o adamla bırakıp geldin. Sen *onlar* için yemek pişirmelisin. Sana Gideon'u, İhtiyar'ı ve beni öğretmediyse, ne lanet olası bir eğitim bu! Beni öğretmediyse!"

Oğul onu pencereden içeri çektiğinde kızın kolları öyle acıyordu ki hiç kıpırdatamadı. Bir saat sonra kapı çaldığında Jadine yaşlı gözlerle Oğul'un kucağında kıvrılmış yatıyordu. Oğul onun omuzlarını ovalıyor, kendisini bağışlaması için yalvarıyordu. Kapıyı açmak için ikisi birden gittiler, sevgili oldukları öylesine belliydi ki polis yanlış eve geldiğini sandı, pencereden bir kadını aşağı atan adam başka bir dairede olmalıydı.

İş konusunda kavga ettikleri de oluyordu; elbette ki sorun *buydu*.

Oğul bir keresinde gemiye dönmek istediğini söylemişti.

"Dönemezsin; kara listedesin. Gemiden kaçmıştın, unuttun mu?"

"Bunun önemi yok."

"Hep denizde olacaksın. Neden beni bırakmak istiyorsun?"

"İstemiyorum. Ama burada yaşamamız gerekmez. Nerede olsa yaşayabiliriz."

"Eloe'de mi demek istiyorsun?"

"Nerede olursa diyorum. Başka yerlerde iyi işler bulabilirim."

"Nerede?"

"Houston, Montgomery, Atlanta, San Diego."

"Oralarda yaşayamam."

"Neden beni *değiştirmeye* çalışıyorsun?"

"Sen neden *beni* değiştirmeye çalışıyorsun?"

"Ben yaşamak istiyorum, değişmek değil. Bu lanet olası kentte yaşamam gerekmez."

"Korktuğun için mi? New York'ta başarılı olamazsın diye mi?"

"New York'ta başarılı olmak. New York'ta başarılı olmak. Bu boku duymaktan bıktım. Ne demek bu lanet olası laf? New York'ta başarılı olursam, başka bir şey yapmam. 'New York'ta başarılı olmak.' Bu yaşamak değil ki, bu becermek. Ben *becermek* istemiyorum, ben hayatın kendisi olmak istiyorum. New York zorlu bir yer değil bebeğim. Gerçekten zorlu değil. Yalnızca hüzünlü; senin burada becereceğin şey, benim uzun bir zaman önce kurtulduğum kolay işler. Ben dünyanın her yerinde yaşadım Jadine. Her yerde de yaşayabilirim."

"Sen asla bir yerde yaşamadın."

"Ya sen? Sen nerede yaşadın? Nereli olduğunu sorduklarında beş tane kent adı sıralıyorsun. Sen hiçbir yerden değilsin. Ben Eloe'liyim."

"Ben Eloe'den nefret ediyorum, Eloe de benden. Bunun kadar karşılıklı bir duygu daha görülmemiştir."

Jadine Oğul'u hep savunmada tutuyordu; onun hep açık ve kesin olmasını, sonuca bağlanmamış sorunlara kesin çözümler

getirmesini istiyordu; Oğul'un kafasında neyi, nerede yapacağım diye birtakım belirsiz düşünceler doğsa da kızın keskin zekâsı bunları siliveriyordu. Oğul yaptığı şeyleri zaman içinde yapmak istiyordu, Jadine ise tam zamanında yapılmasını istiyordu. Böylece Jadine, Oğul için özel randevular aldı, üniversite için gerekli olan sınavlara girmesini sağladı. Kiminden yüksek, kiminden düşük puanlar aldı Oğul. "Bu şunu kanıtlar ki," dedi Jadine'e, "üç saat boyunca kıpırdamadan oturabilirmişim, ama ben bunu zaten biliyordum."

"İki seçeneğin var," dedi Jadine sonunda, "Ya ben çalışırım sen okula gidersin ya da yatırım yapmak için Valerian'dan para isteriz."

"Benimle evlenir misin?"

"Evet."

"Tamam."

"Ne tamam?"

"Okula gideceğim."

"Yeh-ho!" Oğul'u boynundan yakaladı, yere çekti.

"Ama burada değil."

"Neden?"

"Başkalarının yerinde yaşıyoruz. Burası bizim ahırımız değil. Başka bir yere gidelim."

"Sana kaç kez söyleyeceğim, başka yerde çalışamam ben. Sen çalışabilirsin, ama ben çalışamam."

"Bu kadar önemli ne halt ediyorsun ki bu kentin dışına çıkıp yapamıyorsun?"

"Faturaları ödüyorum, yaptığım bu."

Ağustos ayındaydılar, Jadine iki üniversiteden başvuru formu istemişti. Formlar gelince oturup doldurdu onları. Yorgundu, yorgun görünüyordu. Öyle ki artık ajanstan onu işe çağırmıyorlardı. Yirmi beş yaşındaki yüzü artık yirmi altı gösteriyordu, üstelik yirmi yaşında görünmesini sağlayan rejimi de uygulamıyordu. İşleri on yedi yaşındaki kızlar alı-

yordu. Avrupa'da yaşça büyük duran siyah modeller tutuluyorsa da, Amerika'da rağbet on iki yaşındakilereydi. Eski hocasını araması gereken vakit yaklaşıyordu. Modellik işi hızla kötüye gidiyordu; elinden ne geliyorsa olabildiğince çabuk yapmalıydı, çünkü bu işten kazandığı para öğretmenlik işinden kazanacağının yedi katıydı. Masanın başında oturmuş, hafifçe terleyerek Oğul'un başvuru formunu dolduruyordu. Bunu olsun kendisi yapabilirdi Oğul.

Oğul, Jadine'i gözlüyordu – tam bir çalışkanlık ve sistemlilik örneğiydi o kız. Arada sırada Oğul'a bir soru soruyor, yalan mı yoksa doğru mu söylemek gerektiğine birlikte karar veriyorlardı. Gözlerini kıza dikmişti. İşte güç orada diye düşündü Oğul, tam orada. Olan ve olabilecek bütün güç işte orada, ben o gücü istemiyorum. Jadine Eloe'den hep "Oğul'un beşiği" diye söz ederdi. Sanki orada yaşamak çocuk oyuncağıymış, çok kolaymış gibi. Sanki dünyanın ileri gelen kentlerinin dışında kalan herhangi bir yerde yaşamak çocuk oyuncağıymış gibi. Eh, orada yaşamak Francine için kolay olmamıştı, Rosa için de, kendi annesi için de kolay olmamıştı. Hiç de kolay olmamıştı. Zor olmuştu, ne kadar zor olduğunu düşünmenin Jadine'i korkuttuğuna inanıyordu Oğul. Jadine buranın, New York'un zorlu olduğunu düşünüyordu. Jadine hiçbir şey yapmamaktan, bir şeyle uğraşmamaktan korkuyordu, sakinleşmekten, yalnızca çocuk sahibi olmaktan korkuyordu. Oğul, Jadine'in elli yıl sonra nasıl bir kadın olacağını gözünde canlandırmaya çalıştı. Thérèse gibi mi olacaktı? Ya da Ondine gibi mi? Yoksa Rosa gibi, Sally Brown gibi mi olacaktı? Belki de Francine gibi olacaktı, bir devlet hastanesinde saçlarını kökünden yolan o kürdan gibi kadına benzeyecekti. Kel kafalı Francine. Beşikmiş. Orada kalmak, yaşamını sürdürmek, ailesine bakmak için insanın tüm gücünü, hem de yetişkin olarak sahip olduğu gücü toplaması gerekiyordu. Eloe'de kimsenin devlet yardımından haberi yoktu; Eloe'de

yoksullara yardım yoktu, işsizlik sigortasından yararlanmak için bütün bir yıl uğraşır, sonuç almadan kalakalırdınız. Sanki kendisi kadınların ikinci sınıf insan olduğunu söylemişmiş gibi Jadine suratına eşitlik, cinsel eşitlik gibi şeyler haykırıp duruyordu. Oğul bunu anlayamıyordu. Francine köpeklerin saldırısına uğramadan önce, maçta Oğul'a on puan avans verir, ama yine de kendisi kazanırdı. Başına dert açan da bu atletik becerisi oldu. Tarlalarda koşarken fazla uzaklaşmıştı. Kaçan bir tutuklunun izini süren köpekler adamın kokusunu yitirince sinirlenmişler, kıza saldırmışlardı. Altmış saniye sonra polis köpekleri kovalamış, kızı evine götürmüştü. O olaydan sonra Francine sinirli biri oldu, yani onun durumuna "sinirli" diyorlardı. Ama ne koşardı o kız! Cheyenne daha dokuz yaşındayken hurda bir kamyonu kullanabiliyordu, kendisiyse ancak on üçünde vites değiştirmeyi becerebilmişti; Cheyenne, kızılderililer gibi sülün de avlayabiliyordu. Oğul'un annesinin küçük bir kızken nasıl kementle at yakaladığını anımsayanlar vardı. Büyükannesi yalnızca Rosa'nın yardımıyla inekler için koca bir baraka kurmuştu. Jadine'in yattığı odayı da Rosa kendisi yapmıştı, bu yüzden penceresi yoktu. Kadınların üstün olmadığını düşünen biri varsa o kişi Florida'nın kuzeyinden çıkmış olamazdı.

16 Eylül'de, kayıtlara iki hafta kala, postayla gönderilen bir kâr payı geçti Jadine'in eline; on altı yaşında olduğu Noel'de Valerian'ın kendisine verdiği dört belediye hisse senedine düşen 1246 dolarlık bir para. Jadine buna bayıldı; okul giderlerini karşılayabileceklerdi. Oğul kabul etmedi. Valerian, Jadine'i okutmuş olabilirdi; bu konuda yapabileceği bir şey yoktu, ama o adamın kendi eğitiminin giderlerini karşılamasına izin vermeyecekti. Jadine ellerini bıkkınlık içinde iki yana saldı.

"Sorun Valerian değil." Sesi güçsüz çıkıyordu, aynı şeyleri yinelemekten usanmıştı.

Giriştikleri bu kurtarma işi pek iyi gitmiyordu. Jadine, Oğul'u kendilerine almak isteyen, ona boyun eğen, bir beşikte oturup kendini üstün hissetmesini isteyen gece kadınlarından kurtardığını düşünüyordu; o kadınlar, Jadine'in her şeye gücü yetmek yerine bir eşe yaraşır özelliklerle yetinmesini, yaratıcı olmak yerine doğurgan olmasını, üretmek yerine çocuğunu besleyip büyütmesini istiyorlardı. Oğul ise Jadine'i Valerian'dan kurtardığını düşünüyordu, Valerian onun için *onlar* demekti, yani yabancılar, yalnızca üç yüz yıllık bir dönemde milyonlarca yıllık bir dünyanın canına okuyan insanlar. Mikronezya'dan Liverpool'a, Kentucky'den Dresden'e kadar, kendi kıyı şeritleri, kendi dağları ve ormanları dahil, dokundukları her şeyi öldürmüşlerdi. Aralarından bazıları hoş ve insanca bir şey ortaya koyduğunda ötekiler hemen hırçınlaşıyor, yapılanı, yabancılar bir yana, kendi yırtıcı çocuklarından bile esirgiyorlardı. İkisi de birbirini cehennemin içine düşmemesi, en tepeden aşağı yuvarlanmaması için kenara çekiyordu. İkisi de dünyayı nasıl tanınması gerekiyorsa ya da isteniyorsa öyle tanıyordu. Birinin geçmişi vardı, ötekininse geleceği, ikisi de soylarını kurtaracak uygarlığı ellerinde taşıyorlardı. Anne-şımarığı siyah adam, benimle birlikte olgunlaşacak mısın? Ellerinde uygarlığı tutan siyah kadın, taşıdığın bu uygarlık kimin?

"Doğru," dedi Oğul. "Sorun Valerian değil. Sorun benim. Çöz bu sorunu. Benle ya da bensiz çöz, çünkü bu işin sonu yok. Beni süpürüp halının altına tıkarsan çocukların senin gırtlağını keser. Avrupa'daki şu piçkurusu, hani şu evlenmeyi düşündüğün adam. Git onun çocuklarını doğur. Senin için uygun olan bu. O zaman senin gibi kaltakların hep yaptığı şeyi yapabilirsin: Beyazların çocuklarına bakarsın. Beyaz adamların çocuklarını beslersin, seversin, onlara bakarsın. Sen işte bunun için doğdun, bütün hayatınca bunu bekledin. Öyleyse git o beyaz adamın çocuğunu doğur, senin işin bu.

İki yüz yıldır yaptığın buydu, bir iki yüz yıl daha yapabilirsin. 'Karma' evlilik diye bir şey yoktur. Yalnızca görünüşte öyledir. İnsanlar ırkları birbirine katmazlar; ya terk ederler ırklarını ya da seçerler. Ama sana bir şey söylemek istiyorum: Bir beyaz adamdan çocuğun olursa, ötekiler gibi bir sütnine olmayı *kabul etmişsin* demektir, tek farkın senin gerçek sütnine olmandır, çünkü o çocuğu karnında taşımışsındır, ama yine de beyazların çocuklarına bakıyor olursun. Şişman ol sıska ol, saçların taraz taraz olsun, peruk olsun, aşçı ol manken ol, baktığın çocuklar beyazların çocuklarıdır – budur yaptığın iş; beyaz bir adamdan doğma çocuk bulamazsan, beyaz bir bebek yaparsın bakmak için – siyah adamların sana verdiği bebekleri kullanırsın. Küçük siyah bebekleri küçük beyaz bebeklere çevirirsin; siyah kardeşlerini beyaz kardeşlere çevirirsin; kendi erkeklerini beyaz erkeklere çevirirsin; siyah bir kadın bana olduğum gibi davranınca, gerçekten olduğum gibi, onun beni şımarttığını söylüyorsun. Şirketlerde çalışmayı nasıl yapılacağını bilmediğim için mi reddettiğimi sanıyorsun? Her şeyi yapabilirim ben! Her şeyi! Ama o işi yaparsam namussuzum!"

Jadine, Oğul'a baktığında, Oğul onun vizona benzeyen gözlerindeki ışığın söndüğünü, güzel ağzının tiksintiyle şiştiğini gördü. Gömleğinin önünü açtı, "Sana bir öykü anlatacağım," dedi.

"Çekil önümden."

"Hoşlanacaksın. Hem kısa, hem öz."

"Bana dokunma. Bana sakın dokunma."

"Bir zamanlar bir çiftçi varmış – beyaz bir çiftçi..."

"Çık buradan! Beni *yalnız* bırak!"

"Bu çiftçinin saçmasapan saçmasapan bir çiftliği varmış. Bir de tavşan varmış. Tavşan gelip çiftçinin... birkaç... şeyini... lahanasını yemiş."

"Beni öldürsen iyi olur. Çünkü sen öldürmezsen, öykün bittiğinde ben seni öldüreceğim."

"Yalnızca birkaç lahana, anlıyor musun?"

"Seni öldüreceğim. *Öldüreceğim.*"

"Böylece çiftçinin aklına tavşanı yakalamak için çok güzel bir fikir gelmiş. Bu tavşanı nasıl... nasıl tuzağa düşüreceğini bulmuş. Ne yapmış biliyor musun? O tavşanı bir katran bebeğe çevirmiş. Böyle yapmış, duyuyor musun? Yapmış!"

"Yemin ederim ki," dedi Jadine, "Seni öldüreceğim."

Ama öldürmedi. Oğul yatak odasının kapısını çarpıp çıktıktan sonra Jadine buruşuk çarşafların arasında yattı, içi dışına çıkmış gibiydi, ne yapacağına karar veremiyordu, düşündüğü, Oğul'a öldürmek değildi. Bunun yerine Şükran Günü'nün yaklaştığını, ama evine yemeğe gidebileceği kimsesi olmadığını düşünüyordu. Sonra aklına çok ulu bir kayın ağacı geldi, eyaletteki en eski ve en ulu kayın ağacı. Üniversite kampüsünün kuzey ucundaki bu ağacın yakınında bir çeşme vardı. Nisan ayında kızlar anneleriyle orada buluşur, şarkı söyleyip elele tutuşur, öğleden sonrasının ışığında iki yana sallanırlardı. Bazı kızlar bundan nefret ederdi – çeşmeden, ağaçtan, anne-kız gününden; üstlerine bir blucin geçirir, kentsoylulara özgü duygusallıktan ve eski öğrencilerin gösterdiği bu telaştan nefret ettiklerini göstermek için orada çıplak ayakla oturup marihuana içerlerdi. Ancak bunlardan nefret etmeyen kızlar ağacın çevresinde toplanır, uzun pastel renkli eteklikleri içinde ilkbahar güneşinde iki yana sallanırlardı. Soluk kükürt rengi ışığın içine öylesine yumuşak bir leylak rengi serpilirdi ki Jadine'in içinden ağlamak gelirdi. Elbette çıplak ayaklıların yanında olurdu Jadine, döktüğü gözyaşlarının nedeni, eyaletteki en yüksek kayın ağacının altında birlikte durup şarkı söyleyebileceği kimsesinin olmaması değildi, ışıktı, içine leylak rengi serpilmiş soluk kükürt sarısı ışık.

Jadine'in saçının bir parçası ağzına girmişti, diliyle dışarı itmeye çalıştı onu, çünkü ellerinin herbiri bir ton ağırlığın-

daydı. Bu bana yabancı değil, diye düşündü, bunun ne olduğunu biliyorum; tanıdık bu. Yirmi beş yaşındayım, bu duygu benim için fazlasıyla eski.

Oğul dört saat sonra döndü – pişmanlık içindeydi, çok ileri gittiğini düşünüp korkuya kapılmıştı. Ancak Jadine çok ciddiydi. Şükran Günü'nde gidecek hiçbir yeri olmayan, Cheech ve Chong tişörtü giymiş, deliğe tıkılmış bir öksüzdü şimdi.

Oğul yatağın ayakucuna oturdu, ellerini dizlerine koydu. Jadine onunla oldukça dingin bir biçimde konuştu.

"Beni bir daha incitmene izin veremem. Sen istiyorsan o ortaçağdan kalma esir sepetinde kalabilirsin. Ama orada tek başına kalacaksın. Sana katılmamı isteme benden. Katılmam. Geçmişimiz konusunda ikimizin de elinden bir şey gelmez, biz ancak kendi yaşamlarımızı düzeltebiliriz. Ben de senin bunu yapman için çabaladım. Ancak böyle öç alabiliriz, böyle üstesinden gelebiliriz. *Hem de* nasıl geliriz. Ama hayır, sen beyaz bebeklerden söz etmek istiyorsun; geçmişi unutup daha iyiye ulaşmayı bilmiyorsun."

Oğul'un içinde tomurcuklanan pişmanlık duygusu dağıldı, buram buram tüten bir öbek gübreye dönüştü.

"*Atlanta Anayasa* gazetesinin başmakalesini okumak isteseydim, onu satın alırdım."

"Hangi parayla?" Jadine'in sesinde tehlikeli pırıltılar vardı.

"Valerian'dan aldığın parayla. Kazanmak için Avrupa'da kıçını yırttığın parayla!"

"Eh, al öyleyse. Al, işte para." Jadine komodinin üzerinden cüzdanını aldı, açtı. "Al işte. Senin ilk onluğun. Karşılığında balık temizlediğin para, doğru mu? Sevdiğin tek şey. Sevdiğin *tek* şey. 'Para konusunda' istediğin tek para. Al şunu. Kazandığın ilk onluğun nereden geldiğini şimdi biliyorsun işte: Benim gibi siyah kadının biri bu para karşılığında beyaz bir adamla yattı, sonra da o parayı alıp Frisco'ya *verdi*, o da sana

o parayı ödemek için seni köle gibi çalıştırdı. İşte ilk onluğun bu." Jadine parayı yere fırlattı. "Al şunu yerden."

Oğul, Jadine'e uzun uzun baktı. Cheech ve Chong tişörtü kızın belinden yukarı sıyrılmıştı, onun çıplak tenini görmek Oğul'u utandırdı. O çıplaklığı kendisi yaratmıştı, şimdiyse kirletmişti onu ve bu yüzden utanıyordu.

"Al şunu yerden," Jadine aynı şeyi yineledi, ama doğrulup oturmadı bile. Orada öyle uzanmış, doğal bal rengindeki ham ipeğe benzeyen kalçalarını okşuyordu. Gözlerinde fok derileri vardı, turtaların durduğu masayla ilgilenen kadınlar, altın rengi öğle güneşinin altında yiten gölgeler gibi yokoldular.

Yapmanın güç olacağını düşünmüştü Oğul, ama hiç de öyle olmadı. Soğuk olacağını da düşünmüştü. Soğuk ve güç. Ama öyle de olmadı. Sıcaktı, neredeyse yumuşaktı, yusyuvarlaktı.

Parayı cebine attı, kendisine orada yer olmadığı için evden çıkıp gitti. Ertesi gece döndüğünde ev bomboştu, bütün kapıların anahtarları da oradaydı. Kanepeye oturdu, anahtarlara baktı. Sehpanın üzerinde bir deste mektup duruyordu, aralarında kalın, sarı bir zarf vardı. Bir süre gözlerini zarfa dikti, sonra alıp açtı. Zarfın içinden Jadine'in Eloe'de sokağın ortasında durup çektiği fotoğraflar çıktı. Beatrice, güzel Beatrice, Asker'in kızı. Aptal bir görünümü vardı. Ellen, tatlı, bisküvi-suratlı Ellen, hep güzel olduğunu düşünmüştü onun. Şimdiyse aptal görünüyordu. Hepsi de aptal görünüyorlardı, kaba, budala, cansız...

Oğul resimleri bıraktı. Onu bulmalıyım, diye düşündü. Ne istiyorsa onu yapmalıyım, onu istemeliyim. Ama önce onu bulmalıyım.

10

Otuz yıl utanç içinde yaşadıktan sonra savaşçı papatya ağaçları sıra sıra dizilmiş savaşa gidiyorlardı. Dominik'teki silahlardan canlarını kurtarmış olan vahşi papağanlar, ağaçların sürünerek ilerleyen köklerinde tehlike kokusu seziyorlardı. Ağaçlar gündüzleri dallarını havaya kaldırıyorlar, geceleri tepelerde yürüyorlardı. Gün doğarken, ağaçların bu yeni düzeni süvarilerin zekâsına meydan okuyordu. Dominik'teki kardeşlerinin bu savaş planlarından hiç haberi yoktu, çünkü onlar 1927 yılında kurulmuş görkemli, gösterişli Old Queen Oteli'nden otobüsle gelen turistler gezsin diye adam edilmiş bir yağmur ormanındaydılar. Otelin arkası ölmekteydi. Rue Madelaine'e bakan ön tarafı hâlâ bembeyazdı, girişinde bulunan sütunlar da hiç yıpranmamıştı. Bununla birlikte arkada, ekmek ağaçlarıyla limon ağaçlarının arasındaki geniş alanda bir motel yükselmeye başlamıştı bile. Otele yemeğe gelenlerin bir zamanlar kırk yedi penceresinden ekmek ağaçlarıyla çimleri seyrettikleri yemek salonunun dışında, kumar masası büyüklüğünde verandaları olan, Y-biçiminde beton bir şey uzanıyordu. Orada yemek yiyenler artık işçileri, betonu ve kumar masası büyüklüğündeki verandaları görüyorlardı. Onların gerisinde siyah Dominik'in tepeleri, onun da gerisinde yağmur ormanlarıyla dolu o görkemli dağlar vardı. Dağlardan geçen yol, turistleri sürekli çeken bir yerdi. İnsanın soluğunu kesecek kadar dik ve virajlı, kenarında parmaklık

da bulunmayan bu yoldan bakınca Tanrı'nın saçlarını, amber çiçeklerini, manolya ve zakkum ağaçlarını, poynsetya ve yakaranda ağaçlarını görebiliyorsunuz. Uzaklarda, pembe *immortellerin** altında ara sıra eski bir çiftlik görünüyor, artık otel olan bu çiftliklerde mermer yunuslar ve iki yüz yıllık taşların havasını temizleyen havalandırma aygıtları bulunuyor. Dağ yolu, adanın öbür yakasında aşağıya, balıkçı köylerinin bulunduğu, kayalıklardan ve mağaralardan oluşan bir kıyı şeridine doğru iniyor. Burada ne yat limanları var, ne de golf sahaları, çünkü burada rüzgâr söz dinlemiyor, sıcak ve huysuz esiyor, balıkçılar rüzgârı uysallaştırmak için tuhaf yelkenler hazırlıyorlar, ancak böyle yaparak eski çiftliklere ve şimdi Jadine'in dört kişilik bir masada tek başına oturduğu Old Queen Oteli'ne hani balıklarını, orkinoslarını ve toriklerini satma olanağı buluyorlar.

"Crème de menthe," demişti Jadine, çünkü bu sözler kulağına hoş ve doğru gibi gelmişti, bu sözcükleri yüksek sesle söylemek istemişti. Garson siparişiyle geldiği anda Jadine onu ısmarladığına pişman oldu, bir vermut istedi. L'Arbe de la Croix'ya telefon etmişti. Telefona Ondine çıkmıştı.

"Neredesin?"

"Queen of France'dayım, ama vapuru kaçırdım Nanadine. Biri gelip beni alabilir mi?"

"Eh, evet, sanırım gelebilir. Ama biraz vakit alır."

"Beklerim. Ona Old Queen'e gelmesini söyle. Giriş salonunda yoksam, yemek salonuna baksın."

"Yalnız mısın?"

"Elbette yalnızım. Lütfen acele et Nanadine, ha?"

Elbette yalnızım. Ne zaman yalnız olmadım ki. Dört kişilik bir masada tek başına oturmuş, ayrılırken ne kadar kararlıydım, ne kadar ustalıklıydım, diye gururlanıyordu.

---

* Kurutunca rengini ve biçimini yitirmeyen çiçek. (ç.n.)

Herhangi bir adamın iri, çirkin ellerinde kırılmadım diye. Arkasına bakmadan –ne olur ne olmaz, baksaydı durumu açıklayıcı, kaçamak bir not bırakabilirdi– çabucak ayrılmıştı, bu yüzden zayıf ve erkeksi davrandığını düşünüyordu. Son akşam yemeğini paylaşmadan ayrılmıştı. New York ayrılmasına razı olmuştu. Taksi kapıya gelmiş, hiç konuşmayan bir sürücü onu alıp dosdoğru gideceği yere götürmüştü; Raymond evdeydi, geceyi onun stüdyosunda geçirebilirdi; Chemical Bankası'nda kısa bir kuyrukta beklemişti, Air France kalkmaya hazırdı. Yalnızlığın tadı hoştu, dört kişilik bir masada otururken bile Oğul'un "ilk onluk" havalarından, beyazlar-siyahlar ilkelciliğinden uzak olduğu için mutluydu. Uygarlıkta böylesine geri kalmış biriyle kendime bir yaşam kurabilir miydim, diye düşünüyor ve asla diye yanıtlıyordu sorusunu. Eloe. Asla. Dünyadaki bütün kadmiyum sarıları ve arma kırmızıları bir araya gelse yine olmaz. Yalnız kaldıysa ne olmuştu yani? Kendisi oradan ayrıldığında evde kalan, kendisi dönene kadar bekleyen, geri döndüğünde de orada bulunan kimse yoksa ne olmuştu yani?

Ama Oğul parmağını onun ayağının tam altına koymuştu. Saçlarını elleriyle ayırmış ve dilini o çizginin üzerinde gezdirmişti.

Melez konuşmuyordu; *Kreol*'lerin sevdiği bir parçayı mırıldanıyor, eliyle de direksiyonda hafif hafif tempo tutuyordu. Sein de Vieilles'i geçtiklerinde Jadine'in aklına katran geldi, onu hatırlayınca bacakları alev alev yandı.. L'Arbe de la Croix'ya vardıklarında, ağaçlar evi öylesine sarmıştı ki Jadine binayı zorlukla gördü. Doğruca Ondine'in mutfağına koştu, kadını öptü, "Önce eşyalarımı toplayayım," dedi. "Sonra hemen aşağıya inerim, konuşuruz. Margaret burada mı?"

"Yukarıda," dedi Ondine.

Margaret'in kapısını vurduğunda yanıt veren olmadı, ancak Valerian'ın kapısının altından koridorun ışığından daha

parlak bir ışık sızıyordu, Jadine o odaya gitti. İçeride, ikiz yatağın, konsolun, iskemlelerin, hatta yatağın yanındaki küçük masaların üstüne bile giysiler yığılmıştı. Takım elbiseler, kravatlar, çoraplar, kazaklar ve sayısız erkek ayakkabısı.

"Valerian!" diye seslendi Jadine.

Dolaplı giyinme odasından Margaret çıktı, ellerinde askılar vardı.

"Oo," dedi, gerçekten şaşırmıştı. "Hovarda kızımız. Saçına ne oldu?" Margaret coşkulu, canlı görünüyordu, hareketleri kendinden emin ve kararlıydı.

"Değiştirdim."

"Harika görünüyor," dedi Margaret, Jadine'e yaklaşarak, kızın saçına dokunmak üzere elini uzatmıştı. Sonra durdu, parmaklarını iki kez şaklattı. "Biz buna... hay Allah..." Gözlerini kapadı. "Fino kafası derdik! Evet, buldum. Fino kafası." Öyle bir keyifle güldü ki Jadine de gülümsemek zorunda kaldı.

"Size erken haber veremeden ayrıldığım için üzgünüm. Geçen kış bana yaptığınız yardımı takdir etmediğimi sanmanızı istemiyorum."

Margaret elini salladı. "Bu konuyu kapatalım. Herkes için kötü günlerdi." Altüst durumdaki yatağa oturdu, askıları ayırmaya başladı.

"Hepiniz gidiyor musunuz?" diye sordu Jadine.

"Gitmek mi? Yo. Neden?"

Jadine giysilere baktı.

"Ah, hayır, ben yalnızca bu inanılmaz karışıklığı düzeltiyorum. Bu adamın neler biriktirdiğine inanamazsın. Dolabının içinde tam sekiz ayakkabı kalıbı var, ama yalnız iki tanesi ayakkabıların içinde. Şuna bak. Keten pantolon. Keten. Hiç giyilmemiş, artık öyle sararmış ki giyilmesi olanaksız. Bu adamın giyimine bu kadar düşkün olduğunu hiç bilmezdim. Şunu görüyor musun?" Margaret giysinin etiketini tuttu.

"İpek, şu da saf yün. Şuna bak yüzde yüz pamuklu. Fanilaları da öyle. Naylon ya da örme bir şey giymez. Sentetik hiçbir şey giymez. Her şeyi doğa ananın elinden çıkmış olmalı. Ama şu karışıklığa bak. Bütün bunları ayırmam kaç günümü alır: Sydney'den bunu yapmasını isteyemem. Bu onun görevi sayılmaz. Ondine'in de. Sen benim işime yarayabilirdin Jade, ama sanırım kalmayacaksın."

"Hayır, yarın ayrılıyorum."

"Fransa'ya mı?"

"Evet."

"O adamla evlenecek misin? Bay Fok Derisiyle?"

Jadine iç geçirdi. "Hayır."

"Öyle mi? Neden?" Margaret pantolonu dolgulu bir askıya astı, yatağın üstüne özenle serdi. Şimdi de gömlekleri ayırıyor, küflenmiş mi diye kokluyor, yırtığı, eksik düğmesi, yıpranmış yakası olan var mı diye bakıyordu. Sorusuna yanıt almak pek umurunda değilmiş gibiydi, bu yüzden Jadine ona karşılık vermedi, o sözcüğün ne anlama geldiğini pek bilmediğini ona söylemedi. Bunun yerine Valerian'ın nasıl olduğunu sordu.

"Daha iyi," dedi Margaret

"Hasta değil ya?" diye sordu Jadine.

"Olmadığını söylüyor, ama ara sıra titriyor, kente gidip bir doktora görünmek istemiyor."

"Burası hastalara uygun bir yer değil Margaret. Belki onu Philadelphia'ya götürsen iyi olur."

"Gerçekten kötüleşirse elbette götürürüm." Kocası için neyin iyi olduğuna karar verebileceğine güvenilmediği için incinmiş gibi baktı Jadine'e.

"Ya Michael, o nasıl?"

"Ah, sen bilmiyorsun, değil mi? Kabul edildi. Yani Berkeley'e. Gelecek hafta derslere başlıyor."

"Öyleyse sen onun yanına gitmiyorsun, öyle mi?"

"Ah, hayır. Michael artık yetişkin biri Jade. Otuz yaşında. Burada yapılacak bunca iş varken onun peşinde dolaşıp bakıcılık yapamam. Şu giysilerin ne kadar karmakarışık olduğuna baksana." Gömlekleri üç ayrı yığın olarak toplama işini bitirmiş, kazaklara geçmişti. "Jade," dedi; V yakalı mavi bir kazağı almış, göğsüne tutmuştu. Kazağın mavisinin rengi gözlerinin mavisi yanında hiç kalırdı. "Sabahları bazen eskiden yaptığı şeyleri yapamıyor. Bilirsin işte: düğmeler, fermuarlar. Hatta ayakkabılarını bile ben bağlıyorum. Dün saçlarını yıkadım" –gülümsedi– "Kirk'ün Özgün Kastilya Sabunu'yla. Breck'ten hoşlanmıyor!"

Jadine, Margaret'e dik dik bakıyordu.

"Sydney bana Valerian'ı nasıl tıraş edeceğimi öğretecek, belki ikimiz bir olursak saçını kesmemize razı edebiliriz onu. Tanrım, ne inatçı adam. Çocuktan beter." Keyifle, hoşgörüyle güldü, giysileri ayırmayı, üstüste yığmayı sürdürdü, tıpkı müzesindeki her şeyin adını bilen, kendinden emin bir müze müdürü gibiydi. Jadine ise kadını izlerken, "Oğul da beni Valerian'ın yarattığını sanıyor," dedi kendi kendine.

Ondine çığlıklar atan bir ıstakozu aldı, kaynar su dolu bir tencereye attı. Ölmesini çabuklaştırmak için tahta bir kepçeyle hayvanın üstüne bastırdı, çünkü o sırada Ondine'in içinden öldürmek geliyordu. Jadine gelip gülücükler yağdırarak telaş içinde kendisini öpeli bir saat olmuştu. Kızın yeni saç biçimi Ondine'in hiç hoşuna gitmemişti; sanki bir kız öğrenciye benzemek önemliymiş gibi, saçları kabarık ve köpük köpüktü. Kız mutfağa döndüğünde daha dingin görünüyordu.

"Margaret'e ne oldu böyle?" diye sordu. "Deli gibi çalışıyor."

"İyi gelir ona. Kocasına da."

"Ama Valerian'dan sanki bir hastadan ya da bebekten söz eder gibi söz ediyor."

"Sanırım insanlar yapmaları gerekeni yaparlar, karşılığını da nerede bulurlarsa orada alırlar."

"Margaret ona neden kızıyor ki? Bebeğe iğne saplayan kendisi."

Ondine serbest olan eliyle alnındaki teri sildi. "Margaret iğneleri kendi bebeğine saplamadı. Kocasının bebeğine sapladı. Kendi bebeğini seviyordu o."

"Bu bir tanımlama olabilir, ama bir neden değildir. O adam ona istediği her şeyi verdi. O küçük Triumph'u unuttun mu? Ayrıca –"

"O adam onun budala kalmasına neden oldu, boş şeylerle vakit kaybettirdi. Buysa tehlikeli bir şeydir."

"Şimdi patron Margaret mi? Kocası değil mi?"

"Patron, hasta, bebek – hiç fark etmez. O adam hâlâ her şeyin merkezi." Ondine ıstakozu tencereden çıkarıp hazırlamaya başladı. "Sen o adamla kaçtın değil mi?"

"Her şey bitti Nanadine. Bana ne oldu bilmiyorum."

"Bize söyleyebilirdin."

"Belki. Ama burada her şey öylesine karmakarışıktı ki. Demek istiyorum ki, akıl almaz bir Noel geçirmiştik."

"Yine de bize söyleyebilirdin."

"Kendini daha iyi hissetmeni sağlayacaksa, yaptığımın yanlış olduğunu söyleyebilirim. Hem de birinci dereceden bir yanlış, inan bana. Sen bilirsin, ben bir şeyin yürümesi için hayatımda daha önce hiç bu kadar uğraşmamıştım. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım. Bir ilişkinin yürüyüp yürümemesi hiç umurumda olmazdı, bilirsin. Yani, yürüyorsa yürüyor demekti; yürümüyorsa – sonra bakardım. Ama bu kez canımı dişime takıp uğraştım, sonunda elime ne geçti biliyor musun? Morarmış bir gözle, ödemem gereken bir kira. Böylece..." Jadine bu ilişkinin bitmiş olduğunu göstermek için avucunu masaya indirdi. "Bu iş bitti."

"Sana vurdu mu?"

"Evet, başka şeyler de var."

"Gerçekten *vurdu* mu sana?"

"Bitti artık Nanadine. Hem ben de ona vurdum."

"Umarım vurmuşsundur. Umarım o kahrolasıcaya vurmuşsundur. Ah bebeğim, bebeğim, nasıl olur da öyle biriyle kaçmayı..."

"Bu konuyu kapatalım. Çekip gittim, bu iş de bitti. Yalnız... Burayı ararsa, nerede olduğumu bilmediğini söyle; buraya gelirse..."

"Buraya gelirse mi?"

"Bilmiyorum, gelebilir. Her neyse, nerede olduğumu söyleme ona."

"Nerede olacaksın?"

"Eşyalarımı toplayıp Paris'e döneceğim."

Eşya, diye düşündü Ondine, kürk mantodan başka bir şey değil. Fok derisi manto burada olmasaydı acaba yeğenim veda etmeye dahi gelir miydi, diye merak etti. "Sonra ne olacak?" diye sordu kıza.

Jadine omuzlarını silkti, konuyu değiştirdi. "Valerian nasıl?"

"Şöyle böyle."

"Margaret bebeğine gerçekten öyle şeyler yapmış mıydı?"

"Gerçekten yapmıştı."

"Yaa. Peki seni artık kızdırmıyor mu?"

"Hayır, hiç."

"Sizin buradaki durumunuz ne şimdi?" Jadine'in sesi ciddiydi, ama yalvarır gibiydi de. (Lütfen bana ihtiyaç duymayın şimdi, şimdi olmaz. Şimdi size analık edemem. Şimdi kimseye yardım edemem. Bir başka sefer, lütfen. Her şeyi tükettim. Lütfen bana şimdi ihtiyaç duymayın.)

"Aynı. Kalmamızı istiyorlar. Bayan Street istiyor, kocası da kalın ya da kalmayın diye pek bir şey söylemiyor. Bütün gün o serada oturup müzik dinliyor."

"Kalmak istiyor musunuz?"

"Başka seçeneğimiz var mı?" diye sordu Ondine, gözlerini Jadine'in başındaki buklelere dikmişti.

"Elbette var. Başka bir yerde çalışabilirsiniz ya da hiç çalışmazsınız. Benimle Paris'e gelmek ister misiniz?" Doksan Üçüncü Sokak'taki bir evin ikinci kat penceresinden sarktığı ânı anımsayınca Jadine'in omzuna bir acı saplandı.

"Benimle dalga geçme kızım."

"Ben ciddiyim."

"Jadine, biz senin için elimizden geleni yaptık, çünkü – yani demek istiyorum ki, bize borcun yok. Ama bak, ben sana asla bir şey anlatmadım. Sana asla hiçbir şey anlatmadım, bunun sorumluluğu bütünüyle bana ait. Ama sana şimdi bir şey anlatmalıyım."

Jadine başını kaldırdı, yengesinin gözlerinin içine baktı.

"Jadine, bir kız önce bir evlat olmalıdır. Bunu öğrenmelidir. Bir kız, evlat olmayı öğrenemezse bir kadın olmayı asla öğrenemez. Gerçek bir kadın demek istiyorum: Çocuk doğurabilecek bir kadın; bir erkeğe yetebilecek bir kadın, başka kadınların saygısını kazanabilecek bir kadın. Annen fazla yaşamadı ki sana bu konuda bir şeyler anlatsın, ben de seni bütün o okullara göndermekle iyi ettiğimi düşünüyordum, bu yüzden sana bunları hiç anlatmadım, ama anlatmalıydım. Bir evlat olman için mutlaka kendi annenin olması gerekmez. Sana gereken, bazı duygularının olmasıdır, senden daha yaşlı insanlara karşı, özenli davranıp bazı duygulara sahip olmandır. Beni yanlış anlama sakın. Her çeşit sefil, yaşlı insanları sevmen gerektiğini söylemiyorum, senden bir şey istediğimi düşünüyorsan bunu kafandan çıkar, böyle bir şey yok."

"Evet, istiyorsun Ondine." Jadine'in sesi hiç titremiyordu. "Sana annelik etmemi istiyorsun. Yapma lütfen. Şimdi elimden gelmez bu."

"Senden bunu istemiyorum. Ben yalnızca bir kız evladın ne olduğunu söylüyorum. Bir kız evlat, nereden geldiğini önemseyen, kendisine bakmış olan insanlara bakan bir kadındır. Hayır, senin deyiminle bize 'annelik' etmeni istemiyoruz. Ne ben ne de Sydney. Senden istediğim şey, senin kendin için istediğim şeydir. Ben benimle ilgilenmeni kendim için istemiyorum. Benimle kendin için ilgilenmeni istiyorum." Yeğeninin eline dokunmak için uzandı, ama nedense durdu.

Ondine, "annen fazla yaşamadı ki" dediğinde Jadine'in yüzüne kan hücum etmişti, annesizliği ortaya atıldığında hep olduğu gibi. Ancak Ondine'e karşılık verirken sesi yumuşak ve pürüzsüz çıktı: "Hayır, Nanadine, öyle değil. Sana borcumu ödememi istiyorsun. Benim için çalıştın, bana katlandın. Şimdi bunları yapma sırası bende, senin söylediğin bu işte."

"Sıra mı? Sıra mı? Bu bir oyun mu ki..."

"Kadın olmanın başka yolları da vardır Nanadine," diye devam etti Jadine. "Sanırım seninkisi bu yollardan biri, ama benim yolum o değil. Ben... senin gibi olmak istemiyorum. Dur. Bana öyle bakma. Şimdi sana dürüst davranıyorum, beni dinlemelisin! Senin sözünü ettiğin türde bir kadın olmayı öğrenmek istemiyorum, çünkü o tür bir kadın olmak istemiyorum."

"Yalnızca bir tür kadın vardır. Yalnızca bir, bana bir kötü söz daha söyleyecek olursan, ben..." Durdu Ondine.

"Ne? Bana vurur musun? Vurur musun Nanadine? Sen de mi vurursun?"

Yaşlı kadın susuyordu. Yeğeni, bebeği, gururu olan o kız, kendini kaçıp gittiği o adamla aynı kefeye koyuyordu. Şimdi de durmadan konuşuyor, açıklıyor, bir şeyler söylüyor ama Ondine artık bir şey duymuyordu. Kendi yüreğinin sesi çok daha baskındı.

Jadine bavullarını toplamak üzere yanından ayrılınca Ondine orada oturdu, çenesini sol eline dayamıştı, sağ eliyle

masaya hafif hafif vuruyordu. Ne beklemiş olduğunu bilmiyordu. Yeğeninin ne yapmasını, ne düşünmesini ya da neler hissetmesini beklediğini bilmiyordu. Ancak gördüklerinin ötesinde bir şey beklediği kesindi. Belki de kız haklıydı. Belki de bize acımasını istedim, diye düşündü, belki de beklediğim buydu, öyleyse bu çok alçakça bir istek.

Sydney gelip Ondine'in düşüncelerini böldü. "Kız mı geldi?" diye sordu.

"Evet"

"Yine mi gidiyor?"

"Evet Paris'e."

"Adam nerede?"

"Başından atmış."

"Böyle olacağını o adama söyleyebilirdim."

"Ben de. Yukarı çık da onunla vedalaş. Gidebilirse yarın gidecek."

Sydney oturdu, papyon kravatını çözdü. "Senden para istedi mi?"

"Fazla bir şey değil. Vapur için birkaç frank istedi. Elinde bir dolu şu şeylerden var, yolculuk çeki diyorsunuz ya. Haydi yukarı çık da gör onu, Bay Street'in tepsisini ben götürürüm."

"Bana veda etmek istiyorsa nerede olduğumu biliyor."

"Sydney, böyle davranma."

"Ama ben *böyleyim.* Bize iyi davranmadı o, Ondine."

"Gençtir. Durulur."

"Bunun yaşla bir ilgisi yok."

"Jadine bankada açılan bir tasarruf hesabı değil ki Sydney. Faiz alamazsın."

"Almalıyım."

"Onların durumu bizimkinden farklı. Onların yapabileceği o kadar değişik şeyler var ki, biz bunları hiç bilmiyorduk bile."

"Bilmedikleri birçok şey de var," diye karşılık verdi Sydney.

"Eh, belki de haklısın. Belki de hiçbir şeyi sevmeye değmez. O küçük oğlanı kendi çocuğummuş gibi sevmiştim, büyüyünce gidip birini öldürmesin diye emek vermiştim. Teşekkür yerine kötülük görüyorum. Saygısızlık."

"O konuyu hiç açmayalım."

"O şimdi iyi. Sorunu yok. Ama benim bunda payım yokmuş, hiç yokmuş. Kimseye söylemedim diye suçlanıyorum. Beni yeteri kadar sevseydin durdururdun diyerek beni suçladı o kadın. Şu işe bak. Sonra başka birine canım diyorum. Senin erkek kardeşinin bebeğine. Onu da ben doğurmadım, ama tam otuz yıldır ayaklarımın üstünde dikiliyorum ki o böyle yapmak zorunda kalmasın. Ben yoksunluk çektim ki o çekmesin. Onun aklınaysa bana giyemeyeceğim bir çift ayakkabı, giymemin yakışık almayacağı bir elbise almaktan, kapıdan görünen ilk pantolonluyla kaçıp gitmekten başka bir şey gelmiyor. Haydi açıkla bakalım bunu."

"Artık sana bir şey açıklayacak durumda değilim. Eskiden hiç böyle olmazdı. İnsanlar çok eskiden birbirleriyle ilgilenirlerdi gibi geliyor bana. Yaşlı siyahlar gençlerin başına dert oluyorlar galiba bugünlerde."

Ondine fırına gitti, içinde pişen patatesi çıkardı. Patatesi tabağa, tabağı da bir tepsiye koydu. Sonra soğutucuya gitti, soğusun diye konmuş şarap bardağını aldı. Sydney onu izliyordu.

Ondine bir peçete aldı. "Jadine onun buraya geleceğini sanmadığını söylüyor, ama telefon ederse ya da kızı aramak için gelirse, nerede olduğunu ona söylemeyeceğiz."

"Buraya adım atmasa daha iyi olur."

"Jadine'in dediğine bakılırsa adam onu biraz dövmüş."

"Öyleyse umarım gelir buraya," dedi Sydney. "O zaman kurşunu yer benden."

"Bunu yapamazsın."

"Böyle diyorsan beni tanımıyorsun demektir. Onu gördüğüm anda vururum, açıklamasını sonra yaparım."

"Burası senin kendi evin değil, Sydney."

"Hayır, ama benim yuvam. Burası benim yuvam değilse, yuvam mezarım olur ancak."

"Eh, oraya gitmemize de az kaldı."

Sydney bu sözü kafasında evirip çevirdi. "Acaba Jadine cenazemize gelir mi, Ondine?"

"Sanırım biz kendi kendimizi gömeceğiz, Sydney."

"Eh öyleyse kendimize rahat bir kefen seçelim." Kamış tepsiyi aldı, kitapta sözü geçen gerçek bir Philadephia zencisi olduğu için mutfaktan çıkıp seraya gitmeden önce papyonunu yeniden taktı, kol düğmelerini düzeltti. Avlunun çevresindeki tuğlaların yerlerinden oynadığını, sağa sola kaydığını gördü. Sanki aşağıdan dürtülmüşler gibi topraktan fışkırmışlar, diye düşündü Sydney. Bu toprağı tutabilecek tek şey çimentodur, diye geçirdi aklından. Burada her şey yerinden oynuyor. Şu meleze bu kez doğru dürüst yaptırtayım şu işi. Karıncaların da bir çaresine bakılmalıydı. Hoparlörlerin kablolarını kemirmişlerdi bile, Sydney müzik sisteminin tamamını seraya taşımak zorunda kalmıştı: pikabı, alıcıyı, plakları. Aslında Sydney, karıncalara minnettardı, çünkü evin içinde gümbür gümbür müzik çalarken elektrikli süpürgeyle temizlik yapmaktan ya da kapı tokmaklarını ovmaktan nefret ediyordu. Çalışırken sessizliği yeğlerdi. Şimdi sesten kurtulmuştu, Bay Street müziğiyle başbaşaydı. Yine de, karıncalar bakırı da kemirirse ciddi önlemler almak gerekirdi. Bir şey çıkmazsa başka bir şey çıkıyor diye düşündü, ya kendisi yaşlandığı için ufalıyordu ya da ağaçlar bir gecede büyümüştü. Koca bir ağaç dalı çamaşırlığın damını olduğu gibi kapatmıştı. Şu meleze kes desem belki bana karşı gelir, diye düşündü Sydney. En iyisi kasabadan birini getirteyim.

Seranın içini keman sesi doldurmuştu; tohumluğun yanındaki bir bankta oturan Valerian, Sydney'in içeri girdiğini duymadı. Müziğe dalmıştı, parmakları ara sıra titrese de madeni para üzerindeki kabartma başa benzeyen başı tempoya uyarak hareket ediyordu. Sydney omzuna dokununca başını çevirdi.

"Yemeğiniz Bay Street."

Valerian parmaklarıyla havada titrek bir daire çizerek tepsiyi kenara bırakmasını işaret etti.

"Burayı ihmal ediyorsunuz, Bay Street."

"Ne dedin?" diye sordu Valerian.

Sydney pikabın yanına gitti, kolu kaldırdı. "Burayı ihmal ediyorsunuz dedim. Burası eskiden ne güzeldi. Yıkılmasına göz yumuyorsunuz."

"Burası bana ait," dedi Valerian. "Müziği aç."

Sydney yerinden kıpırdamadı. "Artık burada hiçbir şey yetiştirmiyorsunuz," dedi.

"Benim hoşuma böyle gidiyor Sydney. Müziği aç."

"Burayla ilgilenmelisiniz."

"Yeter artık Sydney. Bana mektupları ver."

Sydney, mektupların, sirkülerlerin ve katalogların olduğu desteyi aldı, Valerian'a uzattı, ama onun titrek elleri uzatılanları tutamadı.

"Zarfları açmamı ister misiniz?" diye sordu Sydney.

"Hayır. Evet."

Sydney bir tabure çekti, Valerian'ın yanına oturdu. "Kendinize de bakmanız gerek. Saçlarınız çok uzamış."

"Ben uzun seviyorum," dedi Valerian.

"Hayır sevmiyorsunuz. Yalnızca kasabaya gitmek istemiyorsunuz. Bugün melez burada. Saçlarınızı benim kesmemi istemiyorsanız, o sizi kasabaya götürsün."

"Hangi melez?"

Sydney elinde çakıyla zarfların birini açtı. "Doktor Michelin'in gönderdiği adam. Bir melez. Bir süredir geliyor. Saçınızı kestirmeniz için sizi kasabaya götürebilir."

"Bugün olmaz," dedi Valerian. "Bugün olmaz; daha sonra Sydney." Valerian tepsiye doğru döndü, çatalla bıçağı eline almaya çalıştı. Almayı becerdiyse de ellerinin içinde sallamaktan başka bir şey yapamadı. Sydney mektupları bir kenara bıraktı, ayağa kalktı. Çatalla bıçağı Valerian'ın elinden aldı, dumanı tüten patatesi ikiye böldü, çatalı içine daldırıp doldurdu. Çataldaki patatesi üfledi, Valerian'ın ağzına yaklaştırdı. Valerian dudaklarını sımsıkı kapadı, Sydney'in gözlerine baktı. O gözlerin içinde ne olduğunu gerçekten ne olduğunu anlayabilmek için elinden geldiğince dikkatle baktı. Emin değildi, ama sevecenliğe benziyordu gördüğü. Ağzını açtı, patatesi aldı.

"Güzel," dedi Sydney. "Çok güzel. Çok sıcak değil, değil mi?"

Valerian başını hayır anlamında salladı, bir lokma daha almak üzere ağzını açtı. Bir süre ağzındakini çiğnedi, sonra, "Sydney?" dedi.

"Evet efendim?"

"Sen... ah..."

"Hayır efendim, bilmiyordum. Siz duyduğunuz zaman duydum ben de."

"Ondine sana hiç anlatmadı mı?"

"Tek kelime bile etmedi."

"Ben mutfaktan seslerini duyuyorum. Eskiden olduğu gibi konuşuyorlar."

"Evet efendim."

"Hatırlıyor musun? Eskiden mutfakta nasıl da dedikodu yaparlardı."

"Hatırlıyorum."

"O iyi, değil mi?"

"Michael mı? Ah, evet efendim. Çok iyi."

"Geri dönmeyi düşünüyorum. Sanırım buradan ayrılıp Philadelphia'ya gitsem iyi olacak."

"Ne diye?"

"Artık burası hoşuma gitmiyor. Burada kalmam için neden yok."

"Hiçbir yerde kalmak için neden yoktur Bay Street. Ama sizin yerinizde olsam bu konuyu iyice tartıp biçerdim. Burası Ondine'le hoşumuza gidiyor. Yaşlı insanlar Philadelphia'nın kışlarına zor dayanırlar. Burası çok hoş ve sıcak. Sessiz de. Bizim hoşumuza gidiyor. Bir yudum Chablis vereyim mi?" Çatalı elinden bıraktı, bir şişe şarap çıkarmak için küçük soğutucuya gitti.

"Hayır," dedi Valerian. "Şimdi istemem."

"Ama ben istiyorum," dedi Sydney. "Kendime bir bardak şarap alacağım." Açacağı mantara batırdı. "İstemediğinize emin misiniz?"

"Hayır dedim."

"Ayağınızdaki şişlikler nasıl Bay Street?"

"Nasırlar. Şişlik yok, nasırım var."

"Peki nasıllar?"

"Sydney, benim şarabımı içiyorsun."

"O melez geldiğinde söyleyeyim de size bir çift huarache getirsin."

"Huarache falan istemiyorum ben."

"Elbette istiyorsunuz. Güzel bir çift huarache size iyi gelir. Ayaklarınızı rahatlatır. Gelecek yıl bu zamanda bana teşekkür edersiniz."

"Gelecek yıl bu zaman ne demek? Ben geri döneceğim."

"Bana kalırsa biz daha uzun süre buradayız Bay Street. Çok çok uzun bir süre."

"Burada neler oluyor? Burada bir şeyler oluyor."

"Heyecanlanmayın. Gevşeyin." Sydney şarap bardağını bıraktı, pikabın yanına gitti. Pikabın kolunu plağın üstüne getirdi, dönüp Valerian'a baktı. "Size çok iyi bakarız. Her zaman yaptığımız gibi. Bu konuda tasalanmanıza hiç gerek yok." Pikabın kolunu dikkatle yerine yerleştirdi, sesi iyice açtı. Valerian gülümsedi, parmaklarını havada dans ettirmeye başladı.

Dominik havaalanı, soluk sarı beton bloklardan yapılma uzun bir binadır. Karayipler'de olduğunuzu bilmeseniz de kadınlar tuvaletindeki kâğıda bakınca bunu hemen anlarsınız. Bir Amerikalı için, dünyadaki öteki insanların tuvalet kâğıdını iğrenerek tutmaları, tuvalet kâğıdına sanki gerçekten tuvalet kâğıdıymış gibi davranmaları anlaşılmaz bir şeydir. Jadine bölmeden çıktı, lavabonun üstünde asılı küçük aynanın önünde durdu. Kendi sabununu çıkarıp ellerini bolca sabunladı, iyice duruladı. Sabunu bir kalaylı kâğıt parçasına sardı, yol çantasına koydu, çantadan bir el losyonu çıkardı. Losyonu avuç içlerine ve üstlerine sürdü, sonra bir parça kâğıtla, tırnaklarının altına girmiş olan kremi temizledi. Nihayet telaşsız davranabiliyordu, uçağın kalkmasına yarım saat vardı. Koşuşturma bitmişti. New York'tan kaçması da oraya koşarak gitmesi gibi hızlı olmuştu. Ne olursa olsun New York, Jadine'in yuvası değildi. Kentteki köpekler kayışa bağlanmış olsa da kayış her zaman sağlam olmuyordu. Sahipleriyle gezintideyken bazen başka köpeklerle karşılaşırlardı, kısırlaştırılmamışlarsa ve kimse onları durdurmamışsa, dişi bir köpeği, kendisiyle konuşmuş bile olmayan, yalnızca tanımak için koklayan erkek bir köpeğin pençeleri altında sessizce dururken görebilirdiniz. Jadine, New York'a sığınabileceğini, çünkü orada gece kadınlarının üstesinden gelinebileceğini, sindirilip gölge haline getirilebileceklerini, ait oldukları fundalığa tıkılabileceklerini düşünmüştü. Ancak

Jadine'in tek başına onların üstesinden gelebilmesi olanaksızdı. Üstelik sığınabileceği bir yer de yoktu; böyle bir şey olduğunu düşünmek çocukçaydı. Bütün öksüzler bilirdi bunu, ne kadar güzel olurlarsa olsunlar annelerin dürüst olmadığını da bilirdi. Ne yaparsan yap, dört bir yana dağılmış tulumba memeli anneler senin kişiliğini lekelerler. Afrikalı bir kadın da, kendi kirpiklerini yakıp kavurmuş gözlerinin bir bakışıyla senin bütünlüğünü yerle bir eder.

Jadine'in iki Dramamine alacak, saçını tarayacak, makyajını gözden geçirecek bol vakti vardı hâlâ, ama bu kadınlar tuvaleti vakit geçirmeye uygun bir yer değildi. Gözlerini boyadığı sırada, kendi kullandığı bölmenin yanındakinden genç bir kız çıktı. Elinde kısa bir saçaklı süpürge ve içinde çeşitli temizleyiciler olan plastik bir kova vardı. Üstündeki yeşil üniforma, başındaki kızıl peruğun altında daha da yeşil duruyordu. Jadine aynadan peruğa baktı, sonra gözlerini yine kendi kirpiklerine çevirdi. Genç kız, olduğu yerde taş kesilmişti, gözlerini Jadine'den ayıramıyordu; kızın hayranlığı Jadine'in hoşuna gitmiş olsa da, böyle gözlerini dikip bakmasa, diyordu içinden. Genç kız Jadine'e yaklaştı, "Beni hatırlamadınız mı?" diye sordu.

Jadine arkasına döndü. Kızın kafasındaki peruk öyle abartılıydı ki, onun kim olduğunu anlaması vakit aldı.

"L'Arbe dela Croix," dedi kız.

"Ah, ya," dedi Jadine gülümseyerek. "Seni tanıyamadım. Burada ne yapıyorsun? Artık burada mı çalışıyorsun?"

Kız başını salladı. "Çikolata yiyen adamı alıp götürdün," dedi.

Jadine gülümsemekten vazgeçip aynaya döndü. Bu adalılar bir tuhaftı; sohbet etmeyi, adam gibi konuşmayı hiç bilmezlerdi. Onlarla konuşmak hep sorgulamaya dönerdi, kendisi de bu çocuğa bir şey açıklayacak değildi.

"Bana bir peruk göndereceğini söylemişti."

"Göndermişe benziyor," dedi Jadine.

"Bu değil. Öteki peruğun bende resmi var. Evde. Geri dönecek mi? Peruğu bana getirebilir misin?"

"Hayır," diye karşılık verdi Jadine.

"Onu öldürdün mü?" diye sordu kız, sıradan bir şey söyler gibi.

Jadine hafif, büyük yol çantasını omzuna attı, mantosunu bölmenin üstünde durduğu yerden aldı. "Artık gitmeliyim," dedi.

"Thérèse, senin onu öldürdüğünü söylüyor," dedi kız ısrarla.

"Thérèse'e söyle, onu kendisi öldürdü."

"Hayır," dedi kız, aklı karışmıştı. "Thérèse'in büyülü göğüsleri var, hâlâ süt veriyor."

"Eminim öyledir," dedi Jadine.

"Ama emzireceği kimse yok."

"Doğru yerde aramıyor," dedi Jadine. Kızın başındaki peruğun kenarından siyah inci gibi saçlar görünüyordu. Gözleri iri ve durgundu, o gözleri bir hayvanın gözlerine benzemekten alıkoyan tek şey, içlerinde okunan meraktı. Bir geyik, diye düşündü Jadine. Gözleri meraklı bir geyiğin gözlerine benziyor. Keşke gerçekten yetenekli biri olsaydım, diye geçirdi içinden bir kez daha, o kızın resmini çizmek isterdi – geyik gözlerini, peruğunu falan. Ansızın elini yol çantasının yan cebine soktu. Orada duran birkaç frankı alıp kızın plastik kovasının içine attı. "Hoşçakal Mary, gitmem gerek," dedi. "İyi şanslar." Sonra kapıdan geçip gitti.

"Alma," diye fısıldadı kız. "Alma Estée."

707'de Jadine'in yanındaki koltuk boştu. Birinci sınıf, kalabalık değildi. İçinde New York'a gidiş biletinin bir kopyasının da bulunduğu zarfın içindeki beş bagaj biletini yokladı. Her şey tamamdı. Uçak havalanır havalanmaz, havalandırmayı ayarlamak için elini yukarı uzattı. Elini geri çekerken işaret

parmağının tırnağında ufak bir pürüz gözüne çarptı. Çantasını açtı, bir törpü çıkardı. İki sürtme, işini görmüştü. Tırnağı yeniden düzgündü. Fok derisi mantosunun içini dışına çevirdi, katlayıp dikkatle yanındaki boş koltuğa yerleştirdi. Sonra baş dayama yerini ayarladı. "Yanlış olan neydi?" sorusuna verdiği ve hepsi birbirinin aynı olan on altı yanıt, bacaklarını aynı anda sallayan dansçı kızlar gibiydi. On altı yanıt demek hiçbir yanıt olmaması demekti. Öyleyse hiçbir yanıt yoktu. Sıfır. Paris'e geri dönecekti ve işe dönmekle başlayacaktı. Köpeklerin ipini salıverecek, sarı giysili kadının ayaklarına dolaştıracaktı – onun ve kendisine bakmış bütün o gece kadınlarının ayaklarına. Artık dayanacağı omuzlar, geniş göğüsler yoktu. Kendini güvende hissettiği düşler yoktu. Yoktu. Belki de o şey buydu – Ondine'in söylediği şey. Yetişkin bir kadının güvenliğe de güvenlikle ilgili düşlere de gereksinimi yoktu. Aradığı güven *kendisiydi.*

Uçak zarif bir biçimde adanın üstünde yükseldi; arkasında bıraktığı duman izi genişledi, sonra dağıldı. Gece inmiş, yıldızlar parlamaya başlamıştı. Aşağıdaki tepeler, sarmaşıkların büyüdüğü, işçi karıncaların düzenli sıralar halinde yürüdükleri yağmur ormanlarının ağırlığı altında dört ayakları üzerinde yere çökmüşlerdi. Karıncalar dosdoğru ileriye yürüyorlardı, bir amaçları vardı ve hayal kuracak zamanları yoktu. Hemen hepsi dişiydi, yapacak öyle çok işleri vardı ki, deyim yerindeyse, ucu bucağı yoktu bunların. Doğuracak, besleyecek, sonra arayıp bulunacak ve gömülecek öyle çok karınca vardı ki. Hayal kurmaya vakit yoktu. Onların dünyasındaki yaşam sıkı bir örgütlenme, kesin bir özveri gerektirir, bu yüzden erkeklere pek gerek duyulmaz, pek az erkek doğurulur. Erkeklere ihtiyaç duyulduğunda, dört milyon yıllık bir büyünün varisi olan kraliçe, bunun zamanı geldiğine karar verir ve harekete geçer. İlk, tek ve son cinsel birleşmesi sırasında özel rahmine yerleşmiş spermlerden birini dışa-

rı iter. Bu küçük Amazon, hayatında bir tek kez kararsızlık içinde titrer, üstüne binecek bir erkek bekler. Ve o erkek, bir akşam vakti, bir yaz fırtınasının patlamasından önce bulutlar gibi kümelenen ötekilere katıldığında, dünyanın dört bir yanından gelip düğün uçuşu için toplanan kalabalığın arasına karıştığında, kanatlarının ne işe yaradığını en sonunda anlar. Dünyaya gelmesinin amacı olan o tek şeyi yapabilmek için, bir tek kez yapabilmek için, yerçekimine ve zamana karşı koyarak o vızıldayan kalabalığın içine çılgınca dalar. Spermini sevdiği kadının içine boşalttıktan sonra da düşüp ölür. Dişi, o spermleri özel bir yerde saklar, onları canı istediği zaman kullanacaktır, şarkılar söyleyerek, kara bulutlar gibi kümelenip havada çiftleşen yeni karıncalara gerek duyulduğu zaman kullanacaktır. Dişi, spermleri topladıktan sonra yere düşer, ancak belkemiğini ya da boynunu kırmadıkça ya da şunun ya da bunun kursağına gitmedikçe yeniden ayaklarının üstünde doğrulur, sürtünebileceği, bir daha asla kullanmayacağı kanatlarını çarpabileceği, parçalayabileceği bir taş parçası aranır. Sonra da krallığını kurabileceği uygun bir yer aramak üzere yola çıkar. Sürünerek bir ağaç kovuğuna girer, kovuğun duvarlarını, köşe bucağını inceler. Toplumla arasına bir duvar örer, yumurtaları oluşana kadar kendi kanatlarının kaslarını yiyerek beslenir. İlk kurtçuklar göründüğünde, onları besleyebileceği bir şey bulunmadığı için kurtçuklara yumurtadan henüz çıkmamış kardeşlerini yedirir, sonunda yavrular ava çıkabilecek, avladıkları şeyleri krallığa getirebilecek kadar güçlenirler. Hepsi bu işte. Doğurmak, avlanmak, yemek, savaşmak, gömmek. Hayal kurmaya hiç vakit yok, yine de kimi zaman, hayatın ileriki yıllarında, otuzuncuyla kırkıncı nesil arasında bir yerde, kraliçe karıncanın bir yaz fırtınasının yaklaştığını sezdiği bir gün olabilir. Fırtınanın kokusu sarayı doldurur, kraliçe karnına çarpan o rüzgârı anımsar – genç kanatların gerilmesi, o kör eden bekleyiş; kendisi de orada,

havada asılı durumda, açık, güven duyarak, korkarak, kararlı, savunmasız; hatta genç kız gibi; koca bir saniye sürer bu duygu, sonra bir saniye daha, bir daha. Sonra Kraliçe başını kaldırır belki, asasıyla yaz fırtınasının sarayına girdiği yeri işaret eder, tahttaki kraliçelerden başkasının bilmediği bir bezginlik içinde, acaba erkeğin ölümü apansız mı oldu diye merak eder. Yoksa önce güçten düşüp sonra mı öldü? Böyle olduysa, yani erkeğin ölmeden önce biraz vakti kaldıysa, acaba dünyanın ne kadar aşağılık olduğunu mu düşündü, yoksa bu zamanı dişiyi düşünerek mi geçirdi? Ancak işçi karıncaların hayal kuracak vakitleri yoktur. Onlar dişidirler, yapacak çok işleri vardır. Yine de çok güç olacaktır. Yıldızlar gibi sevişen adamı unutmak çok, çok güç olacaktır.

Erkek, Rue Madeleine'ı denizden ayıran taş duvarın üzerine oturmuştu. Bacaklarını sarkıttığı çıkıntının altında kayalar ve kirli, dar bir kum şeridi vardı. Sol tarafta, denizin içinde beş yüz metre kadar uzayan çürük bir rıhtım gördü, siyah çocuklar suyun içine atlıyor, denizin içinde çırpınıyor, bağrışıyor, sonra yeniden suya atlamak üzere rıhtıma tırmanıyorlardı. Kumun üstündeki çöplerin çoğu kâğıtlar ve şişelerdi. Buralarda yiyecek artığı yoktu. Burada, bulvarın turistik dükkânlarından, lokantalardan ve işyerlerinden uzakta olan bu bölümünde deniz sindiremediği şeyleri dışarı kusardı. Kumun üstünde görünen hayat pek kasvetliydi. Rüzgârı arkasına alan bir martı siyah bir denizyıldızının üstüne çullandı. Gagaladı, sonra uçup gitti, yeniden dönüp gagaladı, denizyıldızı, yüreği olan mor-kırmızı şeridi teslim edene kadar bu böylece sürdü. Erkek, martının denizyıldızının yüreğini parçalamasını büyük bir dikkatle izledi. Sonra bacaklarını duvarın üstünden aşırıp ayağa kalktı. Gözlerini güneşten korumak için kolunu kaldırdı, pazar yerindeki kalabalığa baktı: Yarım blok uzunluğunda bir tente, masalar, sepetler, çanak çömlek, kutular, tepsiler. Ceketini koluna dolamış, iki elini de ceplerine sokmuştu, Thérèse'i arayarak pazar yerine doğru yürümeye başladı. Daha erken bir saatte, havaalanı otobüsüne binerek Old Queen Oteli'ne gitmiş, oradan da doğruca pudra pembesine boyalı eve gitmişti; yokuşu ağır ağır, dikkatle çıkmış, yolun kenarından, tozlu bölümün yerini çimenlere bıraktığı kısımda yürümüştü. Gücünü harcamak istemeyen ya da yerde mayın döşeli olduğundan kuşkulanan biri gibiydi adımları.

Pembe evde kimse yoktu. Pencereler açık olmasına karşın kapı sürgülüydü; ön camların birinden, arka dikişinden ikiye ayrılmış çiçekli bir eteklik sallanıyor, hem perde hem de gölgelik görevi görüyordu. Erkek başını pencereden içeri uzattı, elindeki çantayı odaya fırlattı. Sonra dönüp yokuş aşağı indi, yolda birkaç kişiye selam verdi, kıymalı börek ve rom satılan, ara sıra da saç makası ödünç alınan dükkânın önünde durdu. Vietnam'dayken öğrenmiş olduğu çat-pat Fransızcaya başvurmayı denemedi bile, yalnızca Gideon? diye sordu. Thérèse? Dükkâncıyla orada bulunan birisi Thérèse hakkında anlayamadığı bir şeyler söylediler, Gideon konusunda ise birtakım sözlerin yanında "taksi" dediler. Erkek başını salladı, her şeyi açık seçik anlamışçasına gülümsedi, yokuş aşağı gitmeye devam etti. O sabahı, sokaklarda yürüyerek, lokantaya ya da işyerine çevrilen zarif evleri, taş gibi sağlam kaleler olarak inşa edilmiş ve sömürge döneminden kalan yönetim binalarını seyrederek geçirdi. Kasabanın dışına doğru, kuzeyde ve güneyde, beyazların ürkmüş gibi gizlenen evleri vardı, yokuşlarda kurulu, tropikal bitkilerin oluşturduğu duvarların arkasına çekilmiş evlerdi bunlar. Güney, kentin iş merkeziydi, işyerleri genellikle Rue Madelaine'de ve ona açılan yan yollarda toplanmıştı. Siyahlar batıdaki yüksek yerlerde, barakalarda ve beton bloklardan yapılma evlerde, ya da batıda, denizin sindiremediği şeyleri tükürdüğü bölgedeki daracık sokaklarda yaşarlardı. Hava alışılmadık derecede serindi, hava değişikliğini çabuk sezme yetisi, erkeğe kasırga mevsimini başlatacak bir fırtınanın patlayabileceğini haber veriyordu. Queen of France sokaklarında dolaşırken, içlerinden biri Gideon olabilir mi diye taksi sürücülerine bakıyordu. Üç saattir yürümesine karşın yorulmamıştı. Günlerdir yorulmamıştı. Onun sorunu, sakin kalmaktı. New York'taki evde uzun zaman oturamamıştı; yalnızca Jadine'in Eloe'de çekmiş olduğu fotoğraflara bakarken oturabiliyordu. İçi fotoğraf

dolu şişkin, sarı zarf sehpanın üzerinde, anahtarların yanında epeyce bir zaman açılmadan kalmıştı. O koca elleriyle ilk onluğunu ellemekten başka dinginlik içinde yapacak başka bir şey bulamayınca zarfı açmış, sevdiği bütün yerleri ve insanları gösteren o resimlere bakmıştı. İşte o zaman kıpırdamadan durabilmişti. O resimlere birer birer bakmış, eskiden kendisine onca huzur veren, kendisiyle birlikte yaşayan, damarlarında akan soyluluk gibi içinde yaşayan, düşlerini insanlarla dolduran, boşlukta sürüklenen günlerine demir attıran şeyin ne olduğunu anlamaya çalışmıştı. Tehlike iyice yaklaştığında, hiç istemeden uykuya daldığında hepsi gelmişti: Beyaz kapılı sarı evler, Good Shepherd kilisesindeki turta masasının başında duran hanımlar – Rosa Hala, Asker'in annesi olan ve May Downing yerine May Ana diye çağırdıkları kadın, Drake'in kendilerini her ilkbaharda ağaç dallarıyla döven büyükannesi Winnie Boon, kendisine piyano çalmayı öğreten Bayan Tyler ve genç kadınlar: Beatrice, Ellen ve kendisi yokken doğan çocuklar. Erkekler: İhtiyar, Rascal, Turner ve Asker ve Drake ve askerlikten üsteğmen rütbesiyle terhis olan, şimdi de Alabama'nın Montgomery kentinde kendi cenaze evini çalıştıran, işleri iyi giden Ernie Paul. Bu kişilerin fotoğrafı yoktu, ancak onlar evlerinin arkasındaki ağaçların, çalıştıkları tarlaların, balık tuttukları ırmağın, tanıklık yaptıkları kilisenin, içki içtikleri meyhanelerin resimlerinde vardılar. Resimlerde bütün bunlar çok berbat görünüyordu; hüzünlü, zavallı ve keyifsiz.

Adam, resimlere bakmadığı zamanlarda kızın arkadaşlarına ve tanıdıklarına telefon etmişti. Kadın arkadaşları bir şey bilmeseler de ona gel konuşalım demişlerdi; erkekleriyse o aramamıştı. Böylece sokakları arşınlamış, dolaşmış, çalmayan telefona kulak vermiş, mektup gelmesini beklemiş, sonunda Isle des Chevaliers'e dönmeye, onu bulmak için işe oradan başlamaya karar vermişti. Anahtarları yöneticiye, fotoğrafla-

rı da masanın üstüne bırakmıştı; uçakta dingin durmak güç gelmişti ona, şimdi deniz kenarındaki duvarda oturmak da; bu yüzden ayağa kalktı, pazar yerine doğru yürüdü. Thérèse orada olabilirdi.

Öğle sonrası güneşi sabahki soğuğu kırmıştı, hava nemli ve fazlasıyla sıcaktı. Pazardaki bölmelerin, tezgâhların çevresinde yerli alıcılardan ve turistlerden oluşan ufak bir kalabalık birikmişti. Alıcıdan çok satıcı vardı. Kıymalı börek tepsilerinden birinin önünde durup bir tane almayı düşündü, ancak kokusu midesini o kadar bulandırdı ki hemen oradan uzaklaştı. Daha aşağıda, içinde parlak kırmızı renkli soda şişeleri duran sandıkları görebiliyordu. Soğuk bir şey içsem daha iyi olur, diye düşündü. O yöne döndüğünde, ellerinde fotoğraf makinesi bulunan iki genç Almanla çarpıştı. Kameraların nereye çevrilmiş olduğuna baktı hiç düşünmeden. İşte oradaydı kadın, şapkası yerli yerindeydi, ağzı son hızla çalışıyordu, bozuk gözlerinde keyifli bir kötülük okunuyordu. Erkek fotoğraf makinelerinin önüne dikilerek, olmaz, dedi Almanlara. Olmaz dedi, başını iki yana salladı. Gençler bir an kızar gibi oldular, sonra birbirlerine bakıp omuz silktiler, yollarına devam ettiler. Thérèse'in onu tanıması için yanında tam bir dakika dikilmesi gerekti; kadın onu tanıyınca, "Çikolata yiyen adam! Çikolata yiyen adam!" diye haykırdı, yılanbalığı dolu tepsisi az kalsın yere devriliyordu.

"Bu işyeri kapalı," dedi müstakbel bir alıcıya, "fermé madam, fermé." Sonra da yılanbalıklarını, katlanır iskemlesini, tahta sandığını toparlayıp kalktı – pudra pembesi eve yollandıklarında bunların hiçbirini adamın taşımasına izin vermedi. Yolda giderlerken Thérèse havalardan, kendi gençliğinden söz ederek gülüp konuşuyordu, ancak eve girdiklerinde, adamın rahatsızlık duymasına, bir yere oturamamasına yol açan çekingen ve resmi bir tavır takındı. Odadaki sıkıntılı havayı dağıtmak isteyen erkek başka bir konuya geçti.

"Oraya hiç gittin mi?" diye sordu.

Thérèse karşılık olarak yere tükürdü, başka da bir şey söylemedi.

Adam gülümsedi, "Gideon şimdi ne yapıyor?"

"Rantiye işi yapıyor," dedi kadın, "Taksicilere."

Havaalanlarıyla otellerde taksi sahiplerine iş bulmaya çalışıyor olmalı, diye düşündü erkek. Kendilerine bulduğu iş için onlardan bahşiş alıyordur. Thérèse yine sessizliğe bürünmüş, ciddileşmişti. Bir dadı gibi gözlerini karşısındakinin gözlerinden kaçırıyor, ama onu gözetlemeyi ihmal etmiyordu. Yalnızca kafasında taşıdığı bir erdemi sessizce (tek eksiği elindeki danteliydi) koruyordu. Erkeğin aklına bir şey gelene kadar aralarındaki o resmi hava sürdü. Uçakta verdikleri naylona sarılı yemeği el çantasına atmıştı: üstünde sığır pastırması olan yuvarlak bir ekmek, ufak bir paket pastörize peynir, hardallı peynir ve elma. Çantasını açtı, paketi Thérèse'e verdi; Thérèse öyle derin bir mutluluk duydu ki, sevinmekten çok ciddileştiğini sanırdı insan.

"Ye," dedi adam, ama Thérèse yemedi. Hiçbir şeye dokunmayarak yemeğin ambalajını hoşnutlukla okşadı. Sonra adama dönerek, "Ben güzel bir kızdım," dedi. Adam ona baktı, belki de öyleydi, diye düşündü. Belki. Anlamak zordu, umurunda da değildi. Kadından hoşlanıyordu ama bunun nedenlerinin arasına güzelliği katmak olanaksızdı. Thérèse yine, "Ben güzel bir kızdım," dedi.

"Eminim öyleydin," dedi erkek, gülümseyerek.

"O zamanlar nasıl olduğumu şimdi kimse hatırlamıyor. Güzel bir kızdım ben. Güzel bir kız." Eliyle yemek paketine hafif hafif vurdu; adam, kendisinin kadına verdiği armağanla onun gençliğine ve güzelliğine ilişkin anıları arasında bir bağlantı olduğunu sezdi. Kadının bu konuyu ilerleteceğini düşündüyse de Thérèse sustu, naylon paketi okşamayı sürdürerek düşüncelere dalıp gitti. Adam o sıkıntılı havadan uzaklaşmaya, dışarı çıkıp dolaşmaya karar vermişti ki Gideon geldi. Oğul'u görür görmez o gün yaşadığı hayal kırıklığı suratından silinip gitti. Elindeki kâğıt torbayı masanın üstüne bırakarak Oğul'a sarıldı.

"Neden geri döndün?" diye sordu.

"Yapacak ufak bir işim var."

"Isle des Chevaliers'de mi?"

"Evet."

"Umarım cinayettir." Gideon gömleğini çıkardı, lavaboya gitti.

Oğul başını iki yana salladı. "Biraz bilgiye ihtiyacım var."

Gideon lavaboya eğilip ellerini ve yüzünü yıkadı. Sabunu akıttıktan sonra Thérèse bir çivide asılı havluyu alıp ona uzattı.

"Ne öğrenmek istiyorsun?" diye sordu Gideon, bir yandan da kulaklarını kuruluyordu.

"Kızın orada olup olmadığını. Orada değilse adresini istiyorum."

"Tanrım," dedi Gideon, elindeki havluyu nefretle yere çarptı. "Biliyordum. O melez. Ben sana ne demiştim? Ha?"

"Onu bulmalıyım." Oğul'un sesi yavandı, cansızdı.

Pikabın yanında oturan Thérèse, sanki cenaze başı bekler gibi başını sallayıp duruyordu. Oğul o duygudan yoksun sesle, "Onu bulmalıyım," dediğinde Thérèse sallanmasını kesmeden, "Ah, ah, ah, ah," diye hafifçe homurdanmaya başladı.

"Kes şunu!" dedi Gideon. "Kalk yemek yap Tanrı aşkına!"

Thérèse ağır ağır kalktı, yemek paketini okşadıktan sonra onu bozuk pikabın üstüne bıraktı, sonra gidip ateşe su koydu. Gideon, Oğul'a kızın gitmiş olduğunu söylerken Thérèse pirinç ayıklıyordu.

"Burada mıydı o? Nereden biliyorsun?" diye sordu Oğul.

"Buraya uçakla gelebilecek başka bir siyah kız tanımıyorum ben. Üstelik Alma Estée görmüş onu. Havaalanında temizlik işi yapıyor. Kızı görmüş, tuvalette konuşmuşlar. Thérèse, git Alma Estée'yi çağır."

"Nerede olduğunu bilmiyorum." Thérèse pek gitmek istemiyordu.

"Annesinin evinde. Haydi git." Sonra Oğul'a döndü Gideon, "Bir hafta önce, belki o kadar değil, Alma onu buradan giderken görmüş. Bırak gitsin be adam, bırak gitsin."

Oğul, Thérèse'e neden oyalandığını sormak istercesine baktı. Kadın, Oğul'un sabırsızlandığını görünce, yarısını ayıkladığı pirinci bir kenara bıraktı, dışarı çıktı. Aldığı haber Oğul'un keyfini iyice kaçırmıştı. Buraya gelmeden önce New York'ta çok fazla kalmıştı. Ancak kızın, 'asla geri gelmemek' sözünde olduğu gibi geri dönmemecesine gittiğine inanmamıştı. Daha önce de yaptığı gibi, bir süre sonra gelip kapıya dayanacağını düşünmüştü. Bu yüzden, kısa süreler dışında evden hiç ayrılmamıştı. Jadine telefon eder de beni bulamaz, diye düşünmüştü. Gelip kapıyı çalar, ben orada olmam, diye düşünmüştü. Gidip onu aramaya karar verene kadar tam bir hafta uyumadan, sessizce odaları adımlamıştı, şimdi Gideon'dan öğrendiğine göre, kız bir hafta önce buradaydı; demek ki hemen ayrılmıştı New York'tan.

Gideon elindeki kesekâğıdının içinden bir şişe bira çıkardı. Oğul'un yanına oturdu, birayı ona uzattı.

"Buna alışabilirsin," dedi. "Amerika'da geçirdiğim onca yıldan sonra biranın ancak soğuk içilebileceğine karar vermiştim. Buz gibi soğuk. Hâlâ öyle içmeyi severim. Ama artık yine sıcak içebiliyorum. Eskisi gibi."

Oğul biraya baktı. O sıcak biranın boş midesinde olduğunu düşünmek bile tiksindirici geldi. Şişeyi geri çevirdi.

"*Sen* hastasın oğlum. Hem yalnız kafan da değil. Bırak gitsin şu kız."

"Bırakayım mı?" diye sordu Oğul, yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi. Her yerde arayıp durduğun kadını salt güç biri diye bırakmak ha? Hareketli ve canlı olduğu için, kafası çalıştığı için, savaştığı için bırakmak ha? Kaşları bir araştırma konusu olan, yaşamı boyunca başka bir şeyle ilgilenmesine gerek bırakmayacak bir yüze sahip kadını bırakmak ha? Yal-

nızca bir kadın değil, aynı zamanda bir ses, çalmak istediği tek müzik, bir dünya ve o dünyanın içinde olmanın yolu olan kadını bırakmak ha? *Bunları* mı bırakacaktı? "Yapamam", dedi. "Yapamam."

Gideon birasını içti, Thérèse yanındaki kızla birlikte kapıda görününceye kadar ikisi de konuşmadı. Oğul kızı görür görmez başı döndü. Kızın kafasındaki kızıl-kahve peruğa bakar bakmaz, kanı çekiliverdi. Her şey birbirine karışmıştı şimdi. Her şey önündeydi: Turtalı kadınlar ve altı telli banço önünde duruyorlardı; sonra cloisonné ve bal rengi ham ipek onun ahlakını bozmuş, baştan çıkarmışlardı; değişmeye hazırdı, cloisonné'yi sevmeye, turtalı kadınlarla nikelodeon'u, Eloe'yi, hatta Frisco'yu bile terk etmeye hazırdı, çünkü Jadine ona ilk parasını geri vermişti, o güzel, pırıl pırıl, romantik on sentliği geri vermişti, o parayı olduğu gibi görmesini sağlamıştı, gerçekten olduğu gibi; o paranın yalnızca göz kamaştırıcı bir para olmadığını, aynı zamanda altına ve cloisonné'ye ve aşağılanmaya ve ölüme dayanan bir geçmişi olan madeni bir para olduğunu göstermişti; öyleyse bu on sentliğin hiçbir değeri yokken ve zaten Frisco'ya ait olan bir şey değilken ne demeye Frisco'yu ve verdiği onluğu seviyordu? Ne demeye Drake'in ve Asker'in ve Ernie Paul'ün Çariçe Katerine'nin küpelerinden daha değerli olduklarını ya da kendisi korumazsa turtalı kadınların tehlikede olacağını, onları yalnız kendisinin koruyabileceğini, savunabileceğini düşünüyordu? Bu yüzden değişmişti Oğul, kardeşlikten vazgeçmişti, ya da öyle yaptığını sanmıştı, ama Alma Estée'yi başında kurumuş kan rengindeki o perukla gördüğünde iş değişmişti. Kızın başındaki kurumuş kan rengi sentetik yığın, onun tatlı yüzünü, geceyarısı karanlığı rengindeki cildini maskaraya çevirmiş, mahvetmişti. Her şey karmakarışıktı, ama Oğul bunların hepsini düzene sokabilirdi, bunun için kızın orada bir buket begonvil gibi, ruj sürmüş bir jaguar yavrusu gibi,

küpe takmış avokado gibi durması ve peruğu çıkarmasına izin vermesi yeterdi.

"Ah bebeğim, bebeğim, bebeğim, bebeğim," dedi Oğul, peruğu çıkarmak, kaldırmak, parçalamak, kızın geceyarısı cildinin ve antilop gözlerinin uzağına fırlatmak üzere onun yanına gitti. Ancak kız geriye sıçradı, ulur gibi bağırdı, sıkılmış parmaklarıyla peruğu yeniden başına yerleştirdi. Her şey karmakarışıktı. Ne düşüneceğini, ne hissetmesi gerektiğini bilmiyordu Oğul. Baş dönmesi arttı, orta kulağında duyduğu vızıltı kafasında yankılandı.

Gideon omzuna dokununca oturdu.

"Boşver onu," dedi Gideon. "Budala gibi görünmek istiyorsa, bırak görünsün. Ona Amerikalı kızı sorsana. Alma, anlatsana."

Alma her şeyi anlattı, ama Oğul yeniden başına saldırmasın, söz verdiği gibi peruk göndermediği için kendisinin almak zorunda kaldığı kırmızı peruğu elinden almasın diye uzakta duruyordu; geri geldiğinde de peruk getirmemişti Oğul, geri gelmesinin nedeni sevdiği ve unutamadığı Amerikalı kızı aramaktı, kendiniyse unutmuştu. Kendisini de unutmuştu, ondan istediği tek şeyi getirmeyi de. Ah, Alma ancak bakkala koşmaya yarardı, Amerikalı siyah kızların işeyeceği tuvaletleri temizlemeye yarardı, onlar insana bahşiş verirler ama adını akılda tutma gereği görmezlerdi, çikolata yiyen adam adını öğrenme zahmetine girmiş ama kendisini hatırlamaya değer bulmamıştı. Alma o zaman Oğul'a havaalanında temizlik işinde çalıştığını, Amerikalı kızın omzunda koca bir çanta, elinde de siyah bir kürk mantoyla Paris'e giden bir uçağa bindiğini, alanda sarı saçlı, mavi gözlü, beyaz tenli genç bir adamla buluştuğunu, kadınlar tuvaletinin önündeki koridorda gülüşüp öpüştüklerini, elele tutuşup uçağa gittiklerini, uçağa gidene kadar Jadine'in başını adamın omzuna dayadığını anlattı. Alma bunları görmüştü. Oğul da gördü:

Vizon karası gözler mavi gözlere arzuyla bakıyor, bal rengi ham ipekten dizlerin iç tarafında dolaşan el bir başkasının eli. Bu tabloyu daha fazla düşünmek istemediği için Oğul konu dışı şeylerle ilgilenmeye başladı. Bu adam kimdi? Kızla buluşan Michael mıydı, Valerian'ın Noel'de görünmeyen ama sonradan çıkagelen oğlu muydu? Yoksa kıza kürkü göndermiş olan Ryk miydi? New York'tan adaya birlikte geldiği biri miydi? Havaalanında karşılaştığı biri miydi? Her şey karmakarışıktı, tıpkı kahkaha cephanesini tüketip bir inzibat erinin kasıklarına tekme attığı zaman olduğu gibi; kesin olan bir şey varsa, bir havluya sarınarak pencereden dışarı, o adamın sırtına baktığında anladığı şeydi: Kıza âşık olmak istememişti, çünkü onu yitirirse yaşayamayacağını biliyordu. Ama olmuştu bir kere. Olmuştu, bu işin içindeydi artık; bu işe saplanıp kalmıştı, kurtulma düşüncesi bile isyan ettiriyordu onu.

Gideon, Oğul'un sorularının arasına girdi. "Ne yapacaksın?"

"Onu bulacağım. Paris'e gidip onu bulacağım." Başındaki uğultuyu durdurmak için parmaklarını şakaklarına bastırdı.

"Ya başkasıyla birlikteyse?"

"Onu adamın elinden alırım."

"Bir kadın, be adam. Alt tarafı bir kadın," dedi Gideon sabırla.

"Onu bulmalıyım."

"Nasıl? Paris büyük bir yer."

"Adresini alırım."

"Nereden?"

"Onlardan."

"Sana vermezler."

"Verirler. Verdiririm. Adamın kim olduğunu söyletirim onlara. Kızın nereye gittiğini." Ayağa kalkmıştı. Sinirliydi. İşe başlamak istiyordu.

"Adresi almaya gitme, ortalığı karıştırırsın."

"Bırak gitsin," dedi Thérèse. "Öldür onları, çikolata yiyici."

"Çılgınlık yapma. Alt tarafı bir kadın, be adam."

Gideon haklıydı. Kızı bulmak istediği kadar bir şeyleri kırıp dökmek de istiyordu. Uyurken seyredip sevdiği kadını alan adamın yüzünü dağıtmak, ilk seviştikleri yeri, kızın korku içinde elini tuttuğu, kendisine ihtiyaç duyduğu, merdivenden yukarı elele çıktıkları yeri kırıp dökmek istiyordu; uçağa giderken de bir başkasının elini öyle tutmuştu. Uçağa binip başını bir başka erkeğin omzuna dayayacaksa bunu yapmamalıydı.

"Beni oraya götür," dedi Gideon'a. "Hava kararmadan götür."

Gideon dilini bembeyaz dişlerinin üstünde gezdirdi. "Olmaz. Bunu yapamam. Ortalığı kırıp dökmen için seni oraya götüremem."

"Ben yalnızca adresini istiyorum. Hepsi bu."

"Seni istemezler, beni de."

"Yalnızca konuşacağım onlarla."

"Ya onlar seninle konuşmak istemezlerse?"

"Konuşurlar. Söylerler bana."

"Hayır dostum. Kesinlikle olmaz."

"Pekâlâ. Ben de kayıkla giderim."

"İyi," dedi Gideon. "Kayığa bin. İki güne kadar aklını başına toplarsın belki."

"İki gün mü?"

"Evet, iki. Pazartesine kadar kayık yok. Bugün Cumartesi, pazar kuruldu."

"O kadar bekleyemem."

"Telefon et."

"Telefonda bir şey söylemezler. Götür beni."

"Bu düşündüğün çılgınlık be adam. Oraya gidemezsin."

"Başka seçeneğim yok. Yapacak başka şeyim yok. Başka seçeneğim olsaydı bunu mu seçerdim sanıyorsun?"

Thérèse dönüp Oğul'a baktı. Sonra da pikabın üstünde duran yemek paketine baktı. "Ben seni götürebilirim," dedi.

"Onu hiçbir yere götürecek değilsin. Bir yarasa kadar körsün sen."

"Seni götürebilirim," diye yineledi Thérèse.

"Güneş batıyor. Boğulursunuz!" dedi Gideon. "Sabah cesedinizi kıyıdan toplarız."

"Karanlıkta daha iyi görürüm ben, hem o geçidi çok iyi biliyorum."

"Ona güvenme dostum. Sakın. Bana inan."

Oğul, Thérèse'e baktı, sonra başıyla olur dedi. "Götür beni Thérèse."

"İki aptal bir arada," dedi Gideon. "Biri kör, ötekisi de deli!"

"Yemeğini ye," dedi Thérèse Oğul'a. "Vakit gelince götürürüm seni."

Oğul ayağa kalktı. "Yiyemem," dedi. "Günlerdir uyku uyumadım. Ne uykum geliyor ne de acıkıyorum."

"Öyleyse benimle gel," dedi Gideon. "Dışarı çıkalım. Grande Cinq'e gidelim, bir içki içip rahatlarsın."

"Hayır," dedi Oğul. "Kadın istemiyorum."

"Tanrım!" Gideon bıkmıştı. Daha önceleri de çok görmüş olmasına karşın tutkunun böylesine şaşırmaktan kendini alamıyordu. "Eh, rom her yerde romdur. Ben bu gece ayıkların dünyasından ayrılıyorum." Yatak odasına gitti, yarı yarıya dolu bir litrelik bir rom şişesiyle geri döndü. Bir fincana içki koyarak Oğul'a verdi, o da duraklaya duraklaya yudumladı içkiyi. Üçü de masada oturuyordu, ama Oğul ne balıktan yiyordu ne pilavdan. Gideon, tanıdığı kadınlarla ilgili öyküler anlatıyordu; onların yaptıkları hileleri, numaraları anlatıp durdu, sonunda sıra Amerika'dayken evlendiği hemşireye geldi. O kadın yüzünden çektiği acıları bir bir sayıp döktü: kadının ilk evliliğinden olan çocukları, rahatsızlıkları, giyinme tarzı, gülüşü, akrabaları, yedikleri, görünüşü. Sadık biriydi, dedi, ama övülecek başka bir yanı yoktu. Başka yapıda

biri olsaydı, asla terk etmezdim onu, dedi Gideon, öyle minnettarlık duyuyordum ona. Ama doymak bilmez bir kadındı, aşağılık, kibirli ve tatminsiz. Bu bağlamda Gideon soyunmadan yatmaya başlamıştı: kara derili Amerikalı hemşirelerin anormal cinsel açlığı.

Oğul, Thérèse'in hazırlanmasını beklerken Alma Estée'nin ara sıra kullandığı bez karyolaya uzandı, Thérèse tarafından uyandırılana kadar da uyuduğunu fark etmedi. Kafasının içinde arp çalan çenelerinin sesinin kesildiğini anlayınca rahatladı. Thérèse yanında bir el feneri getirmişti, ama yokuş aşağı inerken de, Prix de France'ı bulmak için de ona gereksinimleri olmadı. Benzine baktılar, kendilerini götürüp getirmeye yeteceğini gördüler. Kaçakçılar için devriye gezen jandarmaların dikkatini çekmemek için motoru çalıştırmadan önce kürek çekerek rıhtımdan yeterince uzaklaştılar. Yağmur çiseliyordu ve sis bastırıyordu, ama deniz yükselmemişti. Thérèse dümene geçmekte ısrar etti, yolu biliyorum, sana gidilecek yönü anlatamam, dedi. Akıntıyı hissederek yönünü çiziyordu. Siste görüşü iyice zayıfladığından ileride büyük tekneler olmaması için dua ediyordu.

Ada yolculuğunun yarım saat ya da kırk beş dakika kadar sürdüğü kalmıştı aklında, ama bu seferki yolculuk fazla uzadı gibi geldi Oğul'a. En az bir saattir denizdeydiler. Tekne tempolu bir biçimde bir sallanıyor, bir hopluyordu. Çeneleri yeniden arp çalmaya başlamıştı, tımarhanelerde söylenen ninniler gibiydi bu ses. Oğul uyuyup uyuyup uyanıyordu. Gözlerini her açtığında karşısında Marie Thérèse Foucault'yu görüyordu. Her defasında kadının omuzları ve profilinin rengi koyulaşıyor, hatları silikleşiyordu. Sonunda onu neredeyse seçemez oldu, yalnızca ayaklarının ayaklarına değdiğini hissediyordu. Motorun sesi ve kafasının içindeki susmak bilmeyen arp yüzünden kadının soluk alıp verişini bile duyamıyordu. Çisenti durdu, bulutlar alçalarak iki kişilik o grubu incelediler. Birisi

dingindi, uyukluyordu, uykuya karşı güçsüz bir savaş veriyordu, ötekisi başını karaya çevirmiş, adalet kadar kör olmasa bile yine de göremeyeceği bir ufka dikmişti gözlerini. Dümenin kolunda duran elleri tetikteydiler, hiç titremiyorlardı. Belden yukarısını denizden seslenen balıkları duymak istercesine öne eğmişti. Meraklı bulutların arkasında kalan tepeler dört ayak üstüne çökmüştü, dizlerinin dibinde kayalıklar ve hiç değişmeyen deniz vardı. Thérèse motoru durdurdu, yönünü tutturmak için küreklerin birini denize indirdi. Akıntı onları sürükledi, küçük tekne sanki kendi başına sürükleniyordu. Thérèse küreği teknenin orta kısmında tuttu, az sonra kürek bir kayaya çarptı, uzaklaştı, tekne yavaşlayıp yarım dönüş yaptı, küçük dalgaların üstünde beşik gibi sallanmaya başladı. Oğul kımıldadı, gözlerini açtı. Hiçbir şey göremiyordu – ne gökyüzü ne ada ne de Marie Thérèse. Deniz, bir lagünün ya da deniz mağarasının içindeymişçesine durgundu.

"İşte," dedi Thérèse. "Geldik."

"Nerede?" Oğul pustan başka bir şey göremiyordu. "Rıhtım nerede?"

"Öbür tarafta, Isle des Chevaliers'in arkasındayız. Kayalara tırmanabilirsin. Burada kayalar birbirine bitişik, köprü gibi. Kıyıya kadar kayaların üstünden sürünerek gidebilirsin."

"Çok sis var," dedi Oğul. "Önümü göremiyorum."

"Korkma. Doğru yerdeyiz. Arka tarafında."

"Bok görüyorum. Seni bile göremiyorum."

"Görme, sez," dedi Thérèse. "Yolunu sezgilerinle bulabilirsin, ama acele et, çabuk. Ben geri dönmeliyim."

"Anlamadığım bir şey var. Neden rıhtımın olduğu tarafa gitmiyorsun?"

"Olmaz," dedi Thérèse. "Doğru yerdeyiz."

"Isle des Chevaliers'de miyiz?"

"Evet. Evet. Arka tarafında."

"Emin misin?"

"Hem de nasıl."

Oğul ceketinin cebinden kravatını çıkardı, yol çantasının sapına bağlamaya başladı. "Bunu hiç anlamıyorum Thérèse. Bana iyilik olsun diye buraya getiriyorsun, ama sana teşekkür etmeme fırsat kalmadan, karaya çıkmamı zorlaştırıyorsun, eve ulaşmam ise büsbütün zor. Bunu neden yaptın?"

"Doğru yerdeyiz. Seçim yapabileceğin yerde. Öbür taraftayken seçim yapamadığını söylemiştin. Şimdi yapabilirsin."

"Sen neden söz ediyorsun? Boğulmadan bu kayaları aşabilirsem adanın öbür tarafına ulaşmak için o tepelerin arasından binbir zorlukla yürümem gerekiyor. On millik bir yol olmalı, ulu Tanrım. Bütün gece ve yarın öğlene kadar..."

"Çabuk ol! İn aşağı. Sular alçalmadan gitmeliyim."

Oğul kravatı beline bağladı, çanta arkasından sallanıyordu şimdi. Sonra kayalara göz atmak üzere döndü.

"Kolaydır," dedi Thérèse. "Birine tırman, ötekisi hemen arkasındadır, sonra bir daha, bir daha, tıpkı yol gibi. Sonra da karaya ulaşırsın."

"Emin misin Thérèse?"

"Evet. Evet," dedi Thérèse; Oğul kayalara doğru döndüğünde sırtına dokundu. "Dur. Söylesene. Kızı bulamazsan ne yapacaksın? Başka beyazların evlerinin bahçesinde mi yaşayacaksın?"

Oğul, ona, sen kendi işine bak demek için arkasına döndü, ama sisin içinde kadının yüzünü göremediği için sustu.

"Küçük oğlan," dedi Thérèse, "L'Arbe de la Croix'ya gitme." Kadının sesi karanlığın içinden kendisine uzanan, felaket ve bela getiren bir fısıltı gibiydi. "Unut onu. O kızın içinde sana vereceği bir şey yok. O kız geçmişini unutmuş."

Oğul yutkundu, karşılık vermedi, kayalara döndü, dizlerinin üzerine çöktü, kayaları yoklamak için elini uzattı. Birine değdi eli. Suyun üstünde kalan bölümü kuru ve pütürlüydü, ama yetişkin bir insanın durabileceği kadar geniş, diye düşündü.

Tekneden dışarı eğilince tekne yana yattı, biraz su aldı. Çantası kalçalarına çarpıp duruyordu. Oğul kayığın içine oturdu, çantayı belinden çözdü. "Bunu benim için sakla," dedi. Sonra iki eliyle kayanın yüzeyini yakalayarak kendini onun üzerine çekti. Biraz durduktan sonra yeniden kolunu uzattı, parmakları önündeki kaya parçasına değdi. Artık karanın kokusunu alabiliyordu,

"Çabuk ol," diye sıkıştırdı Thérèse. "Bekliyorlar."

"Bekliyorlar mı? Kim bekliyor?" Birden korkuya kapılmıştı.

"Adamlar. Adamlar seni bekliyor." Thérèse kürekleri çekmiş, uzaklaşıyordu. "Şimdi seçimini yapabilirsin. O kızdan kurtulabilirsin. Adamlar tepelerde seni bekliyor. Hepsi çıplak ve kör. Ben onları gördüm; gözleri renksiz. Ama dörtnala at sürüyorlar; yağmur ormanının olduğu, kocaman papatya ağaçlarının hâlâ yetiştiği o tepelerde melekler gibi at koşturuyorlar. Git oraya. Onları seç." Thérèse iyice uzaklaşmıştı ama sesi Oğul'a kendi teni kadar yakındı.

"Thérèse!" diye bağırdı Oğul, başını kadının ısrarlı sesinin geldiği yöne çevirerek. "Emin misin?"

Kadın karşılık vermiş olsa da Oğul onu duyamazdı, görmesi de olanaksızdı, bu yüzden ilerledi. Önce birer birer kayalara tırmandı, sonunda elleri kumsala değdi, denizin huzur veren sesi arkasındaydı. Eliyle çevresini yokladı, sürünerek kayadan indi, sonra ayağa kalktı. Ağzını açarak derin derin soluk aldı, hantal hantal birkaç adım attı. Çakıltaşlarına ve ağaçların köklerine takılıp sendeledi. Yolunu bulmak, tökezlemeden yürümek için ellerini öne uzattı. Gitgide daha düzgün adımlar attı. Sis kalkıyordu, ağaçlar da değişik türde bir adama yol açmak istercesine biraz geri çekildi. Sonra koştu Oğul. Çarçabuk. Çarçabuk. Sağına soluna bakmadan. Çarçabuk. Çarçabuk. Çar-çar-çar-ça-buk.

Nobel ve Pulitzer ödüllü Toni Morrison *Katran Bebek*'te, iki farklı kutuptan insanı birbirine yaklaştıran aynı tarihsel sömürü lekesini bambaşka bir perspektiften ele alıyor. Köleliğin bilinçaltına kazılı izlerini dokunaklı bir ilişkide doğan ihtiraslı krizler üzerinden okuyan Morrison, farklı sınıflardan siyahilerin yaşamın acımasızlığına karşı aldıkları gardın onları nasıl daha da savunmasız kıldığını büyülü bir dille aktarıyor.

Ne beyaz ne de siyahi, arafta kalmış insanların yaşama karşı dingin fakat dirençli duruşları kültürel kırılmalar ve sınıfsal çelişkilerle sarsılırken, bu heybetli yüklerin altında ezilen ama bir nefeste sırtlayıp yoluna devam eden yine kadınlar oluyor...

THG
0412333
RFV

ISBN 978-605-772-836-4
9 786057 728364

40 TL (KDV'den muaftır.)
selyayincilik selyayin selyayincilik
www.selyayincilik.com